

SINTEZA

la proiectul de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova (număr unic 507/MAI/2025)

Nr. d/o	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
1.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Aviz nr. 08/3371 din 08.07.2025	1.	1. În vederea asigurării utilizării terminologiei corespunzătoare actelor normative, potrivit art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, se propune pe tot parcursul textului proiectului , cuvintele „violenței în familie”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „ <i>violenței împotriva femeilor și violenței în familie</i> ”, la forma gramaticală corespunzătoare.	Nu se acceptă. Art. 2 din Legea 45/2007 definește noțiunea de violență în familie. Acest act se poate manifesta atât de genul masculin cât și de genul feminin. Potrivit Codului penal, art. 201 ¹ , este stipulate ca formă de infracțiune ”Violența în familie”. Astfel, urmează a fi inițial modificat Codul penal, ca urmare să fie acceptat o astfel de propunere.
		2.	2. Se atrage atenția asupra absenței prevederilor care ar reglementa condițiile de ieșire din Republica Moldova, aspect esențial și indispensabil al procesului de migrație, cu toate componentele sale de admisie, monitorizare, returnare, îndepărtare, monitorizare și altele.	Nu se acceptă. Condițiile de ieșire sunt stipulate în legea 28/2024 cu privire la frontiera de stat și în HG 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.
		3.	3. Suplimentar, se consideră necesară includerea în proiect a definiției, precum și a reglementărilor cu privire la lucrătorii frontaliери . Omiterea reglementărilor acestei categorii de cetățeni străini ar putea genera dificultăți pentru persoanele încadrate în câmpul muncii în localitățile situate în zonele de frontieră ale Republicii Moldova și care revin zilnic sau cel puțin o dată pe săptămână pe teritoriul statului în care își au domiciliul.	Se acceptă. Inclus în subsecțiunea lucrătorului sezonier.
		4.	4. Totodată, este necesar ca prezentul proiect să includă prevederi privind stabilirea cuantumului salarial la un nivel de 50% din salariul mediu pe economie, așa cum a fost aprobat în	Se acceptă parțial. Prevederi de cuantum salarial în mărime de 50% nu se acceptă întrucât ar asigura o inegalitate de

		<p>Legea nr. 229 pentru modificarea unor acte normative (eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat), în ședința Parlamentului din 10 iulie 2025. Introducerea acestor prevederi va asigura coerența legislativă.</p>	<p>tratament între lucrători naționali și străini, prin prisma faptului de exploatare a lucrătorilor străini prin oferte salariale mai mici.</p> <p>Respectiv, a fost formulată și inclusă normă în articolul privind drepturile străinilor, în ultimul alineat, pentru continuitatea de eliminare a reglementărilor excesive în sectorul privat.</p>
5.	<p>5. La art. 1:</p> <p>a) luând în considerare titlul proiectului de Lege, la alin. (1), textul „Prezenta lege reglementează admisia și șederea străinilor pe teritoriul Republicii Moldova” se expune în următoarea redacție: „<i>Prezenta lege reglementează admisia și supravegherea șederii străinilor pe teritoriul Republicii Moldova</i>”;</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În obiectul de reglementare se indică toate procesele care sunt reflectate în proiect, nu se indică doar denumirea proiectului.</p>	
6.	<p>b) având în vedere pct. 28 din Directiva 2014/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului, din 26 februarie 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în scopul ocupării unui loc de muncă în calitate de lucrători sezonieri, care prevede că „<i>admisia</i>” se referă atât la intrarea, cât și la șederea resortisanților țărilor, alin. (2) va avea următorul cuprins: „(2) <i>Prezenta lege are drept scop asigurarea unui cadru juridic coerent și clar asupra admisieii, supravegherii șederii și evidenței străinilor pe teritoriul Republicii A Moldova precum și ieșirea acestora din țară.</i>”. <i>Informăm că legislația României (ca stat membru a Uniunii Europene) prevede regimul de intrare, ieșire și ședere a străinilor în țară</i>¹.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Regulile de ieșire sunt stabilite în cadrul normativ Legea 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova , precum și în Legea frontierei de stat nr. 28/2024.</p>	
7.	<p>6. La art. 3:</p> <p>a) pornind de la ideea că admisia cuprinde atât intrarea, cât și șederea pe teritoriul Republicii Moldova, se constată că nu în toate cazurile este necesară eliberarea unui act administrativ, în special la trecerea frontierei. În acest sens, se obiectează asupra conținutului art. 9, art. 10 și asupra prevederilor proiectului în</p>	<p>Precizare.</p> <p>Admisia nu cuprinde intrarea propriu zisă și șederea străinilor în Republica Moldova, ”admisia” reprezintă un proces care stabilește condițiile de acces legal prin eliberarea unui act administrativ sau</p>	

¹ <https://legislatie.just.ro/Public/DetailiDocumentAfis/21354>

		<p>care este utilizată noțiunea de <i>admisie</i>. În vederea evitării interpretărilor și pentru a asigura claritatea normei juridice, se impune necesitatea definirii în mod expres și detaliat a noțiunii de <i>admisie</i>, nu doar prin simpla sa menționare, ci prin explicitarea aspectelor pe care aceasta le presupune, adică prin delimitarea distinctă a componentelor esențiale ale admisiei, precum: regulile de intrare/ieșire în/din Republica Moldova, regulile de ședere prin documentarea străinilor în dependență de scop, tranzitare etc.</p>	<p>viză, în funcție de scopul solicitat. Atragem atenția a nu se încurca autorizarea intrării în țară, cu admisia. Totodată, menționăm că același lucru se are în vedere la nivel european. Admisia est, în contextul migrației, intrarea unei persoane într-o țară a cărei cetățenie nu o deține, în conformitate cu cerințele legale ale statului respectiv.</p> <p>https://publications.iom.int/books/international-migration-law-ndeg34-glossary-migration</p>
	8.	<p>b) în vederea asigurării concordanței terminologice cu actele normative naționale, în special cu prevederile Codului Familiei, titlul noțiunii „căsătorie de conveniență” se expune în următoare redacție „<i>căsătorie fictivă</i>”, obiecție aplicabilă și pentru art. 91, art. 115 și art. 126.</p> <p>Termenul „căsătorie de conveniență” nu este utilizat în legislația națională, ceea ce poate genera ambiguități și interpretări divergente, pe când „căsătoria fictivă” este un termen utilizat în practica juridică, care reflectă în mod precis natura juridică a relației respective. În cazul în care autorul intenționează să introducă o nouă noțiune, aceasta necesită a fi stipulată și instituționalizată în Codul Familiei (ca noțiune, condiții și autorități competente de stabilire a căsătoriei de conveniență ș.a.) și ulterior reflectată și reglementată în actele normative inferioare.</p> <p>Atenționăm că Codul Familiei prevede norme care conturează <i>căsătoria/familia, egalitatea soților în relațiile familiale, modul de încheiere a căsătoriilor, organele competente de încheiere a căsătoriilor, condițiile de încheiere a căsătoriei, impedimente la căsătorie, actele ce dovedesc căsătoria, temeiurile încetării căsătoriei, limitarea dreptului soțului de a cere desfacerea căsătoriei, modalitatea de desfacere a căsătoriei ș.a.</i> Respectiv, pentru instituționalizarea <i>căsătoriei de conveniență</i>, este necesar să se prevadă, în mod expres și detaliat, situațiile concrete care pot fi</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Noțiunea este reformulată.</p> <p>Propunerea de substituie a noțiunii „căsătorie de conveniență” cu „căsătorie fictivă” nu este corectă juridic și conceptual. „Căsătoria fictivă” desemnează situația în care părțile încheie în mod fraudulos o căsătorie fără intenția de a întemeia o familie, fiind nulă prin natura sa. „Căsătoria de conveniență” are însă o sferă mai largă, utilizată în dreptul migrației, și se referă la căsătoriile încheiate cu scopul de a obține un drept juridic derivat (viza, permis de ședere sau cetățenie). Aceasta poate include ipoteza căsătoriei fictive, dar se distinge prin finalitatea de a fraudă regimul migrațional.</p> <p>Atagem atenția asupra faptului că aceeași formulă este utilizată și la nivel european, în materie de migrație. A se vedea linkurile de mai jos.</p> <p>eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003L0086</p> <p>https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-</p>

		considerate drept căsătorii de conveniență, drepturile și obligațiile părților și a autorităților, modalități de constatare și măsuri care ar duce la desfacerea unor astfel de căsătorii sau la declararea acestora drept nule, responsabilități etc. Prin urmare, nu este îndeajuns a se stipula doar indicii unei <i>căsătorii de conveniență</i> , așa cum este în proiect, însă este necesar examinarea multilaterală și reflectarea tuturor aspectelor în actele normative corespunzătoare.	network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary_en
	9.	c) în ceea ce privește noțiunea de „ <i>consemn</i> ”, se constată că aceasta nu clarifică conținutul și natura consemnului. Astfel, se recomandă formularea unei definiții explicite care să reflecte în mod clar și precis ce presupune consemnul. În acest sens, poate fi examinată noțiunea de „ <i>consemn la frontieră</i> ”, definită la art. 2 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova;	Se acceptă. Noțiune reformulată.
	10.	d) în vederea asigurării coerenței terminologice și legislative este imperioasă revizuirea noțiunii de „ <i>elev</i> ”. În acest sens, este necesară corelarea definiției propuse cu prevederile art. 12 din Codul educației nr. 152/2014, precum și cu dispozițiile <u>art. 21 alin. (2) lit. c)</u> din prezentul proiect. Această coordonare este esențială pentru evitarea interpretărilor divergente și pentru asigurarea unei aplicări unitare a normelor juridice;	Se acceptă.
	11.	e) la noțiunea „ <i>entitate gazdă</i> ”, având în vedere că prin noțiunea în cauză se explică ce este și în ce constă entitatea gazdă, se propune substituirea cuvintelor „entitate care” cu cuvintele „ <i>instituție care</i> ”;	Se acceptă.
	12.	f) în ceea ce privește noțiunea „ <i>familie gazdă</i> ”, autorul proiectului urmează să argumenteze justificarea condiționării ca aceasta să includă „ <u>cel puțin un copil de 12 ani</u> ”, deoarece programele date nu restricționează prin astfel de condiții ² , precum și pentru că această condiționalitate nu este explicit prevăzută în definiția de „ <i>familie gazdă</i> ” din art. 3 din Directiva (UE) 2016/801, supusă transpunerii. Directiva definește „ <i>familia gazdă</i> ” ca fiind	Se acceptă parțial. Norma ce reglementează vârsta copilului a fost reformulată. Conform practicilor unor state UE vârsta unui copil a familiei gazde este de pînă la 18 ani (a se vedea linkurile de mai jos).

„o familie care primește temporar un lucrător au pair și care îi permite să participe la viața sa de familie de zi cu zi pe teritoriul unui stat membru, pe baza unui acord încheiat între familia respectivă și lucrătorul au pair”, fără a impune o limitare expresă privind vârsta copiilor în familie. La fel se propune a se examina suplimentar, dacă asemenea programe sunt sigure și dacă Republica Moldova s-a aliniat la asemenea programe prin acorduri sau alte înțelegeri legale. Totodată, a se avea în vedere că în asemenea programe pot participa cetățeni din diverse țări ale lumii, inclusiv din categoria țărilor în care sunt riscuri de securitate;

<https://guichet.public.lu/en/citoyens/actualites/2022/aout/16-accueil-au-pair.html>

<https://www.super-aupair.com/en/aupair-in/germany/122-who-is-allowed-to-take-up-an-au-pair>

<https://aupairbelgium.be/en/become-an-au-pair/>

Considerăm oportun ca proiectul să prevadă norme regulatorii pe categorii de persoane cu programe *au pair* pentru Republica Moldova, aliniate voluntar la standardele Directivei UE 2016/801 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru cercetare, studii, formare profesională, servicii de voluntariat, programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale și muncă *au pair*, care reprezintă o oportunitate sigură și controlabilă de mobilitate internațională pentru tineri, iar eventualele riscuri legate de securitate sau migrație pot fi eficient gestionate printr-un cadru legal clar și mecanisme de supraveghere adecvate. Subsidiar, faptul de a menține un cadru legal rigid și limitativ cu referire la scopul de intrare/ședere echivalează cu a împinge persoane în zona ilegalității, în loc să li se ofere o cale de conformare cu legea.

Prin urmare, este esențial să privim migrația ilegală nu doar ca un risc de securitate, ci ca o oportunitate de a crea mecanisme de migrație legală care să răspundă realităților sociale, să reducă presiunea asupra sistemului și să transforme persoane invizibile în contribuabili vizibili și integrați.

		<p>13. g) la noțiunea „<i>ghișeul unic de documentare a străinilor</i>” după cuvintele „pentru informare” se completează cu textul „, , <i>documentare</i>”;</p>	<p>Nu se acceptă. Propunerea de completare a noțiunii nu este justificată întrucât noțiunea explică clar procesul de documentare „informare și obținerea unui drept de ședere, cu eliberarea actului decizional și/sau a documentului care confirmă dreptul respectiv”.</p>
		<p>14. h) se propune revizuirea noțiunii de „<i>invitație</i>”, în special în ceea ce privește utilizarea cuvântului „autorizație” or invitația nu constituie o autorizație, ci un document care poate servi temei pentru un act de autorizare;</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>15. i) noțiunea de „<i>îndepărtare forțată</i>” urmează a fi reexaminată, în special în ceea ce privește expresia <i>până la punctul de trecere</i>. În redacția actuală rezultă că străinul va fi condus/îndepărtat <u>până</u> la punctul de trecere și nu <u>până în</u> punctul de trecere;</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>16. j) la noțiunea „<i>legitimare</i>”, cuvintele „stabilirea datelor” se substituie cu cuvintele „<i>stabilirea respectării condițiilor</i>”;</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>17. k) noțiunea „<i>lucrător transferat</i>” va fi revizuită, întrucât, în redacția actuală, noțiunea face referință doar la transferul în cadrul companiilor, excluzând alte categorii de lucrători care pot fi transferați în cadrul diferitor tipuri de organizații, inclusiv instituții publice, organizații internaționale, ONG-uri sau entități;</p>	<p>Nu se acceptă. Alte tipuri de organizații nu fac obiectul transpunerii Directivei 2014/66 ICT.</p>
		<p>18. l) se propune examinarea suplimentară a noțiunii „<i>lucrător înalt calificat</i>”, având în vedere că studiile se dovedesc prin acte de studii (diplome, certificate);</p>	<p>Precizare. Nu este clară obiecția formulată.</p>
		<p>19. m) definirea noțiunii „<i>mobilitatea economică</i>” urmează a fi revizuită, întrucât în redacția actuală nu este clar scopul mobilității și ce presupune acest concept. Aceeași obiecție este aplicabilă și pentru Subsecțiunea a 16-a. Lipsa de claritate poate genera dificultăți de interpretare și aplicare a normelor;</p>	<p>Se acceptă. Noțiunea revizuită conform avizului repetat MMPS din 10.11.2025.</p>
		<p>20. n) la noțiunea „<i>specialist</i>”, se atrage atenția asupra faptului că, în redacția actuală, norma restrânge accesul specialiștilor străini la</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

		angajare <u>exclusiv în cadrul</u> grupului de întreprinderi. Această abordare omite specialiștii care pot fi angajați în cadrul unor entități ce nu fac parte dintr- un grup de întreprinderi. Prin urmare, în vederea asigurării unui cadru normativ echitabil și incluziv, noțiunea urmează a fi revizuită în sensul extinderii sferei de aplicare;	Norma urmează să fie aplicată doar în privința persoanelor ICT (specialiști transferați în cadrul aceleiași companii) în sensul noțiunii vizate. Or, în cazul în care sunt entități ce nu fac parte dintr-un grup de întreprinderi se aplică dispozițiile referitoare la lucrător imigrant.
21.		o) având în vedere că viza este destinată pentru intrare, ședere, ieșire sau tranzitare, la noțiunea de „ viză ” după cuvintele „dreptul de a intra” se completează cu textul „/ieși”.	Nu se acceptă. Viza este o autorizație de intrare și/sau tranzit, nu de ieșire. Ieșirea dintr-un stat este, de regulă, permisă în mod liber, atât timp cât nu există interdicții dispuse. Astfel, viza nu reprezintă o autorizație sau document de ieșire.
22.	1. La art. 4: a) alin. (4), lit. g) va avea următorul cuprins: „g) <i>la măsuri de asistență socială în conformitate cu legislația.</i> ”;		Se acceptă. Text redactat corespunzător.
23.		b) la alin. (9) , în conformitate cu terminologia utilizată în Codul Familiei, cuvântul „îndatoriri” se substituie cu cuvântul „ <i>obligații</i> ”, asigurând astfel utilizarea uniformă a terminologiei în legislația națională, precum și cu cea din proiect (art. 91 alin. (2) lit. c)).	Se acceptă.
24.		8. La art. 6 alin. (7) cuvintele „pe baze” se substituie cu cuvintele „ <i>în condiții</i> ”.	Se acceptă.
25.	9. La titlul art. 7: a) în titlul articolului „Obligațiile beneficiarului solicitant/angajatorului”, textul „angajatorului” se exclude, întrucât la art. 3 este definită noțiunea de „beneficiar solicitant”, iar includerea suplimentară a termenului „angajatorului” este redundantă;		Se acceptă. Modificări operate pe tot parcursul textului proiectului.
26.		b) la alin. (1) cuvântul „angajatorul” se substituie cu cuvintele „ <i>beneficiarul solicitant</i> ”;	Se acceptă.
27.		c) la alin. (1) lit. a) urmează a fi adusă claritate în ceea ce	Se acceptă.

		privește cui trebuie să prezinte angajatorul cartea de rezidență ori alt document. În cazul în care intenția autorului este de a stabili obligația angajatorului de a verifica valabilitatea cărții de rezidență, pentru a evita interpretările eronate, cuvintele „să prezinte” se substituie cu „să i se prezinte”;	
28.		d) alin. (1) lit. b) se propune a se revizui, având în vedere că datele de identificare se referă la persoane și nu la documente;	Se acceptă. Normă redactată pentru o mai bună claritate.
29.		e) la alin. (4) se propune excluderea textului „care și-a îndeplinit obligațiile stabilite la alin. (1)”, întrucât angajarea conștientă a cetățenilor străini în baza documentelor false trebuie să atragă după sine răspunderea tuturor angajatorilor, indiferent de îndeplinirea sau nu a obligațiilor prevăzute la alin. (1). Menținerea redacției actuale a alin. (4) poate crea premise de exonerare a răspunderii în situații de încălcare a legislației.	Se acceptă.
30.		10. La art. 8: a) la alin. (4) intenția normei nu este suficient de clar exprimată, iar ceea ce presupune exact ținerea evidenței și monitorizarea accesului rămâne neprecizat. Prin urmare, se recomandă ca autorul să clarifice conținutul acestei prevederi pentru a elimina ambiguitățile și a asigura o aplicare corectă și unitară. În altă ordine de idei, în sensul proiectului de lege în cauză, evidența străinilor încadrați în câmpul muncii poate fi generată prin platforma de interoperabilitate urmare a evidenței admisiei, șederii și îndepărtării străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova;	Se acceptă. Norma reformulată.
31.		b) la alin. (6) textul „metodologia cursurilor de studiere a limbii române” se va revizui, având în vedere că, în conformitate cu Codul educației, ar fi necesară, mai întâi, elaborarea/aprobarea programelor/curriculelor și ulterior elaborarea metodologiilor pentru cursurile respective;	Nu se acceptă. În această redacție, norma este formulată de comun cu MEC. Careva obiecții de la MEC în proces de avizare nu au parvenit.
32.		c) se propune reformularea alin. (7) pentru a asigura claritate în ce privește responsabilitățile stabilite. Totodată, se sugerează	Se acceptă. Includerea sintagmei „stabilește valoarea”.

		substituirea cuvântului „valoarea” cu cuvintele „ <i>verificarea valorii</i> ” sau „ <i>stabilirea valorii</i> ”, în funcție de intenția reglementării stabilite de autor;	
	33.	d) la alin. (8) se propune substituirea cuvântului „confecționarea” cu cuvântul „ <i>producerea</i> ”;	Se acceptă.
	34.	e) totodată, la alin. (8) textul „documente de călătorie pentru persoanele cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid” se substituie cu textul „ <i>documente de călătorie ale apatrizilor (Convenția privind statutul apatrizilor din 28 septembrie 1954), ale refugiaților (Convenția cu privire la statutul refugiaților din 28 iulie 1951) și ale beneficiarilor de protecție umanitară</i> ”.	Nu se acceptă. Menționarea expresă a Convenției nu aduce valoare normativă suplimentară, întrucât aplicarea acesteia este deja asigurată prin cadrul legal național privind determinarea statutului de apatrid. Totodată, includerea în această normă a refugiaților și a beneficiarilor de protecție umanitară nu este oportună, întrucât aceste categorii de străini sunt reglementate în mod distinct prin Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova. Prin urmare, extinderea sferei de reglementare a acestui articol ar excede obiectul și domeniul de aplicare al proiectului de lege în cauză, care vizează exclusiv regimul general al străinilor și procedura de recunoaștere a apatridiei.
	35.	11. La art. 9: a) la alin. (1) lit. a) cuvintele „care permite titularului” se substituie cu cuvintele „ <i>destinat pentru</i> ”, având în vedere că documentul de călătorie nu permite trecerea, ci este destinat pentru trecere;	Nu se acceptă. A se vedea art. 6 alin. (1) lit. a) din Codul Frontierelor Schengen. Or, în Cod se folosește textul „care să permină titularului”.
	36.	b) la alin. (1) lit. g) , nu specifică concret, clar și cuprinzător aspectele de pseudo-legalizare;	Nu se acceptă. Fenomenul de pseudo-legalizare se schimbă mereu, respectiv legea trebuie să fie flexibilă ca să poată acoperi toate situațiile. În caz de specificări concrete s-ar găsi rapid metode noi să se ocolească regulile. Așa că această normă lasă loc autorităților de resort

			să examineze fiecare caz în parte și să decidă dacă există motive reale de suspiciune.
37.	c) la alin. (1) lit. h) textul „fără a recurge la sistemul de asistență socială din Republica Moldova” se substituie cu textul „fără a recurge la plasarea acestuia în Centrul de plasament pentru străini sau la necesitate în sistemul de asistență socială din Republica Moldova.”. Se remarcă, că în condiția în care străinul nu ajunge în țara de destinație, Inspectoratul General pentru Migrație este autoritatea competentă și responsabilă de acest străin, pe care îl va plasa în Centrul de plasament pentru străini, deoarece acesta nu întrunește condițiile de ședere pe teritoriul Republicii Moldova și la momentul respectiv nu necesită acordarea măsurilor de asistență socială;	Nu se acceptă. Această normă nu constituie ca temei de luare în custodie publică în caz de nerespectare a acestei condiții.	
38.	d) se propune revizuirea alin. (2) , având în vedere că Guvernul nu stabilește <i>dovada</i> , ci doar <i>cuantumul minim</i> necesar unui cetățean străin pentru o zi de ședere pe teritoriul Republicii Moldova. Aceiași obiecție se aplică și în cazul alin. (3) ;	Se acceptă. Ajustat urmare a avizului repetat al MMPS din 10.11.2025.	
39.	e) având în vedere că titularul cărții de rezidență a trecut deja prin procesul de justificare a scopului admisiei și șederii pe teritoriul Republicii Moldova și deține o carte de rezidență valabilă, se consideră oportună completarea alin. (4) cu textul „, lit. e) și f)”, asigurându-se astfel concordanța cu reglementările stabilite la alin. (1);	Se acceptă. Norma ajustată. Totodată, aceasta este completată cu lit. i) și j) în corespundere cu argumentarea formulată de avizator.	
40.	f) se remarcă că, în condițiile art. 9 din proiect nu este clar dacă normele vor fi aplicate în raport cu toți străinii sau doar cu categoriile de străini (resortisanți) care au obligația deținerii unei vize.	Precizare. Condițiile de admisie se aplică față de toate categoriile de străini care solicită eliberarea unui act administrativ (invitație, viză, carte de rezidență etc.).	
41.	12. La art. 10: a) la alin. (3) , pentru a evita stabilirea unor norme ambigue, urmează a fi adusă claritate prevederii în ceea ce privește autoritățile la care face referire autorul proiectului;	Se acceptă. După cuvântul „autoritățile” s-a inclus cuvântul „competente”.	
42.	b) în scopul prevenirii utilizării documentelor frauduloase în procesul de solicitare a admisiei, se propune, la alin. (4) după	Se acceptă.	

		cuvintele „sau disproporționat” a se completa cu textul „sau documentele prezentate au fost obținute prin fraudă sau conțin informații eronate”;	
	43.	c) totodată, la alin. (4) nu este clar la ce cerere se face referire în cazul admisie, luând în considerare și cele menționate supra, la noțiunea de admisie, art. 9 și 10;	Se acceptă. Norma ajustată corespunzător.
	44.	d) de asemenea, la alin. (4) , având în vedere că noțiunea de <i>admisie</i> cuprinde atât intrarea pe teritoriul Republicii Moldova, ședere, tranzitul, cât și ieșirea din țară, nu este clară autoritatea competentă căreia îi revine atribuția de aplicare a prevederii. În acest context, autoritatea competentă la frontieră este Poliția de Frontieră, iar pe teritoriul țării este Inspectoratul General pentru Migrație. Prin urmare, pentru a asigura claritate în aplicarea prevederii, se propune menționarea expresă a atribuțiilor, inclusiv diferențiat în dependență de situație.	Nu se acceptă. Admisia reprezintă procesul administrativ prin care se stabilesc condițiile legale de acces pe teritoriul Republicii Moldova, prin eliberarea unui act administrativ sau a unei vize, în funcție de scopul solicitat. Acest proces include atât aprobarea preliminară a intenției străinului de a intra în țară, cât și documentarea persoanei după ce aceasta a intrat (este admis) pe teritoriul Republicii Moldova, de exemplu în cazul solicitării unei cărți de rezidență sau alt act de identitate care determină statutul său juridic. Astfel, admisia nu se limitează doar la momentul de intrare în țară, ci continuă și după ce persoana se află pe teritoriul statului, asigurând cadrul legal și administrativ necesar pentru șederea sa temporară sau permanentă. Pe de altă parte, controlul la trecerea frontierei este un proces distinct, parte componentă a sistemului de control al frontierei, care se desfășoară la punctul de trecere a frontierei de stat, atât la intrare, cât și la ieșire. Acest control este efectuat de Poliția de Frontieră, care verifică documentele de călătorie, viza și alte condiții pentru autorizarea trecerii persoanelor și mijloacelor de transport, iar Serviciul Vamal controlează mărfurile și bunurile ce traversează frontiera.

			Este important de subliniat că, odată ce o persoană ajunge la punctul de trecere a frontierei și prezintă documentele sale (pașaport, viză), începe un alt proces, cel de control al frontierei, care constă în verificarea și autorizarea efectivă a trecerii frontierei. Prin urmare, admisia și controlul la frontieră sunt procese diferite, admisia reprezintă procesul administrativ de documentare și aprobare a accesului legal, iar controlul la frontieră este procesul de verificare efectivă a documentelor și autorizare la punctul de trecere a frontierei.
45.	13. În vederea uniformizării cadrului legislativ național, se propune completarea art. 11 alin. (1) cu o nouă literă, care să stabilească prevederi cu privire la bolile cu potențial epidemic, infecțios sau parazitar contagios conform cadrului normativ.	Se acceptă. La propunerea SIS a fost inclusă lit. j) „alte fapte definite de legislație sau documente de politici ca constituind o amenințare la adresa securității naționale, ordinii publice sau securitatea publică.	
46.	14. Se atrage atenția asupra faptului că art. 15 alin. (1), art. 17 alin. (1), art. 19 alin. (1) și art. 21 alin. (1) dublează prevederile stabilite la art. 12 alin. (4) . În acest context, se recomandă revizuirea și, după caz, eliminarea suprapunerilor, în vederea asigurării clarității reglementării.	Se acceptă. Prevederea art. 12 alin. (4) a fost exclusă.	
47.	15. Alin. (3) de la art. 28, se exclude, întrucât acesta nu vizează reglementarea condițiilor speciale de ședere pe teritoriul Republicii Moldova pentru un termen mai mare de 90 de zile, care constituie, de fapt, scopul principal al art. 28. Menținerea acestui alineat poate crea confuzii în aplicarea normei.	Se acceptă.	
48.	16. La art. 29: a) cuvintele „de returnare” se substituie cu cuvintele „îndepărtare forțată”. A se vedea noțiunea de returnare și îndepărtare forțată;	Nu se acceptă. Îndepărtarea forțată este măsura care se aplică după ce străinul nu execută de sine stătător, actul administrativ care îl obligă să părăsească teritoriul Republicii Moldova.	
49.	b) în vederea asigurării corectitudinii trimiterii normative, la	Se acceptă.	

	alin. (1) urmează a fi revizuită referirea la <u>art. 28 alin. (2) lit. e).</u>	Textul „lit. e)” exclus, având în vedere că toate categoriile de persoane menționate la alin. (1) au această obligație.
50.	17. La art. 30 cuvintele „aprobate în acest sens” se substituie cu cuvintele „este parte”.	Se acceptă.
51.	18. La art. 31 alin. (3) după cuvintele „prin ordinul” se completează cu cuvântul „șefului”.	Se acceptă.
52.	19. La art. 35: a) alin. (1) pct. 3) se expune în următoarea redacție „ <i>prezintă confirmarea înregistrării locului de muncă vacant conform formularului aprobat de directorul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă;</i> ”	Se acceptă.
53.	b) la alin. (1) pct. 4 se propune examinarea oportunității includerii unor elemente obligatorii suplimentare la contractul individual de muncă, precum: <i>condițiile specifice de asigurare, inclusiv repatriere, condițiile de cazare, aranjamentele de călătorie tur-retur etc;</i>	Se acceptă. Pe tot parcursul textului norma la care se prevedea condițiile minime care trebuie incluse în contractul individual de muncă, au fost reformulate cu trimitere la prevederile Codului muncii, care statuează care sunt elementele acestuia.
54.	c) întrucât acordarea și prelungirea dreptului de ședere pentru lucrătorii sezonieri este reglementat la art. 41, alin. (2) se exclude.	Se acceptă.
55.	20. Lit. g) de la art. 37, se exclude, întrucât în proiect nu au fost identificate prevederi care să reglementeze stabilirea cotelor de admitere pentru lucrătorii imigranți.	Se acceptă.
56.	21. Totodată, autorul proiectului urmează să completeze Nota de fundamentare cu argumente de ce a inclus prevederi care stabilesc cotele de admitere pentru cele 2 categorii de cetățeni străini: lucrători ITC și lucrători sezonieri.	Precizare. Normele din proiect care stabilesc aspecte legate de contingente de admisie au fost excluse, conform recomandării Consiliului pentru reglementarea activității de întreprinzător nr. 38-78-7858 din 21.07.2025.
57.	22. La Secțiunea 2, Subsecțiunea 2 – Lucrătorul intra-corporativ transferat, se relevă necesitatea de a stabili expres	Precizare.

		legislația aplicabilă relațiilor de muncă pe parcursul desfășurării activității în Republica Moldova, precum și de a preciza autoritatea care va avea competența privind controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, în particular a Republicii Moldova sau a statului terț.	Aspecte legate de relațiile de muncă și competența de control al raporturilor de muncă nu fac obiectul de reglementare a proiectului.
58.		23. Art. 41 alin. (1) lit. c) se expune în următoarea redacție „prezintă confirmarea înregistrării locului de muncă vacant conform formularului aprobat de directorul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă;”.	Se acceptă.
59.		24. La art. 50 alin. (1) lit. c), care reglementează că „se acordă drept de ședere temporară pentru programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale în cazul în care (...) străinul are vârsta cuprinsă între 12 – 18 ani”, autorul proiectului urmează să argumenteze în nota de fundamentare necesitatea condiționării vârstei străinului „între 12 – 18 ani” pentru a aduce o claritate în acest sens.	Se acceptă. NF ajustată la pct. 3.1. compartimentul principalele prevederi ale proiectului.
60.		25. La art. 83 alin. (1) lit. e) cuvântul „face” se substituie cu cuvântul „prezintă”.	Se acceptă.
61.		26. La art. 91 alin. (1) lit. c) și alin. (2) cuvintele „de conveniență” se substituie cu cuvântul „fictivă”.	Nu se acceptă. Argumentat supra. Pct.8 din avizul recepționat.
62.		27. Alin. (2) de la art. 97, se exclude. Acest alineat stabilește, în primul enunț, că, în situații excepționale și temeinic justificate, atunci când nu este desemnat un reprezentant legal al copilului, conform legii, cererea privind acordarea sau prelungirea dreptului de ședere temporară pentru copiii neînsoțiți poate fi înaintată de către Avocatul Poporului pentru drepturile copilului. În acest sens, menționăm că situația reglementată în acest alineat este imposibilă, deoarece orice copil neînsoțit identificat de autorități este referit către autoritățile tutelare locale/teritoriale, care desemnează un reprezentant legal. Această obligație este expres prevăzută în legislația națională.	Nu se acceptă. Art. 17 din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului stabilește atribuțiile specifice al ombudsmanului pentru drepturile copilului. Respectiv, <i>Avocatul Poporului pentru drepturile copilului acordă protecție și asistență copilului la cererea acestuia, fără a solicita acordul părinților sau al reprezentanților legali. Același articol statuează că pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților copilului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului este în drept să acționeze din oficiu pentru a asista copilul aflat în</i>

			<i>dificultate sau în situații de risc, fără a solicita acordul părinților sau al reprezentanților legali.</i>
63.	28. La art. 98 alin. (3), al doilea enunț prevede că „ <i>copilul este în drept să obțină dreptul de ședere permanentă în Republica Moldova și în cazul în care numai unul dintre părinți sau tutorele/curatorul/custodele solicită acordarea dreptului de ședere permanentă, dacă se află la întreținerea acestuia.</i> ”. În acest sens, menționăm că norma nu reglementează situația copiilor aflați în servicii sociale, de tip familial sau rezidențial. Or, potrivit art. 126 alin. (1) lit. f), măsura returnării nu poate fi dispusă împotriva străinului dacă este copil, iar părinții ori alți membri de familie nu au fost identificați sau copilul nu este acceptat în statul de origine. Prin urmare, este necesar ca art. 98 să includă reglementări inclusiv privind situația copiilor aflați în servicii. Prin urmare, se recomandă introducerea unui nou alineat cu următorul cuprins: „ (4) Copilul neînsoțit, aflat în plasament în servicii sociale, este în drept să obțină dreptul de ședere permanentă în Republica Moldova. Dreptul de ședere permanentă se acordă la cererea autorității tutelare teritoriale. ”.		Se acceptă. În urma avizului repetat MMPS din 10.11.2025, s-a redactat corespunzător.
64.	29. La art. 101: a) La alin. (1) lit. f) textul „Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți” se substituie cu textul „ <i>cadrlui normativ în domeniul protecției copilului</i> ”. Informăm că prevederile <i>Legii nr. 140/2013</i> se aplică în cazul copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, inclusiv în cazul copiilor străini sau apatrizi neînsoțiți, și nu se aplică în cazul tuturor familiilor cu copii;		Se acceptă. Redactat corespunzător.
65.	b) alin. (3) cuvintele „îndreptățită să reprezinte” se substituie cu textul „ <i>teritorială, care reprezintă</i> ”.		Precizare. Norma reformulată conform recomandărilor UNHCR, la articolul care statuează protecția copiilor.
66.	30. La art. 116: a) alin. (1) lit. b) urmează a fi revizuit în vederea asigurării		Precizare. Norma a fost modificată conform propunerii formulate de către CNAM.

		<p>concordanței cu prevederile art. 31 alin. (2) lit. n) și ale Subsecțiunii a 14-a, care reglementează șederea în scop de tratament medical de lungă durată. Revizuirea va avea ca scop corelarea normelor privind acordarea dreptului de ședere temporară și revocarea acestuia în cazul dependenței de sistemul public de sănătate, astfel asigurând coerența cadrului normativ aplicabil străinilor aflați în astfel de situații;</p>	
	67.	<p>b) alin. (6) urmează a fi revizuit din următoarele considerente:</p> <p>I. se impune delimitarea clară a tipului de șomaj avut în vedere de autor, întrucât în practică sunt aplicabile 2 definiții distincte ale șomajului:</p> <p>i) șomaj înregistrat: conform art. 20 alin. (1) din Legea nr. 105/2018³, este considerată șomer persoana aflată în căutarea unui loc de muncă, care întrunește cumulativ următoarele condiții:</p> <ul style="list-style-type: none"> o are vârsta cuprinsă între 16 ani și vârsta stabilită pentru obținerea dreptului la pensie pentru limită de vârstă; o este aptă pentru prestarea unei munci; o are un loc de muncă; o studiază la o formă de învățământ cu frecvență; o caută activ un loc de muncă atât în mod individual, cât și prin intermediul subdiviziunii teritoriale și este disponibilă să înceapă activitatea de muncă; o este înregistrată cu statut de șomer la subdiviziunea teritorială (la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă). <p>ii) șomaj: potrivit definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM), utilizată de Biroul Național de Statistică în <i>Ancheta forței de muncă</i>, este considerată șomer persoana în vârstă de 15 ani și peste care:</p> <ul style="list-style-type: none"> o în cursul săptămânii de referință nu era ocupată conform definiției persoanelor ocupate; o era disponibilă să muncească, adică era disponibilă să ocupe 	<p>Precizare.</p> <p>Norma respectivă a fost exclusă din proiect pentru a nu crea ambiguități în implementare prin prisma aplicării legii 105/2018.</p>

		<p>un loc de muncă remunerat sau să desfășoare o activitate independentă în termen de două săptămâni după săptămâna de referință; și</p> <p>o căuta activ un loc de muncă, adică fie a făcut demersuri concrete în perioada de patru săptămâni care s-a încheiat cu săptămâna de referință pentru a căuta un loc de muncă remunerat sau pentru a desfășura o activitate independentă, fie a găsit un loc de muncă unde urmează să înceapă activitatea în termen de cel mult trei luni de la sfârșitul săptămânii de referință.</p> <p>II. Urmează a fi luat în considerare faptul că titularii dreptului de ședere provizorie pentru studii și în scop de muncă nu constituie o categorie de cetățeni străini cărora li se aplică prevederile Legii nr. 105/2018. Prin urmare, aceștia nu pot fi înregistrați cu statut de șomer de către subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, fapt care face inaplicabil alin. (6) a art. 116 pentru această categorie de cetățeni străini;</p> <p>III. În nota de fundamentare, autorul urmează să includă o argumentare privind stabilirea șomajului ca temei pentru revocarea dreptului de ședere. Spre exemplu, nu este clar de ce ar trebui revocat dreptul de ședere temporară în cazul unui cetățean străin care deține acest drept de ședere în scop de reîntregire cu un membru de familie, dacă acesta se află în șomaj pentru o perioadă de 3 sau 6 luni, atâta timp cât sunt întrunite în continuare condițiile de admisie prevăzute la art. 9 alin. (1) lit. a)–j).</p>	
	68.	<p>31. Se atrage atenția asupra faptului că există o aparentă contradicție între prevederile art. 95 alin. (1) și art. 119 alin. (1) lit. a). În timp ce, art. 95 acordă dreptul de ședere temporară victimelor traficului de ființe umane, inclusiv când acestea au intrat ilegal pe teritoriul țării, iar art. 119 reglementează returnarea cetățenilor străini care au trecut sau au încercat să treacă ilegal frontiera. Prin urmare, art. 119 alin. (1) lit. a) va fi revizuit pentru a asigura concordanța între articolele menționate.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>A se vedea norma din proiect care prevede interzicerea îndepărtării, se referă inclusiv la străinul care are calitate procesuală de victimă a traficului de ființă umană.</p> <p>Art. 14 al <i>Directivei 2004/81 privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care</i></p>

				<p><i>cooperează cu autoritățile competente dispune că „permisul de ședere poate fi oricând retras, în cazul în care condițiile de eliberare nu mai sunt îndeplinite”.</i></p> <p>Respectiv, în speța descrisă de către avizator nu se aplică norma prevăzută de art. 119 lit. a) sau b), dar se dispune revocarea în corespundere cu prevederile art. 116 din proiect, după care străinul este îndepărtat în temeiul art. 119 lit. e) și f).</p>
		69.	<p>32. Se propune excluderea art. 137, întrucât acesta dublează Capitolul III Drepturile și obligațiile străinilor plasați în centru din <i>Hotărârea Guvernului nr. 493/2011 cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului de Plasament Temporar al Străinilor.</i></p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Odată cu aprobarea proiectului de lege se va modifica și hotărârea de Guvern la care face trimitere avizatorul.</p>
		70.	<p>33. În ce privește articolele menționate la art. 156 alin. (2) lit. c), autorul urmează să includă în nota de fundamentare o argumentare, justificând necesitatea restricționării accesului la piața muncii a lucrătorilor sezonieri și a lucrătorilor transferați în cadrul aceleași companii.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Normele din proiect care stabilesc aspecte legate de contingente de admisie au fost excluse, conform recomandării Consiliului pentru reglementarea activității de întreprinzător nr. 38-78-7858 din 21.07.2025.</p>
		71.	<p>34. La nota de fundamentare, compartimentul 9 nu corespunde rigorilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>Se acceptă.</p>
2.	<p>Ministerul Afacerilor Externe</p> <p>Aviz nr. DI/3/041-7061 din 09.07.2025</p>	1.	<p>Art. 8, alin. (3) din proiectul de lege se va expune după cum urmează: „(3) Direcția Afaceri Consulare a Ministerului Afacerilor Externe, misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră eliberează vize străinilor în conformitate cu legislația.”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		2.	<p>Art. 9, alin. (1), lit. i) din proiectul de lege se va completa cu textul „sau mijloace financiare suficiente în acest sens”, în vederea alinierii prevederii respective cu prevederile pct. 42, alin. 3) din HG nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizelor.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Această propunere de completare se suprapune cu norma prevăzută la lit. h) al aceluiași articol.</p>
		3.	<p>Art. 9, alin. (1), lit. j) din proiect se va reformula după cum urmează: „j) dispune de asigurare medicală valabilă pe întreg</p>	<p>Se acceptă.</p>

	teritoriul Republicii Moldova și care va acoperi integral perioada preconizată de ședere sau de tranzit;”, în vederea alinierii prevederii din proiectul de lege cu prevederile pct. 52 din HG nr. 50/2013.	
4.	La art. 13, alin. (3) după sintagma „frontierei de stat” se va completa cu textul: „de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră”.	Se acceptă.
5.	La art. 14, alin. (2) sintagma „72 ore” se va substitui cu sintagma „5 zile”, întrucât acest termen este stabilit atât la art. 13, alin. (4) din proiectul suspendat examinării, precum și la pct. 101 din HG nr. 50/2013.	Se acceptă.
6.	La art. 16, alin. (3), sintagma „6 luni” se va substitui cu sintagma „12 luni”, termen reglementat la art. 14, alin. (2) din proiectul de lege, precum și la pct. 101 din HG nr. 50/2013.	Se acceptă.
7.	La art. 18, alin. (1) textul „cu una sau mai multe șederii” se va substitui cu textul „cu una sau mai multe intrări”.	Se acceptă.
8.	Totodată, se propune excluderea art. 18, alin. (2) întrucât această prevedere dublează prevederile alin. (1) al aceluiași articol.	Se acceptă.
9.	La art. 19, alin. (1) sintagma „din statele menționate în” se va substitui cu sintagma „în conformitate cu prevederile”.	Se acceptă.
10.	La art. 19, alin. (3) sintagma „5 zile” se va substitui cu sintagma „3 zile”, deoarece acest termen este prevăzut la pct. 146 din HG nr. 50/2013.	Se acceptă.
11.	La art. 20, alin. (1), textul „cu una sau mai multe șederii”, se va substitui cu textul „cu una sau mai multe intrări”.	Se acceptă.
12.	Adițional, se propune excluderea art. 20, alin. (2), deoarece prevederea dublează prevederile alin. (1) al aceluiași articol.	Se acceptă.
13.	La art. 21, alin. (1) sintagma „din statele menționate în” se va înlocui cu sintagma „în conformitate cu prevederile”.	Se acceptă.
14.	Art. 25. alin. (5), lit. d) din proiect urmează a fi adus în concordanță cu prevederile indicelui „2” la anexa nr. 1 din Legea 257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonerati	Se acceptă.

		de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, fiind expus după cum urmează: „d) străinul titular al cărții de rezidență sau vizei valabile (cu excepția vizei de tranzit aeroportuar), ai cardurilor diplomatice de acreditare sau ai documentelor echivalente, eliberate de unul dintre statele membre ale Uniunii Europene sau de unul dintre statele părți ale Acordului Schengen, de Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Statele Unite ale Americii și Canada.”.	
	15.	Art. 25, alin. (5), lit. g) se va expune după cum urmează: „g) străinul titular de pașaport diplomatic, de serviciu sau special;”.	Se acceptă.
	16.	Art. 25, alin. (6) se va expune după cum urmează: „(6) Invitația este valabilă 90 de zile de la data perfectării.”. În contextul prevederilor stabilite la art. 25, alin. (5), lit. d) din prezentul proiect, reglementarea: „și este utilizată pentru obținerea unei singure vize” este neargumentată și aceasta ar presupune duble standarde.	Se acceptă parțial. Textul 3 luni a fost exclus. Străinii titulari ai unei vize Schengen sau ai unui permis de ședere valabil eliberat de un stat membru al Uniunii Europene nu sunt obligați să prezinte invitație pentru obținerea vizei moldovenești. Această derogare nu poate fi calificată drept un tratament diferențiat sau dublu standard, întrucât persoanele care dețin documente emise de autoritățile statelor membre ale Uniunii Europene au trecut deja prin controalele, autorizările și mecanismele de securitate aplicabile la nivel european. Situația lor nu poate fi comparată cu cea a persoanelor care nu dețin astfel de documente și pentru care verificarea suplimentară prin mecanismul de invitație rămâne indispensabilă. Invitația este valabilă pentru o singură utilizare, iar reutilizarea acesteia pentru obținerea altor vize nu poate fi admisă. Această restricție are ca fundament principiile legalității și securității documentelor oficiale, precum și necesitatea prevenirii unor riscuri concrete, cum ar fi: ocolirea scopului real al invitației, apariția falsificărilor și abuzurilor,

				afectarea credibilității mecanismului de invitație ca instrument de control și selecție a străinilor admiși pe teritoriul Republicii Moldova.
3.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Aviz nr. 17-2137 din 21.07.2025	1.	<p>La art. 3, o serie de noțiuni considerăm că necesită modificări, implicit corelări cu cadrul național existent și/sau cu aquis-ul Uniunii Europene, implicit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunile de „cercetare”, „cercetător” recomandăm să fie corelate cu noțiunile din Codul nr. 259/2004 cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova, în timp ce categoria de „organizație de cercetare” care definește de la noțiunea de entitate gazdă să fie substituită cu noțiunea „subiect al domeniilor cercetării și inovării”, în conformitate cu prevederile din Codul prenotat. - noțiunea de „mobilitate economică”, considerăm că definiția propusă este vagă și nu este corelată cu instrumente sau criterii aplicabile. Este necesară o clarificare a criteriilor pentru desemnarea „țărilor partenerie strategice” (prin hotărâre de Guvern), a categoriilor de străini (lucrători calificați, investitori etc.), precum și a legăturii cu politicile de atragere a investițiilor, regimurile de viză și ședere și eventualele facilități. Se propune reformularea noțiunii astfel: „mobilitatea economică – facilitarea admisie și șederii în Republica Moldova a categoriilor de străini (inclusiv lucrători calificați, antreprenori și investitori) din state desemnate prin hotărâre de Guvern drept parteneri strategici în domeniul pieței muncii și al dezvoltării economice.” - noțiunile de „lucrător transferat” și „transfer în cadrul aceleiași companii” necesită a fi comasate sau precizate suplimentar, inclusiv de a examina opțiunea utilizării noțiunii de „lucrător detașat” în conformitate cu definiția din Directiva privind detașarea lucrătorilor (Directiva 96/71/CE). 	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În urma avizului MMPS din 10.11.2025, noțiunea de „lucrător detașat” a fost exclusă în sensul în care proiectul nu prevede aspecte legate de detașare ci de transfer temporar. Reglementări privind detașarea nu fac obiectul de reglementare a prezentului proiect de lege astfel, propunerea MDED prin care la etapă de avizare a fost acceptată opțiunea de a include noțiunea „lucrător detașat” nu se regăsește și nu reflectă careva condiționalități legate de admisie, ședere pe parcursul textului de proiect.</p> <p>Totodată, mobilitatea economică redefinită pentru o mai bună claritate în redacția „facilitarea admisie și șederii în Republica Moldova a străinilor a căror specialități sunt incluse în lista ocupațiilor prioritare stabilite de Guvern” odată ce cu abrogarea legii 200/2010 autorul a preluat dispoziția art. 43⁵ definind această categorie ca „mobilitate economică”.</p>
		2.	<p>La art. 4, alin (7) litera b), substituiți textul „în conformitate cu Legea nr. 81/2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător” cu cuvintele „în conformitate cu legislația în vigoare”, odată ce Ministerul Dezvoltării Economice și</p>	<p>Se acceptă.</p>

		Digitalizării elaborează un proiect de lege care urmează să abroge Legea nr. 81/2004.	
	3.	La art. 6, alin (7) recomandăm următorul cuprins: „(7) Străinii sunt supuși la impozite, taxe și alte plăți pe baze generale ca și cetățenii Republicii Moldova, dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte sau legislația națională nu stabilesc altfel.”. Aceasta în contextul în care Legea nr. 81/2004 (art. 20 alin (1)) stabilește altfel, în timp ce prevederea respectivă nu poate fi abrogată în noul proiect de lege.	Se acceptă.
	4.	La art. 7 , pentru asigurarea unei evidențe eficiente a străinilor încadrați în câmpul muncii, este oportun ca sistemul de notificare să fie digitalizat și integrat cu Platforma de interoperabilitate. În acest sens se propune completarea alin. (1) lit. c): <i>„...în termenul stabilit de legislație, prin intermediul platformei electronice stabilite de autoritatea competentă, cu asigurarea interoperabilității cu registrele și sistemele autorităților implicate.”</i>	Se acceptă.
	5.	La art. 8 alin. (7) pentru a reflecta corect atribuțiile funcționale și misiunea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED), corelate cu obiectul de reglementare al proiectului de lege, sugerăm excluderea sau reformularea alineatul.	Se acceptă. Urmare a poziției MDED reflectate în avizul acestora cu nr. 03-3140 din 06.11.2025, norma a fost reformulată. Prvederea nu poate fi exclusă întrucât MDED este responsabil de elaborarea și implementarea politicilor economice, de atragere a investițiilor și de dezvoltare a sectoarelor strategice ale economiei. Participarea ministerului este esențială pentru corelarea necesarului de forță de muncă străină cu prioritățile de dezvoltare economică ale țării, asigurarea competitivității mediului de afaceri și crearea condițiilor favorabile pentru investițiile care generează locuri de muncă sustenabile.

		<p>6. La art. 9 alin. (1) lit. f) și g) formularea „justifică scopul admisiei” și „nu există suspiciune rezonabilă că scopul... este utilizat în vederea pseudo-legalizării” este vagă și poate fi interpretată arbitrar . În acest sens, se propune să fie specificat că refuzul se bazează pe o evaluare obiectivă, motivată și documentată, iar „pseudolegalizarea” trebuie să fie definită clar, inclusiv prin acte subsecvente.</p>	<p>Nu se acceptă. La art. 33 al proiectului este prevăzut că în toate cazurile, examinarea și evaluarea actelor/documentelor justificative se realizează cu respectarea principiilor proporționalității, transparenței și nediscriminării. În subsidiar, noțiunea de <i>pseudo-legalizare</i> racordată conform Codului de vize (Regulamentul (CE) nr. 810/2009) art. 32.</p>
		<p>7. La art. 9, potrivit normei expuse la alin. (1) se prevede că admisia pe teritoriul Republicii Moldova se permite străinului dacă „<i>h) prezintă dovada mijloacelor de întreținere suficiente atât pentru durata șederii planificate, cât și pentru întoarcerea în țara de origine sau pentru tranzitul către o altă țară în care intrarea îi este garantată, fără a recurge la sistemul de asistență socială din Republica Moldova;</i>”. În acest sens, menționăm că norma în cauză poartă un caracter netransparent și incert. Prin urmare, pentru asigurarea respectării principiului transparenței actului normativ și predictibilității normelor juridice, consacrat de art.3 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și întru evitarea unor eventuale aplicări eronate a normei propuse, considerăm necesar de a stabili care ar fi nivelul suficient al mijloacelor financiare de întreținere a străinului.</p>	<p>Se acceptă. În urma avizului MMPS din 10.11.2025, norma lit. h) din art. 9, a fost revizuită inclusiv cu reflectarea acesteia în alin. (2) al aceluiași articol.</p>
		<p>8. La art. 10 apreciem posibilitatea justificării prin diverse acte, inclusiv contracte, invitații sau acorduri. Totuși, pentru investitori și antreprenori nu este prevăzut un regim explicit, ceea ce limitează aplicabilitatea facilităților pentru „mobilitatea economică”. În acest sens se propune de completat alin. (2) cu litera g) cu următorul cuprins: <i>„g) pentru investitori – documente care atestă înființarea unei întreprinderi în Republica Moldova, dovada capitalului social</i></p>	<p>Se acceptă.</p>

		<i>subscris sau a intenției investiționale, contracte de închiriere/sediu, plan de afaceri, ori alte documente relevante.”</i>	
9.	La art. 19 alin. (2) lit. d) este binevenită includerea expresă a scopurilor comerciale, dar formularea actuală ar trebui ajustată pentru a reflecta și investitorii individuali sau străinii care vin în scop exploratoriu (due diligence, participare la evenimente economice etc.). În acest sens se propune următoarea completare: <i>„...ori care se află într-o etapă preliminară a evaluării oportunităților investiționale sau comerciale în Republica Moldova, inclusiv participarea la forumuri, misiuni economice și expoziții, cu prezentarea unei invitații sau a unei dovezi de participare.”</i>	Se acceptă parțial. Norma completată cu textul <i>„inclusiv participarea la forumuri, misiuni economice și expoziții, cu prezentarea unei invitații sau a unei dovezi de participare.”</i> Formularea <i>„cei care se află într-o etapă preliminară a evaluării oportunităților investiționale sau comerciale în Republica Moldova”</i> nu poate fi inclusă într-o normă legală, întrucât este lipsită de un scop juridic clar, respectiv nu definește o situație juridică determinabilă.	
10.	La art. 21 propunem completarea cu o literă nouă: „ k) activități în calitate de nomad digital”.	Se acceptă.	
11.	La art. 29 se instituie o obligație clară de notificare a Inspectoratului General pentru Migrație în termen de 10 zile. Pentru simplificare și transparență, forma și procedura declarației ar trebui să fie publicate online (nu doar aprobate prin ordin intern), iar accesul electronic la procedură să fie garantat inclusiv pentru persoanele aflate temporar în Republica Moldova, fără domiciliu local stabil. Totodată, sancțiunea de returnare pentru nedeclarare poate părea disproporționată în unele situații. Se recomandă introducerea unui avertisment prealabil sau a posibilității de remediere înainte de aplicarea măsurii de returnare, mai ales pentru cazuri de eroare sau omisiune fără intenție.	S-a luat act. În procesul de elaborare a noului Sistem Informațional Migrație și actului subsecvent de implementare, se va ține cont de necesitatea asigurării accesului facil, inclusiv online, la procedura de notificare.	
12.	La art. 31 alin. (2) lit. e) „investiții” și lit. v) „mobilitate economică”, se recomandă detalierea prin regulament privind criteriile, pragurile investiționale, documentele justificative și termenele procedurale. Pentru lit. w), cazurile excepționale, ar fi util să se prevadă transparența și motivarea deciziilor comisiei	S-a luat act. Aceste aspecte urmează a fi incluse în actul subsecvent de punere în aplicare a legii.	

		specializate, cu publicarea anuală a unui raport anonimizat privind aplicarea acestei prevederi.	
	13.	La art. 32 se propune reducerea sau clarificarea cerinței de traducere notarială pentru documente emise în limbile de circulație internațională, pentru a reduce costurile administrative (ex. limba engleză, franceză).	Se acceptă. Norma reformulată în sensul clarificării cerinței de traducere. Documente acceptate spre examinare în limbile română și engleză.
	14.	La art. 33 nu este justificată verificarea „suspiciunilor rezonabile referitoare la autenticitatea datelor sau a informațiilor” prin metoda interviului. Interviul nu poate (cel puțin nu de fiecare dată) să confirme autenticitatea datelor, mai curând actele doveditoare suplimentare, în timp ce interviul admite mai mult efect discreționar.	Nu se acceptă. Audierea în cadrul unui interviu reprezintă un instrument esențial și complementar în procesul de evaluare, după caz și la necesitate. Prin intermediul interviului, autoritatea clarifică aspecte neclare, poate identifica eventuale contradicții sau informații incomplete și poate obține un context suplimentar care să sprijine sau să justifice cererea. Interviul nu se substituie documentelor doveditoare, ci servește tocmai pentru a stabili veridicitatea acestora și pentru a detecta eventuale discrepante, contribuind astfel la un proces de verificare mai complet, echilibrat și bine fundamentat. Mai mult, interviul este efectuat în conformitate cu principiul proporționalității, având ca scop nu doar identificarea motivelor pentru o eventuală refuzare la drept de ședere etc., ci și oferirea solicitantului a oportunității de a aduce acte/probe suplimentare care să susțină cererea, facilitând astfel un răspuns pozitiv acolo unde condițiile sunt îndeplinite. Astfel, interviul reprezintă un mecanism echitabil și necesar în procesul decizional.
	15.	La art. 34 se recomandă ca decizia să conțină explicit temeiul legal și, pentru cazuri complexe, o motivare detaliată. Totodată, se sugerează introducerea posibilității ca deciziile privind investitorii	Se acceptă. Norma care reglementează conținutul actului administrativ reformulată în sensul recomandării.

		sau specialiștii ICT să fie emise și în limba engleză, la cerere, pentru facilitarea comunicării cu investitorii străini.	
16.	La art. 36, 39, 42, 45 termenele de 3 ani (pentru ZEL și ICT), 1 an (general/sezonieri), 4 ani (înalt calificați) sunt adecvate, dar ar trebui clarificat dacă acestea pot fi prelungite și în ce condiții (inclusiv pentru proiecte strategice sau investiții de lungă durată).		Nu este clară obiecția sau propunerea avizatorului. Norma permite prelungirea dreptului de ședere, potrivit contractului de muncă.
17.	La art. 37, 40, 43, 46 (Refuzuri): Este corectă excluderea companiilor fictive și a celor sancționate pentru muncă nedeclarată. Totuși, se recomandă introducerea posibilității ca angajatorii să remedieze abateri administrative minore, înainte de aplicarea refuzului direct, pentru a nu afecta negativ proiecte economice legitime din cauza unor omisiuni tehnice		Se acceptă. A fost inclusă normă specială în articolul care reglementează examinarea cererii.
18.	La art. 37 , motive de refuz a dreptului de ședere temporară pentru lucrătorul imigrant care desfășoară activități remunerate. Unul dintre temeiurile de refuz este indicat că, „c) beneficiarul solicitant se află în procedură de lichidare sau nu desfășoară activitate economică reală;”. În context, reliefăm că nu este clar ce se subînțelege prin „activitate economică reală”, motiv pentru care se va reanaliza norma propusă. Mai mult ca atât, această prevedere ar exclude posibilitatea pentru întreprinderile care urmează să înceapă activitatea economică să nu aibă posibilitatea de a beneficia de aceleași drepturi ca și întreprinderile care deja desfășoară „activitate economică reală”. Obiecția este valabilă și pentru art. 40 și art. 43 lit. f) . Un alt temei de refuz prevede că, „e) beneficiarul solicitant a fost sancționat în conformitate cu legislația națională pentru munca nedeclarată sau pentru angajare ilegală;”. De menționat, că Nota de fundamentare nu include careva argumentele necesare pentru includerea unui astfel de temei de refuz. De asemenea, necesită a aduce clarificări privitor la categoriile de sancțiuni, gravitatea faptei, stingerea sau nu a antecedentelor. Astfel, în lipsa clarificărilor se poate interpreta că temei pentru refuzul dreptului		Se acceptă. Norma ajustată pe tot parcursul textului. Precizare. Cu privire la temeiul de refuz „beneficiarul solicitant a fost sancționat în conformitate cu legislația națională pentru munca nedeclarată sau pentru angajare ilegală”. În conformitate cu Planul Național de Acțiuni aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, acțiunea 59 prevede transpunerea Directivei 2009/52/CE privind standardele minime pentru sancțiunile și măsurile aplicabile angajatorilor resortisanților din state terțe aflați în ședere ilegală. În acest sens, urmează a fi operate modificări la Codul contravențional al Republicii Moldova, prin clarificarea gradului de gravitate al acestor fapte. Realizarea acțiunii este planificată până la sfârșitul anului 2027.

		de ședere temporară pentru lucrătorul imigrant este orice sancționare minoră. Obiecția este valabilă și la art. 40 lit. e) și art. 43 lit. d).	
19.	La art. 38 și 44 pentru lucrătorii ICT și înalt calificați, este oportună posibilitatea prelungirii automate a șederii, cu avizul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, pentru sectoare deficitare sau proiecte de interes strategic.	Se acceptă parțial. A fost inclusă normă pentru prelungirea acestor sectoare în baza avizului MDED, dar nu poate fi automatizat, din punct de vedere tehnic. În general, prelungirea șederii presupune o cerere expresă a titularului, prin care acesta își exprimă voința de a continua șederea legală pe teritoriu. Motivul este că dreptul de ședere este un drept individual, iar autoritățile trebuie să se asigure că persoana dorește să rămână și îndeplinește în continuare condițiile legale pentru prelungire.	
20.	La art. 74 se menționează expres obligativitatea ca instituțiile private să fie acreditate/licențiate în RM și controlate periodic pentru a preveni abuzurile. Astfel, se recomandă să se introducă o obligație explicită ca străinii să dețină poliță de asigurare medicală valabilă pentru perioada tratamentului.	Precizare. Asigurarea medicală este inclusă ca o condiție generală de admisie. Polița de asigurare poate fi procurată doar de către categoriile de străini menționate legea 1585/1998.	
21.	La art. 77 se propune a exclude lit. d) din alin. (1), întrucât la data de 19.06.2025 Parlamentul a adoptat Legea nr.144/2025 pentru modificarea unor acte normative (susținerea economiei digitale și a serviciilor electronice), lege prin care au fost operate modificări la Legea 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova și anume introducerea noțiunii de nomazi digitali. În acest sens, urmare a aprobării legii sus menționate, din lista actelor necesare pentru obținerea dreptului de ședere în calitate de nomad digital a fost exclus documentul autorității statului de înregistrare a angajatorului străin, eliberat în ultimele 3 luni prin care se confirmă că persoana juridică nu se află în procedură de insolvență sau lichidare.	Nu se acceptă. Prin legea adoptată la care face trimitere autorul este prevăzută condiția respectivă, pentru nomad digital care are calitatea de asociat al unei persoane juridice înregistrate în afara teritoriului Republicii Moldova. Respectiv a fost exclusă lit. f) „, se prezintă documentul care atestă statutul de asociat, în cazul în care solicitantul are calitatea de asociat într-o persoană juridică străină și reformulată norma lit. d) în redacția „se prezintă un act emis de autoritățile competente ale statului de înregistrare a persoanei juridice străine, eliberat în ultimele 3 luni, care să confirme că persoana juridică nu este în insolvență și/sau în lichidare, precum și statutul	

			de asociat al solicitantului, în cazul în care solicitantul are calitatea de asociat al unei persoane juridice înregistrate în afara teritoriului Republicii Moldova”.
22.	La art. 78 termenul de 2 ani este potrivit, dar urmează să se prevadă expres posibilitatea prelungirii fără restricții, dacă se menține eligibilitatea, astfel încât procesul să fie accesibil online, inclusiv verificarea stadiului dosarului.	S-a luat act. Se va ține cont la elaborarea actului subsecvent de punere în aplicare a legii.	
23.	La art. 83 nu este clară denumirea articolului – persoane cu funcții de conducere, care reprezintă un concept mai larg, decât activitatea investițională/comercială. De asemenea, nu este justificată separarea investițiilor generale de investițiile/rezidența parcului IT. Mai mult, ipotetic pot exista investiții în domeniul IT și în afara parcului IT. De asemenea, la alin. (1) lit. e) care prevede necesitatea avizului Instituției Publice Agenția de Investiții pentru activitățile investiționale, fără a defini clar criteriile sau obiectivul evaluării. Se recomandă ca avizul să fie emis pe baza unor criterii obiective, stabilite prin hotărâre de Guvern.	Se acceptă. Norma lit. e) a alin. (1) ajustată. În rest, observația exprimată este neclară și lipsită de o propunere concretă sau o recomandare clară, ceea ce îngreunează înțelegerea intenției avizatorului.	
24.	La art. 84 termenul de până la 8 ani pentru activități investiționale este binevenit, dar nu este corelat cu perioadele prevăzute pentru alte categorii de străini, cum ar fi „mobilitatea economică” sau „nomazi digitali”. Se propune corelarea termenelor de ședere în scop investițional cu regimul de ședere permanentă sau acordarea unei căi directe de tranziție la ședere permanentă după 5 ani, fără a mai trece prin regimul temporar. Fiindcă, investitorii de lungă durată trebuie încurajați să își consolideze activitatea în Moldova, inclusiv prin stabilirea familială și integrarea pe termen lung.	Precizare. Termenul de 8 ani este un termen ce depășește cel de 5 ani, care ar prezuma integrarea străinului în societatea noastră. Termenul de nomad digital a fost corelat ce cel propus de MDDE prin legea adoptată recent, nr. 144/2025. Proiectul nu impune careva restricții pentru străinii documentați în scopuri investiționale, or, în cazul de speță aceștia pot solicita acordarea dreptului de ședere permanentă dacă întrunesc condițiile statuate la articolul respectiv.	
25.	La art. 103 alin. (4) Inspectoratul General pentru Migrație poate notifica autoritățile altor state, însă nu este clar în ce măsură acest lucru respectă protecția vieții private sau dreptul la	Precizare. Capitolul legat de aspectele apatridiei redactat de comun cu UNHCR.	

			confidențialitate. În acest sens, se recomandă includerea unei dispoziții care să stipuleze că aceste notificări se fac cu respectarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal și a interesului superior al solicitantului, mai ales în cazuri sensibile.	În același timp, proiectul prevede acest drept pentru toți subiecții la articolul drepturile străinilor, fiind unul consacrat.
		26.	La art. 111 alin. (4) se face trimitere la litera d) pentru actul de identitate al apatrizilor care le permite să iasă/între în țară, dar lit. d) nu apare explicit în alin. (1). Se propune clarificarea enumerării– dacă există lit. d), aceasta trebuie inclusă expres la alin. (1). Dacă este o eroare, corectarea trimiterii din alin. (4).	Se acceptă.
		27.	La art. 113 se recomandă precizarea expresă a termenului de soluționare a cererii de eliberare a duplicatelor, pentru a asigura previzibilitate și evitare a blocajelor administrative.	Precizare. Actele sunt emise potrivit solicitării, conform tarifelor stabilite la ASP în HG 966/2020.
4.	Ministerul Educației și Cercetării Aviz nr. 07-09/5179 din 17.07.2025		Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
5.	Ministerul Finanțelor Aviz nr. 07/4-03/283/1059 din 11.07.2025	1.	La art. 6 alin. (8) și art. 25 alin. (5) lit. f), având în vedere că legislația în vigoare nu prevede asigurarea medicală facultativă, se propune excluderea cuvântului „facultativă”.	Se acceptă.
		2.	Totodată, la art. 41 și art. 68, se exprimă opinia privind necesitatea clarificării modului în care va fi garantată/finanțată asigurarea medicală în cazul în care poate fi acordat sau prelungit dreptul de ședere temporară pentru lucrătorii sezonieri și pentru activitățile sportive.	Precizare. Aceste aspecte urmează a fi reglementate în HG de implementare a legii pentru a asigura coerența, flexibilitatea și aplicabilitatea eficientă a legii.
		3.	Prevederile art. 62 alin. (1) pct. 3) specifică că străinului cu vârsta cuprinsă între 18–26 ani îi poate fi acordat/prelungit dreptul de ședere în calitate de participant la programul „Au pair”, pe când la art. 3, noțiunea „participant al programului Au pair” stabilește vârsta între 18–30 ani, prin urmare, se opinează asupra necesității aducerii în concordanță a acestora.	Se acceptă. S-a racordat conform definiției.

		4.	De asemenea, potrivit celor expuse la pct. 4.2. „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative” din Nota de fundamentare, autoritățile și instituțiile responsabile de implementarea proiectului dispun deja de resurse financiare planificate pentru gestionarea prezenței străinilor în Republica Moldova. În acest context, se consideră oportun ca autorul proiectului să indice, în Nota de fundamentare, costul estimativ al acțiunilor aferente implementării proiectului de către autoritățile și instituțiile implicate și sursa de finanțare a acestuia. Prin urmare, textul proiectului de lege și Nota de fundamentare urmează să fie revizuite prin prisma celor invocate.	Se acceptă. Costuri reflectate în nota de fundamentare.
6.	Ministerul Sănătății Aviz nr. 21/2149 din 10.07.2025	1.	1. Referitor la prevederile art. 6 alin. (8) care instituie obligația deținerii asigurării medicale facultative pentru persoanele care intră pe teritoriul Republicii Moldova fără a necesita viză, considerăm oportună revizuirea termenului „asigurare medicală facultativă” prin utilizarea unei terminologii generale, de tipul „asigurare medicală”. Aceasta ar permite o mai bună corelare cu regimul juridic aplicabil diverselor categorii de străini și ar reflecta flexibilitatea necesară în funcție de statutul juridic și scopul legal al șederii, fie că este vorba despre asigurări obligatorii sau facultative.	Se acceptă. Obiecția reflectată inclusiv de CNAM. Norma ajustată.
		2.	2. La Capitolul II, Subsecțiunea a 14-a, aferentă reglementării dreptului de ședere temporară pentru tratament de lungă durată, balneosanatorial sau de recuperare, în cuprinsul art. 76 este utilizată sintagma „activități culturale”, ce nu corespunde domeniului vizat de această subsecțiune. Astfel, se recomandă înlocuirea acesteia cu referința corectă la scopul tratamentului, pentru asigurarea coerenței textului normativ și a aplicabilității sale unitare.	Se acceptă. Obiecția reflectată inclusiv de CNAM. Norma ajustată.
		3.	3. La art. 82 lit. c), care prevede posibilitatea refuzului dreptului de ședere temporară în cazul în care „străinul a devenit dependent de sistemul public de asistență sau sănătate”, semnalăm lipsa unor criterii clare privind natura, durata și gradul acestei „dependențe”.	Se acceptă. Obiecția reflectată inclusiv de CNAM. Norma ajustată.

		<p>Utilizarea unui termen general, fără definiție normativă, poate genera interpretări subiective și aplicări neuniforme, afectând principiile securității juridice și previzibilității. În acest sens, considerăm oportună revizuirea acestuia prin introducerea unor criterii obiective sau trimiterea expresă la reglementări subsecvente, care să delimiteze circumstanțele concrete în care accesarea serviciilor medicale poate fi calificată drept motiv justificat de refuz a dreptului de ședere temporară. Clarificarea este necesară pentru a preveni aplicarea arbitrară a normei și pentru a asigura un echilibru între obiectivul de reglementare a mobilității economice și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor care beneficiază de un drept legal de ședere.</p> <p>Obiecție valabilă și pentru art. 116 alin. (1) lit. b).</p>	
	4.	<p>4. La capitolul V Recunoașterea statutului de apatrid, art. 101 Drepturile și obligațiile solicitantului statutului de apatrid, lit. g) urmează de expus în următoarea redacție: „g) de a primi asistență medicală urgentă la etapa prespitalicească, acoperită din sursele bugetului de stat și/sau din alte venituri sub formă de donații și/sau granturi, conform mecanismului aprobat de Guvern;”. Redacția în cauză este propusă în vederea înțelegerii corecte a normei din proiect, atâta timp cât solicitanții statutului de apatrid nu sunt încadrați în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală.</p>	Se acceptă.
	5.	<p>5. În conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. c) din Directiva (UE) 2016/801, pentru a fi admiși într-un stat membru, studenții din țări terțe trebuie să prezinte dovada unei asigurări de sănătate care acoperă toate riscurile în mod normal acoperite pentru cetățenii statului respectiv.</p> <p>Articolul 11 al aceleiași directive stabilește o normă privind facilitare administrativă, prevăzând că, „se consideră că” aceste condiții sunt îndeplinite dacă studentul se califică automat pentru un regim de asigurare medicală echivalent, în virtutea înscrierii la o instituție de învățământ superior.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Tabel de concordanță ajustat. Observație exclusă.</p>

		<p>Această prevedere, însă, nu stabilește o obligație a statului de a acorda automat asigurare, ci recunoaște o realitate juridică valabilă doar în măsura în care dreptul intern al statului membru o consacră. Or, în cazul Republicii Moldova, conform art. 4 alin. (4) din Legea nr. 1585/1998, acoperirea automată a primei de asigurare medicală din bugetul de stat se aplică doar anumitor categorii de cetățeni moldoveni, iar studenții străini, chiar și cei bursieri, nu intră în sfera acestora. Astfel, aceștia nu beneficiază de acces automat la sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală și sunt obligați, potrivit art. 9 alin. (2) din Legea nr. 1586/1998, să se asigure individual, prin achitarea primei în sumă fixă.</p> <p>Prin urmare, considerăm necesară revizuirea corespondentului național (observații) indicat în tabelul de concordanță pentru art. 11 din Directiva (UE) 2016/801, întrucât dreptul național nu prevede afilierea automată a studenților străini la sistemul de asigurare medicală. Or, aceasta este necesară întru reflectarea corectă a prevederilor Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585/1998, art. 4 alin. (4) și art. 9, precum și pentru a evita interpretările eronate privind statutul de asigurat al acestor persoane.</p>	
7.	<p>Ministerul Culturii</p> <p>Aviz nr. 05/1-09/2007 din 07.07.2025</p>	1.	<p>La art. 71, se propune excluderea alin. (2), pct. 3, întrucât Ministerul Culturii, conform competențelor stabilite de legislația în vigoare, nu emite un act administrativ, ci doar eliberează un aviz sau o permisiune în vederea obținerii permisului de ședere. Aceste documente nu au caracter decizional, confirmativ, prin urmare includerea acestuia în contextul actual nu este justificată.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Intenția avizatorului de a exclude norma se contrazice cu motivarea pe care o expune. Or, avizul MC nu poartă un caracter decizional, nu se emite act administrativ ci doar confirmă faptul că persoana care solicită drept de ședere etc. cu adevărat desfășoară activități culturale conform domeniilor de artă, muzică, teatru etc, respectiv avizul emis de MC, care gestionează domeniul cultural, conferă un statut recunoscut de către această autoritate publică.</p>

		<p>2. La art. 73, se propune excluderea lit. c), întrucât, prin natura și scopul lor, organizațiile publice de cultură nu pot fi înființate și nici nu pot funcționa în vederea facilitării intrării străinilor în țară. O astfel de formulare este contrară principiilor care guvernează activitatea instituțiilor publice de cultură. Totodată, se propune excluderea sau reformularea lit. d), în sensul de a reflecta clar faptul că organizațiile publice de cultură nu pot fi implicate în facilitarea migrației ilegale, având în vedere că obiectul de activitate și atribuțiile acestora sunt reglementate strict de legislația în domeniul culturii și nu includ astfel de acțiuni.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>8.</p>	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p> <p>Aviz nr. 21-03/1941 din 09.07.2025</p>	<p>La art. 3: Conform proiectului noțiunea lucrător sezonier semnifică - străinul admis pe teritoriul Republicii Moldova pentru a desfășura o activitate de muncă în funcție de succesiunea anotimpurilor, în temeiul unui contract individual de muncă încheiat pe o perioadă determinată, în domeniile agriculturii și horticulturii sau turismului.</p> <p>Cu referință la această noțiune, vă atragem atenția că horticultura nu constituie un domeniu diferit de cel al agriculturii, reprezentând o ramură a sectorului vegetal, care cuprinde subramurile pomicolă, nuciferă, a arbuștilor fructiferi și căpșunului, legumicolă, a ciupercilor, a plantelor aromatice, medicinale și condimentare. Respectiv, cuvântul horticulturii se va exclude, deoarece este o activitate agricolă.</p> <p>În același timp, reliefăm că, lucrări sezoniere se efectuează nu numai în domeniul agriculturii, dar și în alte sectoare ale economiei. În această ordine de idei, este relevantă Hotărârea Guvernului nr. 1273/2004 prin care s-a aprobat Nomenclatorul lucrărilor sezoniere. În special, conform acestui Nomenclator, lucrări sezoniere se consideră și unele forme de muncă în industria alimentară, silvicultură, în sisteme de încălzire ș.a.</p> <p>În contextul expus, este necesar de a revizui noțiunea de lucrător sezonier, ajustând-o la prevederile art. 279 din Codul muncii și Nomenclatorul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.</p>	<p>Se acceptă. Noțiunea ajustată.</p>

			<p>1273/2004 într-o anumită limită domeniile în care se prestează muncă sezonieră.</p> <p>Astfel, în opinia noastră, este suficient de a indica în textul definiției că, lucrătorul sezonier este acel străin admis pe teritoriul Republicii Moldova care urmează să desfășoare o activitate de muncă cu caracter sezonier în temeiul unui sau mai multor contracte de muncă.</p>	
9.	Ministerul Justiției Aviz nr. 04/1-7225 din 23.07.2025	1.	<p>În contextul examinării proiectului, la definitivarea acestuia se vor lua în considerare următoarele obiecții și recomandări:</p> <p>Preambulul precedă clauza de adoptare și nu conține norme juridice și reguli de interpretare. Prin urmare, clauza de adoptare se va poziționa după preambulul proiectului legii.</p> <p>Din analiza proiectului, se propune transpunerea parțială a mai multor acte normative ale Uniunii Europene. În acest sens, potrivit art. 44 alin. (3) și (4) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE este obligatorie clauza de armonizare. Clauza de armonizare indică tipul, numărul și denumirea oficială a actelor Uniunii Europene care se transpun în actul normativ, seria, numărul și data Jurnalului Oficial al Uniunii Europene în care au fost publicate actele respective, precum și măsura în care acestea sunt transpuse. Clauza de armonizare, trebuie să corespundă modelelor stabilite în anexa nr. 2 la Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018. În context, dispozițiile ce vizează clauza de armonizare, cuprinse în preambulul proiectului de lege se vor revizui corespunzător întru conformarea cadrului legal.</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Precizare. Clauza de armonizare ajustată conform expertizei Centrului de Armonizare a Legislației nr. 31/02-126-7586 din 14.07.2025.</p>
		2.	<p>La art. 3: La semnificația noțiunii „entitate gazdă” se va completa cu cuvintele „de organizare”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>3. La noțiunea „familia gazdă”, condiționalitatea privind existența „cel puțin unui copil de 12 ani” este una vagă, or, potrivit art. 3 pct. 15 din Directiva 2016/801 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în scopul cercetării, studiilor, formării profesionale, serviciului de voluntariat, programelor de schimb de elevi sau proiectelor educaționale și al activității au pair (reformare), „familie gazdă” înseamnă o familie care primește temporar un lucrător au pair și care îi permite să participe la viața sa de familie de zi cu zi pe teritoriul unui stat membru, pe baza unui acord încheiat între familia respectivă și lucrătorul au pair.</p>	<p>Precizare. Conform practicilor unor state UE vârsta unui copil a familiei gazde diferă 12-18 ani (a se vedea linkurile de mai jos). Norma a fost ajustată fiind vârsta fiind exclusă urmare a recomandării MMPS.</p> <p>https://guichet.public.lu/en/citoyens/actualites/2022/aout/16-accueil-au-pair.html</p> <p>https://www.super-aupair.com/en/aupair-in/germany/122-who-is-allowed-to-take-up-an-au-pair</p> <p>https://aupairbelgium.be/en/become-an-au-pair/</p> <p>De menționat, Directiva 2016/801 se aplică se aplică obligatoriu resortisanților țărilor terțe care solicită admisă sau care au fost admiși pe teritoriul unui stat membru pentru cercetare, studii, formare profesională și serviciul de voluntariat în cadrul Serviciului european de voluntariat. Respectiv, este la discreția Republicii Moldova de a decide să aplice dispozițiile directivei în cazul străinilor care solicită admisă pentru munca au pair.</p>
		<p>4. Cu referire la noțiunea „membru de familie” lit. c): În conformitate cu art. 2 lit. e) al Directivei a 2003/109/CE, „membru al familiei” înseamnă resortisantul unei țări terțe care are reședința în statul membru în cauză în conformitate cu Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei. Art. 4 alin. (2) lit. b) din Directiva 2003/86/CE dispune că „Statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau de reglementare, autoriza intrarea și șederea, în temeiul</p>	<p>Se acceptă. Norma completată.</p>

		<p>prezentei directive, sub rezerva respectării condițiilor prevăzute de capitolul IV, a următorilor membri ai familiei: [...]</p> <p>b) copiii majori necăsătoriti ai susținătorului reîntregirii sau ai soțului acestuia, atunci când aceștia se află în incapacitatea obiectivă de a se întreține singuri ca urmare a stării lor de sănătate.”.</p>	
	5.	<p>Totodată, cuvântul „tutela” se va substitui cu cuvintele „o formă a măsurii de ocrotire”. Astfel, se notează că, potrivit art. 65 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală și care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcție de starea sau situația sa. Potrivit alin. (3) din cadrul aceluiași articol, măsurile de ocrotire pot fi contractuale (contractul de asistență, mandatul de ocrotire în viitor) și judiciare (ocrotirea provizorie, curatela, tutela).</p>	Se acceptă.
	6.	<p>La art. 4, alin. (14) se va completa cu cuvintele „sau acordurile dintre state”.</p>	Se acceptă.
	7.	<p>La art. 5, în cuprinsul alin. (1), după cuvântul „sistemul” se va completa cu cuvintele „procuraturii sau”.</p>	Se acceptă.
	8.	<p>La art. 6 alin. (10) stabilește obligația străinului de a notifica autoritatea competentă despre schimbarea angajatorului. În acest sens, este neclar dacă schimbarea angajatorului ar prezuma ambele situații, angajarea și încetarea raportului de muncă cu străinul, sau doar notificarea, fie doar în caz de încetare a raportului de muncă, fie în caz de angajare a străinului. Or, dacă notificarea privind angajarea reprezintă o obligație atât a străinului (în ipoteza în care schimbarea angajatorului se rezumă la angajare), cât și a angajatorului, în situația încetării raportului de muncă, notificarea autorității nu este pusă în sarcina nici unei părți.</p>	Precizare. Străinul are obligația să notifice autoritatea când își schimbă angajatorul, adică atunci când trece de la un raport de muncă la altul (situațiile pot fi diverse).

		<p>9. La art. 7 alin. (1) lit. c), se va concretiza termenul necesar în vederea notificării autorității competente despre începerea raportului de muncă. La alin. (2) din același articol este de remarcat faptul că termenul „angajare făcută în interes personal” este impropriu legislației muncii.</p>	<p>Se acceptă. Alin. (2) exclus.</p>
		<p>10. La art. 11 alin. (1) lit. d), cuvintele „nu are antecedente penale nestinse” se vor substitui cu cuvintele „nu are antecedentelor penale”. Astfel, remarcăm că, potrivit art. 110 și 111 din Codul penal, antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămânerii definitive a sentinței de condamnare, generând consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat până la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării. Stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>11. La art. 13 alin. (3) lit. b), pentru implementarea corectă a normei, necesită o concretizare faptul ce urmează a fi confirmat în baza documentului (decesul, boala gravă sau atribuirea străinului ca fiind membru de familie).</p>	<p>Se acceptă. Norma reformulată.</p>
		<p>12. Potrivit art. 13 alin. (4), „O viză eliberată la punctul de trecere a frontierei de stat conferă titularului dreptul de ședere pentru o perioadă de până la 15 zile, în funcție de scopul și condițiile șederii prevăzute. În cazul tranzitului, durata șederii autorizate corespunde timpului necesar realizării scopului tranzitului, însă nu trebuie să depășească 5 zile.” Totodată, în conformitate cu art. 14 alin. (2), „Perioada de valabilitate a vizei de tranzit nu trebuie să depășească 12 luni, cu dreptul de a rămâne pe teritoriul țării nu mai mult de 72 de ore pentru un tranzit.” Astfel, se recomandă revizuirea normelor indicate în vederea excluderii contradicțiilor evidențiate.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>13. Cu referire la art. 18, nu poate fi reținut raționamentul eliberării unei vize de scurtă ședere pentru o perioadă ce nu va depăși 60 de luni, comparativ cu viza de lungă ședere, care potrivit</p>	<p>Precizare.</p>

		<p>art. 20 alin. (1) din proiectul legii, se eliberează pentru o perioadă ce nu va depăși 12 luni.</p>	<p>Termenul de valabilitate stabilit în viza de lungă ședere de 12 luni și este coroborat cu prevederile Regulamentului UE (art. 1).</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02010R0265-20160412</p> <p>Termenul de valabilitate a vizei de scurtă ședere este transpus din Codul comunitar de vize.</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R0810-20200202</p> <p>În (art.24) fiind stabilit termenul de valabilitate de 5 ani, adică 60 luni. Mai mult ca atât acest termen era stabilit atât în Legea actuală (Legea 200/2010) privind regimul străinilor, art. 19, cât și în HG nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizelor.</p>
	14.	<p>Conform art. 21 alin. (2) lit. d), „[...] Solicitarea de viză va fi însoțită de avizul pentru reîntregirea familiei, eliberat de Inspectoratul General pentru Migrație, după caz.”. Astfel, în vederea prevenirii unor neclarități, se recomandă concretizarea cazurilor când solicitarea vizei de lungă ședere acordată în scopul reîntregirii familiei, urmează a fi însoțită de avizul pentru reîntregirea familiei, eliberat de către autoritatea competentă. Tot aici, lit. j) se va racorda la noțiunea „participant al programului „Au pair” de la art. 3 din proiect.</p>	<p>Se acceptă parțial. Noțiunea a fost redactată. Precizare. Sunt state care nu necesită viză pentru intrare în Republica Moldova. Or, sunt situații în care persoana deja se află pe teritoriul țării, acreat o familie și nu poate fi impusă să părăsească Republica Moldova pentru a obține aviz la reîntregirea familie pentru eliberarea autorizației de viză. Sunt diverse situații complexe care trebuie analizate individual.</p>

		<p>15. La art. 29 alin. (1), textul „lit. e)” se va exclude, or, art. 28 alin. (2) din redacția proiectului nu cuprinde litere.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>16. Complementar, potrivit aceleiași normei, „Categoriile de străini menționați la art. 28 alin. (1) și alin. (2) lit. e), au obligația să declare Inspectoratului General pentru Migrație activitatea de muncă pe care aceștia o desfășoară pe teritoriul Republicii Moldova în termen de 10 zile de la data începerii activității, pentru a fi luați în evidență.”. Sub acest aspect, se notează că, în conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. c) din proiect, angajatorul, la fel, are obligația să notifice autoritatea competentă despre începerea raportului de muncă cu străinul angajat. Prin urmare, se recomandă revizuirea normelor indicate în sensul concretizării subiectului responsabil (angajator sau străinul angajat) de a notifica autoritatea competentă despre începerea raportului de muncă.</p>	<p>Nu se acceptă. Obligativitatea normei de la art. 7 se aplică străinului angajat, care desfășoară muncă în temeiul unui contract individual de muncă, iar în proiect sunt categorii de persoane care au dreptul să desfășoare activitate de muncă/prestări servicii etc. de până la 90 zile fără drept de ședere și carte de rezidență. Or, monitorizarea și supravegherea străinilor pe teritoriul Republicii Moldova sunt acțiuni în competența IGM.</p>
		<p>17. Potrivit art. 33 alin. (2), „În cazul în care există suspiciune rezonabilă referitor la autenticitatea datelor sau a informațiilor prezentate de către solicitant, acesta este audiat în cadrul unui interviu.”. În acest sens, se recomandă clarificarea normei sub aspectul modalității/procedurii de desfășurare a interviului.</p>	<p>Se acceptă. Norma a fost completată sub aspect de clarificare a acesteia.</p>
		<p>18. La art. 34 alin. (3), se recomandă completarea cu cuvintele „aflat pe teritoriul Republicii Moldova”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>19. La art. 52, se recomandă completarea articolului cu o nouă literă cu următorul cuprins: „c) dacă documentele prezentate au fost obținute prin fraudă, sunt falsificate sau conțin informații eronate.”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>20. La art. 53 alin. (3), se notează că ordinele se emit de ministru și nu de minister (a se vedea art. 11 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate). Observația este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare pe tot parcursul textului proiectului.</p>
		<p>21. La art. 56: În conformitate cu alin. (1) pct. 3), dreptul de ședere temporară pentru activități religioase, se acordă cu condiția prezentării unui aviz eliberat de către Ministerului Justiției.</p>	<p>Se acceptă. Proiect ajustat conform recomandărilor formulate.</p>

Totodată, potrivit alin. (2), procedura de aprobare și eliberare a avizului nominalizat se stabilește prin ordinul ministrului justiției.

Inițial, este de remarcat faptul că nu pot fi reținute aspectele ce urmează a fi reflectate în avizul prevăzut la art. 56 alin. (1) pct. 3), norma fiind lipsită de previzibilitate și claritate.

Potrivit art. 107 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, ministerele traduc în viață, în temeiul legii, politica Guvernului, hotărârile și dispozițiile lui, conduc domeniile încredințate și sunt responsabile de activitatea lor.

Potrivit art. 23¹ alin. (1) din Legea nr. 125/2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie, în cazul constatării comiterii de către cultele religioase sau părțile lor componente a unor abateri de la prevederile prezentei legi și/sau de la prevederile statutare, Ministerul Justiției le avertizează asupra încălcărilor comise, solicitând înlăturarea lor în termene rezonabile. Complementar, în conformitate cu alin. (2) din cadrul aceluiași articol, în cazul în care, după avertizarea repetată, în decursul unui an, a cultelor religioase sau a părților lor componente asupra necesității de a lichida încălcările comise, încălcările nu au fost lichidate, Ministerul Justiției le poate acționa în instanța de judecată în vederea suspendării activității acestora.

La fel, potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr. 125/2007, Ministerul Justiției are dreptul de a acționa în instanța de judecată pentru încetarea activității cultelor religioase sau a părților lor componente, cu prezentarea de dovezi concludente privind vina lor.

Așadar, în contextul activității cultelor religioase sau părților lor componente, reieșind din prevederile Legii nr. 125/2007, Ministerul Justiției are următoarele atribuții/drepturi:

1) avertizarea cultelor religioase și părților lor componente în cazul constatării comiterii de către acestea a unor abateri de la prevederile Legii nr. 125/2007 și/sau alte prevederi statuare, solicitând înlăturarea lor în termene rezonabile;

2) dreptul de a acționa în instanța de judecată cultele religioase sau părțile lor componente înregistrate pentru suspendarea activității acestora, dacă prezintă dovezi concludente privind existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 24 alin. (2) din Legea nr. 125/2007;

3) dreptul de a acționa în instanța de judecată pentru încetarea activității cultelor religioase sau a părților lor componente, cu prezentarea de dovezi concludente privind vina lor.

Cu referire la prima competență a ministerului și anume - avertizarea cultelor religioase și părților lor componente în cazul constatării comiterii de către acestea a unor abateri de la prevederile Legii nr. 125/2007 și/sau alte prevederi statuare, nu este clară relevanța existenței abaterilor indicate în contextul acordării străinului dreptului de ședere temporară pentru activități religioase, atâta timp cât nu a fost suspendată/încetată activitatea cultului religios. Astfel, este interpretabilă ponderea și importanța existenței unei avertizări emise de către Ministerul Justiției la adoptarea deciziei privind acordarea sau refuzul dreptului de ședere temporară pentru activități religioase, în măsura în care acestea n-au cauzat suspendarea/încetarea activității persoanei juridice.

În raport cu drepturile Ministerului Justiției indicate supra la pct. 2) și 3), se notează că, potrivit 33 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, în Registrul de stat al persoanelor juridice se înscriu inclusiv datele cu privire la suspendarea și reluarea activității persoanei juridice. La rândul său, Registrul de stat se ține de către organul înregistrării de stat – Agenția Servicii Publice. Astfel, în conformitate cu art. 35 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 220/2007, printre principalele atribuții ale organului înregistrării de stat, este prevăzută inclusiv eliberarea extraselor din Registrul de stat.

		<p>În același context, se menționează că, potrivit art. 341 alin. (1) din Legea nr. 220/2007, organul înregistrării de stat asigură vizualizarea publică a informației din Registrul de stat pe pagina sa web oficială. Totodată, potrivit alin. (2) din același articol, informația publică prevăzută la alin. (1) conține date privind denumirea persoanei juridice, forma juridică de organizare, numărul de identificare de stat (IDNO), data înregistrării, sediul, numele și prenumele administratorului, numele și prenumele sau denumirea fondatorilor (asociaților) și mărimea cotelor de participare ale acestora în capitalul social, starea persoanei juridice (pasivă, inactivă, în proces de reorganizare sau radiere, suspendare a activității), precum și numele, prenumele, data înregistrării, numărul de identificare de stat (IDNO) al întreprinzătorului individual și date privind radierea acestuia.</p> <p>Așadar, informația aferentă suspendării/încetării activității cultului religios și părților lor componente urmează a fi obținută din cadrul Registrului de stat care este ținut de către Agenția Servicii Publice.</p> <p>Prin urmare, având în vedere cele menționate supra, se impune a fi revăzută necesitatea prezentării unui aviz de către Ministerul Justiției în contextul acordării dreptului de ședere pentru activități religioase.</p> <p>La alin. (1) pct. 5), cuvintele „Registrul cultelor religioase” se va substitui cu cuvintele „Registrul de stat al persoanelor juridice”. În acest sens, se notează că, potrivit art. 19 alin. (6) din Legea nr. 125/2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie, datele despre înregistrarea de stat a cultelor religioase se consemnează în Registrul de stat al persoanelor juridice.</p>	
22.		<p>La art. 62 alin. (3) expresia „caziere juridice curate” se va revizui, deoarece nu este caracteristică limbajului juridic.</p>	<p>Se acceptă. Norma reformulată sub aspect de limbaj juridic coerent.</p>
23.		<p>La art. 82, pentru o mai bună claritate, se recomandă revizuirea cuprinsului dispoziției lit. c). În special, se apreciază</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

		<p>drept interpretabil cuvântul „dependent” în contextul situației descrise. Observația este valabilă și pentru art. 116 alin. (2) lit. b).</p>	<p>Termenul utilizat este suficient de clar și previzibil din punct de vedere juridic, fiind utilizat frecvent în europeană în materie de migrație și drepturi sociale. Jurisprudența și practica administrativă oferă criterii obiective pentru a evalua situația de „dependență” (ex. durata sprijinului, lipsa veniturilor proprii, incapacitatea de muncă etc.), ceea ce exclude o aplicare arbitrară a normei.</p>
	24.	<p>La art. 91: La alin. (1) lit. a), textul „art. 86” se va substitui cu textul „art. 89”.</p> <p>Potrivit alin. (3), „Constatarea elementelor menționate la alin. (2) se realizează de către Inspectoratul General pentru Migrație. Aceste elemente pot rezulta din datele obținute în urma interviului, declarațiile unuia dintre soți sau a unor terțe persoane, controalele la domiciliul soților ori din alte verificări suplimentare stabilite prin ordinul Inspectoratului General pentru Migrație.”. Cu referire la posibilitatea efectuării unor verificări suplimentare stabilite prin ordinul Inspectoratului General pentru Migrație, se apreciază ca inoportună atribuirea unei asemenea competențe instituției vizate. Or, având în vedere faptul că controalele menționate pot prezenta anumite ingerințe în raport cu drepturile și interesele fundamentale ale omului, tipul/lista acestora urmează a fi stabilită expres în cadrul proiectului de lege în vederea excluderii unor interpretări extensive.</p>	<p>Se acceptă. Al doilea enunț al alin. (3) a fost exclus.</p>
	25.	<p>În conformitate cu art. 92 din proiect, se propune instituirea unor condiții speciale privind acordarea/prelungirea dreptului de ședere temporară pentru străinii din unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiului Bender. Astfel, potrivit art. 92 alin. (1), dreptul de ședere temporară pentru străinii din unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender se acordă în cazul în care: a) sunt respectate</p>	<p>Precizare. Această normă se aplică în privința străinilor care au reședința sau domiciliu pe teritoriul regiunii transnistrene astfel cum este definită această noțiune în proiect, la recomandarea Biroului Politici de Reintegrarea. Respectiv, persoana care este titular al unui pașaport național străin și se află în posesia unui</p>

		<p>condițiile de solicitare a dreptului de ședere prevăzute la art. 32; b) sunt întrunite condițiile de admisie prevăzute la art. 9 alin. (1) lit. a), c) și d); c) se prezintă dovadă că domiciliază cel puțin 10 ani pe teritoriul administrativ-teritorial din stânga Nistrului și municipiul Bender.</p> <p>În acest sens, nu este clară reglementarea unor condiții speciale/diferențiate de acordare/prelungire a dreptului de ședere temporară pentru categoria nominalizată de străini, având drept motiv faptul că aceștia domiciliază în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului sau în municipiul Bender. În nota de fundamentare la proiectul de lege, la fel, nu poate fi reținută o argumentare sub acest aspect.</p>	document intern eliberat de această regiune necontrolată este subiect al acestei norme speciale de aplicare.
	26.	<p>La art. 107 alin. (3) se va indica evenimentul de la care începe a curge termenul de 3 zile lucrătoare. La alin. (3), este de menționat utilizarea neconformă a termenului „plângerea”, definită, prin prisma legii procesual penale, ca fiind înștiințarea făcută de o persoană fizică sau de o persoană juridică căreia i s-a cauzat un prejudiciu prin infracțiune. Astfel, se recomandă substituirea acestuia cu termenul „contestație”, corespunzător terminologiei utilizate de Codul administrativ.</p>	<p>Se acceptă. Operate modificările respective la Capitolul care reglementează apatridia în redacție nouă, elaborată de comun cu UNHCR.</p>
	27.	<p>La art. 108 lit. b), cuvântul „nu” se va exclude.</p>	<p>Se acceptă. Operate modificările respective la Capitolul care reglementează apatridia în redacție nouă, elaborată de comun cu UNHCR.</p>
	28.	<p>La art. 110 alin. (1), în expresia „încetează în mod automat” cuvintele „în mod automat” se recomandă a fi substituite cu cuvintele „de drept”.</p>	<p>Se acceptă. Operate modificările respective la Capitolul care reglementează apatridia în redacție nouă, elaborată de comun cu UNHCR.</p>
	29.	<p>La art. 111 alin. (4), textul „litera d)” se va substitui cu textul „litera b)”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>30. La art. 116 alin. (1) lit. c), pentru claritate, se recomandă completarea cu cuvintele „de revocare a dreptului de ședere permanentă sau temporară”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>31. La art. 146 alin. (1), se recomandă completarea cu cuvintele „pentru care a fost dispusă prelungirea”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>32. La art. 148 alin. (1) lit. e) necesită a fi reformulată pentru conferirea normei unui caracter previzibil, cu specificarea încălcării avute în vedere, or „legislația Republicii Moldova” reprezintă un termen prea general. Exprimarea valorică a termenilor se va uniformiza prin utilizarea cifrelor.</p> <p>La lit. j), la revizuirea prevederii privind stabilirea duratei interdicției de intrare pe un termen de 5 ani - în cazul comiterii pe teritoriul Republicii Moldova a infracțiunilor cu intenție sau a infracțiunilor grave, deosebit de grave sau excepțional de grave din imprudență, se va ține cont de prevederile art. 16 din Codul penal nr. 985/2002, care prevede că infracțiunile grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 12 ani inclusiv. Infracțiunile grave reprezintă categoria de infracțiuni care pot fi comise fie cu intenție, fie din imprudență, în funcție de natura faptei și de forma de vinovăției (a se vedea în acest sens art. 149 (Lipsirea de viață din imprudență) și art. 151 (Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății) din Codul penal).</p> <p>Infracțiunile deosebit de grave se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen ce depășește 12 ani (art. 16 alin (5) din Codul penal).</p> <p>Infracțiunile excepțional de grave se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede detențiune pe viață (art. 16 alin. (6) din Codul penal).</p> <p>Prevederile alin. (2), care prevăd că „În cazul străinului care a intrat în Republica Moldova în perioada de interdicție, durata</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Alin. (1) lit. e) reformulat. Exprimarea valorică uniformizată.</p> <p>Lit. j) redactată corespunzător respectiv alineat completat cu lit k), luând în considerare gravitatea faptelor penale săvârșite.</p> <p>Alin. (2) reformulat corespunzător.</p>

	<p>interdicției de intrare este cea dispusă anterior, dar nu mai mică de 5 ani” sunt susceptibile interpretării.</p> <p>Ț Astfel, în cazul în care în perioada interdicției aplicată pentru ședere ilegală de la 1 la 2 ani pe teritoriul Republicii Moldovei - 2 ani - străinul a intrat în Republica Moldova, reieșind din alin. (2), duratei deja aplicate i se mai aplică interdicție durată careia este cea dispusă anterior, per total reiese 4 ani. Pe de altă parte, potrivit cuprinsului alin. (2), durată interdicției nu poate fi mai mică de 5 ani. Sub acest aspect, nu este clar modul de aplicabilitate a situațiilor prevăzute la art. 148 alin. (1) lit. a) - c).</p>	
33.	<p>La art. 153 alin. (2), se va ține cont de redacția actuală a art. 42 alin. (5) din Legea nr. 200/ 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, care stabilește că dreptul de ședere provizorie pentru victimele violenței în familie și cartea de rezidență aferentă se eliberează gratuit.</p> <p>Totodată, este de menționat că, în conformitate cu pct. 5 sbp. 5.3. din anexa nr. 2 la Legea nr. 213/2021 cu privire la taxa de stat, se scutesc de taxa de stat pe care o încasează Ministerul Afacerilor Interne străinii victime ale traficului de ființe umane – pentru examinarea cererii de acordare sau de prelungire a dreptului de ședere provizorie și pentru eliberarea permisului respectiv. În acest sens, textul „Prin derogare de la alin. (1)” nu este adecvat.</p>	Se acceptă.
34.	<p>La art. 154, alin. (2) are un caracter declarativ, or, răspunderea juridică este prevăzută de normele materiale, ce stabilesc tipul concret de răspundere (penală sau contravențională, etc.), determină faptele și sancțiunile pentru comiterea acestora.</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Este esențial ca toți subiecții vizați să cunoască faptul că nerespectarea obligațiilor nu rămâne fără consecințe juridice și că aceștea pot cade sub incidența altor prevederi normative mai stricte sau coercitive.</p>
35.	<p>În subsidiar, menționăm că proiectul conține o serie de deficiențe de ordin redacțional, care pot afecta claritatea, previzibilitatea și accesibilitatea normelor juridice. Aceste deficiențe se manifestă în principal prin utilizarea frecventă a unor expresii de tipul „în modul stabilit”, „prevăzut de lege”, „în</p>	<p>Precizare.</p> <p>Este imposibil și nejustificat ca să se facă trimitere expresă la acte normative care nu sunt încă adoptate sau publicate. Utilizarea unor formule generale în proiectul de lege reflectă o constrângere obiectivă și</p>

			<p>condițiile stabilite”, „în cazurile prevăzute de lege”, „în condițiile prevăzute de lege” fără a fi oferite referințe normative concrete care să delimiteze prevederile avute în vedere. Folosirea acestor formule generice are ca efect o diminuare semnificativă a comprehensibilității legii, atât pentru destinatarii săi direcți, cât și pentru autoritățile responsabile de aplicarea și interpretarea ei. Lipsa unor referințe explicite la actele normative face dificilă identificarea cerințelor exacte ce decurg din norma în cauză. Această abordare contravine regulilor ce țin de calitatea legii, potrivit cărora norma juridică trebuie să fie formulată într-un limbaj clar, precis și accesibil, astfel încât să nu lase loc arbitrariului în interpretare sau aplicare.</p>	<p>o practică legislativă rezonabilă, menită să asigure coerența normativă și adaptabilitatea ulterioară.</p> <p>În acest context, obiecția privind lipsa clarității din cauza absenței referințelor explicite trebuie înțeleasă și interpretată ca o problemă ce se va soluționa odată cu finalizarea procesului normativ complementar, și nu ca o deficiență gravă a proiectului actual.</p> <p>În plus, stabilirea unor referințe concrete la acte normative încă neaprobată ar fi juridic inexactă și procedural imposibilă, iar includerea unor trimiteri fictive ar afecta și mai mult calitatea și credibilitatea actului normativ.</p> <p>Acest tip de formulare este o practică recunoscută în tehnica legislativă, în special în domeniul dinamic sau complexe, unde normele de aplicare trebuie să fie elaborate după adoptarea legii-cadru, pentru a permite o reglementare adaptată situației practice.</p>
10.	<p>Serviciul de Informații și Securitate</p> <p>Aviz nr. IE/6834 din 08.07.2025</p>	1.	<p>1) La art. 9 alin. (1) autorul prevede condițiile pe care trebuie să le întrunească străinul pentru a intra pe teritoriul țării, printre care se enumeră și lit. <i>d) nu prezintă o amenințare pentru securitatea națională, ordinea și securitatea publică</i>. În acest sens, nu este clar cum va fi inițiată procedura de verificare a existenței acestui temei și de către cine. Logica lucrurilor ne induce ideea că Inspectoratul General pentru Migrație va face o solicitare către SIS pentru a se expune, însă acest fapt nu derivă dintr-o normă juridică.</p> <p>Tot în acest context, pe parcursul textului proiectului observăm, de exemplu că străinului i se va refuza eliberarea invitației dacă nu întrunește condițiile de admisie prevăzute la art. 9 alin. (1) lit. a), c) – j) (art. 26) sau se va acorda dreptul de ședere lucrătorului imigrant pentru desfășurarea unei activități remunerate în cazul în care sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 9 alin (1) lit. a)-i) (art. 35.). Astfel, în cazul în care străinii</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Precizare.</p> <p>Propunerea formulată a fost inclusă în nou alineat la art. 11 care pune în aplicare prevederile lit. d) din alin. (1) art. 9, al cărui mecanism se abrobă prin ordin interinstituțional.</p>

		<p>doresc să intre pe teritoriul național fie ca lucrător imigrant; lucrător sezonier; studii ș.a. aceștia trebuie să întrunească condiția de admisie – lipsa amenințării la adresa securității naționale.</p> <p>Verificarea acestei condiții este de competența SIS, însă autorul prevede că acesta se va expune prin aviz doar în cazul străinilor care doresc să desfășoare activități religioase pe teritoriul Republicii Moldova 9art. 56), în celelalte cazuri doar deducem că se va expune și să se solicite un aviz.</p> <p>Din aceste considerente, propunem completarea art. 9 cu un nou alineat, care să prevadă că autoritățile competente vor coopera între ele în vederea verificării condițiilor de admisie de către cetățenii străini iar mecanismul de cooperare va fi stabilit prin hotărâre de Guvern (<i>bunăoară, IGM va solicita de la SIS aviz în privința străinului care intenționează să intre pe teritoriul Republicii Moldova, iar Serviciul va răspunde în termenul stabilit</i>) sau să se prevadă expres că pentru verificarea străinului dacă prezintă o amenințare la adresa securității naționale IGM va solicita avizul SIS. Această normă va fi aplicabilă pentru toate cazurile și nu doar pentru activități religioase.</p>	
	2.	<p>2) La art. 11 alin. (1) lit. g) a se substitui textul „propagă mesaje extremiste, ideologii totalitare” cu textul „desfășoară activitate extremistă”, or, potrivit Legii 54/2003 privind contracararea activității extremiste, noțiunea de activitate extremistă presupune mult mai multe acțiuni decât propagarea mesajelor de natură extremistă sau ideologii totalitare, iar SIS este organul de stat specializat în prevenirea și combaterea acestei activități.</p>	Se acceptă.
	3.	<p>3) De asemenea, ținem să atragem atenția că lista de amenințări este una mai mare decât cea expusă de către autor la art. 11. Bunăoară, art. 4 alin. (2) din Legea securității statului nr.</p>	Se acceptă.

		<p>618/1995, prevede inclusiv amenințările hibride, culegerea neautorizată de informații, influențarea proceselor electorale, ș.a., acțiuni care pot fi realizate nemijlocit de către cetățeni străini. Având în vedere că la moment se lucrează la un nou proiect de lege privind securitatea națională și existenței ideii ca pe viitor, amenințările la adresa securității naționale să se regăsească în documentele de politici (de exemplu, Strategia securității naționale), ceea ce ar însemna modificarea priorităților, direcțiilor de activitate a organelor securității statului, considerăm oportun ca Legea privind admisia, șederea și supravegherea străinilor să nu conțină o listă exhaustivă a amenințărilor.</p> <p>Acest fapt ar putea crea confuzii la aplicarea normelor, de exemplu SIS califică acțiunile străinului ca o amenințare conform actelor normative speciale și a documentelor de politici, iar aceasta nu se regăsește în Legea privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova, respectiv în privința străinului nu se întreprind acțiuni de declarare ca indezirabil, de îndepărtare forțată, etc.</p> <p>Opinând asupra celor expuse, considerăm potrivită completarea art. 11 alin. (1) cu lit. j) cu următorul conținut:</p> <p><i>„j) alte fapte definite de legislație sau documentate de politici ca constituind o amenințare la adresa securității naționale, ordinii publice sau securitatea publică”.</i></p>	
	4.	<p>4) Art. 56 alin. (1) pct. 4) prevede că SIS prezintă aviz în cazul în care cetățenii străini solicită să li se acorde/prelungescă dreptul de ședere pentru activități religioase. Considerăm oportună excluderea acestei prevederi deoarece pct. 2) al aceluiași alineat prevede că se acordă drept de ședere temporară pentru activități religioase în cazul în care <i>„sunt întrunite condițiile de admisie prevăzute la art. 9 alin. (1) lit. a)-j)”</i>.</p>	Se acceptă.

		<p>Potrivit art. 9 alin. (1) lit. d), admisia pe teritoriul Republicii Moldova este permisă străinului care îndeplinește următoarele condiții; <i>nu prezintă o amenințare pentru securitatea națională, ordinea și securitatea publică</i>. Respectiv, Serviciul se va expune asupra faptului dacă persoana care solicită dreptul de ședere pentru activități religioase prezintă sau nu o amenințare la adresa securității naționale. În aceste circumstanțe, nu este necesar emiterea unui aviz suplimentar, or suntem în situație când SIS va emite două avize pe marginea uneia și aceleiași problematici în privința aceluiași subiect.</p> <p>Tot în acest sens, urmează a fi exclus și alin. (3) „<i>Procedura de sprobare și de eliberare a avizului menționat la alin. (1) pct. 4 se stabilește prin ordinul Serviciului de Informații și Securitate</i>”.</p>	
	5.	<p>5) La art. 108 se menționează că „<i>Cererea de recunoaștere a statutului de apatrid este respinsă dacă: b) solicitantul nu este considerat o amenințare pentru securitatea națională, ordinea și securitatea publică</i>”.</p> <p>Cel mai probabil autorul a dorit să menționeze că recunoașterea statutului de apatrid este respinsă în cazul în care solicitantul prezintă o amenințare pentru securitatea națională. Or, în caz contrar un astfel de temei devine illogic și neaplicabil.</p>	<p>Se acceptă. Cuvântul „nu” a fost exclus.</p>
	6.	<p>6) La art. 126 alin. (1) lit. b) prevede că „<i>măsura returnării nu poate fi dispusă împotriva străinului dacă: este căsătorit cu un cetățean al Republicii Moldova și căsătoria nu este fictivă</i>”.</p> <p>Considerăm oportun substituirea cuvântului „fictivă” cu cuvintele „de conveniență”, deoarece cetățenii străini pot încheia căsătorii de conveniență nu doar cu alți cetățeni străini cu drept de ședere permanentă în Republica Moldova, dar și cu cetățeni ai Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>Mai mult ca atât, demonstrarea unei căsătorii ca având un caracter fictiv presupune existența unei hotărâri judecătorești, precum și din punct de vedere al probatoriului este mai dificil. Așadar, elementele specifice unei căsătorii de conveniență sunt mult mai simple de probat (nu există coabitare matrimonială; soții nu s-au cunoscut înaintea căsătoriei; soții nu vorbesc o limbă înțeleasă de amândoi ș.a.).</p> <p>De asemenea, unul din elementele specifice unei căsătorii de conveniență este „<i>există probe că anterior unul dintre soți a încheiat o căsătorie fictivă</i>” (art. 91 alin. (1) lit. e). Respectiv, există o legătură dintre întreg și parte, prin urmare, noțiunea de căsătorie de conveniență cuprinde noțiunea de căsătorie fictivă.</p>	
	7.	<p>7) Actualmente, art. 10 alin. (3) din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova prevede că „<i>În cazul străinilor care au comis pe teritoriul Republicii Moldova infracțiuni cu intenție sau infracțiuni grave, deosebi de grave sau excepțional de grave din imprudență, durata interdicției de intrare în Republica Moldova este de 5 ani, iar când aceștia reprezintă o amenințare gravă pentru ordinea publică sau pentru securitatea națională, durata interdicției se stabilește pentru un termen de până la 10 ani.</i>”</p> <p>Din norma citată rezultă că străinilor care prezintă o amenințare la adresa securității naționale și se poate aplica interdicția de intrare pe teritoriul național fără ca aceștia să aibă statut de persoană indezirabilă. Însă, norma respectivă este aplicabilă doar în cazul când străinul se află deja pe teritoriul național.</p> <p>Astfel, necesită atenție și este o chestiune problematică situația când pe teritoriul țării intenționează să intre cetățenii străini, de exemplu, cu apartenență la un grup criminal organizat care</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Recomandarea propusă nu poate fi acceptată întrucât proiectul de lege reglementează deja, în mod expres, posibilitatea declarării unei persoane ca fiind indezirabilă nu doar în situația în care aceasta se află pe teritoriul Republicii Moldova, ci și în afara teritoriului țării.</p> <p>Astfel, pericolul pentru securitatea națională, ordinea publică sau securitatea publică poate constitui temei pentru declararea statutului de persoană indezirabilă, indiferent de prezența fizică a străinului în țară.</p> <p>În acest context, instituirea unei norme paralele care ar permite aplicarea unei interdicții de intrare de 5 ani de către Poliția de Frontieră, în lipsa unei decizii motivate de drept și de fapt de declarare a străinului ca indezirabil, ar genera riscul existenței unui dublu standard legislativ, afectând coerența și uniformitatea aplicării regimului de interdicție.</p>

prezintă o amenințare la adresa securității naționale și în privința acestora nu a fost emisă vreo decizie de declarare a acestora ca indezirabili. Declararea cetățenilor străini ca persoane indezirabile este un proces care necesită timp și implicarea mai multor factori decizionali, iar în unele cazuri la frontieră se prezintă cetățeni străini cărora nu le poate fi permisă intrarea din motive (riscuri, pericole, vulnerabilități) de securitate națională, fiind necesară luarea măsurilor corespunzătoare prompt.

În acest context, Legea nr. 200/2010 nu vine cu soluții clare și nici proiectul propus spre examinare. Din aceste raționamente, considerăm necesară completarea art. 148 alin. (1) cu lit. k) cu următorul cuprins:

„k) 5 ani – în cazul în care străinul prezintă pericol pentru securitatea națională, ordinea și securitatea publică.”

La fel, a se completa cu un alineat nou cu următorul cuprins:

„În cazul străinului care se prezintă la frontiera de stat pentru a intra pe teritoriul Republicii Moldova și acesta prezintă pericol pentru securitatea națională, ordinea și securitatea publică, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră refuză intrarea, după caz, emite o decizie de interdicție.”

Potrivit art. 23 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, *„Poliția de Frontieră refuză intrarea străinilor care nu întrunesc condițiile de intrare în următoarele cazuri: sunt considerați a fi o amenințare la adresa ordinii publice, securității naționale, sănătății publice sau relațiilor internaționale ale Republicii Moldova”*.

În practică, se atestă cazuri când intrarea străinului este refuzată de către poliția de frontieră, dar stabilirea măsurii de

Totodată, este important de menționat că mecanismul și procedura de aplicare a interdicției în cazurile în care persoana nu este admisă pe teritoriul național, urmare a prezentării unui risc pentru securitatea statului, pot fi reglementate distinct prin Hotărârea Guvernului de implementare a legii. Acest act normativ subsecvent va stabili clar competențele autorităților implicate, inclusiv ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră dacă se va considera imperativ.

Prin urmare, în scopul menținerii unității și eficienței aplicării regimului juridic al interdicției de intrare, precum și pentru a evita suprapunerea normativă și posibilele abuzuri, se consideră nejustificată completarea proiectului cu norma propusă prin introducerea unui alineat suplimentar în forma sugerată.

			<p>interdicție nu este aplicată din cauza incertitudinii și declinării de competență atât din partea IGM cât și IGPF.</p> <p>Având în vedere că IGM acționează atunci când cetățenii străini deja au intrat pe teritoriul național, considerăm oportun ca IGPF să aplice măsura de interdicție când străini se află la etapa de intrare la punctul de frontieră.</p>	
11.	Agencia de Investiții Aviz nr. 360 din 21.07.2025	1.	<p>Agencia de Investiții acceptă și susține proiectul de lege privind implicarea sa directă în procesul de avizare, implicare care va constitui o parte componentă din procesul de acordare a dreptului de ședere temporară în scop investițional pentru persoane cu funcții de conducere în cadrul companiilor care efectuează activități investiționale (art. 83, art. 84). Salutăm oportunitatea creată de acest cadru normativ, dat fiind că instrumentele create de această lege vor servi drept fundament pentru suportul investitorilor strategici, oferind Republicii Moldova un mecanism modern, transparent și competitiv de gestionare a fluxurilor investiționale.</p>	S-a luat act.
		2.	<p>Analizând Proiectul, se atestă următoarele lacune și deficiențe în conținutul acestuia:</p> <p>1. Lipsa unei delimitări clare a competențelor autorităților implicate:</p> <p>Art. 8, intitulat Competențele autorităților, prevede implicarea mai multor instituții în aplicarea noului cadru normativ, însă nu face o trimitere clară și expresă la Agenția de Investiții. Această omisiune lasă un spațiu de incertitudine, dar și flexibilitate majoră, cu privire la rolul exact al Agenției în procesul de evaluare și avizare a investițiilor străine. Astfel, confirmăm necesitatea de clarificare ulterioară a procedurii respective de către Agenția de Investiții prin regulamente sau acte subordonate, inclusiv criterii esențiale privind eligibilitatea, quantumul minim de investiții,</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În urma ședinței tehnice de lucru din 12.08.2025, Agenției de Investiții și-a reformulat poziția pct. 1 și 2 din avizul.</p> <p>Astfel, la 13.08.2025 la adresa de email dimitru.berbinschi@mai.gov.md a parvenit poziția instituției de a renunța la propunerea de modificare a art. 8 din proiectul de lege (după cum s-a propus la pct. 1 din aviz), precum și la mențiunile propuse a fi incluse în Nota de fundamentare (conform pct. 2 din aviz).</p>

		sectoarele prioritare de investiții, procedura de aplicare, procesarea cererilor și emiterea avizelor.	
3.	2. Impact instituțional și bugetar: Proiectul atribuie Agenției de Investiții noi responsabilități care presupun, implicit, extinderea structurii organizaționale și majorarea resurselor umane, cu un impact financiar direct asupra bugetului de stat. Acest aspect necesită evaluare suplimentară și reflectare corespunzătoare în nota de fundamentare a proiectului.		Nu se acceptă. A se vedea argumentarea supra, la pct. 2 al avizatorului.
4.	3. Categoria persoanelor eligibile pentru obținerea dreptului de ședere: Textul actual limitează emiterea avizelor la persoane care dețin funcții de conducere, însă, în practică, investițiile sunt realizate de către proprietari, acționari sau persoane fizice care nu ocupă poziții executive în cadrul companiei. Prin urmare, se recomandă extinderea sferei persoanelor eligibile la reprezentanții conducătorilor împuterniciți în condițiile legii, în conformitate cu realitatea operațională a investițiilor internaționale.		Nu se acceptă. Discutat în cadrul ședinței de lucru din 13.08 2025.
5.	4. Pentru consolidarea textului Proiectului, Agenția de Investiții propune următoarele recomandări de ordin ortografic: Art. 31, alin. 1: Se propune înlocuirea cuvântului ”ședere” în forma ”ședere”.		Se acceptă.
6.	Art. 31, alin. 2, lit. e): Se propune înlocuirea cuvântului ”investiții” cu expresia ”desfășurarea activității investiționale” pentru armonizarea cu art. 4, alin. 7, lit. b) din Proiect.		Se acceptă.
7.	Art. 83, alin. 1: Se propune modificarea conținutului lit. e), ”face avizul Instituției Publice Agenția de Investiții, în cazul activităților investiționale”, în următoarea redacție: ”prezintă avizul Instituției Publice Agenția de Investiții, în cazul activităților investiționale”.		Se acceptă. Se acceptă.

			Complementar, se propune înlocuirea din cadrul <i>art. 31, alin. 1, lit. c) și d)</i> a cuvântului ”face” cu ”prezintă”, pentru claritate și precizie.	
		8.	<i>Art. 120, alin. 1, pct. 3):</i> Se propune înlocuirea sintagmei ”străinul care trebuie să lichideze o investiție” cu expunerea în noua redacție ”străinul care încetează activitatea investițională”.	Se acceptă.
12.	Agenția Servicii Publice Aviz nr. 01/9009 din 11.07.2025		<p>Noțiunea de „căsătorie de conveniență - căsătorie ce a fost încheiată fără intenția de a crea o familie...”, reglementată la art. 3 din proiectul de lege, se suprapune cu noțiunea reglementată la art. 41 alin. (1) lit. b) din Codul familiei al RM: „căsătorie fictivă – căsătorie încheiată când soții sau unul dintre ei nu a avut intenția de a crea o familie”. Astfel, pentru a exclude orice conținut ambiguu din prevederile normei, considerăm necesară utilizarea termenului reglementat de Codul familiei „căsătorie fictivă” sau completarea Codului familiei cu termenul de „căsătorie de conveniență”. Pe același principiu, urmează să fie revăzute reglementările de la art. 91, 115 alin. (1) lit. c), în ceea ce privește căsătoria de conveniență/fictivă.</p> <p>Referitor la noțiunea „reîntregirea familiei” specificată la art. 3 din proiectul de lege, în special sintagma „sau a familiei unui cetățean al Republicii Moldova”, considerăm necesar să fie specificat la care familie s-a referit autorul, astfel încât formularea dată este una foarte vagă. Ori, Codul familiei reglementează noțiunea de „rudenie”, aceasta constituind legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun. Respectiv, rudenția poate fi în linie dreaptă, precum și în linie colaterală (ascendentă și descendentă). De asemenea, ar fi oportun de specificat limitele gradului de rudenie acceptat pentru reîntregirea familiei.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Norma reformulată fiind inclus cuvântul „membrii” astfel cu este definită noțiunea de „membru de familie” unde se reflectă aspectele obiecțiilor formulate de avizator.</p>

		<p>Cu referire la art. 4 alin. (8) din proiect, menționăm faptul că prevederile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă, reglementează dreptul cetățenilor străini, care locuiesc sau se află temporar în Republica Moldova, de a solicita înregistrarea actelor de stare civilă în aceleași condiții ca și cetățenii Republicii Moldova. Astfel, remarcăm faptul că Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă reglementează un spectru mai larg al drepturilor străinilor pe domeniul stare civilă, astfel încât oferă posibilitatea acestora de a înregistra orice act de stare civilă, nu doar acte de căsătorie și divorț, motiv pentru care se consideră potrivită preluarea formulării date de Legea nr. 100/2001 ori excluderea alin. (8) de la art. 4 din proiect.</p> <p>Mai mult decât atât, referitor la sintagma „în conformitate cu legislația” de la art. 4 alin. (8) din proiect, identificăm necesitatea precizării în conformitate cu legislația cărui stat au dreptul străinii să încheie căsătoria în Republica Moldova. Or, se propune reformularea sintagmei date, după cum urmează: „în conformitate cu legislația Republicii Moldova și a legislației statului de cetățenie”.</p> <p>La art. 10 alin. (2) lit. d) din proiect, considerăm oportună substituirea sintagmei „acte de stare civilă” cu sintagma „documente de stare civilă”, iar la sfârșit de completat cu cuvintele: „prin care se confirmă statutul de soț/soție, părinte, copil în raport cu susținătorul reîntregirii, cetățean RM ori străin cu ședere legală”. Totodată, atragem atenția asupra faptului că în articolul dat nu se identifică documentele justificative care urmează a fi prezentate pentru cazul copiilor încredințați, incluși în categoria de membru de familie, prevăzută la art. 3 din proiect. De altfel, legătura de rudenie cu copiii încredințați nu va putea fi probată prin documente de stare civilă, iar un alt document la acest articol nu este specificat, cum ar fi „decizia autorității competente din statul de origine”. Totodată, nu se face referire la actul de identitate al copilului, care necesită a fi prezentat la intrarea în țară,</p>	<p>Se acceptă. Alin. (8) a fost exclus.</p> <p>Se acceptă parțial. Norma reformulată. Cu referire la ultimul enunț precizăm că în cazul intrării străinului pe teritoriul Republicii se aplică dispozițiile Legii 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova iar norma care stabilește obligativitatea deținerii actului de identitate în baza căruia acesta traversează frontieră de stat, se regăsește atât în legea enunțată cât și în art. 9 alin. (1) lit. a) din proiect.</p>
--	--	--	---

		<p>sugerând că, în acest caz, copilul intră doar cu documente de stare civilă.</p> <p>La art. 25 alin. (5) lit. c), este necesar de precizat dacă va fi exceptat de la procedura invitației copilul străin al cărui părinte este căsătorit cu un străin cu ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova, astfel încât la alin. (3) de la același articol se utilizează termenul de „persoana” care invită și nu se precizează că doar cetățenii RM pot face invitație.</p> <p>La art. 32 alin. (11) din proiect, ar fi oportun de precizat la sfârșit: „dacă căsătoria acestora nu este fictivă”.</p> <p>La art. 89 alin. (1) lit. d) din proiect este necesar de completat la sfârșit cu cuvintele „sau a încredințării copilului”, astfel încât copii încredințați, incluși în categoria de membru de familie, specificată la art. 3 din proiect, rămân în afara reglementării.</p> <p>Referitor la art. 126 alin. (1) lit. b) și c) din proiect nu este clar de ce în privința cetățeanului RM se operează cu termenul de „căsătorie fictivă”, iar în privința străinului cu termenul de „căsătorie de conveniență”.</p> <p>Suplimentar, cu referire la fenomenul căsătoriilor fictive înregistrate de către străini cu cetățeni ai Republicii Moldova, în scopul de a se pseudo-legaliza pe teritoriul Republicii Moldova, Agenția Servicii Publice intervine cu propunerea de completare, concomitentă a art. 42 alin. (2) lit. d) din Codul familiei cu sintagma „Inspectoratul General pentru Migrație”, în acest mod fiind oferit, dreptul Inspectoratului General pentru Migrație de a cere instanței de judecată declararea nulității căsătoriei în privința</p>	<p>Nu se acceptă. Lit. a) al aceluiași alin. (5) acoperă aceste categorii de persoane. Respectiv, nu poate fi reținută și obiecția de utilizare cuvântului „persoana” deoarece au posibilitatea de a depune invitații nu doar persoane fizice dar și cele juridice.</p> <p>Nu se acceptă. Stabilirea caracterului fictiv al unei căsătorii nu poate fi prezumată de funcționarii IGM la momentul depunerii cererii, ci doar în urma unei evaluări administrative, în baza unor indicii obiective și verificabile.</p> <p>Se acceptă. Norma completată.</p> <p>Nu se acceptă. A se vedea argumentarea la pct. 8 al avizului MMPS nr. 08/3371.</p> <p>Nu se acceptă. Această propunere nu este oportună, fiind contrară atât principiilor fundamentale ale dreptului civil și administrativ, cât și practicii consacrate în jurisprudența națională și europeană. Acordarea unui drept procedural suplimentar, de a solicita instanței constatarea nulității căsătoriei, ar genera un conflict de competență și ar conduce la o dublă evaluare a</p>
--	--	--	---

		<p>căreia au fost constatate bănuiele rezonabile că aceasta este una fictivă.</p>	<p>aceleiași situații de fapt, o dată în cadrul procedurii administrative (prin refuz în acordarea/prelungirea dreptului de ședere), și apoi în fața instanței civile (prin înaintarea cererii de nulitate a căsătoriei). Această suprapunere ar afecta principiul separației funcțiilor administrative și judiciare, cu riscul apariției unor decizii contradictorii în raport cu aceleași fapte, și ar crea incertitudine juridică pentru persoanele vizate.</p> <p>Or, un stat de drept nu poate permite ca o autoritate să emită o decizie administrativă pasibilă de contestare (care poate fi admisă sau respinsă) și, simultan, să înainteze acțiune în fața unei instanțe judiciare, pe care ea însăși a evaluat-o anterior.</p> <p>Din perspectiva dreptului european și a jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, noțiunea de „căsătorie de conveniență” este consacrată ca termen tehnic în domeniul migrației, regăsindu-se în Directivele 2003/86/CE și 2004/38/CE etc. Acest termen desemnează o căsătorie încheiată cu scopul de a eluda regimul juridic al migrației, dar nu implică automat nulitatea căsătoriei în sensul dreptului civil intern. Prin contrast, „căsătoria fictivă” este o instituție a dreptului familiei, care presupune lipsa consimțământului real și intenției de a întemeia o familie, fiind nulă prin natura sa, conform Codului familiei.</p>
--	--	---	--

		<p>Totodată, art. 91 alin. (3) din proiect prevede că, constatarea elementelor căsătoriei de conveniență se va realiza de către Inspectoratul General pentru Migrație, iar prevederi care să reglementeze dreptul acestei instituții de a cere anularea unor astfel de căsătorii nu au fost prevăzute, în acest mod măsurile de combatere a fenomenului căsătoriilor fictive nefiind definitivat.</p> <p>În aceeași ordine de idei, notăm faptul că din tot textul proiectului nu pot fi desprinse unele prevederi clare cu privire la străinii care de mult timp au depășit orice termen legal de ședere și continuă să se afle în țară, dar și acțiunile, ce urmează a fi întreprinse de către aceștia ori în privința acestora nu sunt prevăzute.</p> <p>Considerăm oportună verificarea art. 18 și 20 „Regimul vizei de scurtă ședere” respectiv, „Regimul vizei de lungă ședere”, întrucât în cazul scurtei șederi este indicată perioada maximă de 60 luni, pentru care se eliberează viza de scurtă ședere, iar în cazul lungii șederi este indicată perioada maximă de 12 luni.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Termenul de valabilitate stabilit în viza de lungă ședere de 12 luni și este coroborat cu prevederile Regulamentului UE (art. 1).</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02010R0265-20160412</p> <p>Termenul de valabilitate a vizei de scurtă ședere este transpus din Codul comunitar de vize.</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R0810-20200202</p> <p>În (art.24) fiind stabilit termenul de valabilitate de 5 ani, adică 60 luni. Mai mult ca atât acest termen era stabilit atât în Legea actuală (Legea 200/2010) privind regimul străinilor, art. 19, cât și în HG nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizelor.</p>
--	--	---	---

Considerăm necesară revizuirea art. 62 alin. (1) punctul 3, conform căruia „3) străinul are vârsta cuprinsă între 18–26 de ani”, deoarece reglementarea vine în contradictoriu cu noțiunea definită la art. 3 al proiectului de lege examinat, și anume „participant al programului „Au pair” - un străin cu vârsta cuprinsă între 18 și 30 de ani...”

La art. 108 - lit. b) de exclus cuvântul „nu”.- lit. d) de exclus. Cetățenia Republicii Moldova reprezintă un statut juridic clar definit, conferit persoanei prin lege, care determină apartenența acesteia la comunitatea națională și stabilește plenitudinea drepturilor și obligațiilor reciproce conferite prin Constituție și legi. Această calitate nu poate fi atribuită sau recunoscută discreționar de către autorități printr-un act de recunoaștere, ci este dobândită, exclusiv în condițiile prevăzute de lege. Prin urmare, ideea unei „recunoașteri” administrative ca având drepturi și obligații legate de faptul că posedă cetățenia Republicii Moldova, fără respectarea condițiilor legale contravine principiilor fundamentale ale dreptului la cetățenie. Statutul de cetățean este o stare juridică obiectivă. Drepturile și obligațiile care decurg din cetățenie sunt inerente acestui statut și nu pot exista independent de acesta. Astfel, nu poate exista o situație în care o persoană să dețină drepturi și obligații „legate de cetățenie”, fără a avea în realitate calitatea de cetățean. Norma propusă creează o situație juridică confuză și lipsită de temei legal. Introducerea unei astfel de norme poate duce la abuzuri, interpretări arbitrare și la incertitudini privind statutul juridic al persoanelor, ceea ce contravine principiului legalității și securității juridice consacrate în legislația națională și internațională. Statutul de cetățean trebuie să fie determinat și confirmat prin acte legale, clare și transparente, nu prin simple „recunoașteri” nefundamentate.

Se acceptă.

Articolul corelat cu vârsta stipulată în noțiune.

Se acceptă.

Capitolul privind recunoașterea statutului de apatrid a fost modificat de comun cu UNHCR. Astfel, aspectele reflectate de către avizator nu se mai regăsesc în proiect.

		<p>O altă consecință a acestei situații ar fi faptul că, persoana care nu va dobândi cetățenia Republicii Moldova din cauza neîndeplinirii condițiilor legale, nu va fi recunoscută nici în calitate de apatrid, fiind privată de un statut juridic valabil. Această situație va lipsi persoana de posibilitatea de a-și exercita drepturile și obligațiile, ceea ce atentează la dreptul la identitate</p> <p>La art. 111 - alin. (4) textul „, litera d)” de substituit cu textul „,litera b) - alin. (7) de exclus, întrucât acesta contravine prevederilor art. 8 alin. (8) din proiect potrivit căror: „Agenția Servicii Publice confecționează cărți de rezidență străinilor cu drept de ședere temporară/permanent, documente de călătorie pentru persoanele cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid pe teritoriul Republicii Moldova.”.</p> <p>Se propune completarea art. 113 și 114 cu prevederi privind transmiterea informațiilor în adresa ASP, în scopul actualizării datelor în Registrul de stat al populației referitoare la anularea actelor de identitate, în vederea asigurării corectitudinii și sincronizării datelor oficiale.</p> <p>Solicităm excluderea sintagmei „sau subdiviziunile Agenției Servicii Publice” din art. 151 alin. (3) al proiectului de lege, pentru a reflecta realitatea operațională actuală și competențele instituționale consolidate. Luând în considerare că în anul 2013 Republica Moldova nu avea un mecanism de gestionare a fluxurilor migraționale pe segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene, însă avea angajamente asumate potrivit Programului național de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize și a obiectivului privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului, potrivit căror Ministerul Afacerilor Interne urma să consolideze mecanismele de prevenire, combatere a migrației și șederii ilegale a străinilor, Agenția Servicii Publice, în comun cu Inspectoratul General pentru Migrație și Poliția de Frontieră, a fost</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Articol completat cu norma care reflectă actualizarea datelor.</p> <p>Nu se acceptă. Această reglementare se regăsește inclusiv în Legea 200/2025 privind libera circulație și ședere pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor Uniunii Europene și a membrilor de familie ai acestora. Această normă este o condiționalitate a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize și a obiectivului privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului, respectiv acesta la moment reprezintă unicul instrument de evidență a persoanelor care intră din regiunea transnistreană.</p>
--	--	---	---

			<p>investită provizoriu cu atribuții pentru luarea în evidență a străinilor care intră în Republica Moldova pe segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene, necontrolat de autoritățile moldovenești.</p> <p>Această decizie a constituit o soluție temporară până la instituirea unui mecanism durabil de control la frontieră.</p> <p>Având în vedere progresele înregistrate și faptul că, în prezent, evidența datelor privind intrarea/ieșirea străinilor prin segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene este gestionată prin Sistemul Informațional „Migrație” (conform pct. 2 subpct. 7) și pct. 28 subpct. 3) din Conceptul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 618/2023), considerăm că rolul Agenției Servicii Publice în această activitate a decăzut.</p>	
13.	<p>Casa Națională de Asigurări Sociale</p> <p>Aviz nr. 8596 din 30.06.2025</p>		Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
14.	<p>Compania Națională de Asigurări în Medicină</p> <p>Aviz nr. 01-02/4734 din 03.07.2025</p>	1.	Proiectul are ca obiect reglementarea regimului juridic aplicabil străinilor în ceea ce privește admisia, șederea și supravegherea acestora pe teritoriul Republicii Moldova, având ca scop atât armonizarea legislației naționale cu normele relevante ale Uniunii Europene, cât și adoptarea unor soluții adaptate la dinamica fenomenului migraționist și la particularitățile contextului național.	S-a luat act.
		2.	Referitor la prevederile art. 6 alin. (8) care instituie obligația deținerii asigurării medicale facultative pentru persoanele care intră pe teritoriul Republicii Moldova fără a necesita viză, considerăm oportună revizuirea termenului „asigurare medicală facultativă” prin utilizarea unei terminologii generale, de tipul „asigurare medicală”. Aceasta ar permite o mai bună corelare cu regimul juridic aplicabil diverselor categorii de străini și ar reflecta flexibilitatea necesară în funcție de statutul juridic și scopul legal	Se acceptă. Cuvântul „facultativă” pe tot parcursul textului proiectului s-a exclus.

		al șederii, fie că este vorba despre asigurări obligatorii sau facultative.	
	3.	<p>Totodată, apreciem necesitatea consolidării dimensiunii de informare a tuturor străinilor, inclusiv și a celor proveniți din state scutite de viză, cu privire la obligațiile care le revin în raport cu regimul de ședere și accesul la sistemul de sănătate din Republica Moldova. O asemenea abordare ar contribui la respectarea principiilor de transparentă și previzibilitate normativă, precum și la aplicarea unitară a regimului de asigurări în practică.</p> <p>Compania Națională de Asigurări în Medicină își exprimă disponibilitatea de a contribui prin furnizarea informațiilor necesare privind regimul de asigurare medicală, în vederea publicării și diseminării acestora de către instituțiile competente, adaptate profilului divers al beneficiarilor.</p> <p>Mai mult, având în vedere că proiectul (art. 82 lit. c)) prevede posibilitatea refuzului dreptului de ședere în cazul „dependenței de sistemul public de asistență sau sănătate”, subliniem importanța unei informări clare și accesibile privind regimul de asigurare medicală aplicabil, în funcție de statutul juridic. Asigurarea unei înțelegeri corecte a drepturilor și obligațiilor în materie medicală ar veni întru realizarea unui echilibru între exigențele politicii de migrație și imperatiile de sănătate.</p>	S-a luat act.
	4.	<p>În cuprinsul art. 10 alin. (3) din proiect, se utilizează formularea potrivit căreia autoritățile vor analiza dacă documentele prezentate de către solicitant sunt „autentice, corecte și convingătoare”. Deși finalitatea reglementării constă în prevenirea abuzurilor în procedura de admisie, considerăm că termenul „convingătoare” prin natura sa apreciativă și lipsa unei delimitări poate crea dificultăți în aplicarea uniformă a normei. Acest termen este subiectiv și nu corespunde tehnicii legislative, or în acte precum Directiva 2003/86/CE, Directiva (UE) 2016/801 sau Directiva (UE) 2024/1233, se preferă utilizarea unor noțiuni care presupun criterii obiective, verificabile și proporționale din punct de vedere</p>	Se acceptă. Sintagma „și convingătoare” a fost exclusă.

		<p>administrativ și juridic, cum ar fi: „documente justificative relevante”, „documente adecvate scopului declarat” sau „dovezi suficiente”.</p> <p>În consecință, pentru a evita eventualele ambiguități de interpretare și pentru a garanta aplicarea unitară a normei, recomandăm înlocuirea termenului „convingătoare” cu o formulare mai clară și compatibilă cu standardele europene în materie, care să nu lase loc unei evaluări subiective din partea autorității competente. Clarificarea acestei dispoziții este cu atât mai importantă cu cât, în lipsa unor criterii definite, interpretarea poate influența indirect exercitarea unor drepturi legate de regimul de ședere, inclusiv accesul la servicii esențiale, precum cele de sănătate.</p>	
	5.	<p>În conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. c) din Directiva (UE) 2016/801, pentru a fi admiși într-un stat membru, studenții din țări terțe trebuie să prezinte dovada unei asigurări de sănătate care acoperă toate riscurile în mod normal acoperite pentru cetățenii statului respectiv.</p> <p>Articolul 11 al aceleiași directive stabilește o normă privind facilitare administrativă, prevăzând că, „se consideră că” aceste condiții sunt îndeplinite dacă studentul se califică automat pentru un regim de asigurare medicală echivalent, în virtutea înscrierii la o instituție de învățământ superior.</p> <p>Această prevedere, însă, nu stabilește o obligație a statului de a acorda automat asigurare, ci recunoaște o realitate juridică valabilă doar în măsura în care dreptul intern al statului membru o consacră. Or, în cazul Republicii Moldova, conform art. 4 alin. (4) din Legea nr. 1585/1998, acoperirea automată a primei de asigurare medicală din bugetul de stat se aplică doar anumitor categorii de cetățeni moldoveni, iar studenții străini, chiar și cei bursieri, nu intră în sfera acestora. Astfel, aceștia nu beneficiază de acces automat la sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală și sunt obligați, potrivit art. 9 alin. (2) din Legea nr.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificări în tabelul de concordanță.</p>

		<p>1586/1998, să se asigure individual, prin achitarea primei în sumă fixă.</p> <p>Prin urmare, considerăm necesară revizuirea corespondentului național (observații) indicat în tabelul de concordanță pentru art. 11 din Directiva (UE) 2016/801, întrucât dreptul național nu prevede afilierea automată a studenților străini la sistemul de asigurare medicală. Or, aceasta este necesară întru reflectarea corectă a prevederilor Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585/1998, art. 4 alin. (4) și art. 9, precum și pentru a evita interpretările eronate privind statutul de asigurat al acestor persoane.</p>	
	6.	<p>La Capitolul II, Subsecțiunea a 14-a, aferentă reglementării dreptului de ședere temporară pentru tratament de lungă durată, balneosanatorial sau de recuperare, în cuprinsul art. 76 este utilizată sintagma „activități culturale”, ce nu corespunde domeniului vizat de această subsecțiune. Având în vedere că formularea pare a reprezenta o eroare, se recomandă înlocuirea acesteia cu referința corectă la scopul tratamentului, pentru asigurarea coerenței textului normativ și a aplicabilității sale unitare.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>
	7.	<p>La art. 82 lit. c), care prevede posibilitatea refuzului dreptului de ședere temporară în cazul în care „străinul a devenit dependent de sistemul public de asistență sau sănătate”, semnalăm lipsa unor criterii clare privind natura, durata și gradul acestei „dependențe”. Utilizarea unui termen general, fără definiție normativă, poate genera interpretări subiective și aplicări neuniforme, afectând principiile securității juridice și previzibilității. În acest sens, considerăm oportună revizuirea acestuia prin introducerea unor criterii obiective sau trimiterea expresă la reglementări subsecvente, care să delimiteze circumstanțele concrete în care accesarea serviciilor de sănătate publică poate fi calificată drept motiv justificat de refuz.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost redactat la ambele articole. Obiecție care se regăsește inclusiv în avizul MDED.</p>

			Clarificarea este necesară pentru a preveni aplicarea arbitrară a normei și pentru a asigura un echilibru între obiectivul de reglementare a mobilității economice și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor care beneficiază de un drept legal de ședere. Obiecție valabilă și pentru art. 116 alin. (1) lit. b).	
15.	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Aviz nr. 04-01/218 din 11.07.2025	1.	<p>În forma transmisă spre avizare, art. 152 din proiectul de lege conține formulări generale, care, din perspectiva tehnicii legislative și a exigențelor în materie de protecție a datelor cu caracter personal, necesită o revizuire ce să ofere o mai bună claritate, precizie terminologică și aliniere la standardele legale în vigoare.</p> <p>Astfel, CNPDCP propune reformularea acestui articol după cum urmează: „În scopul aplicării prezentei legi, Inspectoratul General pentru Migrație, Poliția de Frontieră și alte autorități competente în domeniul migrației, prelucrează date cu caracter personal în conformitate cu legislația privind protecția datelor, respectând principiile legalității, proporționalității și confidențialității, precum și drepturile persoanelor vizate.”</p> <p>Această propunere vizează, în primul rând, eliminarea ambiguității generate de sintagma „autorități abilitate cu funcții în domeniul migrației”, care este substituită cu termenul „autorități competente”, mult mai precis din punct de vedere juridic. În al doilea rând, se accentuează aplicabilitatea directă a legislației privind protecția datelor cu caracter personal, prin identificarea expresă a acestui cadru normativ, contribuind la consolidarea previzibilității și la întărirea securității juridice pentru persoanele vizate.</p> <p>Un alt aspect esențial îl constituie includerea mențiunii explicite privind respectarea drepturilor persoanelor vizate — element ignorat în formularea inițială a articolului, deși acesta reprezintă un principiu fundamental consacrat de Legea nr. 133/2011. Această propunere reflectă angajamentul statului față</p>	Se acceptă.

			de protejarea drepturilor fundamentale și de asigurarea unui cadru normativ transparent și responsabil.	
16.	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova</p> <p>Aviz nr. 205 din 04.07.2025</p>	1.	<p>În urma analizei proiectului de lege, CALM a constatat importanța și necesitatea reglementării domeniului vizat, dar totodată a remarcat următoarele:</p> <p>1. Susținem importanța reglementării calitative a mai multor aspecte ale prezenței străinilor pe teritoriul țării:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obligația străinilor de a prezenta dovada mijloacelor de întreținere suficiente și a existenței unui domiciliu sau unei reședințe pe teritoriul Republicii Moldova, ca o condiție esențială pentru obținerea sau prelungirea dreptului de ședere; - identificarea persoanelor care pot prezenta un pericol pentru securitatea națională, ordinea publică sau sănătatea publică; - prevenirea fraudelor; - gestionarea returnărilor. <p>Totodată, trezesc îngrijorare normele (potrivit Notei Informative), care au drept scop oferirea unor măsuri de protecție socială străinilor și membrilor de familie ai acestora, cum ar fi: instituirea scutirii de taxe pentru categorii vulnerabile, facilitarea accesului străinilor cu o ședere legală și membrilor de familie ai acestora la servicii sociale, de educație, sănătate, asistență socială.</p> <p>Nu punem la îndoială necesitatea respectării standardelor internaționale în ceea ce privește drepturile omului și nediscriminarea, dar nu putem să nu ținem cont de realitățile din Republica Moldova, care este o țară săracă (cea mai săracă din Europa), dependentă de suportul, inclusiv financiar al partenerilor de dezvoltare și care trece prin multiple crize multidimensionale: războiul din Ucraina și migrații ucraineni, războiul hibrid al Rusiei împotriva parcursului european al RM, criza și amenințările din stânga Nistrului, criza energetică, emigrarea tinerilor din țară, povara sistemului de pensii asupra populației active, numărul mare al cetățenilor țării care trăiesc în</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>În contextul desfășurării screening-ului bilateral pe marginea Capitolului 24, Republica Moldova și-a luat angajamentul de a transpune în totalmente unele directive și Regulamente UE, parte la prezentul proiect. Astfel, aspectele menționate de avizator nu reprezintă o motivare relevantă în contextul dezideratului de aliniere la bunele practici UE. Ba mai mult, atragem atenția că proiectul prevede obligația străinilor de a plăti taxe și impozite conform cadrului normativ național, art.6, alin.(6). De asemenea menționăm că proiectul prevede unele facilități pentru categoriile de investitori, pentru muncă sezonieră și ICT, aceste categorii de străini vor contribui esențial în dezvoltarea economiei țării.</p>

		<p>sărăcie (conform celor mai recente estimări, aproximativ o treime din populația țării– 31%– trăiește sub pragul sărăciei).</p> <p>Mai mult ca atât, este important, cel puțin pentru o anumită perioadă de tranziție, care va permite eliminarea mai multor vulnerabilități, de a se ține cont atât de drepturile și interesele cetățenilor Republicii Moldova, o bună parte din care nu beneficiază de suficiente măsuri de protecție socială, dat fiind resursele financiare limitate ale statului, cât și de profilul unor categorii de migranți, care în număr impresionant vor multiplica crizele existente (sub mai multe aspecte: securitate, sănătate, social, religios, politic etc), astfel fiind necesară o abordare diferențiată în dependență de țara de proveniență/cetățenia migranților (Rusia și unele țări din CSI; unele state din Orientul Mijlociu, Africa, Asia etc.), dar și elaborarea/actualizarea listei țărilor, cetățenilor cărora li se aplică anumite restricții justificate (nu ne referim la necesitatea vizelor de intrare).</p> <p>Mai multe țări din Uniunea Europeană, oferind un mare grad de toleranță migranților au generat mai multe crize în propriile țări (în domeniile securității naționale, ordinii publice, sănătății publice, asistenței sociale etc.), fiind impuși să includă noi restricții inclusiv țărilor membre a spațiului Schengen. Implementarea în totalitate a Directivelor UE nu este obligatorie pentru țările candidate cum este Republica Moldova, respectiv transpunerea legislației UE trebuie să se facă cu mare atenție, astfel ca să nu agraveze situația destul de critică în care se află majoritatea cetățenilor din țara noastră.</p>	
	2.	2. Pe tot parcursul textului PL termenul „contract de muncă” va fi substituit cu termenul „contract individual de muncă”.	Se acceptă.
	3.	3. La art. 6 din PL, nu este clar de ce numai străinii care nu necesită viză de intrare în Republica Moldova sunt obligați să dețină asigurare medicală facultativă pe parcursul perioadei de ședere în Republica Moldova, o astfel de obligație ne fiind prevăzută pentru străinii care necesită viză de intrare în RM?	Precizare. Străinii care dețin sau nu viză de intrare au obligația de a poseda o asigurare medicală facultativă valabilă pe perioada călătoriei. Această normă este în coroborare cu cadrul normativ UE.

			<p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R0810-20240628</p> <p>Obligația de a deține asigurare medicală valabilă pentru străinii care posedă o viză de intrare în RM este reglementată în HG 50/2013.</p>
	4.	4. Nu este clar, de ce Viza de scurtă ședere se eliberează pentru o perioadă ce nu va depăși 60 de luni (art. 18 din PL), iar Viza de lungă ședere se eliberează pentru o perioadă ce nu va depăși 12 luni (art. 20 din PL)?	<p>Precizare. Termenul de valabilitate stabilit în viza de lungă ședere de 12 luni și este coroborat cu prevederile Regulamentului UE (art. 1).</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02010R0265-20160412</p> <p>Termenul de valabilitate a vizei de scurtă ședere este transpus din Codul comunitar de vize.</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R0810-20200202</p> <p>În (art.24) fiind stabilit termenul de valabilitate de 5 ani, adică 60 luni. Mai mult ca atât acest termen era stabilit atât în Legea actuală (Legea 200/2010) privind regimul străinilor, art. 19, cât și în HG nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizelor.</p>

		<p>5. Care este diferența între Viza de scurtă ședere și Viza de lungă ședere, dacă ambele presupun una sau mai multe șederi a căror durată cumulativă nu va depăși 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile?</p>	<p>Precizare. Conform Codului de vize (Regulamentul (CE) nr. 810/2009), viza de scurtă ședere (tip – C) permite intrarea pentru vizite temporare de maximum 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile, fără posibilitatea de a obține rezidență pe un termen mai mult de 90 zile, în timp ce viza de lungă ședere (tip – D) permite intrarea în vederea stabilirii legale pe termen ce depășește 90 de zile și oferă dreptul de a solicita un permis de ședere, deși inițial presupune tot o ședere de cel mult 90 de zile, normă generală aplicată uniform la nivel UE.</p>
		<p>6. Nu este clar cum pot fi realizate studiile în instituțiile de învățământ, reîntregirea familiei și alte activități, dacă Viza de lungă ședere presupune una sau mai multe șederi a căror durată cumulativă nu va depăși 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile?</p>	<p>Precizare. Viza de lungă ședere este dedicată pentru a obține un drept de ședere în scopul în care a fost eliberată viza.</p>
		<p>7. Cum se corelează următoarele norme „Viza de lungă ședere presupune una sau mai multe șederi a căror durată cumulativă nu va depăși 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile” cu norma de la art. 27 alin. (2) a PL „Străinul care are obligația de a obține viză pentru intrare în Republica Moldova poate rămâne pe teritoriul țării pentru perioada și scopul de ședere stabilite în viză.”?</p>	<p>Precizare. Viza de scurtă ședere poate fi eliberată pentru o perioadă mai puțin decît 90 de zile, în dependentă de justificarea scopului și durata solicitării.</p>
		<p>8. La art.31 alin. (2) din PL sunt enumerate tipurile dreptului de ședere temporară, iar ulterior în Subsecțiunile 1-21 a Capitolului III, Secțiunea a 2-a sunt dezvoltate tipurile dreptului de ședere temporară. Considerăm, că tipurile dreptului de ședere temporară expuse la art.31 alin. (2) trebuie dezvoltate în aceiași consecutivitate logică ulterior în Subsecțiunile 1-21 a Capitolului III, Secțiunea a 2-a, pentru a nu crea confuzii. Expunerea tipurilor dreptului de ședere temporară la fel trebuie să se facă într-o anumită consecutivitate logică, pentru a exclude confuziile, spre exemplu: mai întâi se expun toate Activitățile</p>	<p>Se acceptă. Pentru a nu crea confuzii, articolul 31 a fost redenumit. În acest sens, dreptul de ședere nu reprezintă un tip de drept acordat străinului, ci se determină scopul admisiei cu respectarea condițiilor prevăzute în proiect. S-a schimbat consecutivitatea alineatelor. Au fost uniformizate și adaptate, la recomandarea avizatorului, denumirile secțiunilor, în dependentă</p>

		<p>remunerate, după care Activitățile legate de studii, formare profesională și cercetare, ulterior Activitățile economice, apoi acțiunile privind Reîntregirea familiei, Tratamentul medical și Grupurile vulnerabile etc.</p> <p>Mai mult ca atât, pe de o parte investițiile expuse la art.31 alin. (2) ca un tip al dreptului de ședere temporară nu sunt dezvoltate ulterior în Subsecțiunile 1-21 a Capitolului III, Secțiunea a 2-a, pe de altă parte în Subsecțiunile 1-21 a Capitolului III, Secțiunea a 2-a apar alte tipuri de ședere temporară cum ar fi Străinii angajați în cadrul proiectelor de asistență externă și Străinii din unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender, Grupurile vulnerabile, inclusiv Copii neînsoțiți (care mai include victimele traficului de ființe umane și victimele violenței în familie) care nu se regăsesc în lista expusă în art.31 alin. (2), ceea ce este inadmisibil.</p> <p>Totodată, considerăm că denumirea tipurilor dreptului de ședere temporară expuse la art.31 alin. (2) trebuie să fie identice cu denumirea acestora dezvoltate ulterior în Subsecțiunile 1-21 a Capitolului III, Secțiunea a 2-a, astfel că este necesar de corelat denumirea tipurilor dreptului de ședere temporară, precum și de perfecționat/adaptat/uniformizat pe cât e posibil aceste denumiri, deoarece unele se referă la categorii de angajați, iar altele la tipuri de activități/acțiuni.</p>	<p>de determinarea statutului legal pentru activități pe domenii.</p>
	9.	<p>9. La art.35 alin. (1) pct.4. din PL, contractul individual de muncă trebuie să includă condițiile de activitate, în conformitate cu prevederile Codului muncii nr.154/2003, la care trebuie să se facă trimitere în acest articol, precum și în alte articole care fac referire la conținutul contractului individual de muncă (așa cum în PL se face trimitere la alte legi, de ex: Codul administrativ nr. 116/2018 etc.).</p> <p>Considerăm, că contractul individual de muncă trebuie să includă obligatoriu următoarele elemente: a) datele de identificare ale beneficiarului solicitant/angajatorului; b) datele de identificare ale</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pe tot parcursul textului la conditii de acordare a dreptului de ședere pentru categoriile de persoane care desfășoară activitate de muncă s-a reformulat norma, astfel aceasta face trimitere la Codul muncii. În Cod art. 49 prevede conținutul și elementele contractului individual de muncă.</p>

		<p>salariatului; c) durata contractului; d) funcția ocupată; e) salariul, moneda în care va fi retribuită munca, precum și modalitatea de plată; f) condițiile de muncă; g) regimul de muncă și de odihnă; h) locul de muncă (după caz, adresa juridică a unității). Aceleași elemente trebuie să conțină și contractul individual de muncă al lucrătorului ICT (art.38 alin. (1) pct.5 din PL), a străinului ce va desfășura activități sportive (art.68 alin. (1) pct.5 din PL) precum și a altor categorii de salariați străini.</p> <p>Pentru a nu supraîncărca prevederile PL cu prevederi similare, propunem includerea în art.3 din PL a noțiunii de contract individual de muncă cu elementele obligatorii ale acestuia pentru orice categorie de străini care va desfășura activități remunerate pe teritoriul RM (norme cu caracter general), iar în Subsecțiunile corespunzătoare să fie incluse normele cu caracter special, condiții suplimentare aplicabile fiecărei categorii de salariați străini (dacă sunt aplicabile astfel de condiții).</p> <p>Pentru lucrătorii sezonieri, considerăm necesară includerea în contractul individual de muncă suplimentar a condițiilor de cazare și a aranjamentelor de călătorie tur-retur.</p>	<p>Precizare. Cazarea străinului sau stabilirea reședinței este una din obligațiile beneficiarului solicitant pentru a obține un permis de ședere. Cât privește aranjamentele de călătorie acestea pot fi suportate atât de angajator sau angajat. Autorul proiectului a prevăzut condiția de depunere a unei declarații cu privire la suportarea cheltuielilor legate de îndepărtarea străinului de pe teritoriul țării.</p>
	10.	10. Cum se corelează dreptul de ședere temporară care nu poate depăși 90 de zile cu contractul de muncă valabil pentru o perioadă de cel puțin 6 luni în cazul lucrătorului înalt calificat (art.35 alin. (1) pct.3. din PL și art.45 din PL)?	<p>Precizare. Pentru activitatea de pînă la 90 zile nu este necesar obținerea unui drept de ședere. Art. 35 reglementează condițiile de acordarea/prelungirea unui drept de ședere.</p>

	11.	11. La art.59 alin. (1) pct.8 din PL, este necesar de concretizat că este vorba de cursuri de bază de învățare a limbii române .	Se acceptă.
	12.	12. La art.62 alin. (1) pct.4 lit. b) din PL, este necesar de concretizat cine este responsabil pentru acordarea lunară a banilor de buzunar.	Se acceptă. Norma completată cu cuvintele „familia gazdă”.
	13.	13. La art.65 din PL nu este clar, cine își asumă cheltuielile de cazare și întreținere a stagiatarului profesional?	Precizare. Aceste elemente sunt parte a unui contract de stagiu și nu reprezintă un obiect de reglementare a legii întrucât reprezintă dreptul fiecărei părți de a semna și accepta condițiile.
	14.	14. Recomandăm ca pe tot parcursul textului PL, în legătură cu toate categoriile de străini care pot desfășura activități remunerate pe teritoriul RM, precum și toate categoriile de străini ce pot desfășura alte activități/acțiuni, să fie expres stipulat, acolo unde nu este clar și pot apărea interpretări, cine are obligații/este responsabil pentru asigurarea anumitor activități/acțiuni (ex: prezentare de acte confirmative, asumarea unor cheltuieli, realizarea unor acțiuni etc.), astfel ca reglementările corespunzătoare să nu creeze confuzii în procesul de aplicare a acestora.	Precizare. Unul din principiile statuate în Legea 100/2017 este că soluțiile propuse în proiectul actului normativ trebuie să fie în concordanță cu legislația UE din domeniul respectiv și să asigure compatibilitatea cu aceasta. Legea nu trebuie să includă în mod exhaustiv toate obligațiile posibile pentru fiecare categorie de străini, întrucât acest lucru ar suprasolicita inutil textul normativ și ar crea dificultăți în aplicare. Aspectele de detaliu/punere în aplicare vor fi reglementate prin acte subsecvente implementării. În plus, responsabilitățile relevante sunt deja prevăzute în legislația națională aplicabilă precum domeniile muncii, sănătății, studiilor, voluntariatului etc. Prin urmare, suntem ferm convinși că legea trebuie să rămână flexibilă, clară și aplicabilă în diverse situații, fără a se transforma într-o listă rigidă și excesiv detaliată de obligații specifice.
	15.	15. Recomandăm ca pe tot parcursul textului PL, în legătură cu toate categoriile de străini care pot desfășura activități remunerate pe teritoriul RM, precum și toate categoriile de străini ce pot	S-a luat act. Aspectele de detaliu/punere în aplicare vor fi reglementate prin acte subsecvente implementării.

			<p>desfășura alte activități/acțiuni, să fie corelate (și formulate explicit) prevederile normelor privind durata Vizelor de lungă ședere cu prevederile normelor privind durata activităților remunerate pe teritoriul RM și altor activități/acțiuni.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova poate fi propus pentru aprobare cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și propunerilor expuse.</p>	
17.	Biroul Politici de Reintegrare Aviz nr. 04-78-7108 din 01.07.2025	1.	<p>Referitor la prevederile subsecțiunii a 20-a din secțiunea 2 Capitolul 3 al proiectului, menționăm că:</p> <p>1. Se consideră judicioasă specificarea direct în acest proiect de lege (nefiind nevoie de aprobarea ulterioară a unui act normativ al Guvernului), fie la art.3 <i>Noțiuni generale</i>, fie la art.92 alin. (2) a sensului atribuit noțiunii „regiunea transnistreană” sau „unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender”. Amintim că Legea nr.170/2018, pentru delimitarea teritoriului necontrolat de autorități, conține textul:</p> <p>„unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nisirului (cu excepția localităților Cocieri, Corjova, Coșnița, Dorotcaia, Molovata Nouă, Pîrîta, Pohrebea, Vasiliievca din raionul Dubăsari), municipiul Bender ori localitățile Gîsca, Chițcani, Zahoma, Merenești și Cremenciug din raionul Căușeni.”;</p>	Se acceptă. Noțiune formulată și inclusă în art. 3.
		2.	<p>2. la art.92 alin. (1) lit. c), după cuvântul „teritoriul” se va include cuvântul „unităților” sau întreaga formulă se va substitui aici și în tot textul proiectului prin sintagma „regiunea transnistreană” care va fi definită potrivit recomandării de mai sus;</p>	Se acceptă.
		3.	<p>3. pentru cazurile referitoare la străinii domiciliați în regiunea transnistreană, la art.94 lit. b) se consideră oportun de completat după cuvântul „documentele” cu cuvintele</p>	Se acceptă.

		<p>„sau înscrierile”, iar după cuvântul „falsificate” de introdus cuvintele „sau neveridice”.</p>	
	4.	<p>De asemenea, remarcăm că art.151 conține o serie de norme ce stabilesc că <i>„evidența străinilor pe teritoriul țării se efectuează de către Inspectoratul General pentru Migrație”</i> (alin.(1)). iar <i>„evidența trecerii de către străini a frontierei de stat este asigurată de Poliția de Frontieră”</i> (alin. (2)). La alin. (3), autorul propune o modalitate de <i>„evidență a străinilor care au intrat în Republica Moldova pe segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene”</i> diferită de prevederile prinielor două alienate ale aceluiași articol.</p> <p>În context, se impune operarea în textul proiectului cu sintagma <i>„segmentul central (regiunea transnistreană) al frontierei de stat”</i> utilizată în Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.658/2022.</p> <p>Totodată. în condițiile în care Nota de fundamentare nu face referire și nu argumentează prevederile art.151 alin.(3) din proiect, acestea sunt lipsite de claritate, în special, avfînd în vedere închiderea în februarie 2022 a puncte lor de trecere neautorizate și necontrolate de autoritățile competente ale Republicii Moldova.</p> <p>La fel, punerea în sarcina a două instituții distincte și în mod alternativ de a asigura <i>„evidența străinilor care au intrat în Republica Moldova pe segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene”</i> conferă ambiguitate acestei reglementări, iar în absența unor norme clare, obligațiile prevăzute pot deveni interpretative generând riscul de executare neconformă a acestora.</p>	<p>Se acceptă. Norma alin. (3) a fost redactată, inclusă ASP.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Precizare. Această reglementare se regăsește inclusiv în Legea 200/2025 privind libera circulație și ședere pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor Uniunii Europene și a membrilor de familie ai acestora. Această normă este o condiționalitate a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize și a obiectivului privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului, respectiv acesta la moment reprezintă unicul instrument de evidență a persoanelor care intră din regiunea transnistreană.</p>

			<p>În subsidiar, recomandăm evaluarea, din perspectiva aspectelor enunțate, a textului propus la art.1 5 1 și completarea Notei de fundamentare cu referințe la reglementările ce privesc regiunea transnistreană, asigurând corespunderea Notei cu prevederile art.30 din Legea nr.100/20 17 cu privire la actele normative.</p>	<p>Precizare. În partea ce ține de argumentarea în NF, potrivit HG 125/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, IGM și ASP sunt responsabile de înregistrarea/evidența străinilor care intră prin acest segment. Respectiv, IGM atribuie evidența străinilor care doresc să-și stabilească reședința pe teritoriul Republicii Moldova în restul cazurilor ASP.</p>
18.	<p>Cancelaria de Stat</p> <p>Aviz nr. 30-69-7254 din 04.07.2025</p>	<p>1. Noțiunea de „stagiar”, inclusă la art.3 din proiect, urmează a fi corelată cu noțiunea de „stagiar profesional”, menționată la art.65.</p> <p>Totodată, evocăm necesitatea introducerii la art.3 din proiect a noțiunii de „migrație ilegală”, fiind un motiv de refuz întemeiat al dreptului de ședere temporară, regăsit în art.61, art.64, art.67, art.70, art.73, art.76, art.85 din proiect și care necesită o definiție clară.</p> <p>2. Recomandăm introducerea prevederilor art.5 alin.(2) din proiect, în art.9 alin.(1) litera d) cu următorul conținut „nu a organizat, finanțat și susținut material sub nici o formă, directă și/sau indirectă, partidele politice, organizațiile social-politice înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, campanii electorale ale concurenților electorali sau participanților la referendum”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Noțiunea redactată și inclusă în articol.</p> <p>Se acceptă. Precizare. Această prevedere nu este regăsită în Codul frontierei Schengen sau în acquis-ul UE în domeniul migrației. Astfel, considerăm judicios ca norma în redacția propusă de avizator să se regăsească în <i>art. 11 profilul de risc</i>, fapt care va servi drept temei de refuz conform art. 9 alin. (1) lit. d) precum că „<i>admisia pe teritoriul Republicii Moldova este permisă străinului care nu reprezintă o amenințare pentru securitatea națională, ordinea și securitatea publică</i>”.</p> <p>Drept urmare, art. 11 completat cu lit. j) în sensul recomandării avizatorului.</p>	

		<p>3. La art.8 alin.(8) din proiect, se va substitui sintagma „Agenția Servicii Publice” cu sintagma Instituția publică „Agenția Servicii Publice”, conform Hotărârii Guvernului nr.314/2017 privind constituirea Agenției Servicii Publice.</p> <p>4. Pentru interpretarea corectă a prevederilor art.10 alin.(3) din proiect, textul „autoritățile”, se va substitui cu textul „autoritățile competente în domeniul migrației”.</p> <p>5. La art.23 alin.(2) din proiect, după textul ”Direcția afaceri consulare”, se va introduce textul „al Ministerului Afacerilor Externe”.</p> <p>6. La art.25 alin.(2) din proiect, recomandăm examinarea oportunității indicării autorităților menționate, prin utilizarea formulei generice,„lista statelor ai căror cetățeni vor primi vize pe bază de invitație, se aprobă de Guvern”. Adițional, la alin.(5) lit.f) din articolul citat, sintagma „Administrația Prezidențială”, se va substitui cu sintagma „Aparatul Președintelui Republicii Moldova”, pentru utilizarea denumirii conforme Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1090/2019 privind aprobarea Regulamentului Aparatului Președintelui Republicii Moldova.</p> <p>7. La art.31 alin.(3) din proiect, se va indica expres că regulamentul comisiei specializate, se aprobă prin ordinul șefului Inspectoratului General pentru Migrație (în continuare – Inspectorat).</p> <p>8. La art.53 alin.(3) și art.59 alin.(2) din proiect, textul „ordinul Ministerului Educației și Cercetării”, se va substitui cu textul „ordinul ministrului Educației și Cercetării”. Similar, la art.71 alin.(2) din proiect, se va indica ordinul ministrului Culturii, respectiv, la art.83 alin.(2) după cuvântul „ordinul”, se va introduce cuvântul „directorului”.</p>	<p>Se acceptă. La fel, propunerea formulată a fost inclusă și la dispoziția care reglementează evidența străinilor de ASP.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Modificări operate la ambele norme.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Precizare. Propunerea formulată la art. 83 a decăzut, conform recomandării MDED, respectiv procedura va fi aprobată de Guvern.</p>
--	--	---	---

		<p>9. Art.80 alin.(4) din proiect, se propune a fi exclus, or activitatea de documentare la întocmirea proiectului de act normativ, este prevăzută expres la art.27¹ din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>10. Art.111 alin.(6) din proiect, se va revizui prin prisma prevederilor pct.8 subpct.1) lit.r) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.16/2023, potrivit căroră, Inspectoratul, eliberează acte de identitate străinilor stabiliți cu reședința sau domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova și asigură evidența lor, precum și anulează, nimicește actele de identitate valabile/nevalabile.</p> <p>Totodată, potrivit regulamentului menționat, Inspectoratul, prestează servicii de documentare a străinilor la domiciliu.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Precizare. Documentarea străinilor nu este obiectul de reglementare al articolului respectiv.</p>
		<p>11. Alin.(7) din articolul 111, se va revizui prin prisma art.8 alin.(8) din proiect, conform căruia Agenția Servicii Publice confecționează cărți de rezidență străinilor cu drept de ședere temporară/permanentă și cărți de rezidență, documente de călătorie pentru persoanele căroră li s-a recunoscut statutul de apatrid pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p>Precizare. Alin. (7) exclus conform propunerii motivate de ASP.</p>
		<p>12. Pentru evitarea confuziei în calcularea perioadei finale de ședere pe teritoriul țării, recomandăm reformularea art.98 alin.(5) din proiect.</p>	<p>Se acceptă. Norma de calcul reformulată.</p>
		<p>13. Considerăm oportun ca prevederile art.127 alin.(2) din proiect, potrivit căroră, Inspectoratul, în comun cu organizații neguvernamentale și internaționale cu atribuții în domeniu, vor desfășura programe comune pentru identificarea modalităților concrete de sprijinire a străinilor, în vederea reîntoarcerii lor în țările de origine, precum și a resurselor financiare necesare în acest sens, urmează a fi excluse din proiectul de lege și incluse în</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>Regulamentul Inspectoratului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.16/2023.</p> <p>14. La art.136 din proiect, autorul va specifica expres că Centrul de plasament temporar al străinilor nu are statut de persoană juridică, acesta fiind o structură specializată, în subordinea Inspectoratului.</p> <p>Complementar, în contextul eficientizării administrației publice centrale, recomandăm examinarea oportunității de atribuire Ministerului Afacerilor Interne, a competenței de stabilire a procedurii de organizare, funcționare și asigurarea tehnico materială a Centrului de plasament temporar al străinilor, prevăzută la alin.(3) din articolul menționat, precum și stabilirea taxei percepute pentru examinarea cererilor și demersurilor, prevăzută la art.153 din proiectul de lege.</p> <p>15. La art.151 alin.(3) din proiect, pentru a asigura delimitarea clară a atribuțiilor și a evita o eventuală suprapunere de competențe, se va revizui prevederea conform căreia subdiviziunile Inspectoratului sau subdiviziunile Agenției Servicii Publice, vor asigura evidența străinilor care au intrat în Republica Moldova pe segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene.</p> <p>Subsidiar, în nota de fundamentare, la compartimentul 4.2 Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative, în care se menționează că Agenția Servicii Publice urmează să stabilească în actele sale normative tariful achitat pentru perfectarea cărții de rezidență, se vor considera prevederile art.113 alin.(1) potrivit cărora, tarifele sunt stabilite de către Guvern.</p>	<p>Se acceptă. Alin. (1) exclus și alin. (2) reformulat. Propunerile complementare incluse în proiect.</p> <p>Nu se acceptă. HG 125/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, IGM și ASP sunt responsabile de înregistrarea/evidența străinilor care intră prin acest segment. Respectiv, IGM atribuie evidența străinilor care doresc să-și stabilească reședința pe teritoriul Republicii Moldova în restul cazurilor ASP.</p> <p>Se acceptă. În NF a fost inclus aspectul dat.</p>
19.	Comitetul Executiv al Găăuziei	Nu a fost prezentat avizul.	

<p>20.</p>	<p>Centrul de Armonizare a Legislației</p> <p>Aviz nr. 31/02-126-7586 din 14.07.2025</p>	<p>1.</p>	<p>II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE.</p> <p>c) Observații de compatibilitate cu Directiva 2003/109/CE.</p> <p>Analizând proiectul național prin prisma actului UE, expunem următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proiectul național nu asigură transpunerea completă a cerințelor art. 6 din Directiva UE, legate de principiul proporționalității și interdicția motivelor economice ca temei pentru refuzul acordării statutului de rezident pe termen lung. Astfel, proiectul nu prevede că autoritatea competentă are obligația de a ține cont de durata șederii anterioare a persoanei pe teritoriul național sau de existența unor legături sociale și familiale relevante cu statul gazdă. Se recomandă completarea art. 9 din proiect cu dispoziții explicite privind evaluarea individualizată și proporțională a fiecărui caz, precum și introducerea unei clauze care să interzică în mod expres justificarea refuzului pe baza unor rațiuni de natură economică; - Dispozițiile proiectului național referitoare la pierderea și retragerea dreptului de ședere permanentă asigură transpunerea parțială a art. 9 din actul UE. Se recomandă completarea proiectului național cu dispoziții exprese privind pierderea statutului în caz de absență prelungită, reglementarea excepțiilor justificate, precum și introducerea unei norme care să permită retragerea statutului în caz de pericol pentru securitatea și ordine publică fără dispunerea expulzării; 	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Cadrul normativ național, Codul penal și Codul contravențional nu prevăd asemenea dispoziții privind rațiunile de natură economică, motiv pentru care transpunerea expresă. Justificarea deciziei în caz de refuz se bazează pe principiul proporționalității și examinării fiecărui caz individual.</p> <p>Precizare.</p> <p>Pierderea și retragerea statutului de rezident pe termen lung, în sensul aplicării actului Directivei date, în proiectul de lege se operează cu termenul revocarea și anularea dreptului de ședere permanentă, care cuprinde temeiurile expuse. Totodată, norma directivei la care se face referință nu poartă un caracter obligatoriu de transpunere în legislația națională.</p>
-------------------	---	-----------	--	---

- Proiectul național, la art. 4, alin. (1), utilizează expresia „cu excepțiile stabilite de legislație”, formulare generală și ambiguă, care nu permite delimitarea clară a situațiilor în care principiul egalității de tratament pentru străini poate fi restrâns. Potrivit art. 11 din Directiva 2003/109/CE, eventualele limitări ale drepturilor acordate rezidenților pe termen lung trebuie să fie strict justificate, în special pentru motive legate de securitatea publică sau ordinea publică.

- Proiectul național nu asigură transpunerea completă și corespunzătoare a prevederilor art. 12 din Directiva 2003/109/CE privind protecția rezidenților pe termen lung împotriva măsurilor de refuz sau expulzare. Astfel, art. 119 alin. (1) lit. h) din proiectul național prevede că străinii care „nu dispun de un loc de trai și de mijloace financiare suficiente” pot fi returnați ori această normă contravine art. 12 (5) din Directiva 2003/109/CE, care stabilește că rezidenților pe termen lung aflați în dificultate financiară trebuie să li se acorde asistență juridică în aceleași condiții ca resortisanților statului gazdă, iar aceștia nu pot fi expulzați pentru simpla lipsă de mijloace materiale. Prin urmare, se recomandă revizuirea proiectului național, prin completarea art. 119 cu criterii de evaluare proporțională, introducerea unei norme care să interzică expres justificarea măsurilor restrictive pe motive economice, cât și reexaminarea alin. (1) lit. h) pentru a exclude aplicarea acestei măsuri în cazul străinilor care nu dispun de un loc de trai și de mijloace financiare suficiente.

Se acceptă.

Tabelul de concordanță al Directivei completat cu reflectarea acestor aspecte.

Se acceptă.

Articolul Dispoziții generale privind măsurile de combatere a șederii ilegale a străinilor, competat cu norma care reglementează principiul proporționalității conform scopului urmărit, la alin. (4).

Precizare.

Cu referire la expulzare această măsură se dispune de instanțele de judecată naționale, respectiv acestea hotărăsc dacă străinului cu drept de ședere permanent poate sau nu poate fi expulzat, în condițiile Codului contravențional și Codului penal ale Republicii Moldova.

		<p>2. b) Observații de compatibilitate cu Regulamentul (UE) 2016/399</p> <p>- Proiectul național nu a preluat o serie de noțiuni prevăzute de Regulamentul (UE) 2016/399, iar Tabelul de concordanță nu oferă careva explicații privind netranspunerea acestora. Astfel, sugerăm introducerea noțiunilor de la art. 2 pct. 26, precum: „urgență de sănătate publică de amploare”, „urgență de sănătate publică de amploare”, „călătorie esențială”, „noduri de transport”.</p> <p>- Pentru asigurarea coerenței cadrului normativ și a compatibilității cu art. 2 pct. 14 din Regulamentul (UE) 2016/399, se recomandă includerea expresă a noțiunii „polițist de frontieră” în secțiunea de definiții din proiectul de lege, întrucât această noțiune importantă, fiind strâns legată de aplicarea articolelor privind controlul la frontieră, autorizarea intrării, refuzul admisiei și procedurile aferente.</p> <p>- De asemenea, art. 9, alin. (1), lit. d) din proiect se va completa și cu sănătatea publică ca motiv de refuz la intrare similar art. 6 (1) (e) din Regulamentul UE.</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Aspectele expuse de avizator nu fac parte a obiectului de reglementare din proiect, acestea urmează a fi transpuse prin alte acte normative aferente domeniului de frontieră.</p> <p>În sensul prezentei legi, admisia nicidecum nu reprezintă motiv de refuz în autorizarea intrării, temei care se aplică potrivit legii 28/2024 cu privire la frontiera de stat. În contextul admisiei, cererea se depune înafara sau pe teritoriul Republicii Moldova, astfel, nicidecum nu poate fi examinată situația de sănătate a străinului.</p>
		<p>3. Observații de compatibilitate cu Regulamentul (CE) nr. 810/2009</p> <p>- Proiectul național, cât și Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare nu asigură transpunerea integrală a art. 16 din Regulamentul (CE) nr. 810/2009. Astfel se recomandă includerea unei trimiteri exprese la Legea nr. 242/2010 pentru regimul scutiilor, precum și completarea cadrului normativ prin preluarea situațiilor reglementate de art. 16 (2) lit. c), (6) - (7) și (8), inclusiv scutirea de taxă pentru tineri participanți la evenimente nonprofit, posibilitatea reducerii sau anulării taxei în cazuri umanitare, culturale ori de interes public, precum și stabilirea unor criterii clare și a unei proceduri transparente pentru acordarea acestor</p>	<p>Precizare.</p> <p>Aspectele descrise de către avizator nu fac obiectul de reglementare a proiectului.</p>

		<p>facilități, alături de obligația de eliberare a chitanței ca măsură de transparență;</p> <p>- Calificarea prevederile art. 38 din Regulamentul UE ca „incompatibile” în cadrul normativ național urmează a fi revăzută întrucât dispozițiile UE stabilesc standarde administrative și instituționale privind resursele umane, formarea personalului, proceduri de monitorizare și mecanisme de depunere a reclamațiilor, aceste prevederi fiind esențiale pentru buna funcționare a regimului de vize, și anume, garantarea coerenței, legalității și calității serviciilor consulare. În consecință, se recomandă revizuirea evaluării de compatibilitate și includerea unor dispoziții exprese sau trimiterea către acte normative naționale, care asigură implementarea art. 38 din atul UE, inclusiv, instituie norme referitoare la alocarea de personal calificat, formarea periodică, verificări interne, posibilitatea depunerii reclamațiilor de către solicitanți, instituirea unui registru al reclamațiilor și măsurile corective.</p>	<p>Se acceptă. A fost ajustat tabelul de concordanță.</p>
	4.	<p>c) Observații de compatibilitate cu Directiva 2003/86/CE Proiectul național nu prevede în mod expres posibilitatea reîntregirii familiei pentru copiii minori ai susținătorului reîntregirii sau ai soțului, în cazurile în care aceștia exercită drepturile părintești și copiii se află la întreținerea lor, așa cum stabilește art. 4 (1) lit. (c) și (d) din Directiva 2003/86/CE. De asemenea, lipsește mențiunea privind consimțământul celui alt titular al drepturilor părintești în cazurile de custodie comună, precum și delimitarea clară a vârstei copilului minor și situația copiilor care sosesc independent de restul familiei, care pot fi supuși unor condiții de integrare. Prin urmare, se recomandă completarea cadrului normativ național cu dispoziții exprese, care să reflecte aceste cerințe, pentru a asigura implementarea fidelă și</p>	<p>Se acceptă. Aspectele reflectate de avizator au fost incluse în proiect, conform avizelor recepționate de la autorități.</p>

		<p>clară a dreptului la reîntregirea familială în cazul copiilor aflați sub custodie conform Directivei 2003/86/CE</p>	
	<p>5.</p>	<p>c) Observații de compatibilitate cu Directiva 2004/81/CE</p> <p>- Proiectul național național nu definește în mod expres noțiunea de „facilitare a imigrației ilegale”, astfel cum este prevăzută la art. 2 lit. (b) din Directiva 2004/81/CE, care se referă la orice acțiune menită să ajute un resortisant al unei țări terțe să pătrundă sau să rămână ilegal pe teritoriul unui stat membru. Lipsa unei astfel de definiții în legislația națională poate crea incertitudini juridice în aplicarea dispozițiilor privind cooperarea cu autoritățile și condițiile de acordare a permiselor de ședere temporară victimelor sau martorilor implicați în anchetele privind rețelele de trafic. Prin urmare, se recomandă introducerea unei definiții clare și aliniată cu prevederile actului UE.</p> <p>- Atât proiectul de Lege, cât și Legea nr. 241/2005 nu reflectă în mod expres toate cerințele prevăzute la art. 10 din Directiva 2004/81/CE. De exemplu, nu este menționat în mod explicit accesul la sistemul de educație pentru minorii neînsoțiți cărora li se acordă protecție, iar dispozițiile privind desemnarea unui reprezentant legal sunt formulate general. În acest sens, se recomandă completarea cadrului normativ național cu prevederi clare care să asigure o transpunere exactă a principiilor directivei, în special, în ceea ce privește protecția și sprijinul adecvat acordat minorilor neînsoțiți în concordanță cu interesul superior al copilului, ori statul, prin intermediul autorităților competente, urmăresc ca procedura să fie adecvată, luându-se în considerare vârsta și gradul de maturitate ale copilului.</p> <p>- Proiectul național prevede în mod general dreptul străinilor de a desfășura activitate de muncă, de a accesa sistemul de educație și formare profesională, însă nu detaliază în mod expres condițiile și procedurile de autorizare a acestui acces, așa</p>	<p>Se acceptă. În proiect inclusă noțiune de migrație ilegală.</p> <p>Se acceptă. În proiect reformulată norma care reflectă asigurarea drepturilor copiilor în aceleași condiții ca și copiii cetățeni ai Republicii Moldova, Legea 370/2023 privind drepturile copiilor asigură integral toate aceste aspecte.</p> <p>S-a luat act. Cadrul normativ național conex asigură pe deplin acest aspect. Tabel de concordanță ajustat în acest sens.</p>

		<p>cum prevede art. 11 (2) din Directiva 2004/81/CE. Prin urmare, se sugerează completarea proiectului cu prevederi specifice privind procedura de autorizare a accesului la piața muncii, formare și educație pentru străini.</p> <p>- Se recomandă completarea proiectului național cu o dispoziție expresă care să stabilească aplicabilitatea dreptului comun pentru străini după încetarea valabilității permisului de ședere emis în baza regimului special, prevăzut de art. 13 (2) de actul UE.</p>	<p>Se acceptă. Normă inclusă în proiect la condiții speciale pentru victimele TFU alin. (3).</p>
	6.	<p>b) Observații de compatibilitate cu Directiva 2008/115/CE</p> <p>- Se recomandă completarea proiectului național cu dispoziții exprese care să reglementeze acordarea unui termen de plecare voluntară, stabilit între 7 și 30 de zile, anterior aplicării măsurilor de îndepărtare, precum și informarea străinului despre posibilitatea de a solicita acest termen, conform art. 7 (1) din actul UE. De asemenea, este necesară instituirea unor măsuri care să poată fi aplicate pe durata acestui termen în scopul prevenirii sustragerii de la executarea deciziei de returnare, cum ar fi obligația de a se prezenta periodic la autorități, depunerea unei garanții financiare, furnizarea de documente sau restricționarea libertății de circulație în concordanță cu art. 7 (3) din actul UE. Totodată, în situațiile care implică un risc de sustragere, un pericol pentru ordinea publică sau securitatea națională, ori un refuz evident neîntemeiat de ședere, se impune introducerea unei norme care să permită fie neacordarea termenului de plecare voluntară, fie stabilirea unui termen mai scurt de șapte zile în conformitate cu art. 7 (4) din directivă.</p> <p>- Se propune introducerea în proiectul național a unei prevederi distincte care să stabilească în mod expres că măsurile de îndepărtare forțată aplicate în caz de opoziție din partea străinului trebuie să fie proporționale și să se desfășoare cu</p>	<p>Se acceptă. Proiectul ajustat la compartimentele care reflectă aceste aspecte, a se vedea tabelul de concordanță.</p>

		<p>respectarea drepturilor fundamentale, a demnității și integrității fizice a persoanei vizate în conformitate cu cerințele art. 8 (4) din Directiva 2008/115/CE.</p> <p>- Proiectul național transpune în mare parte dispozițiile art. 15 din Directiva 2008/115/CE, în special, în ceea ce privește autoritatea competentă, durata detenției și motivele eliberării. Cu toate acestea, lipsesc sau sunt formulate incomplet următoarele elemente esențiale: obligația de a aplica măsuri mai puțin coercitive înaintea custodiei, revizuirea periodică a custodiei, inclusiv, din oficiu, clarificarea temeiurilor de prelungire a custodiei, referință explicită la imposibilitatea rezonabilă de îndepărtare ca temei pentru eliberare. Prin urmare, se recomandă completarea proiectului pentru a asigura o transpunere deplină a art. 15 din directivă.</p> <p>- Se recomandă completarea proiectului național cu o dispoziție expresă care să reglementeze situația excepțională în care străinii luați în custodie publică nu pot fi plasați într-un centru specializat. În asemenea cazuri, proiectul ar trebui să prevadă în mod clar posibilitatea plasării acestora într-un penitenciar cu condiția separării de deținuții de drept comun în conformitate cu cerințele art. 16 (1) din Directiva 2008/115/CE. De asemenea, este necesară introducerea unei prevederi explicite privind obligația autorităților de a furniza în mod sistematic și într-o limbă pe care străinul o înțelege de informații referitoare la normele interne ale centrului, drepturile și obligațiile aplicabile în conformitate cu art. 16 (5) din directivă.</p> <p>- Se recomandă completarea proiectului național cu dispoziții exprese privind luarea în custodie publică a familiilor cu copii și a minorilor neînsoțiți, astfel încât aceasta să fie aplicată doar în ultimă instanță și pentru cea mai scurtă perioadă posibilă în conformitate cu art. 17 (1) din Directiva 2008/115/CE.</p>	
	7.	a) Observații de compatibilitate cu Directiva 2014/36/UE	

		<p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din actul UE, iar Tabelul de concordantă nu oferă motive concludente privind netranspunerea acestora. Astfel, se impune reexaminarea în vederea transpunerii în proiectul național a următoarelor norme UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 5 (1) - (4) privind accesul la informații și transparența procedurală; - art. 6 (2) și (6) referitor la documentele justificative și obligațiile angajatorului în procedura de autorizare; - art. 12 (1) și (7) privind eliberarea autorizațiilor în scopul ocupării unui loc de muncă sezonieră; - art. 15 (3), (6), (8), (9) privind prelungirea șederii, schimbarea angajatorului și notificarea autorităților; - art. 16 (1) - (2) - obligația statelor membre de a facilita reintrarea lucrătorilor sezonieri în sezonul următor; - art. 17 referitor la responsabilitățile angajatorilor, inclusiv privind raportarea și respectarea obligațiilor legale; - art. 20 referitor la condițiile minime de cazare oferite lucrătorilor sezonieri. 	<p>S-a luat act. Tabel de concordantă ajustat.</p> <p>S-a luat act. Urmează a fi transpuse aspectele reflectate în 2026, de comun cu MMPS.</p> <p>S-a luat act. Urmează a fi transpuse aspectele reflectate în 2026, de comun cu MMPS.</p> <p>Se acceptă. Transpus la art. 32 alin.(11) din proiect.</p> <p>S-a luat act. Urmează a fi creat mecanismul corespunzător prin acte subsecvente și conexe domeniului de comun cu MMPS și MDED.</p> <p>S-a luat act. Responsabilitățile vor fi racordate în 2026 de comun cu MMPS (ISM).</p> <p>S-a luat act. Art. 6 alin.(5) din proiect prevede aspectele de informare în cazurile de schimbului de cazare.</p>
--	--	---	---

- Deși proiectul național reglementează în art. 43 motivele de refuz al acordării/prelungirii dreptului de ședere pentru lucrătorii sezonieri, corespunzătoare prevederilor art. 8 din Directivă, acesta nu conține dispoziții distincte și explicite privind retragerea dreptului de ședere deja acordat, așa cum impune art. 9 din Directiva 2014/36/UE. Motivele ce țin de comportamentul angajatorului (sanțiuni pentru muncă nedeclarată, încălcarea obligațiilor legale sau contractuale, lipsa activității economice reale etc.) sunt prevăzute doar în faza inițială a procesului de autorizare, fără a fi reluate expres în contextul încetării ulterioare a dreptului de ședere. Chiar dacă unele temeuri de retragere pot fi deduse din dispozițiile generale ale art. 43, lipsa unei prevederi specifice dedicate lucrătorilor sezonieri generează incertitudine juridică și poate afecta aplicarea coerentă a normelor speciale instituite prin directivă. Prin urmare, se recomandă completarea proiectului, prin includerea unui articol distinct care să prevadă expres cazurile de retragere a dreptului de ședere pentru lucrătorii sezonieri în conformitate cu art. 9 (1) - (3) din directivă.

- Proiectul național reglementează parțial cadrul privind acordarea șederii în scop de muncă sezonieră, însă nu transpune integral și clar prevederile art. 12 din Directiva 2014/36/UE. Deși autorul justifică faptul că Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) emite o decizie în baza căreia se eliberează fie o viză de lungă ședere, fie o carte de rezidență – în funcție de regimul de vize aplicabil străinului, această practică nu este prevăzută expres în textul proiectului, ceea ce afectează claritatea și conformitatea transpunerii. Totodată, nu este prevăzută în mod expres obligația de a introduce mențiunea „muncă sezonieră” pe documentul eliberat (viza sau carte de rezidență), așa cum solicită art. 12 (4) și (5) din directivă. Astfel, se recomandă completarea proiectului cu dispoziții exprese care stabilească forma unică a autorizației eliberate în scop sezonier, conform art. 12 (2) și menționarea

Se acceptă.

Incluse prevederile corespunzătoare la articolul care dispune revocarea dreptului de ședere dacă nu mai sunt întrunite condițiile de ședere.

Se acceptă.

În sensul prezentei directive racordate cu proiectul de lege autorizarea reprezintă viza. Art. 21 în scop de muncă sezonieră.

Forma de ședere în scop de muncă sezonieră materializată prin carte rezidență conform HG 522/2019.

expresă a scopului „muncă sezonieră” pe documentul de ședere (viză sau carte de rezidență).

- Se recomandă completarea proiectului național cu dispoziții exprese care să asigure transpunerea completă a garanțiilor procedurale prevăzute la art. 18 din Directiva 2014/36/UE privind lucrătorii sezonieri. Astfel, proiectul ar trebui să stabilească un termen clar, de maximum 90 de zile, pentru soluționarea cererilor de ședere în scop de muncă sezonieră, cu posibilitatea suspendării acestuia în cazul în care sunt necesare informații sau documente suplimentare. De asemenea, este necesară introducerea unei prevederi care să garanteze dreptul lucrătorului sezonier de a rămâne pe teritoriul Republicii Moldova pe durata procedurii de prelungire sau reînnoire a șederii, dacă cererea a fost depusă în termen și sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate. Totodată, se recomandă ca proiectul să prevadă posibilitatea emiterii unui permis temporar de ședere până la luarea unei decizii sau, după caz, continuarea legală a muncii până la soluționarea cererii, pentru a evita întreruperea nejustificată a raporturilor de muncă.

- Se constată că proiectul național, deși stabilește în mod general principiul egalității de tratament pentru străini aflați legal pe teritoriul Republicii Moldova, însă art. 4 nu include mențiuni explicite cu privire la anumite drepturi garantate lucrătorilor sezonieri la art. 23 din Directiva 2014/36/UE. În mod specific, lipsesc dispoziții referitoare la accesul la servicii de consiliere privind locurile de muncă sezonieră, nu sunt reglementate aspecte fiscale specifice aplicabile lucrătorilor sezonieri, cum ar fi condițiile de acordare a beneficiilor fiscale în funcție de reședința membrilor familiei. Totodată, cadrul național nu prevede un mecanism clar de garantare și recuperare a plăților restante. În plus, nu este reglementat dreptul urmașilor acestor lucrători și care

Se acceptă.

Art. 33 alin.(3) din proiect.

Aspectele legate de munca sezonieră vor fi incluse în actul normativ subsecvent de implementare a legii, prin norma primară a art. 4 din proiect care prevede dreptul de a desfășura activitate remunerată.

S-a luat act.

Aspectele și beneficiile fiscale, recuperarea plăților restante, nu fac obiectul de reglementare a proiectului. Aceste aspecte urmează a fi transpuse/reglementate în alte acte normative naționale din domeniul muncii/relațiilor contractuale etc.

		<p>dobândesc drepturi de la lucrătorul sezonier respectiv, de a primi pensii legale în cazul în care aceștia se stabilesc într-o țară terță, aspect prevăzut în mod expres de directivă. În vederea alinierii complete la cerințele Uniunii Europene, se recomandă completarea proiectului național cu dispoziții care să acopere aceste lacune.</p>	
	<p>8.</p>	<p>b) Observații de compatibilitate cu Directiva 2014/66/UE</p> <p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din actul UE, iar Tabelul de concordanță nu oferă motive concludente privind netranspunerea acestora. Astfel, se impune reexaminarea în vederea transpunerii în proiectul național a următoarelor norme UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 3 lit. j), o), l) - noțiunile „permis pentru mobilitate pe termen lung”, „grup de întreprinderi” și „profesie reglementată”; - art. 5 (4) și (7), care stabilesc respectarea condițiilor de muncă și de încadrare în muncă, inclusiv remunerația echitabilă, conform standardelor aplicabile lucrătorilor detașați și obligația notificării modificărilor intervenite în timpul procedurii; 	<p>Precizare.</p> <p>Proiectul nu conține norme care asigură mobilitatea în sensul directivei deoarece Republica Moldova nu este stat membru UE, ca să reglementeze mobilitatea acestor categorii de persoane, având frontieră externă.</p> <p>Profesia reglementată se asigură aplicarea normei prin Clasificatorul ocupației din Republica Moldova (CORM).</p> <p>Ce ține de noțiunea „grup de întreprinderi” aceasta nu face obiectul de reglementare a prezentului proiect ci urmează a fi reglementată în cadrul normativ național cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Tabelul de concordanță este ajustat corespunzător.</p>

		<p>- art. 11 (8), care prevede obligația entităților recunoscute (în cadrul unui transfer intracorporativ) să notifice autorității competente orice modificare care poate afecta condițiile recunoașterii, în termen de maximum 30 de zile de la producerea acesteia;</p> <p>- art. 13 (7) privind continuarea mobilității în cazurile în care termenul permisului expiră în timpul procedurii de autorizare;</p> <p>- art. 19 (4), care oferă membrilor de familie dreptul de a beneficia de aceleași garanții procedurale ca titularul permisului, inclusiv acces la justiție, termen de soluționare a cererii și comunicarea motivelor refuzului.</p> <p>- Se recomandă completarea proiectului național, la art. 118, cu o dispoziție expresă care să prevadă monitorizarea periodică a entităților-gazdă care utilizează regimul de transfer intra-corporativ, inclusiv, efectuarea de inspecții tematice și evaluări de conformitate, chiar și în lipsa unor cazuri concrete de abuz. O astfel de reglementare este esențială pentru asigurarea transpunerii integrale a art. 9 (3) din Directiva 2014/66/UE;</p> <p>- Proiectul național, la art. 89 (1) lit. f), condiționează reîntregirea familiei de deținerea unei cărți de rezidență valabile de cel puțin 1 an de către susținătorul reîntregirii. Această cerință este incompatibilă cu art. 19 (2) din Directiva 2014/66/UE, care prevede expres că reîntregirea familiei nu poate fi condiționată de o perioadă minimă de ședere sau de perspectiva obținerii șederii permanente, în cazul titularilor unui permis ICT</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederea pct.(6) din Directivă la care face trimitere pct.(8) al art.11, n-a fost transpusă deoarece nu poartă un caracter obligatoriu de transpunere.</p> <p>S-a luat act. Dispoziția dată va fi reglementată prin HG de implementare, deoarece acolo se vor regăsi mecanismul de facilitare în acordarea vizei.</p> <p>Se acceptă. Transpus prin art. 89 alin.(4) ca normă derogatorie.</p> <p>Precizare. Există practici administrative de monitorizare stabilite prin Acord de colaborare între IGM și ISM nr. 5/284 din 20.08.2024.</p> <p>Se acceptă. Aspectele care condiționau obținerea dreptului de ședere au fost incluse în proiect la categoria respectivă ca element derogatoriu. Respectiv, proiectul nu restricționează posibilitate de obținere a dreptului de ședere permanentă.</p>
--	--	---	---

	9.	<p>c) Observații de compatibilitate cu Directiva (UE) 2016/801</p> <p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din actul UE, iar Tabelul de concordanță nu oferă motive concludente privind netranspunerea acestora. Astfel, se impune reexaminarea în vederea transunerii în proiectul național a următoarelor norme UE: art. 3 pct. 16 noțiunea de „angajare”; art. 9 teza I, (3), lit. a) – c), ultima teză; art. 10 (2) lit. a) – e), (3) – (8); art. 11 (3); art. 13 (1) lit. d), (2), (3); art. 14 (1), li. c); art. 16 (2) – (4); art. 17 (3); art. 18 I teză, (2), II teză, (3); art. 20 (2) lit. a) – e), (3); art. 21 (2) lit. a) – e); art. 22 (4); art. 25 (1) – (2) și (4) – (7); art. 26 (2); art. 36 ultima teză;</p> <p>- Deși, art. 8 (3) din Directiva (UE) 2016/801 are caracter opțional, transpunerea sa devine obligatorie în cazul în care proiectul național transpune art. 9 (1) privind aprobarea organizațiilor de cercetare. Întrucât proiectul național prevede avizul unei autorități competente (ANCD), în scopul validării activității de cercetare, se recomandă completarea proiectului cu o dispoziție care să asigure aplicarea facilitată a procedurii pentru cercetătorii găzduiți de organizații recunoscute conform art. 8 (3) din directivă;</p> <p>- Proiectul național nu asigură transpunerea completă a art. 17 din Directiva (UE) 2016/801. Deși, reglementează dreptul de ședere temporară în diverse scopuri și eliberarea cărții de rezidență, nu sunt prevăzute mențiunile obligatorii privind scopul șederii („student”, „cercetător”, etc.) în documentele de identitate, de asemenea, lipsește reglementarea expresă privind mențiunea „cercetător-mobilitate” în cazul mobilității pe termen lung. Prin urmare, se recomandă completarea proiectului național cu dispoziții care să stabilească clar că permisele de ședere (cartea de</p>	<p>Precizare.</p> <p>Cu referire la observațiile avizatorului pe marginea Directivei 2016/801 menționăm că</p> <p>Proiectul nu conține norme care asigură mobilitatea în sensul directivei deoarece Republica Moldova nu este stat membru UE, ca să reglementeze mobilitatea acestor categorii de persoane, având frontieră externă. Totodată, potrivit art. 2 care statuează domeniul de aplicare a Directivei, aceasta se aplică obligatoriu străinilor care solicită admisia sau care au fost admiși pe teritoriul unui stat membru pentru cercetare, studii, formare profesională și serviciul de voluntariat în cadrul Serviciului european de voluntariat. <u>Statele membre pot decide, de asemenea, să aplice dispozițiile prezentei directive în cazul resortisanților țărilor terțe care solicită admisia pentru un program de schimb de elevi sau pentru un proiect educațional, pentru un serviciu de voluntariat, altul decât Serviciul european de voluntariat, sau pentru munca au pair.</u> Respectiv, aspectele directivei per categorii de persoane care solicită admisia sau care sunt admiși sunt opționale pentru transpunere și nu poartă un caracter obligatoriu. Menționi cu privire la scopul șederii reflectat în cartea de rezidență pe verso este stabilit în GH 522/2019.</p>
--	----	---	--

		rezidență) includ mențiuni privind scopul șederii (ex. „student”, „cercetător”), conform modelului UE, să impună mențiuni explicite în vizele de lungă ședere, la rubrica „observații”, conform art. 17 (2), să reglementeze cazurile de mobilitate pe termen lung pentru cercetători, cu mențiunile corespunzătoare „cercetător-mobilitate”, conform art. 17 (4).	
10.	<p>b) Observații de compatibilitate cu Directivei (UE) 2021/1883</p> <p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din actul UE, iar Tabelul de concordanță nu oferă motive concludente privind netranspunerea acestora. Astfel, se impune reexaminarea în vederea transunerii în proiectul național a următoarelor norme UE: art. 2 pct. 7 - 12, pct. 14; art. 8 (6); art. 9 (4) - (5); art. 15 (5), (6) - (9); art. 16 (3), (6); art. 17 (4), (6) - (7), (9); art. 18 (2) - (6); art. 26 (1); Anexa 1;</p> <p>Proiectul național nu asigură transpunerea dispoziției art. 17 (6) din Directiva (UE) 2021/1883, care prevede că statele membre nu impun restricții privind accesul la piața forței de muncă pentru membrii de familie ai deținătorului cărții albastre a UE. Acest drept este garantat în mod direct și nu poate fi condiționat de obținerea unui permis de muncă sau a unui drept suplimentar de ședere în scop de muncă. Astfel, se propune completarea proiectului național cu o dispoziție expresă care să permită membrilor de familie ai străinilor titulari ai unui drept de ședere temporară în scop de muncă să desfășoare activități remunerate, fără obligativitatea obținerii unui drept suplimentar de ședere în acest scop.</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Dispozițiile directivei care n-au fost transpuse în proiect urmează a fi coraborate prin act normativ separat. Astfel, la elaborarea proiectului s-a ținut cont de prevederile art. 3 alin.(3) care statuează, că prezenta directivă nu aduce atingere dreptului statelor membre de a elibera permise de ședere, altele decât cartea albastră a UE, pentru ocuparea unor locuri de muncă înalt calificate. Permisele de ședere respective nu acordă un drept de ședere în alte state membre, astfel cum se prevede în prezenta directivă.</p>	
11.	<p>b) Observații de compatibilitate cu Directivei (UE) 2024/1233</p> <p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din Directiva (UE) 2024/1233, iar Tabelul de concordanță nu oferă motive concludente privind netranspunerea</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Aspectele legate de șomaj au fost excluse din proiect conform avizului MMPS nr. 08/3371 din 08.07.2025. Șomajul este reflectat în Legea 105/2018 astfel, aceste aspecte urmează a fi</p>	

		<p>acestora. Astfel, se impune reexaminarea în vederea transpunerii în proiectul național a următoarelor norme UE: art. 11 (6), care impune statelor membre obligația de a aplica aceleași garanții procedurale titularilor de permise naționale pentru muncă înalt calificată ca cele prevăzute pentru titularii cărții albastre a UE, în cazul în care sistemul național oferă un tratament mai favorabil. Totodată, art. 12 (4), prevede că dreptul la egalitate de tratament al lucrătorilor din țări terțe se aplică inclusiv în cazurile în care drepturile sociale și economice nu sunt stabilite direct prin legislație, ci prin contracte colective sau alte surse de drept aplicabile. Transpunerea acestor norme este esențială pentru a asigura conformitatea deplină a legislației naționale cu directiva și pentru a preveni discriminarea indirectă a lucrătorilor înalt calificați proveniți din țări terțe</p>	<p>reglementată de autoritatea de resort din sectorul respectiv. Reglementări ale directivei privind drepturi la pensie urmează a fi reflectate în cadrul normativ național în acest domeniu.</p>
	12.	<p>c) Observații de compatibilitate cu Directivei 2009/52/CE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proiectul național nu asigură transpunerea completă a noțiunilor de la art. 2 lit. c) „angajare”, lit. f) „subcontractant”, lit. h) „agent de muncă temporară”, lit. i) „condiții de muncă extrem de abuzive”, lit. j) „remunerația resortisanților din țări terțe cu ședere ilegală”, iar Tabelul de concordanță nu conține informații referitoare la motivele netranspunerii. Prin urmare, se propune reexaminarea acestora în vederea transpunerii lor în proiectul național; - Prevederea proiectului național de la art. 4 este incompletă în raport cu cerințele art. 3 din Directiva 2009/52/CE. Aceasta nu conține o interdicție expresă privind angajarea străinilor aflați în situație de ședere ilegală și nu reglementează un regim sancționator aplicabil în cazul încălcării acestei interdicții, astfel cum impune directiva. Se recomandă completarea proiectului cu o dispoziție clară privind interzicerea angajării în astfel de condiții, însoțită de prevederi privind aplicarea de sancțiuni 	<p>Se acceptă. Completat art. 7 cu alineat care dispune interzicerea străinului aflat în ședere ilegală. Ce ține de inspecțiile efectuate de către autoritățile de resort aceste aspecte sunt reflectate în Acord de colaborare între IGM și ISM nr. 5/284 din 20.08.2024.</p>

		<p>corespunzătoare în vederea asigurării transpunerii integrale a art. 3 din actul UE;</p> <p>- Proiectul național nu asigură transpunerea dispoziției obligatorii prevăzute la art. 14 (1) din Directiva 2009/52/CE, care impune statelor membre obligația de a desfășura inspecții eficiente și adecvate pentru combaterea angajării resortisanților țărilor terțe aflați în ședere ilegală, pe baza unei evaluări de risc. Motivarea privind netranspunerea acestei norme este nejustificată, întrucât articolul are caracter imperativ și cuprinde obligații concrete, nu doar precizări interpretative. Se recomandă completarea proiectului național cu prevederi exprese referitoare la obligația autorităților competente (Inspectoratul General pentru Migrație, Inspecția Muncii) de a efectua inspecții direcționate pe baza evaluărilor de risc, în scopul prevenirii și sancționării angajării ilegale a străinilor în situație neregulamentară.</p>	
	13.	<p>III. Respectarea mecanismului de armonizare</p> <p>a) Obiecții privind Tabelele de concordanță</p> <p>Tabelele de concordanță prezentate urmează a fi revizuite, după cum urmează:</p> <p>- La Compartimentul 3 al tabelului de concordanță se va substitui gradul general de compatibilitate „compatibil” cu „parțial compatibil”;</p> <p>- La compartimentul 7, se vor menționa articolele, alineatele, paragrafele etc. ale proiectului de act normativ național, care corespund și transpun dispozițiile corespondente ale actului juridic european din compartimentul 6 al tabelului de concordanță, cu transcrierea tuturor prevederilor proiectului cuprinse în aceste articole, alineate, paragrafe etc., astfel încât să fie reflectat întreg textul proiectului de act normativ național. În cazul în care, prevederile actului juridic european au constituit anterior obiect al transpunerii în legislația națională, se menționează titlul actului normativ național, articolul, alineatul, paragraful etc. care au transpus dispozițiile actului juridic european.</p>	Se acceptă.

		<p>- Compartimentul 9 al Tabelului de concordanță va fi completat cu explicațiile și motivele care stau la baza netranspunerii sau transpunerii parțiale a prevederilor actului UE, fiind inserate trimiteri, mențiuni relevante ce menționează diferențele dintre prevederile actului UE și prevederile proiectului de act normativ național, cât și se vor indica termenele preconizate pentru realizarea transpunerii integrale ale dispozițiilor actului Uniunii Europene și proiectele de acte normative care vor înlătura diferențele de compatibilitate.</p>	
	14.	<p>b) Observații privind Clauza de armonizare Clauza de armonizare a proiectului național se va expune în următoarea redacție: „Prezenta Lege: - transpune parțial (transpune: art. 2, art. 4 (1), art. 5, art. 7, art. 8 (1) - (3), art. 9 (1) - (3), art. 10 - 11) Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung, CELEX: 32003L0109, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 016 din 23.01.2004, așa cum a fost modificat ultima oară prin Directiva 2011/51/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2011; - transpune parțial (transpune: art. 2 pct. 16 și art. 6) Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen) CELEX: 32016R0399, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 303 28.11.2018, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2024/1717 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024;</p>	Se acceptă.

		<p>- transpune parțial (transpune art. 1, art. 2 pct. 2 și pct. 7, art. 3 (1), art. 4 (2), art. 12, art. 26 (1) și (3), art. 34 (4), (6) – (7), art. 37 (7)) Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize), CELEX: 32009R0810, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 243 din 15 septembrie 2009, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul delegat (UE) 2024/1415 al Comisiei din 14 martie 2024;</p> <p>- transpune parțial (transpune art. 3, art. 4 (4), art. 5 (1) și (3), art. 6 (1) - (2), art. 7 (1), art. 13, art. 14 (1), art. 15 (1), art. 16, art. 18) Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei, CELEX: 32003L0086, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 251 din 03.10.2003;</p> <p>- transpune parțial (transpune: art. 1, art. 2 lit. a), e) și f), art. 8, art. 10, art. 11 (1), art. 13 - 14) Directiva 2004/81/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente CELEX: 32004L0081, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 261 din 06.08.2004;</p> <p>- transpune parțial (transpune art. 3 pct. 2 - 8, art. 4 - 6 (6), art. 7, art. 8 (1), art. 9 (1) lit. a) și b), (2), art. 11 I teză și a III teză și (5), art. 12 (1) - (2), art. 13 (1) - (2), art. 14 (2), art. 15, art. 16 (1) și (5), art. 17 (1)) Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre</p>	
--	--	---	--

		<p>pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, CELEX: 32008L0115, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 348 din 24.12.2008;</p> <p>- transpune parțial (transpune art. 3 lit. b), lit. e), și lit. g), art. 5 (4), art. 6 (1), (3) - (5) și (7), art. 8 (1) - (2) și art. 8 (4) lit. a) și (5) - (6), art. 9 (1) - (2) și (5) - (6), art. 11, art. 12 (2) - (5), art. 13 - 14, art. 15 (1) - (2), (5), (7), și (10) - (11), art. 18 - 19, art. 22 și art. 25) Directiva 2014/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în scopul ocupării unui loc de muncă în calitate de lucrători sezonieri, CELEX: 32014L0036, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 94 din 28.03.2014;</p> <p>- transpune parțial (transpune art. 3, art. 5 (1) - (3), (5) - (6) și (8), art. 6, art. 7 (1) - (3) lit. a) - c), art. 8 - 10, art. 11 (1) - (2), (4) - (5) și (9), art. 12 (1), art. 13 - 19) Directiva 2014/66/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în contextul unui transfer în cadrul aceleiași companii, CELEX: 32014L0066, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 157 din 27.5.2014;</p> <p>- transpune parțial (transpune 2 (2) lit. a), lit. b), lit. c), lit. d), lit. f), lit. g), art. 3, art. 5 (1), (3), art. 7 (1) lit. a), lit. c), lit. d), lit. e), (2) - (6), art. 8 (1) - (2), art. 9 (1) - (2) și art. 10 (1) - (2), art. 11, art. 12 (1) lit. a) - c) și lit. e) și (5), art. 13 (1) lit. a) - c) și lit. e) - f), (4), art. 14 (1) lit. a) - b) și lit. d), art. 16 (1), (5) - (6), art. 17 (1), (2) și (4), art. 18 (1) - (2) și (4) - (7) și (9), art. 20 (1), (2) lit. f) și (4), art. 21 (1), (2) lit. f), (4), (6) - (7), art. 22 (1), art. 23 - 24, art. 25 (8), art. 26 (1), (4) - (5), art. 34 - 35) Directiva</p>	
--	--	---	--

		<p>(UE) 2016/801 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru cercetare, studii, formare profesională, servicii de voluntariat, programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale și muncă au pair, CELEX: 32016L0801, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 132 din 21.05.2016, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva (UE) 2021/1883 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2021;</p> <p>- transpune parțial (transpune art. 2, art. 5 (1), (3), art. 7 (1), (2) lit. b), art. 8 (1), (2) lit. f), (3), art. 9 - 12, art. 14, art. 15 (1) și (2) lit. a), art. 16 (1), (4), (5), (7), art. 17 (2) - (3), (5), (8), (10), art. 18 (2), art. 19, art. 24) Directiva (UE) 2021/1883 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2021 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru ocuparea unor locuri de muncă înalt calificate și de abrogare a Directivei 2009/50/CE a Consiliului, CELEX: 32021L1883, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 382 din 28.10.2021;</p> <p>- transpune parțial (transpune art. 1 (2), art. 2, art. 4 - 8 (1) - (3), art. 9 - 10, art. 11 (1) - (5), art. 12 (1) și (3), art. 13 - 14 și art. 16) Directiva (UE) 2024/1233 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind o procedură unică de solicitare a unui permis unic pentru resortisanții țărilor terțe în vederea șederii și ocupării unui loc de muncă pe teritoriul statelor membre și un set comun de drepturi pentru lucrătorii din țările terțe cu ședere legală pe teritoriul unui stat membru (reformare), CELEX: 32024L1233, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2024/1233 din 30.04.2024;</p>	
--	--	---	--

			- transpune parțial (transpune art. 2 lit. b) și art. 4) Directiva 2009/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 de stabilire a standardelor minime privind sancțiunile și măsurile la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală, CELEX:32009L0052, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 168 din 30.06.2009”.	
		15.	IV. Concluzii Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, proiectul național și instrumentele de armonizare se vor revizui potrivit observațiilor menționate mai sus. Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil, obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE și Cadrului de negociere cu Uniunea Europeană.	S-a luat act.
21	Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător Aviz nr. 38-78-7858 din 21.07.2025	1.	Examinat în ședința Grupului de lucru la data: 15.07.2025 Decizia Grupului de lucru în privința proiectului de act normativ și notei de fundamentare: Se susține proiectul de act normativ și nota de fundamentare cu obiecții și recomandări. Evaluarea proiectului de act normativ: Concluzia: <i>Proiectul conține prevederi contradictorii cu principiile de reglementare ale activității de întreprinzător, în special instituind obligații și cerințe care impun costuri, oportunitatea și proporționalitatea cărora nu a fost demonstrată și argumentată.</i>	S-a luat act. Proiectul a fost actualizat potrivit avizelor autorităților avizatoare și societăților civile. Totodată, a fost ajustată NF la rubrica impactul financiar pct. 4.2.
		2.	Comentarii, recomandări: Proiectul este elaborat în procesul de armonizare, ceea ce presupune că preluarea limbajului din Directiva UE poate rezulta în norme vagi, care necesită corelare cu prevederile în vigoare ale cadrului normativ național și mai multe detalii pentru a asigura	Nu se acceptă. Recomandarea privind clarificarea sau reformularea cerinței ca solicitantul să „prezinte dovada mijloacelor de întreținere suficiente” nu poate fi acceptată, întrucât această prevedere reprezintă o

		<p>înțelegerea și aplicarea corectă a drepturilor și obligațiilor stipulate. Astfel în proiect se impun o serie de obligații și cerințe expuse într-un limbaj ambiguu și vag, care poate crea multiple situații de abuz sau eschivări. În această ordine de idei, în privința condițiilor pentru admisie, drept de viză și drept de ședere, corespunzător a temeiurilor pentru refuz sau retragerea acestora se prevăd în proiect în mod prea generic și incert următoarele:</p> <p>-Solicitantul „prezintă dovada mijloacelor de întreținere suficiente”. Nu este tocmai clar care ar fi volumul necesar minim de mijloace în acest sens și dacă acestea pot fi substituite cu surse viitoare de venit. Corespunzător nu este clar din ce cauză aceste criterii se referă și la imigranții care urmează să fie angajați și abia ulterior (sub garanția angajatorului) să obțină veniturile necesare.</p>	<p>cerință expresă impusă de legislația Uniunii Europene, preluată în cadrul procesului de armonizare.</p> <p>Astfel, atât Codul de vize UE 810/2009, Codul frontierelor Schengen 2016/399, cât și Regulamentul (UE) 2023/1233 privind procedura unificată de admisie a resortisanților țărilor terțe în scop de angajare sau studii, prevăd în mod expres obligația solicitantului de a demonstra deținerea unor mijloace de întreținere suficiente. Acest criteriu este necesar pentru a garanta că străinul nu va deveni o povară pentru sistemul public și că se poate întreține pe durata șederii pe teritoriul statului gazdă.</p> <p>La nivel național, cerința este deja reglementată în cadrul Hotărârii Guvernului nr. 332/2011, care stabilește cuantumul minim al mijloacelor de întreținere, diferențiat în funcție de scopul și durata șederii. Prin urmare, prevederea nu este una vagă sau ambiguă, iar aplicarea acesteia este susținută de reglementări clare, în vigoare.</p> <p>În plus, această condiție are un fundament pragmatic, fiind menită să prevină situații în care:</p> <ul style="list-style-type: none"> • statul trebuie să suporte cheltuieli de îndepărtare a străinului de pe teritoriul național în caz de nerespectare a regimului de ședere; • să acopere costurile aferente cazării în Centrul de Plasament Temporar al Străinilor; • să asigure nivelul minim de trai pentru persoane care ar putea deveni vulnerabile în lipsa resurselor proprii. <p>În ceea ce privește cazurile în care străinii sunt admiși în scop de muncă, inclusiv în baza unui contract de muncă sau angajament din partea</p>
--	--	---	--

			<p>angajatorului, legislația permite luarea în considerare a veniturilor viitoare, însă acest lucru nu exonerează solicitantul de la demonstrarea capacității de resurse proprii pentru întreținere la începutul șederii, până la obținerea efectivă a primului venit.</p> <p>În concluzie, criteriul privind prezentarea mijloacelor de întreținere este în deplină concordanță cu standardele europene, este clar reglementat în legislația națională secundară, și are rolul de a preveni abuzurile, dependența de sistemul public și situațiile de vulnerabilitate. Reformularea sau eliminarea acestuia ar contraveni procesului de armonizare și ar putea afecta integritatea regimului de admisie și ședere a străinilor în Republica Moldova.</p>
	3.	<p>-În mai multe articole (ex. art.37, 40, 43 ș.a.) unul din temeiuri de refuz este faptul că angajatorul/beneficiarul „nu desfășoară activitate economică reală”. Nu doar că nu este clar ce presupune „activitate reală” și cum aceasta se stabilește, dar și cu așa prevederi se exclude posibilitatea ca întreprinderile noi, care abia urmează să-și înceapă activitatea, să nu poată beneficia de aceleași drepturi ca și cele care își desfășoară deja „activitate economică reală”. Ceea ce ar presupune o discriminare nejustificată și care nu a fost argumentată nici în nota de fundamentare.</p>	<p>Se acceptă. Conținut exclus potrivit avizului MDED nr. 17-2137 din 21.07.2025.</p>
	4.	<p>-În același context, refuzul poate surveni și dacă beneficiarul „nu și-a îndeplinit obligațiile legale privind securitatea și sănătatea în muncă sau obligațiile contractuale”. Nu doar că lipsesc indiciile necesare în privința nivelului de „nedeplinire a obligațiilor contractuale”, dar luând în considerație varietatea extrem de mare de cerințe în securitate și sănătate în muncă, putem admite că orice încălcare minoră în acest sens se poate reflecta asupra statutului lucrătorilor imigranți de la întreprinderea în cauză. Pentru a nu</p>	<p>Se acceptă. A fost inclusă norma care permite remedierea unor abateri efectuate pînă la soluționarea cererii privind acordarea/prelungirea dreptului de ședere, la articolul din proiect care prevede examinarea cererii.</p>

		admite interpretări abuzive, este important de a veni cu mai multe precizări.	
	5.	-Un alt temei de refuz ține de faptul că angajatorul „a fost sancționat în conformitate cu legislația națională pentru munca nedeclarată sau pentru angajare ilegală”. Și în acest caz sunt necesare clarificări, totodată nu este clar argumentul includerii unui astfel de temei, odată ce sancționarea presupune ispășirea pedepsei și corectarea persoanei, corespunzător prevenirea în viitor a încălcărilor similare. În lipsa detaliilor necesare despre categoriilor de sancțiuni și gravitatea faptei (penale, contravenționale, fiscale, administrative), stingerea sau nu a antecedentelor și altor elemente cruciale, se poate interpreta că temei pentru refuz este orice sancționare minoră, comisă în orice perioadă, indiferent dacă a fost sau nu contestată în instanță sau alt mod.	Precizare. În conformitate cu Planul Național de Acțiuni aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, acțiunea 59 prevede transpunerea Directivei 2009/52/CE privind standardele minime pentru sancțiunile și măsurile aplicabile angajatorilor resortisanților din state terțe aflați în ședere ilegală. În acest sens, urmează a fi operate modificări la Codul contravențional al Republicii Moldova, prin clarificarea gradului de gravitate al acestor fapte. Realizarea acțiunii este planificată până la sfârșitul anului 2027.
	6.	-Termenul pentru examinarea cererii în privința acordării dreptului de ședere temporară (de 30 zile) nu doar ridică semne de întrebare cu privire la justificarea duratelor atât de lungi, dar și este expus într-un mod incert. Adică, pe lângă termenul clar de 30 zile (art.33 alin.1), se prevede într-un mod neclar că dacă sunt necesare verificări suplimentare, termenul poate fi prelungit pe un termen neidentificat (prezumptiv cu încă 90 de zile). Pentru a respecta principiul previzibilității aplicării normelor de drept, este imperativ de a reglementa clar și fără echivoc care sunt termenele limită. Nu este argumentată în nici un fel în nota de fundamentare condiția pentru lucrători înalt calificați (art.44), ca aceștia să obțină un salariu lunar nu mai mic decât un salariu mediu lunar pe economie, la fel și cuantumul de cel puțin 18 salarii medii în ultimele 6 luni	Nu se acceptă. Directivele UE operează cu termene de 90 de zile și supra, în dependență de scop solicitat. Or, în cadrul examinării dosarelor pe motive de admisie volumul de lucru a examinatorului diferă de la caz la caz. Termenele respective au fost racordate cu prevederile Codului administrativ, reieșind din volumul mare de lucru prin creșterea stocului anual al străinilor sosiți în Republica Moldova, lipsa suficientă a resursei umane a IGM suficientă pentru examinarea dosarelor și nu în ultimul rând calitatea examinării dosarelor. Se acceptă. Argumentat în NF la pct. 4.2.

pentru nomazii digitali (art.77). Cu toate că în ambele cazuri nu este vorba despre lucru necalificat care ar prezenta un risc potențial sau care ar fi în detrimentul lucrătorilor autohtoni. Din această perspectivă mecanismul de plafonare minimă a salariului (ca și factor care limitează imigrarea în muncă calificată), nu se încadrează în obiectivul și logica proiectului. Pe lângă aceasta, însăși valoarea plafoanelor sunt impuse într-un mod neargumentat și disproporționat în raport cu unele profesii, fără a ține cont de varietatea extrem de mare atât a lucrătorilor calificați (și salariile reale ale acestora) cât și a nomazilor digitali.

Spre deosebire de situația actuală, proiectul propus vine să prevadă un mecanism suplimentar de control al forței de muncă din afara țării, prin stabilirea de contingente (art.35, 38, 41, 156 ș.a.). Deși nota de fundamentare nu vine cu nici o argumentare în acest sens. Din practica altor state dar și cea națională, contingentele sunt de regulă fixe, aprobate anual, și nu pot răspunde rapid la schimbările economice, astfel nu țin cont și de dinamica pieței muncii. Dar și de principiu în multe situații contingentele împiedică angajatorii să ocupe posturile vacante, mai ales în sectoare cu flux și necesități greu previzibile de resurse de muncă (agricultură, construcții, turism etc.). Ceea ce poate afecta productivitatea și reduce potențialul de creștere al economiei. Nu în ultimul rând limitarea artificială a numărului de străini duce adesea la creșterea imigrației ilegale și a muncii nedeclarate, creează limitări artificiale care, în raport cu autoritățile publice, pot favoriza corupția și traficul de influență. OECD și Organizația Internațională a Muncii în multe cazuri nu încurajează sistemele de contingent, fiind ineficiente și inechitabile, recomandând modele bazate pe nevoi reale ale pieței muncii. Inclusiv Comisia Europeană susține în general migrația reglementată prin mecanisme mai flexibile, nu prin cote fixe arbitrare. Spre exemplu prin listă de ocupații deficitare (Marea Britanie, Franța), angajare liberă cu permis condiționat de

Se acceptă.

Aspecte legate de stabilirea contingentelor de admisie excluse din proiect.

		<p>angajator (Germania) ș.a. Moldova până în 2013 a aplicat practica stabilirii contingentului de lucrători străini, însă aceasta a fost eliminată inclusiv din cauza semnării acordului de asociere cu UE și la insistența UE. Implicit această practică a fost eliminată fiind conștientizată deficiența forței de muncă, cauzată inclusiv de exodul în masă a populației, care este continuu și în prezent. Cadrul de reglementare UE nu prevede stabilirea de contingent la nivel de UE, totodată practicile statelor diferă, unde efectiv statele care se confruntă cu un flux masiv de imigranți (ex. Italia, Spania) stabilesc contingente, ori statele care pun accent pe necesitatea dezvoltării economice (ex. Germania, Franța, Suedia ș.a.) optează pentru mecanisme mult mai flexibile și nu au adoptat practica stabilirii contingentelor. În același timp, proiectul propus nu conține nici un detaliu în privința modului în care se va stabili contingentul de Guvern. În acest sens, este important ca anume legea să prevadă limitele și criteriile pentru Guvern, adică să stabilească cel puțin principiile, obiectivele și criteriile principale în baza cărora se va calcula disponibilitatea locurilor de muncă. Cu toate că în situația socio-economică existentă, aplicarea contingentelor considerăm că este o soluție vădit disproporționată, care nu poate avea decât efecte negative din perspectivă economică și aport minim la diminuarea riscurilor sociale, luând în calcul existența și altor mecanisme în proiect (anunțarea prealabilă a posturilor vacante la ANOFM, solicitarea și asumarea responsabilității ample din partea angajatorului în raport cu muncitorul imigrant.</p>	
	7.	<p>Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare): Concluzia: Nota de fundamentare , chiar dacă argumentează necesitatea intervenției din perspectiva procesului de armonizare, aceasta nu conține suficiente informații pentru a stabili oportunitatea unor obligații și cerințe, dar și expune insuficient</p>	<p>Se acceptă. NF ajustată.</p>

			impactul soluțiilor propuse, astfel nota nu corespunde cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017.	
Societatea civilă				
22.	UNHCR Aviz nr. MDACH/HCR/09 6 din 09.07.2025	1.	<p>I. Introducere</p> <p>1. Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați („UNHCR“) are plăcerea să transmită următoarele comentarii asupra proiectului de lege al Ministerului Afacerilor Interne a Republicii Moldova privind Admiterea, Șederea și Supravegherea Străinilor în Republica Moldova.</p> <p>2. UNHCR oferă aceste comentarii în calitate de agenție mandatată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite cu responsabilitatea de a asigura protecția internațională refugiaților și altor persoane aflate sub mandatul său, precum și de a sprijini guvernele în identificarea de soluții durabile pentru problemele refugiaților.¹ Conform Statutului său, UNHCR își îndeplinește mandatul privind protecția internațională, printre altele, prin „promovarea încheierii și ratificării convențiilor internaționale pentru protecția refugiaților, supravegherea aplicării acestora și propunerea de amendamente.” Responsabilitatea de supraveghere a UNHCR, prevăzută în Statutul său, este reiterată în articolul 35 al Convenției din 1951 privind statutul refugiaților („Convenția din 1951”), potrivit căruia Statele Părți se angajează să „colaboreze cu Oficiul Înalțului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați [...] în exercitarea funcțiilor sale și, în special, să-i faciliteze îndeplinirea responsabilității de a supraveghea aplicarea dispozițiilor Convenției.“ Același angajament este reflectat în articolul II al Protocolului din 1967 privind statutul refugiaților („Protocolul din 1967”).</p> <p>3. UNHCR formulează aceste comentarii și în calitate de agenție mandatată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite cu un mandat global de a oferi protecție persoanelor apatride din</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A avut loc ședința tehnică de lucru privind reformularea capitolului care reglementează procedura de determinare a statutului de apatrid. În acest context, au fost luate în considerare propunerile și recomandările UNHCR, iar proiectul de lege a fost ajustat în mod integral prin redactarea corespunzătoare a capitolului respectiv de comun cu UNHCR și IGM.</p>

		<p>întreaga lume și de a se implica în prevenirea și reducerea apatridiei. Adunarea Generală a cerut în mod expres UNHCR „să ofere servicii tehnice și consultative în ceea ce privește elaborarea și punerea în aplicare a legislației privind cetățenia în statele interesate.“ De asemenea, i-a încredințat UNHCR un rol specific conform articolului 11 din Convenția din 1961 privind reducerea cazurilor de apatridie (Convenția din 1961).</p> <p>4. UNHCR salută oportunitatea de a oferi comentarii asupra proiectului Legii privind Admiterea, Șederea și Supravegherea Străinilor în Republica Moldova și prezintă următoarele observații pentru a sprijini autoritățile moldovene în alinierea legislației naționale la dreptul și standardele internaționale. UNHCR își exprimă disponibilitatea de a discuta aceste observații cu autoritățile din Republica Moldova.</p>	
	2.	<p>II. Observații generale</p> <p>5. Republica Moldova este stat parte la Convenția din 1954 privind statutul apatrizilor (Convenția din 1954), Convenția din 1961, Convenția europeană privind cetățenia din 1997 și Convenția Consiliului Europei privind evitarea cazurilor de apatridie în contextul succesiunii de state, precum și la principalele instrumente internaționale privind refugiații și azilul, inclusiv Convenția din 1951 privind statutul refugiaților și Protocolul său din 1967.</p>	<p>S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>
	3.	<p>6. UNHCR salută includerea în proiectul de lege a unor elemente esențiale care reflectă principiile fundamentale ale dreptului internațional și european, recunoscând importanța instituirii unui cadru juridic clar și coerent pentru reglementarea admiterii, șederii, supravegherii și înregistrării străinilor în Republica Moldova. Asigurarea alinierii la legislația Uniunii Europene în acest sens reprezintă un pas important către o gestionare eficientă a migrației, contribuind totodată la protejarea intereselor naționale și a drepturilor și libertăților</p>	<p>S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>

		fundamentale ale persoanelor.	
4.	7. UNHCR salută, de asemenea, eforturile continue ale Republicii Moldova de a aborda problema apatridiei în țară. Moldova a instituit o procedură dedicată de determinare a apatridiei (PDA) în anul 2011, respectând angajamentul asumat la Reuniunea Ministerială UNHCR din 2011, organizată cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la adoptarea Convenției din 1961. De asemenea, au fost întreprinse acțiuni pentru prevenirea apatridiei și pentru oferirea unei căi spre naturalizare pentru persoanele recunoscute ca fiind apatride.	S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.	
5.	8. UNHCR salută mai multe elemente pozitive din proiectul de lege privind apatridia, inclusiv enumerarea unor drepturi esențiale precum protecția împotriva returnării forțate (refoulement), accesul la un interpret și posibilitatea inițierii procedurii din oficiu. Sunt apreciate și instituirea garanțiilor procedurale, a unor termene rezonabile și rolul UNHCR în accesarea dosarelor. Totuși, UNHCR își exprimă îngrijorarea față de lipsa unor prevederi explicite care să garanteze accesul la asistență juridică gratuită pe tot parcursul procedurii și în timpul apelurilor, ceea ce este esențial pentru un proces echitabil. Alte recomandări includ asigurarea accesului la procedură indiferent de statutul de ședere, clarificarea faptului că lipsa documentelor nu trebuie să ducă automat la respingere și consolidarea garanțiilor în cazurile de neprezentare la interviuri sau de anulare a statutului. Aceste îmbunătățiri ar contribui la alinierea mai bună a legii cu standardele internaționale și ar asigura o protecție și echitate sporite pentru persoanele apatride din Moldova.	S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.	
6.	9. UNHCR remarcă faptul că o mare parte din proiectul de lege se referă la diferite forme de permise de ședere disponibile în Republica Moldova. În acest context și având în vedere recenta Directivă a UE care recomandă statelor membre să înceapă planificarea pentru tranziția către un regim post-Protecție Temporară (PT), UNHCR recomandă ca și Republica Moldova să	S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.	

		<p>inițieze un astfel de proces. Recunoscând că, odată cu încheierea PT, mulți dintre actualii beneficiari ar putea dori să solicite permise de ședere, UNHCR recomandă ca guvernul să analizeze în mod cuprinzător cerințele pentru fiecare tip de permis de ședere (de exemplu, pentru muncă, studii etc.) și să evalueze posibilitatea introducerii unor excepții sau a unei flexibilități pentru cetățenii ucraineni care solicită aceste forme de statut legal. Pot exista cerințe care ar putea fi dificil de îndeplinit de către ucraineni, fie din cauza situației din Ucraina, fie din cauza situației vulnerabile a unor categorii aflați în Republica Moldova.</p>	
	7.	<p>10. Prin urmare, UNHCR recomandă realizarea unei evaluări cuprinzătoare a fiecărui tip de permis de ședere pentru a analiza dacă este necesară introducerea unor excepții sau flexibilități pentru cetățenii ucraineni, odată cu încetarea regimului de Protecție Temporară.</p>	<p>S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>
	8.	<p>III. Comentarii specifice privind amendamentele propuse la Legea cetățeniei Articolul 101 — Drepturile și obligațiile solicitantului statutului de apatrid</p> <p>11. UNHCR salută enumerarea detaliată a drepturilor, care include dreptul la muncă (lit. e), asistență socială pentru familiile cu copii și pentru copiii neînsoțiți (lit. f), protecția împotriva returnării forțate (refoulement) (lit. i) și dreptul la un interpret (lit. d) — toate fiind esențiale pentru desfășurarea unei proceduri echitabile.</p>	<p>S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>
	9.	<p>12. Cu toate acestea, UNHCR își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că nu este menționat explicit dreptul solicitantului la asistență juridică gratuită, inclusiv în fazele de contestare a deciziei adoptate în cadrul procedurii de recunoaștere a apatridiei. Accesul la asistență juridică reprezintă un element indispensabil pentru exercitarea efectivă a dreptului la un proces echitabil, iar lipsa unei asemenea prevederi poate</p>	<p>S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>

		crea obstacole semnificative în calea protecției juridice, în special pentru persoanele vulnerabile care nu dispun de resurse financiare.	
	10.	13. În conformitate cu standardele promovate de UNHCR și jurisprudența Curt,ii Constituționale a Republicii Moldova, se recomandă introducerea unei prevederi clare și explicite care să garanteze dreptul la asistență juridică gratuită pe toată durata procedurii de determinare a apatridiei, inclusiv în faza de contestare a deciziei. Această completare ar consolida cadrul de protecție oferit de lege, asigurând respectarea deplină a principiilor echității și accesului la justiție, și ar demonstra angajamentul autorităților naționale față de standardele internaționale privind drepturile persoanelor apatride.	S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.
	11.	Articolul 102 - Inițierea procedurii 14. Articolul 102 din proiectul de lege, care reglementează inițierea procedurii de recunoaștere a statutului de apatrid, conține un element de bună practică demn de apreciat, și anume posibilitatea inițierii din oficiu a procedurii de către Inspectoratul General pentru Migrație. Această prevedere este deosebit de importantă în cazul persoanelor aflate în situații vulnerabile, care, din motive obiective, nu pot depune personal o cerere sau nu pot accesa în mod eficient mecanismele administrative disponibile. Posibilitatea declanșării procedurii din oficiu reflectă un angajament pozitiv al autorităților de a identifica și proteja în mod proactiv persoanele apatride.	S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.
	12.	15. Cu toate acestea, UNHCR este îngrijorat de faptul că nu există o prevedere explicită care să garanteze că accesul la această procedură nu poate fi condiționat de existența unui permis de ședere legal în Republica Moldova. O asemenea condiție ar contraveni principiului fundamental al accesului universal la protecție, deoarece ar exclude din start tocmai acele persoane care, de cele	S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.

		mai multe ori, se află în situații de ședere ilegală din cauză că nu dețin o cetățenie. Excluderea acestor persoane ar submina grav scopul umanitar al procedurii și ar contrazice standardele internaționale relevante, inclusiv <i>Ghidul UNHCR privind protecția persoanelor apatride</i> , care prevede că procedura trebuie să fie accesibilă tuturor persoanelor aflate pe teritoriul statului, indiferent de statutul lor migratoriu.	
13.	16. În acest sens, se recomandă completarea articolului 102 cu o prevedere expresă care să stipuleze că lipsa unui drept legal de ședere nu poate constitui un obstacol în inițierea sau desfășurarea procedurii de recunoaștere a apatridiei. O astfel de prevedere ar consolida caracterul incluziv și nediscriminatoriu al procedurii și ar reflecta fidel angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova în domeniul drepturilor omului și protecției persoanelor apatride.	S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.	
14.	Articolul 103 - Garanții procedurale 17. Articolul 103 din proiectul de lege, care reglementează garanțiile procedurale în procesul de determinare a statutului de apatrid, conține dispoziții pozitive, în special instituirea unui termen de 6 luni pentru procesarea cererii, cu posibilitatea prelungirii justificate cu maximum 6 luni — un termen rezonabil și aliniat bunelor practici internaționale, care contribuie la asigurarea unui proces eficient și previzibil. De asemenea, stabilirea obligației Inspectoratului General pentru Migrație de a efectua un interviu în termen de 15 zile de la înregistrarea cererii reflectă un angajament pentru examinarea promptă și atentă a circumstanțelor fiecărui caz — esențială într-o procedură cu implicații importante asupra drepturilor fundamentale ale individului.	S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.	
15.	18. Totuși, în pofida acestor elemente pozitive, UNHCR își	S-a luat act.	

		<p>exprimă îngrijorarea că nu există o prevedere expresă care să clarifice că absența documentelor justificative nu poate constitui, în sine, un motiv suficient pentru respingerea unei cereri de recunoaștere a statutului de apatrid, în situațiile în care solicitantul a cooperat deplin cu autoritățile și există indicii credibile privind lipsa cetățeniei. O astfel de prevedere ar fi esențială pentru a evita aplicarea rigidă a cerinței de probă a statutului, având în vedere că persoanele apatride, prin definiție, nu dețin documente emise de un stat.</p>	<p>Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>
	16.	<p>19. Această abordare este susținută și de paragrafele 89—90 și 101-107 din <i>Manualul UNHCR privind procedurile de determinare a apatridiei</i>, care precizează că, în cazul în care solicitantul cooperează și oferă toate informațiile relevante disponibile, iar autoritatea competentă dispune de suficiente dovezi prfmca facfe privind lipsa unei legături de cetățenie cu un stat, apatridia ar trebui recunoscută chiar și în absența documentației formale.</p>	<p>S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>
	17.	<p>20. Prin urmare, se recomandă completarea articolului 103 cu o prevedere explicită în acest sens, pentru a spori echitatea și eficiența procedurii și pentru a asigura alinierea deplină la standardele internaționale relevante.</p>	<p>S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>
	18.	<p>Articolele 105—107 - Încetarea, suspendarea și decizia 21. Articolul 105, privind încetarea procedurii, conține cazuri clar definite în care procedura poate fi încheiată, cum ar fi decesul solicitantului, retragerea cererii, neprezentarea la interviu în conformitate cu legea sau acordarea unei forme de protecție în baza Legii azilului. Această delimitare asigură claritate procedurală și reflectă o abordare echilibrată. Totuși, se recomandă specificarea unor garanții suplimentare în caz de</p>	<p>S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>

		<p>neprezentare a solicitantului la interviu, pentru a asigura o informare adecvată și posibilitatea reprogramării, evitând astfel încetarea prematură sau arbitrară a procedurii, în special în cazul persoanelor vulnerabile.</p>	
19.	<p>22. Articolul 107 conține dispoziții esențiale privind decizia asupra cererii de recunoaștere a apatridiei. Este de salutat includerea regulii care permite luarea deciziei în baza informațiilor disponibile atunci când solicitantul nu poate prezenta documente din motive independente de voința sa, ceea ce aliniază procedura la realitățile specifice ale persoanelor apatride. De asemenea, termenul de trei zile lucrătoare pentru comunicarea deciziei și obligația de motivare a deciziei de respingere, inclusiv furnizarea informațiilor privind căile de atac, reprezintă aspecte fundamentale care contribuie la transparența și accesibilitatea procesului.</p>	<p>S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>	
20.	<p>23. Totuși, UNHCR recomandă întărirea explicită a dreptului solicitantului la asistență juridică gratuită pe toată durata procedurii, inclusiv în etapa de contestare a deciziei, pentru a garanta exercitarea efectivă a drepturilor procedurale. În plus, se sugerează introducerea unor garanții suplimentare împotriva efectelor negative ale încetării procedurii, cum ar fi în cazurile de retragere a cererii sau în alte circumstanțe, pentru a preveni riscul apariției apatridiei <i>de facto</i> sau al unei vulnerabilități accentuate. Aceste garanții ar trebui să includă: obligația de notificare scrisă a solicitantului înaintea încetării procedurii, acordarea unui termen rezonabil pentru a răspunde sau justifica o eventuală absență sau inacțiune; posibilitatea reprogramării interviurilor sau prelungirea termenelor pentru motive justificate precum probleme de sănătate, lipsa reprezentării juridice sau obligații familiale; un mecanism de redeschidere sau reluare a procedurii la solicitarea motivată a persoanei, într-un termen definit;</p>	<p>S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>	

		și prevederi clare că încetarea procedurii nu trebuie să conducă automat la detenție sau îndepărtare, mai ales în cazurile în care persistă indicii de apatridie.	
	21.	Articolele 106-110 — Respingerea, anularea și încetarea statutului 24. UNHCR recomandă clarificarea formulării literei b) privind securitatea națională, care pare contradictorie („nu este considerată o amenințare“) și ar trebui reformulată astfel încât să precizeze că respingerea este justificată în cazul în care solicitantul reprezintă o amenințare reală la adresa securității naționale sau a ordinii publice, în conformitate cu standardele internaționale privind limitările drepturilor.	S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.
	22.	IV. Concluzii și recomandări 25. UNHCR salută cu căldură inițiativa autorităților moldovene de a revizui și consolida cadrul legislativ care reglementează admiterea, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova. Proiectul de lege reflectă un efort remarcabil de aliniere a legislației naționale la standardele internaționale și europene și demonstrează angajamentul continuu al Moldovei pentru dezvoltarea unui sistem echitabil, eficient și respectuos față de drepturile omului în materie de migrație și apatridie.	S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.
	23.	26. UNHCR apreciază în mod deosebit includerea mai multor garanții importante și elemente pozitive în cadrul procedurii de determinare a apatridiei, cum ar fi protecția împotriva returnării fort,ate (refoulement), accesul la interpreți, inițierea din oficiu și stabilirea unor termene clare. Aceste prevederi sunt conforme cu bunele practici internaționale și reprezintă o bază solidă pentru dezvoltări ulterioare.	S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.

			<p>27. În același timp, UNHCR încurajează cu respect autoritățile moldovene să ia în considerare recomandările prezentate în acest document pentru a consolida și mai mult cadrul legislativ și pentru a asigura alinierea deplină la standardele internaționale relevante. În plus, în contextul mai larg al migrației, UNHCR încurajează Guvernul să inițieze o revizuire cuprinzătoare a condițiilor aferente diferitelor forme de permise de ședere, cu scopul de a identifica domeniile în care ar putea fi introduse măsuri de flexibilitate pentru persoanele aflate în prezent sub protecție temporară, în special în lumina vulnerabilităților specifice și a evoluției situației din Ucraina.</p>	
		24.	<p>28. UNHCR își reiterează aprecierea pentru deschiderea Guvernului față de dialog și cooperare în domeniul protecției refugiaților, apatridiei și gestionării migrației. Biroul își exprimă disponibilitatea de a continua să ofere asistență tehnică și sprijin autorităților în procesul de finalizare și implementare a acestei inițiative legislative importante.</p>	<p>S-a luat act. Proiect ajustat de comun cu UNHCR în cadrul ședinței bilaterale din 17.07.2025.</p>
23.	Norwegian Refugee Council	1.	<p>Proiectul de lege reprezintă un efort cuprinzător și semnificativ al Republicii Moldova de a-și moderniza cadrul legal în domeniul imigrației și de a-l alinia la acquis-ul comunitar al Uniunii Europene. Proiectul de lege urmărește în mod explicit transpunerea a numeroase directive UE, acoperind toate aspectele, de la vize și permise de ședere până la returnări și sancțiuni pentru angajatori.</p> <p>Deși legea încorporează cu succes multe principii de bază ale legislației UE, există câteva domenii în care aceasta ar putea fi deficitară sau în care implementarea sa ar putea prezenta riscuri pentru drepturile migranților, ale persoanelor strămutate și ale altor grupuri vulnerabile, astfel cum sunt garantate de Convenția</p>	<p>S-a luat act.</p>

		<p>Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) și de principiile fundamentale ale dreptului UE.</p>	
	<p>2.</p>	<p>1. Consolidarea Proiectului de lege</p> <p>Proiectul de lege consolidează dispoziții din cel puțin două legi primare și mai multe acte normative și este, în linii mari, în concordanță cu Obiectivul Specific Nr. 1 al Programului de integrare treptată a străinilor pentru anii 2025-2027, care vizează revizuirea și implementarea unor mecanisme de integrare incluzive, în conformitate cu standardele UE.</p> <p>Cu toate acestea, integrarea a trei regimuri distincte: admisia (intrarea), șederea (șederea legală) și supravegherea (inclusiv reținerea și îndepărtarea), într-un singur instrument legislativ, riscă să estompeze linia de demarcație dintre controlul administrativ și măsurile restrictive de libertate sau coercitive. Acest lucru riscă să submineze claritatea juridică, garanțiile procedurale și drepturile persoanelor afectate. De exemplu, garanțiile procedurale pentru contestarea diferitelor tipuri de decizii variază semnificativ în cadrul aceleiași legi. O contestație împotriva refuzului unui permis de ședere este tratată în conformitate cu Codul administrativ standard, în timp ce o contestație împotriva declarării ca „persoană indezirabilă” este supusă unui termen mult mai scurt, de 5 zile, și nu are efect suspensiv automat, ceea ce înseamnă că îndepărtarea sub escortă poate avea loc înainte ca apelul să fie audiat.</p> <p>Această structură riscă să trateze îndepărtarea și reținerea ca rezultate administrative standard, mai degrabă decât ca măsuri severe care necesită protecție procedurală.</p> <p>Ar putea fi recomandabil să se ia în considerare introducerea dispozițiilor care implică restricții ale libertății individuale, cum ar</p>	<p>Precizare.</p> <p>Proiectul de lege, prin unificarea regimurilor de admisie, ședere și supraveghere într-un singur cadru legislativ, elimină fragmentarea normativă existentă, asigurând coerență, claritate și predictibilitate juridică, iar diferențele procedurale prevăzute reflectă adaptarea necesară la natura distinctă și gravitatea fiecărei măsuri, fiind însoțite de garanții suficiente și completate de un regulament de aplicare care va detalia procedurile, ceea ce împreună consolidează protecția drepturilor persoanelor vizate și asigură un echilibru eficient între securitate și respectarea standardelor europene, motiv pentru care nu există riscuri semnificative legate de claritatea juridică sau de subminarea garanțiilor procedurale.</p>

		<p>fi reținerea, returnarea, îndepărtarea, expulzarea și interdicțiile de intrare, într-un instrument juridic separat sau, alternativ, într-un capitol clar delimitat al legii actuale. Această abordare ar permite includerea unor garanții procedurale consolidate. În plus, ar putea fi benefic ca o Hotărâre de Guvern să ofere orientări mai detaliate privind punerea în aplicare practică a acestor măsuri.</p>	
3.	<p>2. Declararea unui străin ca „persoană indezirabilă”</p> <p>Proiectul de lege permite desemnarea unui străin ca „persoană indezirabilă”, ceea ce poate duce la o reținere prelungită de până la 12 luni. Cu toate acestea, legislația nu oferă criterii clare și transparente pentru o astfel de desemnare. Această lipsă de garanții poate deschide calea către decizii arbitrare sau discriminatorii, în special dacă statutul este aplicat în mod subiectiv pe baza naționalității, etniei sau antecedentelor personale. Astfel de practici ar încălca probabil Articolul 14 din CEDO, care interzice discriminarea în aplicarea drepturilor și libertăților.</p> <p>Desemnarea ca „străin indezirabil” trebuie să se bazeze pe amenințări concrete, documentate și să fie supusă controlului judiciar. Persoanele trebuie să primească o justificare, acces la asistență juridică și o cale de atac eficientă. Reținerea dincolo de un anumit punct necesită aprobarea instanței de judecată și ar trebui să fie automata doar în cazuri excepționale.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Instrumentul privind declarare a străinului persoană indezirabilă nu este unul inovativ. Acest instrument este racordat conform Directivei 2008/115. Astfel, cele reflectate de avizator ncidecum nu contravin principiilor și dispozițiilor cadrul normativ al UE. Or, proiectul conține disoziții privind garanții procesuale, motivarea deciziilor și termenii de referință etc. în cazul acestor categorii de persoane.</p>	
4.	<p>3. Garanțiile procedurale și dreptul la un remediu eficient</p> <p>Directiva 2008/115/CE a Consiliului subliniază necesitatea ca deciziile să fie în scris, motivate și supuse unei căi de atac eficiente.2 De asemenea, asigură faptul că resortisanții țărilor terțe care fac obiectul unor decizii de returnare au acces la o cale de atac eficientă pentru a face apel la o autoritate imparțială și</p>	<p>Precizare.</p> <p>Prevederea privind termenul scurt de 5 zile lucrătoare pentru contestarea declarării ca „persoană indezirabilă” și lipsa efectului suspensiv al acestei contestații răspund necesității imperative de a asigura reacții rapide în situații ce pot afecta securitatea națională, fiind o practică recunoscută și</p>	

		<p>independentă³ și prevede asistență juridică gratuită, la cerere, în conformitate cu legislația națională privind ajutorul juridic.</p> <p>Aliniere: Proiectul de lege impune ca deciziile de returnare să fie motivate și comunicate străinului. De asemenea, prevede dreptul la apel.</p> <p>Potențială deficiență: Prevederea privind declararea unui străin ca „persoană indezirabilă” ridică îngrijorări semnificative. O contestație împotriva acestei declarații trebuie depusă într-un termen foarte scurt de cinci zile lucrătoare și nu suspendă executarea deciziei. Acest lucru ar putea duce la îndepărtarea unei persoane sub escortă înainte ca apelul său să fie audiat, subminând esența unui „remediu eficient”, așa cum este subliniat în Directiva Consiliului,⁵ precum și în CEDO.⁶ Mai mult, dacă decizia se bazează pe securitatea națională, motivarea oferită persoanei este un rezumat care nu dezvăluie date confidențiale, ceea ce face dificilă formularea unei contestații semnificative.</p>	<p>acceptată în legislațiile europene, inclusiv în contextul Directivei Consiliului. Deși acest lucru poate părea restrictiv, dreptul la atac este garantat prin posibilitatea de a solicita reexaminarea deciziei în instanță, fără a compromite securitatea publică. În ceea ce privește motivarea rezumată a deciziei, aceasta este necesară pentru protejarea informațiilor clasificate și a intereselor naționale, însă persoana vizată beneficiază de suficiente garanții procedurale și de acces la asistență juridică specializată, care permit formularea unei contestații pertinente în limitele legale. Astfel, procedura este echilibrată, garantând atât protecția drepturilor fundamentale, cât și interesul legitim al statului de a reacționa prompt în situații critice.</p> <p>Este de menționat că proiectul dispune de norma legală care prevede posibilitatea suspendării „ în cazuri bine justificate și pentru a se preveni producerea de pagube iminente, reclamantul poate cere instanței de judecată să dispună suspendarea executării deciziei până la soluționarea acțiunii. Instanța de judecată va examina de urgență cererea de suspendare, hotărârea pronunțată în acest caz fiind executorie de drept.”.</p>
	5.	<p>4. Reîntregirea familiei</p> <p>Directiva 2003/86/CE a Consiliului stabilește condițiile în care resortisanții țărilor terțe care locuiesc legal în UE pot fi însoțiți de membrii familiilor lor.</p> <p>Aliniere: Proiectul de lege stabilește o procedură clară pentru reîntregirea familiei.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Categoriilor de persoane menționate în proiect cărora nu le si permite dreptul la reîntregire este racordată conform directivelor transpuse, nu doar cea la care face trimitere avizatorul. Or, Directivele statuează că la discreția statelor implementatoare aceste categorii de persoane pot beneficia de dreptul ca un membru</p>

		<p>Potențială deficiență: Proiectul de lege este foarte restrictiv în ceea ce privește cine poate acționa ca sponsor pentru reîntregirea familiei. Deținătorilor de permise de ședere pentru o gamă largă de scopuri, inclusiv studii, muncă sezonieră, voluntariat, activități religioase și tratament medical, le este interzis în mod explicit să solicite reîntregirea familiei. Deși Directiva privind reîntregirea familiei permite o anumită marjă de discreție, o astfel de excludere largă ar putea fi considerată ca împiedicând în mod disproporționat dreptul la viață privată și de familie pentru mulți străini cu ședere legală.</p>	<p>de familie a acestora să aibă posibilitatea de a obține drept de ședere în scop de reîntregire.</p>
6.	<p>5. Protecția victimelor traficului de persoane Directiva 2004/81/CE a Consiliului prevede permise de ședere pentru victimele traficului de ființe umane care cooperează cu autoritățile.</p> <p>Aliniere: Proiectul de lege include dispoziții speciale pentru victimele traficului de ființe umane și ale violenței domestice, precum și pentru copiii neînsoțiți.</p> <p>Potențială deficiență: Dreptul la ședere temporară al victimelor traficului de persoane este condiționat de voința clară de a coopera cu autoritățile. Acest lucru ar putea fi problematic, deoarece o victimă poate fi prea traumatizată sau temătoare pentru a coopera imediat. Directiva privind victimele traficului de persoane prevede o „perioadă de reflecție” pentru a permite victimelor să se recupereze înainte de a lua o astfel de decizie.¹⁰ Cadrul Proiectului de lege pare să condiționeze permisul de ședere inițial de această cooperare încă de la început.</p>	<p>Precizare. Proiectul prevede pentru victimele de TFU acordarea tolerării pentru perioada de reflecție. Această, perioada este reglementată în Legea 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.</p>	
7.	<p>6. Custodie preventivă prelungită Proiectul de lege introduce un nou mecanism care permite reținerea preventivă a străinilor pentru o perioadă inițială de până</p>	<p>Precizare. Aceste norme se racordează în mare parte cu prevederile Directivei 2008/115 care stabilesc</p>	

		<p>la 30 de zile, extensibilă la șase luni și, în anumite cazuri, până la douăsprezece luni în cadrul mai larg al procedurilor de îndepărtare. Acest mecanism este codificat în capitolul privind „supravegherea”, contopind efectiv primirea administrativă cu elemente de detenție penală, dar fără garanții legale clar definite sau supraveghere judiciară adecvată.</p> <p>O astfel de abordare ridică îngrijorări serioase în temeiul CEDO, care garantează dreptul la libertate și securitate.¹¹ În special, absența unor mecanisme de control judiciar independente și prompte crește riscul de detenție arbitrară sau prelungită, putând face sistemul incompatibil cu standardele CEDO.</p>	<p>temeiurile de luare în custodie, garanțiile procesuale, asigurarea controlului judiciar etc. care sunt prevăzute în proiect.</p>
	8.	<p>7. Prelungirea custodiei publice</p> <p>Proiectul de lege introduce o dispoziție care impune ca orice cerere de prelungire a plasării unui străin în custodie publică să fie depusă cu cel mult cinci zile înainte de expirarea perioadei de detenție curente. Totodată, proiectul permite ca decizia de plasare sau de prelungire a custodiei publice să fie pronunțată prin videoconferință, fie la cererea cetățeanului străin, fie la inițiativa autorităților competente.</p> <p>Deși audierile prin videoconferință sunt permise formal, dispozițiile legale nu garantează în mod explicit accesul în timp util la asistență juridică, controlul judiciar prompt sau comunicarea la distanță (de exemplu, prin telefon sau apel video) cu consilierul juridic. Aceste garanții par a fi tratate ca opțiuni procedurale, mai degrabă decât ca drepturi executorii. Această lipsă de claritate și certitudine juridică poate să nu îndeplinească garanțiile procedurale minime cerute de CEDO.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Deși proiectul de lege permite utilizarea audierilor prin videoconferință pentru plasarea sau prelungirea custodiei publice, această modalitate reprezintă o adaptare necesară la contextul actual, facilitând accesul rapid și eficient la proceduri judiciare, inclusiv în situații în care prezența fizică este dificilă sau imposibilă. În practică, garantarea accesului la asistență juridică în timp util și asigurarea unui control judiciar prompt nu sunt excluse, ci urmează a fi reglementate detaliat prin normele de aplicare și prin practici administrative, respectând astfel exigențele CEDO privind drepturile fundamentale ale persoanelor aflate în detenție. Mai mult, utilizarea mijloacelor de comunicare la distanță cu consilierul juridic reprezintă o măsură procedurală flexibilă, adaptabilă circumstanțelor concrete ale fiecărui caz, care nu diminuează calitatea protecției juridice, ci contribuie la eficientizarea accesului la justiție. Prin urmare, cadrul legal propus oferă un echilibru adecvat între respectarea drepturilor</p>

			fundamentale și nevoia de eficiență și promptitudine a procedurilor, urmând ca detaliile practice să fie clarificate prin acte normative subsecvente.
9.	<p>8. Colectarea obligatorie a datelor biometrice</p> <p>Proiectul de lege impune înregistrarea biometrică la depistarea intrării neregulamentare; cu toate acestea, lipsește claritatea cu privire la garanțiile cheie, inclusiv regulile aplicabile privind protecția datelor, perioadele de păstrare, condițiile de ștergere sau utilizare restricționată.</p> <p>Această omisiune ridică îngrijorări serioase cu privire la potențialele încălcări ale drepturilor la viață privată, comparabile cu cele protejate de Regulamentul general al UE privind protecția datelor (GDPR). În absența unor limite legale explicite privind utilizarea, stocarea și ștergerea datelor biometrice, există un risc sporit de utilizare abuzivă, de extindere nejustificată sau de păstrare ilegală a informațiilor personale sensibile. Prin urmare, Proiectul de lege ar trebui să fie supus avizării Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal pentru a asigura alinierea la standardele internaționale și europene de protecție a datelor.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Proiectul de lege a fost supus avizării CNPDCP. Propuneri și recomandările Centrului au fost luate în considerare. A se vedea avizul în sinteză.</p>	
10.	<p>9. Termenele pentru prelungirea șederii temporare</p> <p>Articolul 34(1) din Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova prevede: „Cererea de prelungire a dreptului de ședere temporară se depune la autoritatea competentă pentru străini cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de expirarea termenului de ședere aprobat. Pentru cetățenii Uniunii Europene, termenul este de 15 zile calendaristice. Această cerință nu se aplică categoriilor de solicitanți specificate în Capitolul IV”.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Pentru depunerea cererii de acordarea/prelungirea dreptului de ședere termenul este identic. Ce ține de cetățenii UE aceștea sunt subiecții de reglementare a Legii 200/2025 privind libera circulație a cetățenilor UE și membrii lor de familie aprobată recent în luna iulie.</p> <p>https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150806&lang=ro</p>	

		<p>Articolul 333(3) din Codul Contravențional al Republicii Moldova prevede: „Nerespectarea de către cetățenii străini sau apatrizi a termenului prevăzut pentru depunerea cererii la autoritatea competentă pentru acordarea sau prelungirea dreptului de ședere se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale”. Cu toate acestea, în Proiectul de lege, Articolul 32(2) prevede: „Cererea de acordare a dreptului de ședere se depune cu 30 de zile înainte de expirarea termenului de ședere legală, cu excepția cazului în care străinul se află în afara teritoriului Republicii Moldova”.</p> <p>Proiectul de lege nu specifică niciun termen limită pentru solicitarea prelungirii șederii temporare. Ca urmare, persoanele care sunt amendate pentru nerespectarea termenelor pot pierde eligibilitatea de a solicita un permis de ședere prelungit (valabil 5 ani). Prin urmare, se recomandă să se facă o distincție clară între cererile noi depuse după expirarea unui permis (care ar fi supuse șederii legale standard de 90 de zile) și prelungirile permiselor existente (care pot fi încă acceptate, dar supuse unor amenzi dacă sunt depuse cu întârziere). Proiectul de lege ar trebui, de asemenea, să clarifice că dreptul de a solicita din nou un permis nou nu depinde de respectarea anterioară a termenelor, cu condiția ca toate celelalte cerințe legale să fie îndeplinite.</p>	
	11.	<p>10. Probleme tehnice de redactare</p> <p>Articolul 91(1)(a) face referință la Articolul 86, care vizează proiectele de asistență externă, care nu este relevant contextului. Considerăm că referința urmează să se facă la Articolul 89.</p> <p>Articolul 32(3) prevede: „Cererea se depune electronic sau la Ghișeul Unic, personal sau prin intermediul beneficiarului</p>	<p>Se acceptă. Trimiterea redactată.</p>

		<p>solicitant, al entității gazdă sau al familiei gazdă, în funcție de scopul solicitat, cu excepțiile stabilite de prezenta lege”. Formularea data lasă loc de interpretare în ceea ce privește documentele semnate și scanate. De aceea, propunem clarificarea cerinței, prin completarea dispoziției cu următoarea formulare: „...se depune electronic în conformitate cu Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere...”.</p>	<p>Propunerea dată este reformulată și inclusă într-un nou alineat al articolului respectiv.</p>
24.	<p>Ukrainian Women Refugee Network — Female Support Force</p>	<p>1. Adoptarea acestui proiect de lege va crea o bază juridică consistentă și clară pentru reglementarea problemelor legate de primirea, șederea, supravegherea și înregistrarea străinilor pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p>S-a luat act.</p>
		<p>2. De asemenea, ne exprimăm recunoștința pentru oportunitatea de a prezenta comentariile noastre cu privire la acest proiect și de a raporta următoarele:</p> <p>1. Organizația noastră reprezintă interesele cetățenilor ucraineni, precum și ale altor persoane care au fost forțate să părăsească teritoriul Ucrainei după 24 februarie 2022 și care locuiesc în prezent în Republica Moldova. Datorită interacțiunii constante cu această categorie de persoane, putem afirma că o parte semnificativă dintre acestea intenționează să rămână în Republica Moldova pentru o perioadă lungă de timp, chiar și după încetarea ostilităților din Ucraina.</p> <p>Având în vedere că după încheierea operațiunilor militare regimul de protecție temporară va fi anulat, mulți ucraineni vor solicita dreptul de ședere în Republica Moldova (permis de ședere) pe diverse motive - angajare, educație, muncă voluntară, reîntregirea familiei etc.</p>	<p>S-a luat act.</p>

În acest sens, vă rugăm să luați în considerare posibilitatea introducerii unor prevederi speciale sau excepții pentru cetățenii ucraineni care solicită permis de ședere după încheierea regimului de protecție temporară.

De exemplu:

Subsecțiunea 19 Reîntregirea cu un membru al familiei
Articolul 89.

(2) Dacă sponsorul reîntregirii familiei este cetățean al Republicii Moldova, străinul este scutit de îndeplinirea condițiilor prevăzute la Art. 9, alin. (1), lit. h) și i).

Ar fi mult mai ușor de îndeplinit condițiile acestui alineat dacă ucraineanul/ucraineana ar fi scutită de îndeplinirea condițiilor prevăzute la Art. 9, alin. (1), lit. h) și i) dacă sponsorul reîntregirii familiei este nu numai cetățean al Republicii Moldova, ci și titular al unui permis de ședere permanentă (Permis de ședere).

Subsecțiunea 9 Activitatea de voluntariat Articolul 59.

3) străinul cu vârsta cuprinsă între 18 și 35 de ani;

Datorită prezenței femeilor din Ucraina care se oferă voluntar pe teritoriul Republicii Moldova și au 40 de ani. Solicităm creșterea limitei de vârstă de la 18 la 55 de ani.

Precizare.

Această reglementare este în corespundere cu legislația UE din domeniul respectiv. Or, pentru reîntregirea familiei cu cetățean al RM se impune necesitatea de aplicare unei norme mai facilitare.

Precizare.

Propunerea de majorare a limitei de vârstă până la 55 de ani pentru activitățile de voluntariat desfășurate de străini nu poate fi acceptată, întrucât reglementarea actuală a fost concepută în coerență cu standardele programelor internaționale relevante, precum Serviciul European de Voluntariat (SEV care prevede, în general, o limită de vârstă cuprinsă între 18 și 30 de ani, uneori cu extindere până la 35 de ani în funcție de natura programului.

Introducerea unei limite de vârstă extinse, până la 55 de ani, ar depăși cadrul standard internațional de referință și scopul acestor programe, care sunt orientate spre includerea tinerilor în activități de voluntariat și mobilitate internațională.

		3.	<p>1. De asemenea, dorim să oferim comentariile noastre cu privire la drepturile apatrizilor.</p> <p>Capitolul V RECUNOAȘTEREA STATUTULUI DE APATRIDIE ABSOLUTĂ</p> <p>Articolul 103. Garanții procedurale</p> <p>Solicităm completarea acestui articol cu următoarea clauză:</p> <p>„Absența documentelor justificative nu constituie un temei suficient pentru respingerea unei cereri de acordare a statutului de apatrid în situațiile în care solicitantul a cooperat pe deplin cu autoritățile și există suficiente dovezi convingătoare privind lipsa cetățeniei.”</p>	<p>Precizare.</p> <p>Capitolul respectiv a fost coraborat cu avizul UNHCR, cu modificarea garanțiilor procedurale.</p>
25.	<p>Congresul Național al Ucrainenilor</p> <p>Aviz nr. 1/07 din 09.07.2025</p>	1.	<p>Ținând cont de faptul că beneficiarii de protecție temporară sunt acoperiți până la data de 01.03.2026, această lege este importantă pentru ei în vederea obținerii unui statut de lungă ședere după expirarea termenului de protecție temporară.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Beneficiarii de protecție temporară nu cad sub incidența prevederilor prezentei legi, atât timp cât își manifestă voința de a avea acest statut pe teritoriul Republicii Moldova. Or, proiectul nu interzice pentru această categorie de străini posibilitatea de a se documenta cu drept de ședere, odată ce nu mai sunt subiecții legii 270/2008 privind azilul în RM.</p>
		2.	<p>Această lege, fiind rezultatul armonizării cu legislația europeană, oferă multiple posibilități de a identifica un statut adecvat pentru depunerea actelor necesare și documentarea străinilor. Atragem atenția că majoritatea statuturilor presupun încheierea unui contract de muncă, prezentarea declarației de domiciliu și a declarației de garantare a cheltuielilor – aspecte care pot crea dificultăți pentru persoanele strămutate, care pot să nu aibă cetățeni moldoveni dispuși să ofere astfel de garanții.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Determinarea statutului juridic nu este o opțiune, ci o obligație legală și administrativă. Cerințele menționate nu pot fi considerate obstacole, ci instrumente de reglementare și protecție atât pentru stat, cât și pentru persoana străină. În lipsa unor norme clare și a scopului declarat al șederii, documentarea ar fi una arbitrară.</p>
		3.	<p>De asemenea, dorim să subliniem că unele proceduri prevăzute de această lege nu sunt aplicabile în prezent (sperăm că vor deveni</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>aplicabile din 2027). De exemplu, este problematică prezentarea cazierelor juridice din Ucraina, întrucât acestea sunt eliberate în format electronic de platforma oficială ucraineană "Diia", iar formatul respectiv nu este acceptat de Inspectoratul General pentru Migrație și necesită autentificare suplimentară (sau obținerea documentului prin Ambasada Ucrainei). Sperăm că aceste lacune procedurale vor fi eliminate până la intrarea în vigoare a prezentei legi.</p>	<p>Norma care reflecta condițiile de solicitare a dreptului de ședere, reformulată, alin. (7) introdus textul „tipărit sau electronic”.</p> <p>Precizare. Cazierul judiciar în format electronic este acceptat ca document cu valoare juridică echivalentă celui tipărit, dacă este emis de o autoritate competentă printr-un sistem oficial guvernamental, conține semnătură electronică calificată sau un alt element de securitate recunoscut, poate fi verificat de autoritățile din Republica Moldova prin mijloace electronice (precum link securizat, cod QR sau alte modalități similare).</p>
	4.	<p>Subliniem că, prin această lege, străinii au dreptul la recunoașterea diplomelor, certificatelor și altor calificări profesionale, conform procedurilor naționale aplicabile, precum și la accesul la asistență socială – aspecte care constituie provocări semnificative în prezent.</p>	<p>Această constatare nu exprimă clar intenția avizatorului, ca o recomandare concretă, o propunere de modificare legislativă sau o poziție argumentată.</p>
	5.	<p>La art. 18 alin. (1) considerăm că este o greșeală de tipar – în loc de 60 de luni, probabil este vorba despre 6 luni, întrucât este repetat termenul de 180 de zile.</p>	<p>Precizare. Termenul de valabilitate a vizei de scurtă ședere este transpus din Codul comunitar de vize.</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R0810-20200202</p> <p>În (art.24) fiind stabilit termenul de valabilitate de 5 ani, adică 60 luni. Mai mult ca atât acest termen era stabilit atât în Legea actuală (Legea 200/2010) privind regimul străinilor, art. 19, cât și în HG nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizelor.</p>

		6. Subliniem că, în mai multe articole (de exemplu, art. 44), este prevăzută cerința de a prezenta un contract de muncă valabil de minimum 6 luni, cu un salariu mediu lunar pe economie prognozat pentru anul de gestiune. În prezent, această condiție este dificil de realizat, întrucât majoritatea străinilor sunt plătiți mai puțin, din cauza necunoașterii limbii de stat sau a altor factori. Considerăm că această cerință ar trebui aplicabilă doar pentru lucrători înalt calificați sau pentru funcții de conducere.	Precizare. Această condiție se aplică doar în privința lucrătorilor înalt calificați în corespundere cu care se regăsește în Directiva 2021/1883, care se transpune.
		7. Referitor la art. 150 – suportarea cheltuielilor de îndepărtare – menționăm că obligația entității sau familiei gazdă de a garanta eventualele cheltuieli de îndepărtare va reduce considerabil numărul persoanelor sau familiilor dispuse să-și asume aceste costuri imprevizibile. Înțelegem că aceasta este o practică obișnuită la nivel european, însă, în condițiile actuale, ea va descuraja în mod semnificativ dorința de a găzdui cetățeni străini cu asumarea acestor garanții financiare.	Precizare. Această obligație nu are scopul de a descuraja găzduirea, ci de a asigura că persoanele sau familiile care oferă sprijin financiar sunt conștiente și pregătite să susțină responsabilitatea pe care și-o asumă, prevenind astfel situațiile în care statul trebuie să suporte costuri neprevăzute din bugetul public. Aceasta este o practică standard în legislațiile europene și contribuie la o gestionare eficientă și responsabilă a resurselor publice.
26.	Organizația Internațională pentru Migrație	1. La articolul 3, Noțiuni principale, se recomandă utilizarea terminologiei conforme standardelor internaționale, cu respectarea principiului coerenței tehnicii legislative. Este oportună adoptarea terminologiei dreptului internațional umanitar, cum ar fi înlocuirea termenului „illegal” cu „neregulamentar” (de exemplu, ședere neregulamentară, migrant neregulamentar ^[1]). De asemenea, recomandăm ca această terminologie să fie reflectată în diferitele articole referitoare la Lege.	Nu se acceptă. Nu există o definiție universal acceptată pentru migrația sau șederea neregulamentară. În elaborarea proiectului, s-a adoptat o utilizare analogică a termenului „migrație ilegală”, conform prevederilor Codului contravențional și Codului penal, ale Republicii Moldova.
		2. Cooperarea autorităților reprezintă un reper esențial pentru asigurarea migrației în condiții de siguranță și respectarea drepturilor străinilor în Republica Moldova. Potrivit Raportului de evaluare națională elaborat de GRETA: „47. Pentru a atrage forță	S-a luat act. Aspectele legate de proceduri și mecanisme intersinstituționale de punere în aplicare a normelor primare vor fi reglementate prin acte subsecvente

		<p>de muncă străină, Parlamentul Republicii Moldova a simplificat procedurile de intrare și angajare pentru lucrătorii străini, cum ar fi reducerea numărului de state ale căror cetățeni au nevoie de viză pentru a intra în Republica Moldova, de la 100 la 58 în anul 2018.”</p> <p>„64. Cu toate acestea, există o serie de lacune persistente. În primul rând, inspectorii de muncă au capacități limitate de a efectua controale inopinate, ceea ce afectează grav capacitatea acestora de a identifica cazuri de trafic de persoane și încălcări ale legislației muncii (vezi paragraful 106). În al doilea rând, Inspectoratul de Stat al Muncii nu dispune de suficiente resurse și inspectorii instruiți pentru a juca un rol de primă linie în prevenirea traficului de persoane. În al treilea rând, nu există o separare clară între funcțiile de inspecție a muncii și cele de control al imigrației, ceea ce duce la deportarea lucrătorilor străini în situație neregulamentară identificați în timpul controalelor.”</p> <p>În contextul raportului menționat și al realităților din teren, este recomandabilă stabilirea și delegarea responsabilităților de control și supraveghere.</p> <p>Se recomandă implementarea unui mecanism de cooperare între Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) și Inspectoratul General pentru Migrație, pentru a asigura respectarea drepturilor străinilor și prevenirea situațiilor de risc în care aceștia ar putea fi supuși diferitelor forme de exploatare pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p>implementării. Or, la moment există și un Acord de colaborare între IGM și ISM nr. 5/284 din 20.08.2024.</p>
	3.	<p>Articolul 9 stabilește condițiile de admitere, în special alineatul (1), care prevede condiții privind documentul de călătorie: a) valabil pentru cel puțin trei luni de la data preconizată a plecării din Republica Moldova; c) să conțină cel puțin două pagini libere. Proiectul de lege nu prevede nicio derogare pentru situații excepționale, cum ar fi dezastre, urgențe, forță majoră etc. Versiunea actuală a Legii privind regimul străinilor, Nr. 200/2010</p>	<p>Precizare.</p> <p>Aspectele reflectate de către avizator nu fac obiectul de reglementare a legii. În situațiile desprise se aplică Legea 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.</p>

		<p>(articolul 6/1, alin. 1) prevede următoarele excepții când un străin poate intra în țară cu un pașaport valabil mai puțin de 3 luni:</p> <p>a) în caz de urgență cauzată de dezastre, calamități naturale sau accidente;</p> <p>b) în caz de deces sau boală gravă a unui membru de familie în Republica Moldova, confirmat prin document emis de autoritățile competente;</p> <p>c) în cazul echipajelor și pasagerilor navelor sau aeronavelor aflate în situații de urgență, obligați să acosteze sau să aterizeze din cauza unor defecțiuni, condiții meteo nefavorabile sau amenințarea unui atac terorist;</p> <p>d) în cazul oficialilor din organizații internaționale delegați pentru a efectua misiuni oficiale în Republica Moldova pe o perioadă scurtă, care nu depășește 15 zile calendaristice;</p> <p>e) în cazul participanților la evenimente internaționale organizate în Republica Moldova, cu acordul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, dacă intervalul de timp între notificarea participanților și data evenimentului nu permite obținerea vizelor. În situații de criză, este recomandabil ca Legea privind regimul străinilor să conțină excepții pentru admiterea străinilor pe baza documentelor de călătorie valabile mai puțin de 3 luni.</p>	
	4.	<p>Potrivit Raportului național GRETA, în 2023 autoritățile au identificat 53 de victime străine din Bangladesh și India în sectorul texturilor. GRETA consideră că autoritățile moldovenești ar trebui să ofere instruire privind traficul de ființe umane (TFU) funcționarilor care supraveghează condițiile de muncă ale lucrătorilor străini, să stabilească cooperarea cu țările de origine ale acestor lucrători și să crească gradul de conștientizare atât în rândul angajatorilor, cât și al lucrătorilor străini, cu privire la riscurile TFU și drepturile victimelor. Una dintre problemele identificate în cazul descris în Raportul GRETA este lipsa mecanismelor de sprijin juridic pentru victimele</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În alin. (5) al art. 31 a fost inclusă norma cu privire la victimele traficului de ființe umane și violenței în familie.</p>

		<p>străine ale traficului de persoane care doresc să se angajeze. Deoarece permisele de muncă se eliberează nominal și nu permit schimbarea angajatorului, vulnerabilitatea victimei crește semnificativ, iar riscurile de exploatare repetată devin reale. În acest context, se recomandă cu tărie să li se permită străinilor care sunt victime ale traficului de persoane să se angajeze pe baza acestui statut, fără a li se impune îndeplinirea formalităților pentru obținerea unui permis de muncă suplimentar.</p>	
	5.	<p>Articolul 95 din proiectul de lege se referă la admiterea și șederea victimelor traficului de persoane pe teritoriul Republicii Moldova. Este binevenit faptul că legea garantează drepturile victimelor traficului de persoane. Totodată, aceste garanții trebuie să îndeplinească un standard suficient de ridicat pentru a asigura că victima nu este expusă în mod repetat riscurilor și poate să își apere eficient drepturile încălcate prin infracțiune. În acest sens, recomandăm stabilirea unei perioade flexibile de ședere pentru victimă pe teritoriul Republicii Moldova. În special, termenul de șase luni reprezintă o perioadă scurtă, care adesea nu este suficientă pentru examinarea cauzei penale și pentru recuperarea daunelor suferite de victimă. În plus, victimele traficului de persoane se regăsesc adesea în situații vulnerabile (de exemplu, acumularea de datorii, întreținerea persoanelor dependente etc.), iar obligația de a părăsi țara după expirarea perioadei de șase luni poate conduce la re-victimăizare și creșterea vulnerabilității. Prin urmare, OIM recomandă introducerea unui mecanism flexibil care să permită prelungirea șederii legale a victimei în Republica Moldova pe durata urmăririi penale legate de cazul de trafic. Astfel, va fi asigurat dreptul victimei la protecție juridică și se vor evita situațiile în care victima este expusă riscurilor potențiale de returnare forțată.</p>	<p>Nu se acceptă. Art. 95 alin. (1) prevede clar faptul că această categorie de persoane vulnerabile beneficiază de condiții de prelungire a dreptului de ședere având această calitate, în special lit. c) dispune că șederea străinului este necesară pentru buna desfășurare a procesului penal.</p>

		<p>6. OIM recomandă ca textul legal să fie completat cu excepții privind returnarea străinilor care au solicitat azil, pentru a respecta principiul non-refoulement, precum și străinilor care sunt victime ale infracțiunilor, în special victime ale traficului de persoane.</p>	<p>Precizare. Proiectul prevede dispoziții referitoare la contestarea deciziilor respective. Un alt articol din proiect prevede interzicerea îndepărtării a victimelor traficului de ființe umane. Solicitanții de azil nu pot fi îndepărtați de pământul teritoriului Republicii Moldova, a se vedea dispozițiile proiectului cu privire la domeniul de aplicare a legii, respectiv art. 11 al Legii 270/2008 privind azilul în Republica Moldova prevede principiul nereturnării.</p>
		<p>7. OIM recomandă ca prevederea legală să prevadă în mod explicit că decizia să fie comunicată într-o limbă pe care străinul o înțelege sau se presupune că o înțelege. De asemenea, recomandăm ca legea să prevadă în mod explicit drepturile străinului, inclusiv dreptul de a face contestație și dreptul de a beneficia de asistență juridică garantată de stat.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>8. OIM sugerează ca în text să fie incluse cazurile în care returnarea străinului prezintă riscuri pentru viața, sănătatea și integritatea acestuia (de exemplu, persoane care suferă de boli incurabile, persoane în vârstă cu afecțiuni de sănătate specifice vârstei și care nu au rude în țara de returnare).</p>	<p>Se acceptă. Articolul respectiv a fost completat cu norma lit. g).</p>
		<p>9. Articolul 128 stabilește măsura returnării forțate în ceea ce privește străinii. Așa cum s-a menționat și în comentariile și recomandările anterioare, OIM recomandă ca abordarea legală să țină cont de standardele și principiile internaționale în domeniul drepturilor omului și ca măsura de returnare să fie suficient de echilibrată, astfel încât să nu încalce drepturile solicitanților de azil, victimelor infracțiunilor, minorilor și altor migranți vulnerabili care nu pot fi returnați în siguranță.</p>	<p>Precizare. Atragem atenția asupra faptului că proiectul dispune de normă care dispune monitorizarea îndepărtării forțate de către Oficiul Avocatului Poporului, cu întocmirea rapoartelor de evaluare a acelor măsuri.</p>

		<p>10. Măsura custodei publice reprezintă o restrângere a libertății. Această măsură trebuie aplicată doar în mod excepțional. OIM recomandă ca legea să prevadă măsuri alternative față de custodia publică, cum ar fi obligarea străinului să se înregistreze la autoritatea pentru migrație, depunerea de declarații pe propria răspundere etc.</p> <p>În plus, recomandăm eliminarea riscurilor aplicării măsurilor restrictive față de minori. Interzicerea oricărei forme de detenție a copiilor pe baza statutului lor juridic sau migratoriu ori pe baza statutului familiilor acestora. Detenția imigranților minori încalcă drepturile copiilor și contravine principiului interesului superior al copilului, încălcând astfel Convenția privind drepturile copilului. Acest principiu fundamental a fost reafirmat în mod repetat de către Comitetul pentru Drepturile Copilului (CMW/C/GC/4 - CRC/C/GC/23, 16 noiembrie 2017, secțiunea B Dreptul la libertate). De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reafirmat că aplicarea custodelui public față de minori și familiile acestora contravine Convenției privind drepturile copilului și riscă să încalce articolele 3 și 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO).</p>	<p>Se acceptă parțial Articolul care dispune luarea în custodie publică a fost completat cu norma care interzice aplicarea acestei măsuri coercitive în privința copiilor, la alin. (6).</p> <p>Precizare. Proiectul prevede ca măsură alternativă luării în custodie publică acordarea tolerării în privința categoriilor de străini prevăzuți în acest articol. Totodată, mecanismul de acordare/prelungire va fi stabilit prin HG de implementare.</p>
		<p>11. Conform Legii privind prevenirea și combaterea traficului de persoane nr. 241/2005, perioada de reflecție constituie 30 de zile. În cazurile de trafic descrise în Raportul GRETA, Republica Moldova s-a confruntat cu dificultăți în protejarea drepturilor victimelor traficului de persoane care sunt cetățeni străini și au fost exploatate în țară, atât în ceea ce privește asigurarea unui drept de ședere continuu și legal, cât și în asigurarea accesului la drepturi sociale (dreptul la muncă). Este recomandabil ca tolerarea să fie prelungită nu doar pentru perioada de reflecție, care este relativ scurtă, ci pentru o perioadă</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul prevede posibilitatea de documentare a victimelor traficului de ființe umane cu carte de rezidență. Totodată, în proiect a fost inclusă norma care prevede dreptul de a desfășura activitate de muncă salariată conform recomandării avizatorului formulate la pct. (4) expus supra. Proiectul nu ar trebui să prevadă simultan două norme paralele ca opțiuni egale.</p>

			<p>mai lungă, cum ar fi durata examinării judiciare a cauzei. În acest fel, dreptul victimei traficului de persoane la un proces echitabil și dreptul la apărare vor fi respectate, împreună cu posibilitatea de a primi o reparație efectivă prin sistemul de justiție.</p> <p>A doua recomandare se referă la acordarea beneficiarului tolerării dreptul de a desfășura activități remunerate fără a obține un permis special în acest scop.</p>	
		12.	<p>Articolul 148 – Determinarea duratei interdicției de intrare pe teritoriul Republicii Moldova</p> <p>OIM recomandă ca interdicția de intrare să nu fie aplicată străinilor vulnerabili care, din motive obiective, nu au părăsit Republica Moldova, de exemplu, victime ale infracțiunilor, persoane cu afecțiuni medicale grave aflate în tratament etc.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La articolul care stabilește interdicția de intrare inclus alin. (7) care dispune aplicarea principiului proporționalității.</p>
27	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova</p> <p>Aviz suplimentar nr. 221 din 25.07.2025</p>	1.	<p>CALM a examinat Proiectul și Vă comunică următoarele.</p> <p>1) În aspect general Proiectul nu identifică rolul APL în procesul de admisie, ședere și supraveghere a străinilor în Republica Moldova. Conform practicii, de multe ori autoritățile publice centrale impun ulterior (în procesul aplicării legislației) obligații APL. Deși cadrul legal primar ar trebui să facă claritate ce atribuții/subdomenii pot fi delegate sau descentralizate APL. Astfel în articolul 8, etc. din Proiect aceste aspecte ar fi necesar de concretizat.</p>	<p>Se constată că pct. 1) din aviz conține remarci formulate în termeni generali, fără propuneri concrete de modificare sau recomandări specifice privind redactarea normelor vizate.</p>

		2.	2) Art. 5 alin. (1) din Proiect: „Străinii nu beneficiază de dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile legislative, cele executive sau în autoritățile administrației publice locale, nici de a participa la sufragiul universal/referendum sau de a ocupa funcții în sistemul judecătoresc”. Alineatul respectiv nu corespunde pe deplin prevederilor constituționale (în special art. 39 din Constituția RM) și legale privind dreptul de a ocupa o funcție publică în orice autoritate publică doar de cetățenii Republicii Moldova. Ținând cont de cele menționate, CALM consideră că Proiectul poate fi susținut spre a fi promovat, doar după introducerea propunerilor menționate mai sus.	Se acceptă. Norma ajustată conform avzului Ministerului Justiției nr. 04/1-7225 din 23.07.2025.
Expertizare și informare				
28	Direcția managementul funcției publice a Cancelariei de Stat (comentariu legiferare)		Comunică că s-a ținut cont de recomandările expuse anterior și în limita competențelor funcționale comunică lipsă de obiecții și recomandări suplimentare.	S-a luat act.
29	Ministerul Educației și Cercetării (comentariu legiferare)		MEC valideaza proiectul de lege fără obiecții și propuneri.	S-a luat act.
30	Instituția Publică Agenția de Investiții (comentariu legiferare)		Agenția de Investiții validează proiectul și nu înaintează alte obiecții.	S-a luat act.

31	Direcția administrație publică centrală a Cancelariei de Stat (comentariu legiferare)		Comunică lipsa unor obiecții suplimentare.	S-a luat act.
32	Biroul politici de reintegrare a Cancelariei de Stat (Aviz nr. 23- 78-9992 din 25.09.2025)	1.	La art.3, în descrierea pentru noțiunea „regiunea transnistreană”, cuvintele „ori localitățile” se vor substitui cu cuvintele „și localitățile”.	Se acceptă.
		2.	Prevederea de la art.31 alin. (2) lit. u) urmează a fi racordată la prevederile art.92, înlăturându-se confuzia textuală, întrucât dreptul de ședere temporară poate fi acordat unei persoane pentru anumite situații/activități/scopuri și nu unei regiuni din țară.	Se acceptă. Lit. u) din proiect prevede scopul „rezident al regiunii transnistrene”. Art. 92 redactat corespunzător.

		3.	Referitor la art.92 alin.(1) lit. c) sugerăm să fie asigurată suficientă claritate în cadrul normativ în ceea ce privește „dovada că domiciliază cel puțin 10 ani pe teritoriul regiunii transnistrene”.	Se acceptă. Lit. c) reformulată.
		4.	La art.153 alin.(3), recomandăm reformularea textului, prin utilizarea cuvintelor „au intrat în Republica Moldova prin segmentul central (regiunea transnistreană) al frontierei de stat”.	Se acceptă.

		5.	Menținem recomandările de a asigura delimitarea explicită a competențelor instituțiilor responsabile de evidența străinilor stabiliți în regiunea transnistreană, precum și de a completa Nota de fundamentare prin argumentarea reglementărilor ce privesc această categorie de străini.	<p>Se acceptă.</p> <p>Delimitarea de evediență pentru aceste categorii de persoane va fi realizată de IGM și ASP.</p> <p>La fel, trebuie de reșinut faptul că MDED urmează să modifice Conceptul Sistemului informațional „Registrul de stat al populației” și Regulamentului cu privire la modul de ținere a Registrului de stat al populației, prin proiectul acestora cu nr. unic 407/MDED/2025.</p> <p>Nota de fundamentare ajustată corespunzător.</p>
33	Ministerul Sănătății (comentariu legiferare)		Ministerul Sănătății a examinat în mod repetat proiectul de hotărâre în limita competențelor funcționale, comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiectul dat.	S-a luat act.

34	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (Aviz Nr. 04-01/3167 din 26.09.2025)		Comunică despre lipsa obiecțiilor.	S-a luat act.
35	Agenția Servicii Publice (Aviz Nr. 01/11871 din 29.09.2025)	1.	La art. 3 „Noțiuni generale”, noțiunea de carte de rezidență după cuvintele „pe teritoriul Republicii Moldova” de completat cu cuvintele „sau protecție internațională, precum și”. Această modificare va corela cu art. 3 alin (3) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024, care prevede că cartea de rezidență se eliberează străinilor cărora li s-a acordat drept de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, persoanelor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid sau de refugiat, precum și persoanelor cărora li s-a acordat protecție umanitară în conformitate cu actele normative privind migrația și azilul.	S-a luat act. Noțiunea de „carte de rezidență” exclusă prin prisma faptului că art. 113 al proiectului include și stabilește clar care categorii de persoane sunt documentate cu acest act de identitate, în sensul proiectului de lege și în coraport cu prevederile Legii nr. 273/1994. Mai mult, prin recomandarea expusă în avizul repetat al MMPS din 10.11.2025, considerăm ca intenția autorului de a defini această noțiune este una redundantă și poate crea confuzii în interpretare.

		2.	<p>În contextul discuțiilor purtate în cadrul ședinței de lucru din 14.08.2025, privind examinarea propunerilor și recomandărilor formulate asupra proiectului de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova, care au fost agreate de către reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate și Agenției Servicii Publice, propunem modificarea art. 108 după cum urmează:</p> <p>2.1. numerotarea alineatului unic și completarea acestuia cu punctul 5) cu următorul cuprins: „5) solicitantul are temei pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova.”</p> <p>2.2. completarea articolului cu alineatul (2) cu următorul cuprins: „(2) Prevederile alin. (1) pct. 2), 3) și 5) nu se aplică persoanei care întrunește cumulativ următoarele condiții:</p> <ol style="list-style-type: none">1) este născută pe teritoriul Republicii Moldova sau din părinți dintre care cel puțin unul, la data nașterii acesteia, era cetățean al Republicii Moldova;2) domiciliază pe teritoriul Republicii Moldova;3) nu deține cetățenia altui stat;4) i s-a refuzat dobândirea cetățeniei Republicii Moldova <p>Completarea art. 108 cu pct. 5) la alineatul unu și introducerea alineatului(2) este necesară pentru a asigura coerența normativă internă și conformitatea cu standardele internaționale privind prevenirea și reducerea apatridiei.</p> <p>Propunerea introducerii pct. 5) – „solicitantul are temei pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova” – reflectă realitatea în care anumite persoane, deși nu dețin cetățenia Republicii Moldova, dispun de un temei legal recunoscut pentru dobândirea acesteia.</p> <p>Această prevedere are rolul de a evita abuzul din partea acestei categorii de persoane de a beneficia de procedura de recunoaștere</p>
			<p>Se acceptă.</p>

		<p>a statutului de apatrid, în cazul în care persoana are temei efectiv la cetățenie, în condiții prevăzute de lege.</p> <p>Ea corespunde dispozițiilor internaționale, în special art. 1, punctul 2, paragraful (II) din Convenția din 28 septembrie 1954 privind statutul apatrizilor, potrivit căruia statutul de apatrid nu se aplică persoanelor care au dreptul efectiv de a obține cetățenia unui stat.</p> <p>În același timp, această completare trebuie echilibrată prin introducerea alin. (2), pentru a evita excluderea unor persoane care, deși au avut teoretic un temei de dobândire a cetățeniei, nu au reușit să o obțină din motive obiective.</p> <p>Articolul 19 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 253/2025, care va intra în vigoare la 24.12.2025 stabilește temeiurile pentru refuzul acordării cetățeniei Republicii Moldova, potrivit cărora persoana nu poate dobândi cetățenia Republicii Moldova prin recunoaștere, prin naturalizare, nu o poate redobândi sau aceasta nu i se poate acorda în interesele Republicii Moldova în cazul în care:</p> <ul style="list-style-type: none">a) a comis infracțiuni contra păcii, crime de război sau crime împotriva umanității, prevăzute de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și de legislația penală a Republicii Moldova, constatate prin hotărâre judecătorească definitivă;b) este sau a fost implicată în activități teroriste;c) în perioada de examinare a cererii în materie de cetățenie, execută sau are de executat o pedeapsă penală privativă de libertate în temeiul hotărârii judecătorești definitive, are antecedente penale nestinse sau se află sub urmărire penală ori se află în faza de examinare judecătorească – până la pronunțarea	
--	--	---	--

		<p>sentinței instanței de judecată definitive și irevocabile pe cauza respectivă;</p> <p>d) desfășoară activitate care periclitează securitatea statului, ordinea publică, precum și în cazul în care prezintă pericol pentru societate;</p> <p>e) s-a înrolat în formațiuni militare ilegale, în forțele armate străine ale unei entități neconstituționale, sau ale unui stat agresor, declarat astfel de către Organizația Națiunilor Unite, Parlamentul European ori Parlamentul Republicii Moldova, sau ale unui stat cu care Republica Moldova a rupt relațiile diplomatice ori cu care se află în stare de război;</p> <p>f) nu întrunește integral condițiile pentru dobândirea prin recunoaștere, prin naturalizare, pentru redobândirea cetățeniei Republicii Moldova ori pentru acordarea acesteia în interesele țării, stabilite de prezenta lege;</p> <p>g) în procesul de acordare, de recunoaștere sau de redobândire a cetățeniei, prezintă documente false sau falsificate, informații care nu corespund adevărului sau tăinuiește unele date pertinente, a căror cunoaștere constituie temei pentru refuz;</p> <p>h) este inclusă în categoria persoanelor în privința cărora au fost aplicate măsuri restrictive internaționale la care Republica Moldova s-a aliniat sau care au fost aplicate de Republica Moldova.</p> <p>Deși, art. 9 alin. (6) din aceeași lege prevede cu titlu de excepție neaplicarea prevederilor lit. c) din art. 19 asupra persoanelor născute și domiciliat permanent pe teritoriul Republicii Moldova, acestea nu pot obține cetățenia Republicii Moldova în cazul în care cad sub incidența celorlalte litere.</p>	
--	--	---	--

Astfel, completarea normei cu alin. (2) are drept scop să prevadă o excepție pentru persoanele născute în Republica Moldova sau din cetățeni ai Republicii Moldova, fiind esențială din perspectivă constituțională, umanitară și internațională, întrucât vizează o categorie de persoane cu legături efective, obiective și durabile cu Republica Moldova, care riscă să rămână fără statut juridic – nici cetățeni, nici apatrizi.

În absența acestei reglementări, astfel de persoane ar rămâne complet în afara reglementărilor juridice, care să le asigure protecție legală, ceea ce înseamnă că persoanele excluse de la aplicarea Convenției din 28 septembrie 1954 privind statutul apatrizilor nu vor beneficia de protecția internațională pentru apatrizi, dar ele de facto vor fi apatride.

În această situație, dacă statul nu le oferă un statut juridic intern, persoanele vulnerabile riscă să rămână fără acte de identitate și fără acces la drepturi fundamentale, ceea ce ar constitui o încălcare a dreptului internațional în domeniul drepturilor omului, ar genera riscuri sociale și administrative și ar contraveni principiilor nediscriminării și demnității umane.

Totodată, ținem să menționăm că urmare a examinării sintezei la proiect, deducem faptul că propunerea de reglementare, a măsurilor ce urmează a fi întreprinse de către Inspectoratul General al Migrației față de căsătoriile, în privința cărora vor fi constatate semne concludente de fictivate, nu au fost acceptate.

Notăm faptul că argumentele autorului proiectului pentru care nu a fost acceptată propunerea de reglementare, nu pot fi reținute și urmează să fie revizuite, din motiv că anume Inspectoratul General pentru Migrației reprezintă autoritatea competentă pentru străini, cu competențe depline pe segmentul gestionării fenomenului

		<p>migrației și combaterii șederii ilegale a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>Concomitent, informăm faptul că prin Legea nr. 222/2025 (în vigoare din 01.11.2025) au fost operate modificări la art. 42 din Codul familiei, în partea ce ține de subiecții în drept să solicite instanței declararea nulității căsătoriei. Astfel, în virtutea modificărilor normative adoptate, autoritatea competentă pentru străini va dispune de dreptul să solicite instanței declararea nulității căsătoriei, în cazul în care declararea caracterului fictiv al căsătoriei prezintă relevanță pentru exercitarea atribuțiilor legale ale acesteia.</p>	
	3.	<p>Totodată, ținem să menționăm că urmare a examinării sintezei la proiect, deducem faptul că propunerea de reglementare, a măsurilor ce urmează a fi întreprinse de către Inspectoratul General al Migrației față de căsătoriile, în privința cărora vor fi constatate semne concludente de fictivate, nu au fost acceptate.</p> <p>Notăm faptul că argumentele autorului proiectului pentru care nu a fost acceptată propunerea de reglementare, nu pot fi reținute și urmează să fie revizuite, din motiv că anume Inspectoratul General pentru Migrației reprezintă autoritatea competentă pentru străini, cu competențe depline pe segmentul gestionării fenomenului migrației și combaterii șederii ilegale a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>Concomitent, informăm faptul că prin Legea nr. 222/2025 (în vigoare din 01.11.2025) au fost operate modificări la art. 42 din Codul familiei, în partea ce ține de subiecții în drept să solicite instanței declararea nulității căsătoriei. Astfel, în virtutea modificărilor normative adoptate, autoritatea competentă pentru străini va dispune de dreptul să solicite instanței declararea nulității căsătoriei, în cazul în care declararea caracterului fictiv al</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Poziția autorului de proiect, motivată de fapt și de drept a fost expusă la etapă de avizare și la ședințele de lucru desfășurate cu reprezentanții ASP, SIS și IGM.</p> <p>Potrivit glosarului European Migration Network (EMN) <u>căsătorie de conveniență</u> - este căsătoria încheiată în scopul unic de a permite persoanei în cauză să intre sau să rămână într-un Stat membru.</p> <p>În subsidiar, la Capitolul dispozițiilor finale și tranzitorii ale proiectului incluse prevederi de modificare a art. 42 alin. (1) lit. g) din Codul familiei nr. 1316/2000 pe motiv că excede competențele IGM de a înainta acțiune în fond privind declararea nulității căsătoriei ca fiind fictivă.</p>

			<p>căsătoriei prezintă relevanță pentru exercitarea atribuțiilor legale ale acesteia.</p> <p>Subsecvent, în conformitate cu art. X alin. (3) din Legea nr. 222/2025, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul urmează să asigure adoptarea actelor normative necesare executării acesteia și să aducă actele sale normative în concordanță cu aceasta.</p>	
36	Ministerul Finanțelor (comentariu legiferare)		<p>Informează că obiecțiile exprimate anterior au fost luate în considerare.</p>	S-a luat act.
37	Ministerul Culturii (comentariu legiferare)		<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p>	S-a luat act.

38	Casa Națională de Asigurări Sociale (comentariu legiferare)		Propuneri si obiectii suplimentare nu are.	S-a luat act.
39	Congresul Autorităților Locale din Moldova (Aviz Nr. 291 din 06 octombrie 2025)		<p>În art. 5. (Restrângerea unor drepturi și libertăți ale străinilor (1) Străinii nu beneficiază de dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile <i>legislative, cele executive sau în autoritățile administrației publice locale</i>, nici de a participa la sufragiul universal/referendum sau de a ocupa funcții în sistemul procuraturii sau judecătoresc):</p> <p>considerăm că formularea „legislative, cele executive sau în autoritățile administrației publice locale” nu este pe deplin reușită, având în vedere că autoritățile administrației publice locale, exercită la nivel local atribuții de putere executivă (inclusiv, primarul, ca autoritate publică executivă), precum și mai există și autoritățile administrației publice centrale, ca entități distincte de Guvernul propriu-zis, respectiv, se propune a se substitui textul precitat, cu textul cu următorul cuprins: „publice care exercită puterea legislativă, executivă sau în autoritățile administrației publice centrale sau locale”.</p>	Se acceptă.

40	Ministerul Afacerilor Externe (Aviz suplimentar Nr. DI/3/041-10228 din 03.10.2025)	1.	În clauza de armonizare a proiectului de lege (în continuare – proiect) la aliniatul 3, după textul „art. 37” se va exclude cifra „(7)”, pe motivul că art. 37 din <i>Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize)</i> are doar 3 alineate.	Se acceptă.
		2.	La art. 2, alin. (1) din proiect urmează a fi excluse literele a), b) și d). Deși <i>Convenția de la Viena din 18 aprilie 1961 cu privire la relațiile diplomatice și Convenția de la Viena din 24 aprilie 1963 cu privire la relațiile consulare</i> consacră un regim juridic special pentru diplomați și consuli, nu toți titularii pașapoartelor diplomatice beneficiază de scutire de viză. Regimul aplicabil depinde de prevederile <i>Legii nr. 257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova</i> , precum și de acordurile bilaterale încheiate de Republica Moldova cu alte state. Astfel, pentru a asigura coerența legislativă și pentru a evita lacunele, se impune ca prezenta lege să fie aplicabilă și acestei categorii de solicitanți. În ceea ce privește art. 2, alin. (1), lit. d), <i>Legea nr. 257/2013</i> prevede deja acordarea vizei de tranzit aeroportuar, precum și posibilitatea obținerii vizei la frontieră, inclusiv în cazuri de urgență. Prin urmare, menținerea excepției pentru străinii care staționează în zonele de tranzit internațional ale aeroporturilor sau pe ambarcațiuni ancorate în porturi fluviale devine redundantă și poate genera interpretări contradictorii.	Precizare. Alin. (1) al art. 2 a fost reformulat în sensul în care categoriile de străini prevăzuți la lit. a), b) și d) sunt cad sub incidența prevederilor prezentei legi doar la Capitolul Vize al proiectului.

		3.	Art. 12, alin. (4) din proiect se va expune după cum urmează: „(4) Procedura de eliberare a vizelor, modelul, specificațiile tehnice și elementele de siguranță ale acestora se aprobă de Guvern.” Reformularea este necesară în contextul alinierii cadrului normativ în materie de viză la acquis-ul UE, în conformitate cu Foaia de parcurs privind „Statul de drept”, aprobată prin <i>HG nr. 275/2025</i> .	Se acceptă.
		4.	Art. 13, alin. (3) din proiect se va completa cu o nouă literă cu următorul conținut „f) în cazul desfășurării de acțiuni sau operațiuni umanitare.”.	Se acceptă.
		5.	La art. 14, alin. (2) din proiect termenul de „12 luni” se va substitui cu termenul de „6 luni”, având în vedere că Regulamentul (CE) nr. 810/2009 prevede o perioadă de valabilitate de 6 luni pentru vizele de tranzit.	Se acceptă.
		6.	La art. 14, alin. (3) din proiect după cuvântul „intrări” se va exclude textul „și ieșiri, cu condiția respectării termenului cumulativ de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, care nu depășește 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile. Acest lucru implică luarea în considerare a ultimei perioade de 180 de zile precedente fiecărei zile de ședere.” Condiționalitatea ce urmează creează confuzii, aceasta aplicându-se vizei tip C și D, nicidecum vizei A și B.	Se acceptă.
		7.	La art. 15 din proiect sintagma „străinilor din statele menționate în” se va substitui cu sintagma „în conformitate cu”, deoarece nu toate statele menționate în <i>Legea nr. 257/2013</i> au nevoie de viză de tranzit.	Se acceptă.
		8.	La art. 16, alin. (2) din proiect textul „și ieșiri” se va exclude.	Se acceptă.

		<p>9. La art. 16, alin. (3) din proiect termenul de „12 luni” se va substitui cu „6 luni”, având în vedere că <i>Regulamentul (CE) nr. 810/2009</i> în art. 26, alin. (2) prevede o perioadă de valabilitate de maxim 6 luni pentru vizele de tranzit aeroportuar.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>10. La art. 17, alin. (1) din proiect sintagma „străinilor din statele menționate în” se va substitui cu sintagma: „în conformitate cu”, deoarece nu toate statele menționate în <i>Legea nr. 257/2013</i> au nevoie de viză de tranzit aeroportuar.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>11. Art. 17, alin. (2) din proiect se va completa cu o nouă literă cu următorul conținut: „e) alte categorii de străini stabilite prin acte normative.”. Completarea se impune în contextul necesității ajustării <i>HG nr. 50/2013</i> la Codul de vize stabilit prin <i>Regulamentul (CE) nr. 810/2009</i>, care conține un număr mai mare de categorii de străini exceptați de viză de tranzit aeroportuar.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>12. Art. 21, alin (2) se va completa cu o nouă literă cu următorul conținut: „m) activități diplomatice și de serviciu.”. Prezenta prevedere este necesară a fi inclusă pentru a face claritate în ceea ce ține de tipul vizei necesare persoanelor delegate pe teritoriul RM de către țări terțe pentru exercitarea activităților diplomatice sau de serviciu, fiind în conformitate cu <i>HG 50/2013</i>.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>13. Art. 22, alin. (1), lit. a) se va expune după cum urmează: „a) nu sunt întrunite condițiile de admisie prevăzute la art. 9 alin. (1) lit. a), c) – j);” Astfel se va cuprinde inclusiv referința la litera e) a art. 9, deoarece viza nu poate fi eliberată străinului care a petrecut deja 90 de zile în cursul perioadei curente de 180 de zile pe teritoriul Republicii Moldova. Această modificare este în corespundere cu articolul 32 alin. (1) lit. (a) (iv) din <i>Regulamentul (CE) nr. 810/2009</i>.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>14. Art. 22, alin. (1), lit. b) după cuvintele „sunt prezentate” se va completa cu sintagma „documente de călătorie sau”. Această modificare este în corespundere cu articolul 32 alin. (1) lit. (a) (i) din <i>Regulamentul (CE) nr. 810/2009</i>.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>15. Art. 22, alin. (1) se va completa cu o nouă literă cu următorul conținut: „e) dacă există îndoieli întemeiate cu privire la autenticitatea documentelor justificative înaintate de către solicitant sau cu privire la veridicitatea datelor pe care le cuprind, la gradul de încredere care poate fi acordat declarațiilor solicitantului sau cu privire la intenția acestuia de a părăsi teritoriul statelor membre înainte de expirarea vizei pe care o solicită.” Această modificare este în corespundere cu articolul 32 alin. (1) lit. (b) din <i>Regulamentul (CE) nr. 810/2009</i>.</p>	<p>Se acceptă. Propunerea dată a fost inclusă în definiția noțiunii de <i>pseudo-legalizare</i> din proiect într-o formă adaptată specificului și logicii care poartă caracter distinct.</p>

		<p>16. Art. 23, alin. (2) se va reformula după cum urmează: „(2) Viza se anulează: când solicitantul se află în străinătate - de către Direcția Afaceri Consulare a Ministerului Afacerilor Externe sau misiunea diplomatică sau oficiul consular care a acordat viza; la trecerea frontierei de stat - de către Poliția de Frontieră; în țară - de către Inspectoratul General pentru Migrațiune.” Modificarea este necesară pentru a da mai multă claritate normei și pentru a evita interpretările eronate. În forma actuală, formularea poate crea confuzii că Direcția Afaceri Consulare s-ar afla în străinătate. Prin introducerea expresiei „când solicitantul se află în străinătate”, se evidențiază în mod explicit că norma se raportează la situația solicitantului și nu la amplasarea instituției.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>17. La art. 24, alin. (1), lit. b) se va exclude sintagma: „dacă în termen de cel mult 24 ore din momentul eliberării vizei”. Depășirea termenului de 24 de ore nu trebuie să constituie un obstacol pentru revocarea vizei, având în vedere că respectarea condițiilor generale de admisie este un criteriu indispensabil pentru eliberarea vizei, acest lucru fiind în concordanță cu art. 24 alin. (1), lit. a din prezentul proiect de lege și a art. 34 (2) din <i>Regulamentul (CE) nr. 810/2009</i>.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>18. Art. 24, alin. (2) se va reformula după cum urmează: „(2) Viza se revocă: când solicitantul se află în străinătate - de către Direcția Afaceri Consulare a Ministerului Afacerilor Externe sau misiunea diplomatică sau oficiul consular care a acordat viza; la trecerea frontierei de stat - de către Poliția de Frontieră; în țară - de către Inspectoratul General pentru Migrație.” Modificarea este necesară pentru a institui un plus de claritate normei și pentru a evita interpretările eronate. În forma actuală, formularea poate crea confuzia că Direcția Afaceri Consulare s-ar afla în străinătate. Prin introducerea expresiei „când solicitantul se află în străinătate”, se evidențiază în mod explicit că norma se raportează la situația solicitantului și nu la amplasarea instituției.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>19. Cu referire la nota de fundamentare la proiect, la compartimentul 3, în partea ce prevede limitarea utilizării repetate a invitației pe parcursul perioadei de valabilitate a acesteia, argumentarea autorului se consideră a fi nejustificată din următoarele considerente: în momentul eliberării invitației, străinul este supus verificărilor de rigoare de către autoritățile competente; invitația are un termen de valabilitate limitat, de 90 de zile, perioadă în care solicitantul este în drept să depună cererea de viză; este imposibil de efectuat un control sau o monitorizare eficientă asupra depunerii repetate a cererilor de viză în baza aceleiași invitații, în special în cazul vizelor electronice. Ținând cont de argumentele prezentate, precum și în lipsa unui mecanism de control, se consideră oportună excluderea acestei restricții.</p> <p>Adițional, se menționează că, până în decembrie 2026, potrivit Foii de parcurs privind „Statul de drept”, aprobată prin <i>HG nr. 275/2025</i>, <i>HG nr. 50/2013</i> urmează să fie aliniată la Regulamentul (CE) nr. 810/2009. În consecință, și capitolul III din proiect, intitulat „Vizele”, trebuie să fie armonizat cu prevederile <i>Regulamentului (CE) nr. 810/2009</i>, iar modificările propuse în prezentul aviz reies din această necesitate de conformare.</p>	<p>Nu se acceptă. În subsidiar la argumentele autorului proiectului de lege precizăm că această normă nu poartă un caracter restrictiv întrucât solicitantul poate solicita viza pentru multiple intrări, justificând scopul admisieii în decursul perioadei de ședere pe pînă la 90 de zile. Respectiv, s-a luat act de propunerea avizatorului cu referire la mecanismul de control, or, acesta urmează a fi stabilit prin actul subsecvent de implementare a legii.</p> <p>S-a luat act.</p>
41	<p>Centrul de Armonizare a Legislației (Aviz Nr. 31/02-69-10221 din 03.10.2025)</p>	<p>1. Cu referire la versiunea actuală a proiectului, reiterăm necesitatea reexaminării în vederea transpunerii în proiectul național a unor norme obligatorii din actul UE, ori în Tabelul de concordanță urmează a fi reflectate motive concludente privind netranspunerea acestora:</p> <p>- Proiectul reglementează în art. 37 motivele de refuz al acordării dreptului de ședere pentru lucrătorii imigranți, inclusiv, în scopuri sezoniere în concordanță cu art. 8 din Directiva 2014/36/UE, dar acesta nu conține dispoziții distincte și explicite privind retragerea dreptului de ședere deja acordat, așa cum impune art. 9 din directivă. Motivele ce țin de comportamentul angajatorului</p>	<p>Precizare. Art. 118 alin.(1) lit. a) din proiect dispune că se revocă dreptul de ședere dacă, lit. a) în urma verificărilor efectuate de Inspectoratul General pentru Migrație sau a sesizărilor primite de la alte autorități competente, potrivit legii, <u>se constată că</u></p>

(sanctiuni pentru muncă nedeclarată sau ilegală, lichidare sau lipsa activității economice, încălcarea obligațiilor legale privind condițiile de muncă, securitatea socială sau contractul de muncă etc.) sunt prevăzute în proiect doar în faza inițială a procesului de autorizare (refuzul acordării) fără a fi reluate expres și în contextul încetării ulterioare a dreptului de ședere. Chiar dacă unele temeieri de retragere ar putea fi deduse prin aplicarea dispozițiilor generale privind revocarea sau anularea dreptului de ședere (art. 117 - 118), Directiva 2014/36/UE cere în mod expres reglementarea cazurilor de retragere, distinct de refuz. Absența unei prevederi clare și dedicate generează incertitudine juridică și riscul de aplicare neuniformă a normelor contrar principiului securității juridice și obligației de transpunere completă și precisă a legislației Uniunii Europene.

străinul nu mai îndeplinește condițiile pe baza cărora i-a fost acordat sau prelungit dreptul ședere, ori nu mai respectă scopul pentru care i-a fost acordat sau prelungit acest drept;

Condițiile de bază sunt prevăzute la subsecțiunea muncă sezonieră a proiectului fiind una distinctă și cuprinzând aspectele legate inclusiv de condițiile de admisie prevazute la art. 9. Respectiv, atât revocarea cât și anularea dreptului de ședere va fi proporțională cu scopul urmărit, or, art. 33 din proiect reglementează faptul că în toate cazurile, examinarea și evaluarea actelor/documentelor justificative se realizează cu respectarea principiilor proporționalității, transparenței și nediscriminării la fel ca și în cazul când decizia de revocare a dreptului de ședere constituie ca temei pentru returnare care, în speță, la fel prevede normă în art. 121 care prevede că decizia de returnare trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit și să țină cont de situația individuală a străinului.

În subsidiar, având în vedere că proiectul poartă un caracter complex, vizând transpunerea concomitentă a mai multor directive ale Uniunii Europene în domeniul migrației legale, acesta nu poate fi axat exclusiv pe prevederile unei singure directive. Condițiile pe care străinul trebuie să le întrunească diferă în funcție de scopul șederii și de regimul juridic aplicabil fiecărei categorii de beneficiari, acestea neavând un caracter general, ci particular pentru fiecare tip de ședere reglementată.

Totodată, art. 9 din lege stabilește condițiile generale de admisie pe teritoriul Republicii Moldova, vizând obținerea unei autorizații care presupune intenția

Totodată, se propune excluderea motivului suplimentar prevăzut la art. 118 (1) lit. b) – „dependența de ajutoare sociale sau servicii medicale publice”, întrucât acest criteriu nu este prevăzut de directivă și poate fi considerat neconform obligațiilor de transpunere;

- Întrucât art. 23 din directivă nu este transpus integral prin prezentul proiect de lege, iar autorul proiectului optează pentru soluția de a reglementa aceste aspecte în alte acte normative sectoriale, în tabelul de concordanță, la rubrica de comentarii,

unei persoane de a se afla pe teritoriul Republicii Moldova, fără a conferi prin ea însăși dreptul exclusiv de intrare.

În această ordine de idei, subsecțiunile proiectul corespunzătoare scopul de reglementare, prevăd condiții specifice și suplimentare pentru fiecare categorie de străini, clarificând modul de încadrare a acestora în vederea reglementării unei șederi preconizate pentru o perioadă mai mare de 90 de zile.

Precizare.

Art. 6 alin. (3) al Directivei dispune că în baza documentației prevăzute în temeiul alineatului (1), statele membre impun lucrătorului sezonier să dețină resurse suficiente pe durata șederii sale pentru a se întreține fără a recurge la sistemele acestora de asistență socială.

Astfel, reieșind din faptul că una din condiționalitățile art. 9 din proiect prevede și surse de întreținere suficiente pentru șederea preconizată, derivă și situația în care dreptul poate fi revocat dacă străinul urmează să abuzeze de asistență socială cu rea-credință, spre exemplu în scopul asigurării șomajului devenind o povară pentru sistemul de asistență socială național. Respectiv norma art. 118 (1) lit. b) a fost reformulată.

Se acceptă.

Tabel de concordanță ajustat conform recomandării.

			trebuie menționată planificarea expresă a transpunerii viitoare a acestor norme, conform obiecției formulate în declarația de compatibilitate. Astfel, elementele referitoare la beneficii fiscale și recuperarea plăților restante vor fi reglementate separat, prin legislația muncii și a relațiilor contractuale, respectiv gradul de transpunere în tabelul de concordanță se va modifica din „compatibil” în „parțial compatibil”.	
		2.	- Proiectul național, la art. 89 (3), stabilește că susținătorul reîntregirii trebuie să dețină un drept de ședere temporară valabil pentru o perioadă de cel puțin 1 an înainte ca membrul familiei să i se poată alătura. Această condiție contravine art. 19 (2) din Directiva 2014/66/UE, care prevede expres că, pentru titularii permisului ICT, reîntregirea familiei nu poate fi condiționată de o perioadă minimă de ședere sau de perspectiva obținerii unui drept de ședere permanentă. Prin urmare, se propune excluderea acestei cerințe excesive pentru categoria vizată. De asemenea, proiectul nu prevede termenul de 90 de zile pentru soluționarea cererilor de reîntregire a familiei și nici obligația de a examina concomitent cererea titularului ICT și a membrilor de familie, atunci când acestea sunt depuse împreună. Această omisiune nu asigură implementarea corespunzătoare a art. 19 (4) din directivă. Se propune introducerea expresă a acestui termen și a obligației de soluționare concomitentă pentru a asigura conformitatea deplină cu Directiva 2014/66/UE.	Se acceptă. Proiectul ajustat, norma derogatorie inclusă în art. 89 alin.(4) care reflectă acest aspect.
		3.	- Art. 121 (1) lit. h) din proiect permite returnarea străinului pentru lipsa locuinței și a mijloacelor materiale. Această dispoziție contravine însă art. 12 (2) din Directiva 2003/109/CE, care interzice în mod expres justificarea expulzării rezidenților pe termen lung pe motive economice. Prin urmare, se recomandă eliminarea acestui temei de returnare pentru rezidenții pe termen lung. Prevederea de la art. 121 (4) din proiect care statuează că „decizia de returnare trebuie să fie proporțională și să țină cont de situația individuală a străinului” nu asigură transpunerea completă	Se acceptă. Tabelul de concordanță ajustat corespunzător, norma referitoare la asistență juridică inclusă în art. 4 alin.(7). Expulzarea nu constiuie un proces de returnare ci de îndepărtare forțată de pe teritoriul Republicii Moldova. Or, expulzarea se dispune exclusiv de către instanțele de judecată naționale.

		<p>a normei UE. Art. 12 (3) din directivă impune evaluarea explicită a unor criterii, precum: durata șederii, vârsta persoanei, consecințele familiale, legăturile cu statul de reședință, absența legăturilor cu statul de origine. Astfel, se recomandă completarea proiectului prin introducerea acestor criterii speciale. Art. 12 (5) din directivă prevede dreptul rezidenților pe termen lung fără resurse la asistență juridică gratuită. În proiect, această garanție poate fi considerată acoperită indirect prin legislația națională privind ajutorul juridic garantat de stat și normele procedurale aplicabile (administrative și judiciare). Totuși, pentru claritate, se recomandă menționarea expresă a acestei garanții prin introducerea unei trimiteri exprese la legislația națională relevantă, care asigură realizarea dreptului la asistenta juridica gratuită în conformitate norma UE.</p>	<p>Totodată, reieșind din prevederile art. 121 alin. (4) din proiect, acestea constituind o normă consacrată de aplicare bazată pe respectarea principiului proporționalității, normele directivei prevăzute la art. 12 alin. (2) și (3) vor fi racordate în HG de implementare a legii, reieșind din complexitatea proiectului, întrucât proiectul nu transpune doar Directiva 2003/109, ci un șir de directive UE care la fel stabilesc unele aspecte derogatorii, interdicții sau imunități în privința unor categorii specifice de străini în dependență de condițiile și scopul șederii.</p>
	4.	<p>- Proiectul național nu asigură transpunerea completă a art. 10 lit. (c) din Directiva 2004/81/CE referitor la protecția minorilor neînsoțiți. Deși, art. 97 din proiect și legislația conexasă (Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului și Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane) consacră unele garanții generale, acestea nu acoperă integral cerințele directivei. În special, lipsește o obligație expresă a autorităților de a stabili identitatea și cetățenia minorului și de a întreprinde demersuri pentru regăsirea familiei sale într-un termen rezonabil. Totodată, nu este reglementată în mod explicit garanția desemnării imediate a unui reprezentant legal, care să asigure și reprezentarea juridică a minorului neînsoțit, inclusiv, în cadrul procedurilor penale.</p>	<p>Se acceptă. Tabelul de concordanță de ajustat corespunzător cu includerea prevederilor HG 492/2011 Cap. II¹ care reglementează acțiunile autorităților de resort în sensul aplicării art. 10. Lit. c) din Directivă.</p>

		<p>5. - Se menține obiecția anterioară referitoare la necesitatea introducerii în proiectul național a unei prevederi exprese care să consacre faptul că, măsurile de îndepărtare forțată aplicate în caz de opoziție din partea străinului trebuie să fie proporționale și să se desfășoare cu respectarea drepturilor fundamentale, a demnității și a integrității fizice a persoanei vizate în conformitate cu art. 8 (4) din Directiva 2008/115/CE. Proiectul, deși reglementează cazurile și procedura de îndepărtare forțată, nu reflectă integral aceste cerințe, întrucât nu prevede expres obligația ca utilizarea forței să nu depășească limitele rezonabile și ca îndepărtarea să se realizeze cu respectarea deplină a drepturilor fundamentale. Se recomandă completarea art. 130 cu un alineat distinct care să consacre în mod expres aceste garanții pentru a asigura o transpunere conformă și deplină a art. 8 (4) din directivă.</p> <p>- În proiectul național, dispozițiile privind custodia publică a străinilor nu asigură transpunerea integrală a art. 15 din Directiva 2008/115/CE. Astfel, deși art. 141 din proiectul național consacră procedura de luare în custodie ca procedură specială în fața instanței, lipsește mențiunea expresă că această măsură trebuie să fie aplicată doar în ultima instanță, după epuizarea sau imposibilitatea aplicării unor măsuri mai puțin coercitive. Or, directiva stabilește în mod clar că detenția poate fi dispusă numai dacă alte alternative suficiente nu pot fi puse în aplicare.</p> <p>De asemenea, art. 135 din proiect reglementează cazurile în care străinul este eliberat din custodie, însă nu prevede în mod expres obligația eliberării imediate atunci când nu mai există o perspectivă rezonabilă de îndepărtare sau când custodia devine lipsită de temei legal. Această lacună contravine art. 15 (4) din directivă, care instituie această garanție pentru prevenirea privării arbitrare de libertate.</p>	<p>Se acceptă. Inclus alin. (7) în art. 130 în redacția corespunzătoare.</p> <p>Precizare. Instituția de custodie publică se aplică exclusiv în privința categoriilor de străini care n-au executat voluntar de sine stătător decizia de returnare, prezintă riscul sustragerii de la procedura de îndepărtare sau prezintă risc în adresa securității naționale, ordinii și securității publice. Aceasta se dispune doar în ultima instanță. Ca măsură alternativă custodiei proiectul reflectă instituția de acordare a tolerării (art. 147 din proiect). În subsidiar, art. 137 a fost completat cu prevedere care asigură analiza de către IGM a menținerii măsurii de custodie publică periodică., din art. 15 al directivei.</p> <p>Totodată, nu poate fi reținută obiecția cu referire la privarea arbitrară de libera circulație a persoanei deoarece atât luare în custodie publică cât și</p>
--	--	--	---

		<p>În plus, deși art. 144 din proiect detaliază procedura de examinare de către instanță a cererii de luare în custodie și a cererilor de prelungire, demersul normativ nu reglementează obligația revizuirii periodice a măsurii la intervale rezonabile, fie la cererea persoanei vizate, fie din oficiu.</p> <p>Ori, directiva impune expres ca, în cazul unor perioade prelungite de custodie publică, măsura să fie supusă unui control judiciar periodic pentru a se evita menținerea excesivă și disproporționată a custodiei.</p>	<p>prelungirea acestei măsuri coercitive se dispune de instanțele de judecată naționale, or, în sensul directivei privirea arbitrară ar constitui cazul în care această măsură coercitivă se dispune de către autoritatea administrativă, la caz IGM.</p> <p>Proiectul prevede aceste aspecte legate de control judiciar în cazurile de prelungire a măsurii de custodie publică. Aspectele menționate se regăsesc în art. 135, 141-145 ale proiectului.</p>
	6.	<p>- Referitor la obiecția privind art. 8 (3) din Directiva (UE) 2016/801, care reglementează facilitarea procedurii pentru cercetătorii găzduiți de organizații recunoscute, se recomandă revizuirea proiectului național conform observațiilor din declarația de compatibilitate, pentru a asigura transpunerea completă și corectă a dispoziției.</p>	<p>Se acceptă. Norma a fost inclusă în art. 54 alin.(2) din proiect.</p>
	7.	<p>- Referitor la obiecția privind netranspunerea art. 17 (6) din Directiva (UE) 2021/1883, se reiterează necesitatea operării modificărilor corespunzătoare în proiectul național, potrivit celor comunicate în declarația de compatibilitate, pentru a asigura conformitatea deplină. Dreptul membrilor de familie ai titularului Cărții albastre a UE/carte de rezidență de a accesa piața muncii este garantat în mod direct de directivă și nu poate fi condiționat de reglementări ulterioare sau de obținerea unor drepturi suplimentare de ședere/muncă.</p>	<p>Se acceptă. Art. 89 alin.(4) și (5) din proiect ajustat. <u>Precizare.</u> Membrul de familie al lucrătorului înalt calificat, documentat cu drept de ședere temporară în acest scop de reîntregirea familiei poate desfășura activitate de muncă salariată, a se vedea art. 31 alin.(5) lit. a) din proiect. Activitatea independentă nu reprezintă formă de muncă salariată respectiv titularul permisului de ședere în scop de reîntregirea familiei poate desfășura această activitate fără careva restricții.</p>
	8.	<p>- Totodată, în Tabelul de concordanță, la Compartimentul 9, pentru prevederile UE netranspuse, se va indica motivul neimplementării și planificarea transpunerii acestora. Tabelul va fi completat cu explicații și argumente care justifică netranspunerea sau transpunerea parțială a prevederilor actului UE. De asemenea, se vor indica termenele preconizate pentru</p>	<p>S-a luat act. Compartimentul 9 din tabellele de concordanță redactat corespunzător.</p>

			realizarea transpunerii integrale a dispozițiilor Uniunii Europene și proiectele de acte normative care vor elimina aceste diferențe de compatibilitate.	
		9.	- De asemenea, urmează a fi revizuită și Nota de fundamentare, la compartimentul 5, în vederea reflectării în mod detaliat a informației relevante de compatibilitate cu actele UE.	Se acceptă. Nota de fundamentare ajustată corespunzător.
42	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Aviz Nr. 17-2911 din 07.10.2025)	1.	În limita competențelor funcționale, reiterăm obiecțiile formulate în avizul nr. 17-2137 din 21.07.2025 și neacceptate de către autor. Suplimentar, la art. 35 alin. (1) pct. 3 din proiect, solicităm menținerea excepțiilor actuale prevăzute la art. 43 ¹ alin. (7) lit. a) din Legea nr. 200/2010 în raport cu persoanele cu funcții de conducere din cadrul unui beneficiar solicitant cu activități în domeniul tehnologiei informației și specialiștilor din domeniul IT. Prin scutirea de la obligația de înregistrare a locului de muncă vacant, se recunoaște domeniul IT unul prioritar pentru economia țării și are drept scop atragerea specialiștilor IT de înaltă calificare.	Nu se acceptă. Propunerea de menținere a excepțiilor prevăzute la art. 43 ¹ alin. (7) lit. a) din Legea nr. 200/2010 nu este acceptată, întrucât scutirea de la obligația de înregistrare a locului de muncă vacant împiedică autoritățile competente, atât cea în domeniul ocupării forței de muncă, cât și cea responsabilă de reglementarea șederii străinilor să dețină o evidență completă, actualizată și veridică a pieței forței de muncă și a volumului de import al forței de muncă străine. Menținerea unei astfel de excepții ar limita posibilitatea monitorizării fluxurilor de lucrători străini și ar afecta procesul de corelare dintre cererea și oferta de muncă, inclusiv în sectoarele prioritare ale economiei naționale, cum este domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor.
		2.	Cu referire la art. 77 lit. e), prin care nomazii digitali trebuie să prezinte contractul individual de muncă încheiat în conformitate cu prevederile Codului muncii nr.154/2003, în cazul desfășurării activității în temeiul unui contract individual de muncă/prestări servicii, menționăm despre faptul că potrivit art.3 din Codul muncii, dispozițiile codului se aplică:	Se acceptă. Norma ajustată corespunzător legii 144/2025 „se prezintă contractul individual de muncă sau contractul de prestări servicii, în cazul desfășurării activității cu o persoană juridică înregistrată în afara teritoriului Republicii Moldova.”.

		<p>a) salariaților cetățeni ai Republicii Moldova, încadrați în baza unui contract individual de muncă, inclusiv celor cu contract de formare profesională continuă sau de calificare profesională, care prestează muncă în Republica Moldova;</p> <p>b) salariaților cetățeni străini sau apatrizi, încadrați în baza unui contract individual de muncă, care prestează muncă pentru un angajator care își desfășoară activitatea în Republica Moldova.</p> <p>Prin urmare, se solicită excluderea sintagmei ”încheiat în conformitate cu prevederile Codului muncii nr.154/2003”, din considerentul că aceasta este ambiguă și creează confuzii. În acest sens, menționez că un nomad digital lucrează, prin definiție, pentru o companie înregistrată în afara Republicii Moldova și are un venit generat din sursă externă. Contractul său de muncă sau de prestări servicii este, prin urmare, guvernat de legislația țării unde este înregistrat angajatorul/clientul. Condiția ca un contract individual de muncă străin să fie „în conformitate cu <i>prevederile Codului muncii nr. 154/2003</i>” duce la o <i>contradicție juridică, deoarece</i> Codul muncii din Republica Moldova nu guvernează contractele de muncă străine.</p>	
43	<p>Ministerul Justiției (Aviz Nr. 04/1-10082 din 16.10.2025)</p>	<p>1. Urmare examinării proiectului de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova (număr unic 507/MAI/2025), comunicăm că majoritatea observațiilor formulate de către Ministerul Justiției prin avizul cu nr. 04/1-7225 din 23.07.2025, au fost luate în considerare.</p> <p>Complementar, la definitivarea acestuia se vor lua în considerare următoarele recomandări:</p> <p>La art. 3, în definiția noțiunii „regiunea transnistreană” textul „ori localitățile Gîsca, Chițcani, Zahoma, Merenești și Cremenciug din raionul Căușeni” se va substitui cu textul „și localitățile Gîsca, Chițcani, Zahorna, Merenești și Cremenciug din raionul Căușeni”. Totodată, această noțiune se va plasa în ordinea alfabetică, după noțiunea de „program de servicii de voluntariat”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>2. La art. 4 alin. (9), cuvântul „locuinței” se va substitui cu cuvântul „domiciliului”. La alin. (17), expresia „interesele copilului vor prevala” se recomandă a fi substituită cu cuvintele „interesul superior al copilului prevalează”.</p>	<p>Se acceptă. Redactat corespunzător la ambele alineate.</p>
		<p>3. La art. 7 alin. (1) lit. c), se va concretiza termenul necesar în vederea executării obligației beneficiarului solicitant de a notifica autoritatea competentă despre începerea raportului de muncă.</p>	<p>Nu se acceptă. Stabilirea acestui termen excede domeniului de reglementare al prezentei legi. Determinarea termenului și modalității de notificare urmează a fi prevăzută în actele normative speciale care reglementează raporturile de muncă, respectiv în legislația muncii și în reglementările secundare aplicabile angajatorilor și autorităților competente. Includerea unui astfel de termen în textul proiectului legii ar conduce la riscuri de incoerență legislativă, în special în cazul modificării ulterioare a cadrului general al raporturilor de muncă. Prin urmare, norma se menține în forma propusă, urmând ca detaliile procedurale, inclusiv termenul de notificare, să fie stabilite prin actele normative de executare sau prin legislația de muncă aplicabilă pentru toate autoritățile de resort implicate.</p>
		<p>4. La art. 11 alin. (1): - la lit. g), se va completa cu textul „în sensul Legii nr. 54/2003 privind contracararea activității extremiste”; - la lit. k), cuvintele „sau documente de politici” se vor exclude. În acest sens, se notează că, având în vedere efectele juridice ale constatării faptului prezenței unei amenințări din partea unui străin pentru securitatea națională, ordinea și securitatea publică, prevederile documentelor de politici nu pot servi drept temelie în motivarea/emiterea unui act administrativ/judecătoresc. Mai mult, o asemenea abordare contravine principiului legalității. Documentele de politici publice nu se includ în categoria actelor normative în sensul Legii nr. 100/2017 cu privire la actele</p>	<p>Se acceptă. Norme redactate corespunzător.</p>

		normative, acestea fiind un instrument strategic care descrie viziunea și deciziile coordonate ale statului pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare și pentru abordarea problemelor identificate în domeniile de activitate, subliniind impactul așteptat al acestor politici asupra societății și a statului, în scopul de a oferi soluții eficiente pentru îmbunătățirea condițiilor generale de viață, promovarea progresului social și economic durabil și sustenabil și pentru asigurarea egalității între femei și bărbați.	
	5.	La art. 22 alin. (3) se consideră judicios de a indica termenul în care se comunică decizia motivată de refuz privind acordarea vizei.	Se acceptă.
	6.	Potrivit art. 23 alin. (6), procedura de anulare a vizei se va stabili de Guvern. Sub acest aspect, se va examina oportunitatea inserării unei norme similare și în raport cu procedura de revocare a vizei potrivit art. 24 din proiect.	Se acceptă. Inserat alin. (4) la art. 24 din proiect.
	7.	La art. 24 alin. (1) lit. b), după cuvântul „notifică” se va completa cu cuvintele „autoritatea competentă”.	Se acceptă.

		<p>8. Potrivit art. 26 alin. (1) lit. d), se refuză eliberarea invitație dacă beneficiarul solicitant se află în procedura de lichidare. Raționamentul unei asemenea norme se explică prin obligația persoanei care invită străinul de a suporta cheltuielile legate de eventual îndepărtare a străinului de pe teritoriul Republicii Moldova, precum și alte cheltuieli prevăzute în proiect.</p> <p>Prin urmare, într-un mod similar, se consideră judicioasă extinderea normei nominalizate și în raport cu ipoteza aflării beneficiarului solicitant în procedura de insolvență. Or, insolvența reprezintă situație financiară a debitorului, prealabilă procedurii de lichidare, caracterizată prin incapacitatea de a își onora obligațiile de plată.</p> <p>Recomandarea este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect – art. 37 lit. c), art. 40 lit. f), art. 43 lit. f), art. 46 lit. f) și art. 67 lit. e).</p> <p>Suplimentar sub aspect redacțional, la art. 26 alin. (1), sugerăm completarea dispoziției introductive cu cuvântul „dacă”, iar la lit. a) acest cuvânt se va exclude.</p>	<p>Se acceptă. Norme completate conform recomandărilor formulate.</p>
		<p>9. Cu referire la cuprinsul art. 29 alin. (4), se va exclude textul potrivit căruia persoana poartă răspundere contravențională pentru nerespectarea obligației prevăzute la art. 29 alin. (1). Or, Codul contravențional nr. 218/2008 este unica lege contravențională care determină faptele ce constituie contravenții, precum și sancțiunile pentru comiterea acestora.</p>	<p>Se acceptă. Normă reformulată în redacția „(4) Nerespectarea obligației prevăzute la alin. (1) atrage aplicarea măsurii de returnare, după caz.</p>
		<p>10. La art. 32 alin. (3), după cuvintele „prin intermediul” se va completa cu textul „reprezentantului legal, ”. La alin. (8), după cuvântul „Cererea” se va completa cu expresia „de acordare a dreptului de ședere”. Ca urmare, din cuprinsul alin. (9) și (10) se va exclude textul „Prin derogare de la prevederile alin. (8)”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>11. La art. 33 alin. (7), raportând la motivele refuzului acordării/prelungirii dreptului de ședere, termenul „abatere administrativă minoră” necesită a fi explicat. De asemenea, este imposibil de apreciat în ce ar consta „permiterea remedierii” de către Inspectoratul General de Migrațiune a abaterilor administrative minore.</p>	<p>Se acceptă. Norma reformulată în următoarea redacție: „ (7) În cazul în care în procesul de examinare a cererii de acordarea/prelungirea dreptului de ședere, se constată neconformități minore în documentele prezentate ori în îndeplinirea cerințelor procedurale, care constituie motive de refuz, Inspectoratul General pentru Migrație acordă solicitantului un termen rezonabil pentru remedierea acestora pînă la soluționarea cererii.”</p>
		<p>12. La art. 34 alin. (2) formularea „în mod obligatoriu” este redundantă în text, or, caracterul obligatoriu al acțiunii rezultă deja din norma în sine. Prin urmare, este necesar să fie reformulată prevederea, prin eliminarea îmbinării de cuvinte „în mod obligatoriu” din text.</p>	<p>Se acceptă. Text exclus.</p>
		<p>13. În conformitate cu art. 37 lit. e), se refuză acordarea/prelungirea dreptului de ședere lucrătorului imigrant pentru desfășurarea unei activități remunerate, în cazul când beneficiarul solicitant a fost sancționat în conformitate cu legislația națională pentru munca nedeclarată sau pentru angajare ilegală. Aferent prevederii date, se consideră relevant de a fi examinată suplimentar oportunitatea revizuirii normei sub aspectul gravității și caracterului faptei (izolat sau repetitiv) de nedeclarare a muncii sau angajare ilegală, motiv pentru care poate fi refuzată acordarea dreptului de ședere. Spre exemplu, existența unei singure sancționări a beneficiarului solicitant pentru comiterea unei fapte izolate prevăzute la art. 551 din Codul contravențional nr. 218/2008, urmează a fi apreciată diferențiat în raport cu comiterea repetată a aceluiași fapt de către una și aceeași persoană. Prin urmare, în vederea respectării proporționalității dintre gravitatea faptei comise (în speță: nedeclararea muncii sau angajarea ilegală) și soluția administrativă exprimată în refuzul acordării dreptului de ședere temporară pentru lucrătorul imigrant</p>	<p>Se acceptă. Normele redactate corespunzător recomandărilor formulate.</p>

		<p>care desfășoară activități remunerate, se consideră oportună oferirea unei posibilități legale de individualizare și apreciere a fiecărui caz particular care implică comiterea de către beneficiarul solicitant a faptelor indicate la art. 37 lit. e).</p> <p>Cu titlu de soluție alternativă, se va examina oportunitatea reformulării normei nominalizate și redarea acesteia după cum urmează:</p> <p>„e) beneficiarul solicitant a fost sancționat de două sau mai multe ori în conformitate cu legislația națională pentru munca nedeclarată sau pentru angajare ilegală;”.</p> <p>Recomandările și observațiile indicate supra, sunt valabile pentru toate cazurile similare din proiect – art. 40 lit. e), art. 43 lit. d), art. 46 lit. d), art. 61 lit. d), art. 67 lit. d), art. 85 lit. e).</p>	
--	--	---	--

		<p>14. La art. 41 alin. (1) se operează cu noțiunea „lucrător frontalier”. În acest sens, spre deosebire de noțiunea „lucrător sezonier”, în art. 3 din proiectul de lege nu se regăsește o definiție a termenului de „lucrător frontalier”. Drept urmare, pentru o mai bună claritate, se apreciază oportună completarea proiectului cu definiția noțiunii nominalizate. Suplimentar, se notează că în varianta actuală a Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, se regăsește definiția noțiunii „lucrător frontalier”.</p>	<p>Se acceptă. Noțiune inclusă și definită în art. 3 din proiect. <i>lucrător frontalier</i> – cetățean al unui stat ce are frontieră comună cu Republica Moldova, încadrat în muncă în localități situate în zona de frontieră de pe teritoriul Republicii Moldova, care se întoarce zilnic sau cel puțin o dată pe săptămână pe teritoriul statului în care își are domiciliul permanent și al cărui cetățean este.</p>
		<p>15. La art. 48, textul normei se va completa cu cuvintele „care atestă finalizarea studiilor în cadrul instituției de învățământ”. Complementar, se consideră relevant de a examina necesitatea reglementării posibilității prelungirii dreptului de ședere pentru studii în ipoteza retragerii acreditării/dreptului de activitate instituției de învățământ înainte de expirarea termenului dat de acreditare.</p>	<p>Se acceptă parțial. Nu poate fi reținută recomandarea formulată în partea ce ține de posibilitatea prelungirii dreptului de ședere în caz de retragere acreditării sau dreptului de activitate întrucât aceasta contravine dispozițiilor Directivei 2016/801 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru cercetare, studii, formare profesională, servicii de voluntariat, programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale și muncă au pair. Totodată, aspectele legate de acreditarea ș.a. nu fac obiectul de reglementare a prezentului proiect.</p>
		<p>16. La art. 58, după cuvintele „Se refuză acordarea” se va completa cu textul „ /prelungirea”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>17. La art. 62: Potrivit alin. (1) pct. 7), se acordă drept de ședere temporară pentru participatul la program „Au pair”, în cazul în care caracteristica familiei gazdă, eliberată de către organul de poliție teritorial, care reflectă aspecte privind comportamentul social al membrilor familiei, condițiile de locuit, precum și disponibilitatea și capacitatea acesteia de a găzdui un străin pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă. Norme reformulate conform recomandărilor. Alin.(1) pct. 7) și alin.(3) redactat corespunzător.</p>

		<p>Cu referire la norma nominalizată, se va revedea posibilitatea eliberării de către organul de poliție teritorial a unei caracteristici care se reflecte condițiile de locuit, precum și disponibilitatea/capacitatea familiei de a găzdui un străin. Or, la o primă analiză, evaluarea condițiilor de locuit, precum și a capacității familiei de a găzdui un străin, se prezumă a fi o activitate specifică ce derivă din atribuțiile personalului din cadrul structurilor teritoriale responsabile de asistența socială.</p> <p>La alin. (3), menționăm asupra necesității respectării utilizării unei terminologii uniforme ale cadrului normativ național. În context, se vor utiliza cuvintele „cazier judiciar” și „cazier contravențional”. Totodată, se va concretiza explicit în cuprinsul normei dacă condiția nominalizată presupune lipsa unor înscrisuri în ambele acte menționate sau doar în cazierul judiciar.</p>	
	18.	<p>La art. 83 alin. (1) lit. c), pentru o mai bună claritate, se consideră oportun desfășurarea normei sub aspectul informației ce urmează a fi indicată în avizul emis de administrația parcului pentru tehnologia informației.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Norma este redactată corespunzător și reglementează în mod suficient obligația solicitantului de a prezenta avizul emis de administrația parcului pentru tehnologia informației, în cazul activităților din domeniul respectiv.</p> <p>Detalierea elementelor de conținut ale avizului nu ține de domeniul de aplicare a legii, ci urmează a fi stabilită prin reglementările interne ale parcului sau prin alte acte în funcție de specificul activităților desfășurate.</p>
	19.	<p>Cu referire la reglementările aplicabile străinilor din regiunea transnistreană, cuprinse în subsecțiunea a 20-a din secțiunea a 2-a a capitolului IV, se reiterează asupra necesității completării Notei de fundamentare aferent necesității instituirii unor condiții speciale/diferențiate de acordare/prelungire a dreptului de ședere temporară pentru categoria respectivă de străini, având la bază domicilierea acestora pe teritoriul regiunii transnistrene. Or, reglementările propuse urmează a fi analizate cu atenție sub</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nota de fundamentare ajustată corespunzător.</p>

		aspectul respectării principiului egalității de tratament și, respectiv, neadmiterii instituirii unor abordări diferențiate nejustificate între diverse categorii de străini aflați pe teritoriul Republicii Moldova și care solicită acordarea/prelungirea dreptului de ședere temporară.	
	20.	La art. 95 alin. (2) lit. a), după cuvintele „ordonanța organului de urmărire penală” se va completa cu textul „/încheierea instanței de judecată”. Observația este valabilă și pentru cuprinsul art. 96 alin. (2) lit. a).	Se acceptă.
	21.	La art. 97 alin. (2), trimiterea la lit. d) este greșită, motiv pentru care necesită a fi revizuită.	Se acceptă.
	22.	La art. 99 alin. (4) textul „Prin derogare de la prevederile art. 34,” se va exclude, or, termenul prevăzut pentru examinarea cererii, stipulat la art. 33, este valabil pentru emiterea deciziei privind acordarea/prelungirea sau refuzul dreptului de ședere temporară, conform art. 34.	Se acceptă.
	23.	La art. 100, întru ajustarea cerințelor de tehnică legislativă, textul „, cu excepția prevederilor lit. a), b) și e)” se va substitui cu textul „lit. c), d), f) și g)”.	Se acceptă.
	24.	La art. 101 alin. (2), trimiterea la art. 35 este incorectă, motiv pentru care se va substitui cu trimiterea la art. 34. Prin prisma observației respective, privind necorespunderea trimiterilor, se vor revedea toate trimiterile cuprinse în proiectul de lege.	Se acceptă. Trimiteri revizuite în cuprinsul proiectului.
	25.	La art. 110, alin. (2) dublează prevederile art. 104 alin. (3) lit. g).	Se acceptă. Norma la art. 110 exclusă.

		<p>26. La art. 113 alin. (7) expresia „în mod legal” se va exclude. În context, sugerăm comasarea enunțurilor, pentru a fi clar că titularul achită serviciile respective, conform tarifelor și metodologiei de calculare a acestora stabilite de către Guvern.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>27. Potrivit art. 116 alin. (2), în cazul în care își pierde calitatea de apatrid în Republica Moldova, străinul are obligația de a înapoia Inspectoratului General pentru Migrație actul de identitate prevăzut la art. 113. În acest sens, în ipoteza aflării străinului în afara hotarelor Republicii Moldova în momentul pierderii calității de apatrid, se consideră oportună reglementarea posibilității predării actelor de identitate către misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale Republicii Moldova.</p> <p>Adițional, pentru o mai bună claritate, în ipoteza survenirii situației menționate la art. 116 alin. (2), se va examina necesitatea specificării unui termen expres în decursul căruia străinul urmează să înapoieze actele de identitate indicate la art. 113.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Mecanismul de aplicare a dispozițiilor art. 116 alin. (2) urmează a fi stabilit prin HG de implementare a legii, act care va detalia modalitatea de înapoiere a documentului prevăzut la art. 113. Reglementarea în lege a unei obligații exprese de predare a documentului la misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale Republicii Moldova nu ar fi oportună, întrucât Republica Moldova nu dispune de acoperire diplomatică în toate statele terțe.</p> <p>În consecință, stabilirea unor modalități flexibile cum ar fi transmiterea prin poștă, prin intermediul unei persoane împuternicite sau alte proceduri adecvate situației concrete trebuie să fie prevăzută prin act normativ subsecvent, pentru a asigura aplicabilitatea efectivă a normei în toate circumstanțele. De asemenea, stabilirea prin lege a unui termen rigid de predare ar putea crea dificultăți practice.</p>
		<p>28. La art. 120 alin. (1), se recomandă completarea cu o nouă literă după cum urmează: „f) să realizeze alte acțiuni conform atribuțiilor în domeniul combaterii șederii ilegale a străinilor în Republica Moldova, stabilite în Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație.”</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>29. La art. 121, deși denumirea elementului structural se referă la măsuri de combatere a șederii ilegale, obiectul de reglementare al acestuia cuprinde normele aferente returnării străinului de pe teritoriul Republicii Moldova. Din aceste considerente, se recomandă revizuirea titlului articolului nominalizat și expunerea după următoarea formulă: „Articolul 121. Returnarea străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>30. La art. 155 alin. (1), cu referire la achitarea tarifului stabilit de Ministerul Afacerilor Interne se va ține cont de prevederile art. 15 alin. (4) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, potrivit căruia Guvernul aprobă metodologia de calculare a tarifelor, nomenclatorul serviciilor și cuantumul tarifelor pentru serviciile prestate persoanelor fizice și juridice de către autoritățile administrative, cu excepția cazurilor în care aceasta ține de competența Parlamentului, în conformitate cu Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Mai mult, dispoziția menționată de la art. 155 alin. (1) vine în dezacord cu prevederile art. 113 alin. (7) din proiect.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>31. La art. 156, alin. (2) reiterăm că are un caracter declarativ, or, răspunderea juridică este prevăzută de normele materiale, ce stabilesc tipul concret de răspundere (penală sau contravențională, etc.), determină faptele și sancțiunile pentru comiterea acestora.</p>	<p>Precizare. Nu are un caracter pur declarativ, ci are rolul de a consacra principiul răspunderii juridice pentru încălcarea prevederilor acesteia. Totodată, menționarea răspunderii în cadrul legii este necesară pentru asigurarea coerenței a actului normativ și pentru trimiterea expresă la aplicarea normelor din alte acte legislative care reglementează tipurile concrete de răspundere (penală, contravențională, civilă etc.). Drept exemplu art. 37 Codul administrativ.</p>

44	<p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Aviz Nr. 06/2/17625 din 06.10.2025</p>	1.	<p>III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului</p> <p>Art.121 alin.(3), art.125 alin.(1) potrivit proiectului de lege Articolul 121. Măsuri de combatere a șederii ilegale [...] (3) Inspectoratul General pentru Migrație aduce la cunoștință străinului, contra semnătură, decizia de returnare întemeiată pe motivele de fapt și de drept, precum și informațiile privind căile de atac posibile. Articolul 125. Aducerea la cunoștință străinului a deciziei privind declararea sa persoană indezirabilă (1) Decizia privind declararea străinului persoană indezirabilă se aduce la cunoștință acestuia de către Inspectoratul General pentru Migrație, sub orice formă de notificare prevăzută de Codul administrativ nr. 116/2018.</p> <p>Obiecții: Normele citate vor crea confuzii referitor la termenul în care Inspectoratul General pentru Migrație aduce la cunoștință străinului decizia de returnare și decizia privind declararea străinului persoană indezirabilă. Expresiile <i>"aduce la cunoștința străinului"</i> și <i>"se aduce la cunoștința acestuia"</i> conferă o marjă de discreție responsabililor din cadrul IGM pentru a evita obligațiile legale de a informa străinul și astfel de a limita dreptul ultimului la apărare și la un proces echitabil. Lipsa unor reglementări clare în această situație va genera precondiții pentru abuzuri și, în consecință, poate fi considerat coruptibil.</p> <p>Recomandări: Pentru a asigura transparența și a proteja dreptul la un proces echitabil, precum și pentru a evita interpretări abuzive, se recomandă stabilirea unui termen imperativ și clar în care Inspectoratul General pentru Migrație aduce la cunoștință</p>	<p>Se acceptă. Prevederi referitoare la curgerea termenului incluse în ambele norme.</p>
----	---	----	--	--

		străinului decizia de returnare și decizia privind declararea străinului persoană indezirabilă.	
2.		<p>Art.131 lit.e) potrivit proiectului de lege Articolul 131. Riscul sustragerii Riscul sustragerii unui străin este motivat dacă: [...] e) există alte motive obiective determinate de comportamentul acestuia. Obiecții: Norma analizată conține risc de corupție prin utilizarea expresiilor ”r alte motive obiective” și ” comportamentul acestuia”, care sunt vagi și deschise interpretărilor abuzive, conferind responsabililor putere discreționară și o interpretare arbitrară și extensivă, iar ca urmare oportunitatea de a justifica măsuri restrictive ale drepturilor pe baza unor considerente neprevăzute de lege, cu scopul de a obține o decizie favorabilă/nefavorabilă în schimbul unui beneficiu necuvenit. Recomandări: Recomandăm reformularea normei pentru a enumera strict și limitativ tipurile de comportamente (acțiuni) care justifică legal motivarea riscului de sustragere a unui străin.</p>	<p>Se acceptă. Norma reformulată în redacția „ e) comportamentul străinului generează o suspiciune rezonabilă privind intenția de sustragere de la executarea voluntară a obligației de returnare.</p>
		<p>Art.154 potrivit proiectului de lege Articolul 154. Prelucrarea datelor cu caracter personal În scopul aplicării prezentei legi, Inspectoratul General pentru Migrație, Poliția de Frontieră și alte autorități competente în domeniul migrației, prelucrează date cu caracter personal în conformitate cu legislația privind protecția datelor, respectând principiile legalității, proporționalității și confidențialității, precum și drepturile persoanelor vizate. Obiecții: Analiza prevederii propuse pentru articolul 154 din proiect, care stabilește modul de prelucrare a datelor cu caracter personal în scopul aplicării prevederilor propuse, conferă o ambiguitate și</p>	<p>Se acceptă. Norma redactată corespunzător recomandării formulate.</p>

			<p>confuzie normei, încălcând principiile de predictibilitate și claritate stabilite în Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Prin urmare, formularea "<i>legislația privind protecția datelor</i>", utilizată ca o trimitere generală la reglementările în vigoare, nu corespunde denumirii în vigoare a cadrului legal aplicabil la care se face referire, ori domeniul reglementat. Utilizarea neuniformă a termenilor va permite funcționarilor publici responsabili să exercite o putere discreționară nejustificată în prelucarea datelor cu caracter personal.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Pentru a elimina riscul de interpretare abuzivă și aplicare discreționară a normei, se recomandă de a substitui cuvintele "<i>legislația privind protecția datelor</i>" cu cuvintele "<i>legislația privind protecția datelor cu caracter personal</i>".</p>	
Avizare repetată (dispozițiile finale și tranzitorii)				
45	<p>Agenția Servicii Publice</p> <p>Aviz Nr. 01/12784 din 31.10.2025</p>	1.	<p>Agenția Servicii Publice consideră necesară convocarea ședinței de lucru într-un format mai extins (cu participarea reprezentanților Ministerului Justiției, ai Ministerului Afacerilor Interne (specialiști ai Inspectoratului General al Poliției și ai Inspectoratului General pentru Migrație), ai Agenției Servicii Publice, după caz, a judecătorilor/procurorilor), pentru examinarea detaliată a subiectului ce vizează determinarea autorității competente și a mecanismului de colaborare între instituții, în vederea inițierii procedurii de anulare, în instanța de judecată, a căsătoriilor fictive/de conveniență, constatate în procedura de acordare a dreptului de ședere, cu scopul reîntregirii familiei.</p> <p>Totodată, menționăm că prin operarea modificărilor în conținutul art. 42 din Codul familiei, în formularea dată la dispozițiile finale și tranzitorii din proiectul legii, și prin declinarea competențelor instituționale de către fiecare dintre actorii implicați, nu va fi</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Au fost desfășurate 2 ședințe de lucru pe subiectul dat, cu participarea reprezentanților SIS, ASP și IGM, în cadrul cărora nu au parvenit propuneri de a extinde formatul acestora cu judecători și procurori. Argumentarea privind căsătoriile fictive și autoritatea cu competență de a înainta acțiune în instanță pentru nulitate/desfacere a fost expusă de către autorul de proiect atât în procesul de avizare/expertizare cât și în cadrul ședințelor desfășurate.</p>

		<p>soluționată problema căsătoriilor fictive/de conveniență, persistentă, de ani de zile, la nivel național. În contextul dat, Agenția Servicii Publice își menține poziția exprimată anterior, prin scrisoarea nr. 01/9009 din 11.07.2025 și, în mod repetat, prin scrisoarea nr. 01/11871 din 29.09.2025, cu privire la necesitatea identificării unei soluții pe marginea problemei expuse și a determinării mecanismului optim de implementare.</p>	
	2.	<p>Pe partea ce ține de atribuirea de IDNP unor categorii de străini, în limita competențelor deținute, Vă comunicăm următoarele aspecte care necesită clarificări și completări din partea autorului, pentru a asigura un cadru legal robust și eficient: 1. Claritatea privind luarea în evidență în SI „Migrație” și atribuirea IDNPului tuturor străinilor. Deși art. 153 alin. (1) din proiectul legii prevede „introducerea informațiilor în SI „Migrație” a străinilor” fără o delimitare clară a categoriilor, iar art. 29 alin. (1) menționează explicit „luarea în evidență a străinilor menționați la art. 28” (adică a celor cu ședere de până la 90 de zile pentru activități sezoniere, frontaliere, profesionale etc.), proiectul nu asigură o claritate deplină privind caracterul obligatoriu al înregistrării în SI „Migrație” pentru toate categoriile de străini – atât cei cu ședere temporară, cât și cei cu ședere de lungă durată. Totodată, textul nu definește în mod transparent modalitatea de evidență a străinilor cu ședere scurtă, nici dacă acestora li se va atribui sau nu IDNP. Lipsa acestor clarificări poate genera interpretări diferite și, implicit, o aplicare neuniformă a legii, afectând capacitatea autorităților de a monitoriza și gestiona eficient prezența străinilor pe teritoriul Republicii Moldova. Propunere: se recomandă completarea proiectului de lege cu prevederi explicite privind: • categoriile de străini supuse înregistrării obligatorii în SI „Migrație”; • condițiile și modalitatea atribuirii IDNP tuturor străinilor (inclusiv celor cu ședere scurtă); • corelarea articolelor 28, 29 și 153 din proiectul legii pentru a elimina eventualele neclarități și suprapuneri de competențe.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art. 153 completat cu recomandarea formulată „cu atribuirea IDNP” cu luarea în considerare a faptului expus în avizul repetat al MDED, prin care aceștea informează despre repunerea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul de stat al populației” și Regulamentului cu privire la modul de ținere a Registrului de stat al populației.</p> <p>În restul recomandărilor, nu este clară obiecția referitor la art. 28, dat fiind faptul că acesta reglementează aspecte legate de posibilitatea de a desfășura activități de muncă pe un termen de până la 90 de zile, respectiv nu necesită corelare cu art. 153.</p> <p>Ce ține de recomandarea pentru art. 29, atragem atenția asupra conținutului normelor statuate în alin. (2) și (3) care explică clar modalitatea de evidență a categorii de persoane care pot desfășura activități la art. 28, nu și cu atribuirea IDNP.</p> <p>Reieșind din cele expuse, norma art. 153 redactată clarifică faptul că IGM va asigura evidența cu atribuirea IDNP în condițiile și procedurile stabilite de Guvern.</p>

		3.	Mecanismul legal și procedura de atribuire a IDNP străinilor aflați la distanță. Proiectul de lege nu stabilește un mecanism legal și procedural clar pentru atribuirea IDNP străinilor care nu se află fizic pe teritoriul Republicii Moldova. Legislația actuală – Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor și Legea nr. 242/2010 privind taxele consulare – abordează doar tangențial această situație. În contextul globalizării, al creșterii numărului de nomazi digitali și al altor categorii de persoane care pot solicita un IDNP sau drepturi de ședere fără prezență fizică inițială în Republica Moldova, este necesară instituirea unei proceduri distincte pentru atribuirea IDNP la distanță, prin intermediul misiunilor diplomatice sau al platformelor guvernamentale electronice. Propunere: se recomandă completarea proiectului de lege prin includerea prevederilor articolului 43 ¹ din Legea nr. 200/2010 , cu adaptările necesare, în vederea reglementării expres a procedurii de atribuire a IDNP străinilor aflați la distanță și a particularităților aferente exercitării activităților de muncă de către anumite categorii de străini.	Nu se acceptă. Această propunere contravine obiectului de reglementare a proiectului. Legea 273
46	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Scrisoarea Nr. 08/5033 din 30.10.2025		Prin scrisoarea nr. 08/5033 din 30.10.2025 Ministerul Muncii și Protecției Sociale solicită respectuos extinderea, până pe 10 noiembrie, a termenului de prezentare a avizului la proiectul de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova.	S-a luat act.
47	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Aviz nr.03-3140 din 06.11.2025	1.	La proiectul de lege: La art.8, alin. (7) cu referire la competențele Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, textul „asigură...necesarul sectorial de forță de muncă la nivel național” urmează a fi exclus, reieșind din faptul că această atribuție este improprie ministerului conform domeniilor de competență ale Ministerului stabilite la pct.6 din Regulamentul de organizarea și funcționare al MDED, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.143/2021. Mai mult ca atât,	Se acceptă.

			reiterăm că ministerul este responsabil de elaborarea politicilor în domeniile menționate mai sus, iar implementarea acestora revine autorităților cu funcții de implementare în domeniile distincte acestora, spre exemplu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.	
		2.	<p>La art. 35, alin.1, pct.3, prin care se solicită prezentarea confirmării înregistrării locului de muncă vacant, conform formularului aprobat de directorul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, solicităm menținerea excepțiilor actuale prevăzute la art.43¹ alin.7), lit.a) din Legea 200/2010 în raport cu specialiștii din domeniul IT. Prin scutirea de la obligația de înregistrare a locului de muncă vacant, se recunoaște domeniul IT unul prioritar pentru economia țării și are drept scop atragerea specialiștilor IT de înaltă calificare.</p> <p>Cu titlu de recomandare, considerăm oportun coordonarea proiectului de lege inclusiv și cu Agenția de Investiții reieșind din atribuția nouă a Agenției de Investiții prevăzută la art. 83, la alin. (1) prevederea de la lit.e) din proiectul de lege.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Pentru categoriile de persoane înalt calificate, proiectul conține dispoziții speciale, a se vedea art. 44 și 45 din proiect.</p> <p>Totodată, proiectul a fost coordonat cu Agenția de investiții, a se vedea recomantările și comentariile la punctele din SOP 11 și 30.</p> <p>Ce ține de confirmarea înregistrării la ANOFM, considerăm că exceptarea ar genera un tratament diferențiat față de alți angajatori și ar crea duble standarde în aplicarea legislației privind angajarea străinilor. Specialiștii din domeniul IT activează în baza contractului individual de muncă sau prestări servicii, în condiții similare cu ceilalți angajați, iar ANOFM de comun cu IGM trebuie să asigure o evidență completă și uniformă a tuturor locurilor de muncă vacante, inclusiv în acest sector, pentru a garanta transparența, corectitudinea și evidența corespunzătoare.</p>
		3.	La Anexa proiectului, la pct 1, subpct. 1.1. cu referire la completarea art. 292 ² a Codului muncii cu aliniatele (3) și (4), urmează a fi înlocuit indicele 292 ² cu indicele 292 ¹ .	<p>S-a luat act.</p> <p>Reieșind din avizul Ministerului Justiției pe dispozițiile finale și tranzitorii prevederile anexei au fost excluse din proiect.</p>
		4.	Cu titlu de informare, comunicăm despre repunerea în procedură de avizare/expertizare a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul de stat al populației” și Regulamentului cu privire la	<p>S-a luat act.</p>

			modul de ținere a Registrului de stat al populației (nr. unic 407/MDED/2025).	
48	Ministerul Justiției (recepționat prin email avizul din 31.10.2025 nr. 04/1-10703)	1.	<p>Urmare examinării demersului nr. 40/3730 din 24.10.2025, în limita competenței funcționale, stabilite de Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017, comunicăm următoarele.</p> <p>Potrivit celor indicate în demers, în cadrul ședinței de lucru interinstituționale care a avut loc la data de 15 octombrie 2025, au fost examinate și analizate aspectele ce țin de implementarea prevederilor art. 43¹⁷ din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor pe teritoriul Republicii Moldova și, în special, identificarea mecanismului tranzitoriu al articolului nominalizat în contextul promovării proiectului de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor pe teritoriul Republicii Moldova (număr unic 507/MAI/2025).</p> <p>Drept urmare, având în vedere existența intenției legislative de abrogare a Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor pe teritoriul Republicii Moldova, autorul demersului solicită expunerea poziției instituționale pe marginea conținutului dispozițiilor finale și tranzitorii din cadrul proiectului de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor pe teritoriul Republicii Moldova. În contextul examinării proiectului vizat, se constată completarea acestuia cu o anexă privind modificarea unor acte normative. În concret, se propune operarea unor modificări la Codul muncii nr. 154/2003 și, respectiv, Codul familiei nr. 1316/2000. Astfel, printre altele, se propune completarea art. 292² din Codul muncii nr. 154/2003 cu alin. (3) și (4), având următorul cuprins: „(3) Munca la distanță poate fi prestată de salariat și de pe teritoriul altui stat, cu respectarea condițiilor prevăzute de</p>	S-a luat act. Prevederile tranzitorii excluse din proiect conform celor agreate în ședința interinstituțională desfășurată de comun cu reprezentății IGM, ASP, MAI, MDED, MJ, CS și MMPS la 19.11.2025.

		<p>prezentul cod și de alte acte normative aplicabile, în măsura în care angajatorul are sediul pe teritoriul Republicii Moldova, iar contractul individual de muncă este încheiat potrivit legislației muncii a Republicii Moldova. (4) În cazul prestării muncii la distanță de pe teritoriul altui stat, părțile stabilesc prin contractul individual de muncă sau prin acordul suplimentar condițiile specifice de desfășurare a activității, inclusiv aspectele privind timpul de muncă și de odihnă, precum și alte drepturi și obligații.” Analizând cuprinsul prevederilor expuse supra, nu este clar raționamentul și necesitatea acestora în contextul problematicii evidențiate în demers. Or, la etapa actuală, reglementările propuse la alin. (3) și (4) derivă din cuprinsul normelor de la art. 292¹ – „Salariații ce prestează munca la distanță” și art. 292² – „Principiile organizării muncii la distanță”. Astfel, normele evidențiate nu stabilesc expres careva interdicții aferent posibilității desfășurării muncii la distanță de pe teritoriul altui stat. Totodată, potrivit art. 292² alin. (2), particularitățile privind munca la distanță pot fi prevăzute în contractul individual de muncă, în contractul colectiv de muncă sau în regulamentul intern al unității, dacă este elaborat și aprobat de angajator, ori în alt act normativ la nivel de unitate. Respectiv, nu poate fi desprinsă necesitatea dispoziției propuse la alin. (4) în redacția proiectului, având în vedere existența prevederilor actuale de la art. 292² din Codul muncii. Prin urmare, normele propuse în proiect de a fi inserate în cuprinsul art. 292² din Codul muncii, se apreciază drept redundante. Mai mult, acestea ar genera suprapuneri și riscuri de interpretare neuniformă, iar din perspectiva tehnicii legislative, o asemenea dublare a reglementărilor contravine principiului conciziei și coerenței actului legislativ, potrivit căruia fiecare normă juridică trebuie să aibă un conținut distinct și o aplicabilitate proprie. Sub alt aspect, este neclară legătura dintre modificările propuse la Codul muncii și necesitatea identificării unei soluții în vederea continuării raporturilor juridice născute în</p>	
--	--	--	--

		<p>temeiul art. 43¹⁷ din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova care se intenționează a fi abrogată prin legea privind admisia, șederea și supravegherea străinilor pe teritoriul Republicii Moldova. În concret, articolul nominalizat reglementează particularitățile activității de muncă a unor categorii de străini. Așadar, în conformitate cu art. 43¹⁷ alin. (1) din Legea nr. 200/2010, străinul care a fost luat la evidență inițială cu atribuirea numărului de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), cu sau fără eliberarea actelor de identitate, fără prezența acestuia pe teritoriul Republicii Moldova, este în drept să presteze muncă fără obținerea unei vize, a dreptului de aflare sau a dreptului de ședere provizorie, fără obținerea prealabilă a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și a unui permis de ședere provizorie cu condiția îndeplinirii cumulative a următoarelor condiții: a) lucrătorul imigrant deține număr de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) și identitate electronică în condițiile legii; b) lucrătorul imigrant nu se află și nu se va afla pe durata prestării muncii pe teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă care depășește dreptul de ședere în condițiile prezentei legi; c) lucrătorul imigrant nu are calitatea de rezident al Republicii Moldova în condițiile Codului fiscal al Republicii Moldova; d) munca se prestează în baza contractului individual de muncă încheiat în formă scrisă, semnat olograf, sau încheiat în formă de document electronic, semnat cu semnătura electronică calificată, eliberată în condițiile legii.</p> <p>Sub acest aspect, se notează că, din perspectiva tehnicii legislative, modificările propuse la Codul muncii nu asigură continuitatea raporturilor juridice născute în temeiul art. 43¹⁷ din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. Or, prevederile art. 43¹⁷ oferă un cadru de reglementare juridică distinct și, totodată, stabilesc condițiile necesare în vederea desfășurării unei activități de muncă pentru o anumită categorie de străini (în speță: străinii care a fost luat la evidență inițială cu</p>	
--	--	---	--

		<p>atribuirea numărului de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), cu sau fără eliberarea actelor de identitate). Pe de altă parte, normele propuse spre completarea art. 292² din Codul muncii nr. 154/2003 comportă un caracter general, nefiind specificat nici subiectul special ca destinatar al normelor și nici condițiile în vederea acordării dreptului de a desfășura o anumită activitate la distanță, similar prevederilor art. 43¹⁷ din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. În contextul celor expuse supra și având în vedere scopul identificării unui mecanism juridic tranzitoriu de aplicare prevederilor 43¹⁷ din Legea nr. 200/2010, se va reține necesitatea formulării unor norme tranzitorii în acord cu prevederile art. 48 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, în ipoteza acceptării soluției evidențiate, dispozițiile tranzitorii se vor include în Capitolul XI din proiectul de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor pe teritoriul Republicii Moldova, iar normele propuse urmează a fi formulate în așa modalitate, încât să cuprindă măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate de noul act normativ.</p>	
	2.	<p>Complementar, din analiza modificărilor propuse la unele acte normative, conform anexei la proiectul de lege, se reiterează asupra necesității respectării regulilor de tehnică legislativă:</p> <p>La schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv.</p> <p>La înlocuirea unei unități lingvistice cu alta se utilizează verbul „se substituie”. Pentru exprimarea normativă a intenției de excludere a unor cuvinte, sintagme, propoziții, poziții se utilizează cuvintele „se exclude” și nu „se abrogă”. Cuvintele „se abrogă” se</p>	S-a luat act.

			utilizează pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor elemente structurale.	
49	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Aviz Nr. 08/5211 din 10.11.2025	1.	<p>Proiectul de lege necesită a fi armonizat nu doar cu legislația națională, în special cu Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, ci și cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul egalității de șanse. În acest context, este necesară completarea clauzei de armonizare cu următorul text:</p> <p>„- <i>transpune parțial (art.1-3) Directiva (UE) 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, CELEX: 32000L0078, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 303/16 din 02.12.2000;</i></p> <p>- <i>transpune parțial (art. 14, art. 15-16, art. 21) din Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă (reformă), CELEX: 32006L0054, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 204/23 din 15/08/2006;</i></p> <p>- <i>transpune parțial (art. 3-5) Directiva 2004/113/CE a Consiliului de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373/37 din 21/12/2004;</i></p> <p>- <i>transpune parțial Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, CELEX: 32000L0043, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 180/22 din 19/07/2000.”.</i></p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerile formulate n-au fost expuse în proces de avizare și expertizare a proiectului.</p> <p>Or, aceste propuneri nu constituie obiectul su condițiile de reglementare a proiectului vizat.</p> <p>Obiectul de reglementare al proiectului se axează pe condițiile de intrare, ședere, drepturile și obligațiile străinilor cu caracter general în sensul aplicării acestei legi, precum și pe măsurile de supraveghere, neavând ca scop instituirea sau dezvoltarea cadrului general de asigurare a egalității de tratament pentru toate persoanele, cetățeni ai Republicii Moldova, apatrizi, cetățeni ai statelor terțe etc. Astfel, transpunerea acestor norme urmează a fi realizată, după caz, prin norme speciale sau conexe în domeniul egalității de șanse, muncii sau drepturilor omului, în vederea asigurării coerenței cadrului normativ general.</p>

		Armonizarea proiectului cu aceste directive este necesară pentru a asigura coerența legislativă, protecția efectivă a drepturilor fundamentale ale străinilor și evitarea discriminării multiple și intersecționale.	
	2.	Pe întreg parcursul textului, se va asigura uniformizarea scrierii termenului „Au pair”.	Se acceptă.
	3.	La art. 2: În scopul respectării prevederilor art. 55 alin. (5) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , la alin. (1) lit. d), după textul „Legea nr.200/2025” se completează cu textul „privind libera circulație și șederea pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor Uniunii Europene și a membrilor familiilor acestora.”.	Se acceptă.
	4.	La alin. (2), textul urmează a fi revizuit, întrucât referința la „alin. (1) lit. e) f) și g)” din proiect nu poate fi identificată, aceste dispoziții nefiind incluse în conținutul proiectului de act normativ.	S-a luat act. Luând în considerare avizul notificarea MAE în procesul de expertizare, norma a fost redactată pentru claritatea aplicării în sensul Capitolului Vize. Respectiv proiectul include referința la literele alin. (1).
	5.	La art.3: la noțiunea „ <i>carte de rezidență</i> ” se atrage atenția asupra faptului că, în conformitate cu art. 2 alin. (1) lit. b) din proiect, prevederile acestuia nu se aplică solicitanților de azil, beneficiarilor de protecție internațională, de protecție temporară și de azil politic, respectiv categorii de cetățeni străini care cad sub incidența Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova. În consecință, noțiunea urmează a fi revizuită în vederea asigurării concordanței legislative și a delimitării clare a domeniului de aplicare. În situația în care autorul proiectului intenționează să definească „cartea de rezidență” și pentru beneficiarii unei forme de protecție, se consideră oportună includerea acestei definiții în Legea nr.	Precizare. Noțiunea carte de rezidență exclusă din proiect. A se vedea comentariul la pct. 35 nr. de ordine a SOP, la avizul ASP.

			270/2008, actul normativ special de reglementare a statutului și documentării beneficiarilor de protecție.	
		6.	<p>la noțiunea „<i>căsătorie de conveniență</i>”, menționată inclusiv la art. 91, art. 117, art. 128 și art. 151 din proiect, se reiterează necesitatea de instituționalizare a noțiunii de „<i>căsătorie de conveniență</i>” în Codul Familiei nr. 1316/2000.</p> <p>Reamintim că Codul Familiei stabilește norme care conturează <i>căsătoria/familia, egalitatea soților în relațiile familiale, modul de încheiere a căsătoriilor, organele competente de încheiere a căsătoriilor, condițiile de încheiere a căsătoriei, impedimente la căsătorie, actele ce dovedesc căsătoria, temeiurile încetării căsătoriei, limitarea dreptului soțului de a cere desfacerea căsătoriei, modalitatea de desfacere a căsătoriei</i> ș.a. În acest sens, subliniem că introducerea noțiunii de „<i>căsătorie de conveniență</i>” fără a fi însoțită de reglementări detaliate privind condițiile de aplicare, autoritățile competente în stabilirea acesteia, drepturile și obligațiile părților implicate, inclusiv modalitățile de constatare și măsurile care ar duce la desfacerea sau declararea nulității căsătoriei, este insuficientă și creează premise pentru aplicarea neuniformă a legii.</p> <p>Punctăm că drepturile și obligațiile juridice ale soților iau naștere din ziua înregistrării căsătoriei la organele de stare civilă. Prin urmare, niciun indiciu sau presupunere nu poate anula sau combate acest statut, iar măsurile discriminatorii care ar limita dreptul persoanelor la libera circulație, pe baza unor suspiciuni, nu pot fi justificate.</p> <p>Este esențială respectarea dreptului la căsătorie, a dreptului la respectarea vieții private și de familie, a drepturilor copilului, precum și a principiului nediscriminării și dreptului la o cale de atac eficientă și de apărare, astfel cum sunt garantate de</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>S-a venit cu argumentările de rigoare pe acest subiect în procesul de avizare/expertizare și ședințele cu ASP, SIS și IGM. A se vedea comentariile expuse în SOP.</p>

		<p>Constituția Republicii Moldova, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (în continuare - Carta) și alte instrumente internaționale relevante. Orice măsură luată de autoritățile naționale, cu scopul de a preveni abuzurile, trebuie să respecte pe deplin normele și principiile fundamentale ale dreptului constituțional/fundamental și că dreptul la libera circulație constituie norma de bază, de la care se pot face doar derogări excepționale, în cazuri individuale, atunci când acest lucru este justificat de comiterea unui abuz dovedit, iar acest abuz trebuie dovedit în instanța de judecată și nu de decizia angajaților instituției care nu are competențe în domeniul stării civile. Refuzul unor drepturi fundamentale, cum este libera circulație, poate fi justificat doar prin decizia instanței de judecată.</p> <p>În cazurile în care sunt implicați copii în căsătoriile de conveniență, se subliniază necesitatea de a acorda o atenție deosebită respectării drepturilor și interesului superior al copilului, în conformitate cu art. 24 din Cartă și art. 8 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului (în continuare – Convenție), care se aplică deopotrivă, iar acest fapt nu este descris. De asemenea, orientările ICNUR din mai 2008 subliniază necesitatea de a prioritiza bunăstarea copilului în situațiile ce vizează expulzarea persoanelor cu răspundere părintească.</p> <p>De asemenea, orice măsură împotriva persoanelor suspectate de încheierea unor căsătorii de conveniență trebuie să excludă orice formă de tratament degradant sau discriminare pe criterii precum sexul, rasa, originea etnică, religia, orientarea sexuală, handicapul sau alte caracteristici protejate de lege, conform art. 4 și art. 21 din Carta și art. 3 și art. 14 din Convenție.¹</p> <p>Procedurile de investigare a căsătoriilor suspectate trebuie să respecte garanțiile procedurale impuse de legislația națională și europeană. În acest context, este necesar să se țină cont și de faptul că anumite cupluri atipice, dar autentice, pot prezenta, la o analiză superficială, caracteristici similare cu cele ale unei căsătorii de</p>	
--	--	--	--

		<p>conveniență, fără a fi vorba de un abuz, ceea ce impune examinarea atentă, individualizată și nediscriminatorie a fiecărui caz.</p> <p>În concluzie, simpla enumerare a unor indicii de „căsătorie de conveniență”, în lipsa unor reglementări clare, nu poate constitui temei pentru inițierea unor măsuri restrictive. Menționăm că și Ministerul Afacerilor Externe a exprimat obiecții similare la acest aspect, subliniind caracterul sensibil al subiectului analizat.</p>	
	7.	<p>la definiția noțiunii „<i>familie gazdă</i>”, cuvintele „participant de program au pair” se substituie cu cuvintele „participant al programului „Au pair”, conform noțiunii stabilite la articolul menționat.</p>	Se acceptă.
	8.	<p>totodată, la definiția „<i>familie gazdă</i>” se atrage atenția asupra faptului că prin utilizarea cuvintelor „care au cel puțin un copil comun” se îngustează numărul de potențiale familii gazde.</p> <p>Menționăm că definiția din art. 3 din Directiva (UE) 2016/801 supusă transpunerii este tacită în privința acestui aspect. Astfel, Directiva definește „<i>familie gazdă</i>” după cum urmează: „<i>o familie care primește temporar un lucrător au pair și care îi permite să participe la viața sa de familie de zi cu zi pe teritoriul unui stat membru, pe baza unui acord încheiat între familia respectivă și lucrătorul au pair</i>”, fără a impune condiția ca familia gazdă să aibă cel puțin un copil comun.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Argumentat acest aspect în procesul de avizare a proiectului. Avizul nr. 08/3371 din 08.07.2025, nr. de ordine 1 nr. de criteriu 12 din SOP.</p>
	9.	<p>subliniem faptul că, deși proiectul definește noțiunea de „<i>lucrător detașat</i>”, acesta nu conține reglementări privind admiterea, condițiile de ședere, drepturile sau obligațiile acestei categorii de cetățeni străini pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Reieșind din faptul că Directiva 96/71 privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii se aplică întreprinderilor înființate într-un stat membru care, în cadrul prestării de servicii transnaționale, detașează lucrători pe teritoriul unui stat membru aceasta se aplică pentru toate categoriile de persoane nu doar străini. Respectiv,</p>

				aceasta nu constituie obiectul de reglementare a prezentului proiect or, în cazul detașării unui străin, în sensul obiectului de reglementare a directivei se aplică prevederile Codului muncii al Republicii Moldova.
		10.	<p>pentru a evita orice ambiguitate în interpretarea definiției de „<i>lucrător imigrant</i>”, aceasta se expune în următoarea redacție „străin autorizat să desfășoare o activitate de muncă salariată sau independentă pe teritoriul Republicii Moldova, în conformitate cu legislația în domeniul muncii;”. În sensul prezentei definiții, textul proiectului urmează a fi ajustat corespunzător.</p>	<p>Se acceptă. Text ajustat la propunerea formulată. Incluse norme la subsecțiunea „lucrător imigrant” pentru aplicarea corespunzătoare.</p>
		11.	<p>la noțiunea „<i>lucrător transferat (în continuare lucrător ICT)</i>”, cu privire la terminologia și reglementarea lucrătorului ICT în proiect, menționăm că Codul muncii al Republicii Moldova nu reglementează în mod expres noțiunea de „detașare” a lucrătorilor din străinătate, așa cum este stipulată în proiectul de lege. În acest context, se creează o confuzie între definiția lucrătorului ICT, care, pe baza unui contract individual de muncă valabil încheiat cu întreprinderea de origine, solicită dreptul de ședere în această calitate, și prevederile art. 38 din proiect privind autorizarea dreptului de ședere pe teritoriul Republicii Moldova pe baza unui contract individual de muncă cu angajatorul local.</p> <p>Această situație generează incertitudine privind natura raportului de muncă: dacă este vorba despre o detașare temporară conform legislației Republicii Moldova sau despre un transfer de personal în cadrul aceluiași grup de întreprinderi. Totodată, termenele de acordare a dreptului de ședere prevăzute în proiect depășesc limitele aplicabile în Codul muncii, în cazul în care raportul este calificat ca detașare.</p> <p>În acest sens, pentru claritate și corelare legislativă, se propune substituirea termenului „detașat” cu termenul „transferat”, cu precizarea că raportul de muncă rămâne guvernat de legislația</p>	<p>Se acceptă. Text ajustat.</p>

			statului de origine și nu constituie detașare în sensul normelor din Republica Moldova, ci reprezintă un transfer temporar al lucrătorului în cadrul aceluiași grup de întreprinderi. Această modificare va elimina ambiguitățile și va asigura o mai bună conformitate cu normele naționale și practica internațională.	
		12.	definiția noțiunii „ <i>mobilitate economică</i> ” urmează a fi revizuită, întrucât, în redacția actuală, nu este clar dacă enumerarea „lucrători calificați, antreprenori și investitori” constituie o listă exhaustivă a categoriilor de cetățeni străini beneficiari ai admisiei facilitate sau dacă aceasta poate fi extinsă prin includerea altor categorii.	Nu se acceptă. În procesul de avizare a proiectului s-a luat în considerare propunerile MDED, în redacția propusă de aceștea.
		13.	la definiția noțiunii „ <i>persoane cu funcții de conducere</i> ”, textul „ordinul Ministerului Muncii și Protecției Sociale” se substituie cu textul „ordinul ministrului muncii și protecției sociale”.	Se acceptă.
		14.	la definiția noțiunii „ <i>participant al programului „Au pair”</i> ”, după cuvântul „familie” se completează cu cuvântul „gazdă”.	Se acceptă.
		15.	la definirea noțiunii „ <i>program de servicii de voluntariat</i> ”, în vederea asigurării concordanței cu prevederile <i>Legii voluntariatului nr. 121/2010</i> , se propune substituirea textului „își pot desfășura serviciul voluntar, orientat” cu textul „se implică în activități de voluntariat organizate de persoane juridice de drept public sau de drept privat fără scop lucrativ, orientate”.	Nu se acceptă. În procesul de avizare și expertizare a fost luată în considerare poziția MEC.

		<p>16. în definierea noțiunii „reîntregirea familiei”, după cuvântul „intrării” se completează cu cuvintele „în țară a”.</p>	<p>Precizare. Noțiunea reformulată în corespundere cu definiția directivei 2003/86 privind dreptul la reîntregirea familiei. A se vedea tabelul de concordanță.</p>
		<p>17. definiția noțiunii de „viză” urmează a fi revizuită prin prisma prevederilor/denumirilor Anexelor nr. 1 și nr. 2 la <i>Legea nr. 257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova</i>, potrivit cărora, viza este destinată intrării, ieșirii și tranzitării teritoriului Republicii Moldova. Totodată, modificarea propusă urmărește asigurarea concordanței definiției cu prevederile art. 16 alin. (2) din proiect, care stabilește că viza de tranzit aeroportuar poate fi cu o singură sau cu multiple intrări.</p>	<p>Nu se acceptă. S-a luat în considerare avizul MAE în procesul de avizare și expertizare. Subsidiar, definiția transpusă conform Codului de vize UE. A se vedea Tabelul de concordanță.</p>

		<p>18. La art. 4: întrucât redacția actuală a alin. (1) nu acoperă în mod integral criteriile de discriminare prevăzute în legislația națională și considerând clauza de armonizare propusă supra privind transpunerea Directivelor: 2000/43; 2000/78; 2004/113; 2006/54, se propune expunerea acestuia în următoarea redacție: „(1) Străinii aflați în Republica Moldova beneficiază de egalitate de tratament și de aceleași drepturi și libertăți ca și cetățenii Republicii Moldova, în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, în special în ceea ce privește accesul la muncă și la activități independente, la educație și formare profesională, la servicii de sănătate, la bunuri și servicii, la locuire și protecție socială, garantate de Constituția Republicii Moldova și de alte legi, precum și de drepturile prevăzute în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu excepțiile stabilite de legislație. În Republica Moldova străinii sunt egali în fața legii, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu.”</p>	<p>Nu se acceptă. A se vedea argumentarea supra prin care nu s-a acceptat includerea în clauza de armonizare a acestor acte UE. Subsidiar, alin.(1) din proiect în mare parte face trimitere la aceste aspecte, or, enunțul alin.(1) în redacția propusă conține la fel textul „sau orice alt criteriu”.</p>
		<p>19. la alin. (13), cuvintele „acordurile dintre state” se substituie cu textul „tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>20. La art. 7 alin. (1), lit. c) urmează a fi revizuită, întrucât în redacția actuală nu este clar cine este responsabil de „asigurarea interoperabilității”.</p>	<p>Se acceptă. Text exclus pentru claritate în aplicare.</p>

		21	<p>La art. 9: titlul articolului urmează a fi reformulat, întrucât noțiunea de „admisie”, prin însăși definiția sa, presupune un proces de stabilire a condițiilor de acces. Astfel, se constată o dublare în titlul articolului.</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederile art. 9 vin să clarifice aceste aspecte legate de definiția nu s-o dubleze. În procesul de expertiză juridică și anticorupție, n-au fost formulate obiecții de MJ și CNA.</p>
		22.	<p>se recomandă insistent revizuirea alin. (1) lit. a), prin substituirea cuvintelor „care permite titularului” cu cuvintele „destinat pentru”, având în vedere că documentul de călătorie constituie o condiție pentru autorizarea trecerii frontierei de stat, așa cum este denumit și art. 9 <i>Condițiile de admisie</i>. Documentul nu conferă efectiv dreptul de a trece frontiera, ci este destinat pentru această trecere. Argumentarea autorului în tabelul de Sinteză nu este deplină. Orice stat își formulează normele în procesul de transpunere a legislației UE, respectând normele de tehnică legislativă, fără a schimba ideea, sensul rațional al prevederilor, și nicidecum nu este obligat să le transcrie <i>ad litteram</i>.</p>	<p>Se acceptă. Redactat corespunzător.</p>
		23.	<p>la alin. (1), lit. b) urmează a fi revizuită, prin prisma normelor legislative referitoare la statele ale căror cetățeni sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la intrarea, ieșirea și tranzitarea teritoriului Republicii Moldova, potrivit Legii nr. 257/2013. În redacția actuală, norma poate fi interpretată în sensul că cetățeanului străin care, în conformitate cu Legea nr. 257/2013, este exonerat de obligativitatea deținerii unei vize și care nu posedă un permis de ședere, întrucât se află pe teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de până la 90 de zile, i se refuză admisia pe teritoriul țării.</p>	<p>Se acceptă. Norma ajustată.</p>

		24.	la alin. (1) lit. g), nu este clară condiționarea străinului de a justifica „condițiile” șederii. Aceste condiții sunt deja reglementate prin lege, fiind determinate de: termenul maxim admisibil al șederii, actele care atestă scopul acesteia, precum și alte documente doveditoare prevăzute de cadrul normativ aplicabil. În consecință, se recomandă reformularea textului în vederea precizării obligațiilor impuse străinului.	Se acceptă. Cuvântul „condiții” exclus.
		25.	la alin. (2) se reiterează obiecția că Guvernul nu stabilește dovada mijloacelor de întreținere, <i>ci cuantumul</i> minim necesar unui străin pentru o zi de ședere pe teritoriul Republicii Moldova sau <i>documentele ce pot constitui dovada existenței mijloacelor de întreținere</i> . Aceiași obiecție este valabilă și pentru alin. (3). Drept urmare, normele respective necesită a fi ajustate.	Se acceptă. Normele ajustate corespunzător pentru claritate.
		26.	La art. 10: la alin. (2) lit. e) se constată lipsa de claritate în ceea ce privește prezentarea de „garanții din partea persoanelor fizice sau juridice”, întrucât proiectul nu conține prevederi explicite care stabilesc, pentru anumite categorii de cetățeni străini, obligația de a prezenta astfel de garanții, cum este în cazul invitațiilor.	Nu se acceptă. Nu este clară obiecția formulată. Textul de „garanții din partea persoanelor fizice sau juridice” este utilizată pentru a permite aplicarea flexibilă a normei în funcție de scopul și condițiile de ședere ale străinului, bazată pe principiul proporționalității. Proiectul stabilește cadrul legal primar, urmând ca tipurile de garanții să fie detaliate prin hotărâre a Guvernului de implementare. Această abordare asigură coerența și adaptabilitatea reglementării, evitând supraîncărcarea textului legii cu aspecte de ordin procedural care țin de nivelul normativ secundar.

		27.	redacția actuală a alin. (3) nu oferă claritate cu privire la autoritățile competente vizate, or, se are în vedere autoritățile specificate la art. 8. În acest sens, se recomandă revizuirea prevederii.	Nu se acceptă. Nu este clară obiecția. Proiectul stabilește cadrul legal primar, urmând ca mecanismele și procedurile să fie detaliate prin hotărâre a Guvernului de implementare. Această abordare asigură coerența și adaptabilitatea reglementării, evitând supraîncărcarea textului legii cu aspecte de ordin procedural care țin de nivelul normativ secundar.
		28.	La art. 28: la alin. (1) se propune excluderea cuvintelor „sezoniere și frontaliere”, în vederea evitării confuziilor, întrucât prevederile referitoare la lucrătorii sezonieri și frontaliere sunt stabilite la lit. l).	Precizare. Norma redactată corespunzător pentru a nu crea confuzii. Textul nu s-a exclus dar a fost ajustat.
		29.	la alin. (1) lit. l) cuvântul „frontaliere” se substituie cu cuvintele „lucrătorii frontaliere”.	Se acceptă.
		30.	La art. 29 alin. (1) se atrage atenția asupra faptului că unele categorii de cetățeni străini la care face referire articolul menționat au venit în Republica Moldova cu alte scopuri decât cel de a desfășura activități de muncă (de exemplu, cetățenii străini veniți în scop de studii, investiții, voluntariat etc.). Prin urmare, prevederea nu poate fi aplicată în mod uniform tuturor categoriilor de străini stabilite la art. 28, întrucât nu toate tipurile de scopuri de ședere implică desfășurarea activităților remunerate.	Se acceptă. Norma redactată sintagma „de muncă” exclusă pentru uniformizarea corectă.

		<p>31. La art. 32: la alin. (15) se propune substituirea cuvântului „Declarația” cu cuvintele „Forma și conținutul declarației”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>32. având în vedere prevederile alin. 15, se propune completarea articolului cu o prevedere distinctă, care să stabilească expres subiectul obligat să suporte cheltuielile aferente eventualei îndepărtări a cetățeanului străin de pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul de lege oferă o largă posibilitate de reglementare a șederii sau admisie în țară, pentru diverse categorii de solicitanți și nu limitează ca doar beneficiarul solicitant sau persoană juridică să suporte cheltuieli în caz de încălcarea a regulilor de ședere, sau etitatea gazdă, sau persoană fizică sau familie gazdă etc. Bazate pe principiul proporționalității și bunei-credințe atât din partea autorității statului cât și de societate. În acest sens, proiectul stabilește cadrul legal primar, urmând ca mecanismele și procedurile să fie detaliate prin hotărâre a Guvernului de implementare. Această abordare asigură coerența și adaptabilitatea reglementării, evitând supraîncărcarea textului legii cu aspecte de ordin procedural care țin de nivelul normativ secundar.</p>

		33.	<p>La art. 33: la alin. (6) sunt stabilite principiile generale aplicabile în procesul de examinare a actelor, prin urmare principiile proporționalității, transparenței și nediscriminării trebuie aplicate inclusiv în procesul de examinare a documentelor aferente cererilor de acordare a dreptului de ședere permanentă.</p>	<p>Se acceptă. Capitolul care reglementează șederea permanentă a fost inclus ca Secțiune a 3-a separată în Capitolul șederea străinilor în Republica Moldova, pentru claritatea de aplicare a normei.</p>
		34.	<p>la alin. (7) se propune excluderea cuvântului „minore”, întrucât, în redacția actuală, această formulare restrânge nejustificat posibilitatea refuzului în cazul constatării unor neconformități majore, ceea ce poate afecta aplicarea corectă a normei. Totodată, se recomandă reformularea sintagmei „termen rezonabil”, întrucât aceasta este interpretabilă. Se propune stabilirea unui termen determinat, în scopul asigurării clarității și predictibilității normei juridice.</p>	<p>Se acceptă parțial. Cuvântul „minore” exclus. S-a luat în considerare avizul MJ ca recomandare de formulare a normei.</p>

		35.	La art. 35: în denumirea articolului cuvintele „activitate remunerată” se substituie cu cuvintele „activitate de muncă salariată”.	Se acceptă.
		36.	la alin. (1), cuvintele „unei activități remunerate” se substituie cu cuvintele „unei activități de muncă salariată”. Totodată, în vederea asigurării coerenței, textul proiectului urmează a fi uniformizat.	Se acceptă.

		37.	<p>la alin. (1) pct. 5) și pct. 6), întrucât aceste prevederi reglementează situații distincte de angajare în domenii diferite, iar documentele prevăzute nu pot fi prezentate cumulativ în cadrul solicitării de eliberare a dreptului de ședere în scop de muncă, la finalul fiecărui punct se completează cu textul „, după caz”.</p>	<p>Precizare. Aceste puncte prevăd aspectul dat, deoarece indică clar formularea „în cazul” astfel se consideră inoportună recomandarea.</p>
		38.	<p>la alin. (1) pct. 7) este necesară stabilirea expresă a persoanei căreia îi revine obligația de suportare a cheltuielilor aferente eventualei îndepărtări de pe teritoriul național a cetățeanului străin. Textul, în forma actuală, nu precizează expres cui îi este instituită această obligație, ceea ce poate genera incertitudine în aplicarea prevederii. Obiecție aplicabilă și pentru art. 38 alin (1) pct. 7, art. 41 alin. (1) lit. e), art. 44 alin. (1) pct. 5, etc.</p>	<p>Nu se acceptă. A se vedea argumentarea formulată supra la nr. de criteriu 32 al avizului.</p>

	39.	<p>este de menționat că, deși noțiunea de lucrător imigrant cuprinde atât cetățenii străini care desfășoară activități de muncă salariată, cât și pe cei care desfășoară activități independente, prevederile art. 35, art. 36 și art. 37 se aplică exclusiv persoanelor care desfășoară activități salariate, excluzând astfel lucrătorii independenți. În acest sens, atragem atenția că munca salariată și activitatea independentă reprezintă două forme distincte de activitate profesională, reglementate prin acte normative specifice fiecărei forme de activitate.</p> <p>Se semnalează absența prevederilor din proiect referitoare la reglementarea condițiilor de acordare a dreptului de ședere pentru lucrătorii independenți. Totodată, este important de subliniat că lucrătorii independenți nu semnează contracte individuale de muncă, acestea fiind specifice exclusiv activităților salariate.</p>	<p>Se acceptă. Redactată subsecțiunea conform recomandării pentru a cuprinde și activitățile independente ale străinilor pe teritoriul țării.</p>
	40.	<p>La art. 37 lit. d) și lit. e), precum și pe parcursul proiectului, se atrage atenția asupra faptului că, în conformitate cu art. 43 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, dreptul la muncă este garantat și orice persoană este liberă să-și aleagă profesia și locul de muncă. Totodată, potrivit art. 54 din Constituție, exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege, dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii publice, a drepturilor și libertăților altor persoane.</p> <p>În acest context, normele propuse la articolele menționate supra au ca efect restrângerea nejustificată a exercitării dreptului fundamental la muncă, fapt ce încalcă principiile fundamentale stabilite în legislația națională. Mai mult, se constată că beneficiarul care a fost sancționat anterior pentru munca nedeclarată, constatată de autoritățile competente, se află într-o situație de dezavantaj față de alți beneficiari care nu au fost supuși unui control de stat, or prin aceste măsuri se subminează capacitatea beneficiarilor care s-au conformat prescripțiilor. Totodată, acest fapt poate conduce la o concurență neloială. De</p>	<p>Se acceptă parțial. A fost luat în considerare inclusiv recomandarea Ministerului Justiției la lit. e) al articolului 37. Norma lit. d) reformulată în sensul aplicării sub aspect penal.</p>

		<p>altfel, o întreprindere nou înființată, care nu a fost supusă încă niciunui control, întrunește toate condițiile.</p> <p>În plus, pentru a asigura implementarea normelor propuse este necesar ca autoritățile competente să efectueze controale de stat la toți angajatorii vizați de reglementările respective.</p> <p>Subsidiar subliniem că prevederile incluse în proiect sunt contrare principiilor stabilite la art. 5 din Codul Muncii nr. 154/2003.</p> <p>În acest sens, se propune expunerea prevederii în următoarea redacție: „beneficiarul solicitant face obiectul unei sentințe definitive cu privire la traficul de ființe umane, munca forțată sau a altor infracțiuni de natură similară.”.</p>	
	41.	<p>La art. 40, lit. c) se completează cu textul „, în cazul prelungirii”, deși articolul stabilește motivele ce pot servi temei de refuz în acordarea/prelungirea dreptului de ședere lucrătorilor ITC, prevederile lit. c) pot fi aplicate exclusiv în cazul prelungirii acestui drept. Astfel, în situația în care cetățeanul străin a beneficiat anterior de dreptul de ședere în calitate de lucrător ITC, nu ar trebui să i se refuze acordarea ulterioară a dreptului de ședere pentru același scop.</p>	Se acceptă.
	42.	<p>La art. 41, se propune completarea articolului cu prevederi privind obligativitatea prezentării contractului individual de muncă, în scopul delimitării clare a categoriilor de lucrători sezonieri și frontaliери - de celelalte categorii de cetățeni străini.</p>	<p>Se accept.</p> <p>Prevederea propusă se regăsește la lit. d) alin.(1) din articolul respectiv.</p>

		43.	La art. 42 alin. (2) se atrage atenția asupra faptului că, conform prevederilor art. 54 alin. (1) din Codul Muncii nr. 154/2003, contractul individual de muncă se încheie, de regulă, pe durată nedeterminată. În acest context, nu este clar termenul pentru care se acordă/prelungeste dreptul de ședere a lucrătorilor frontaliери.	Se acceptă. Inclusă norma care prevede 1 an termenul de acordare sau prelungire a dreptului de ședere temporară pentru această categorie de străini.
		44.	La art. 53 alin (1) lit. d) cuvintele „al organizației” se substituie cu cuvintele „a cetățeanului străin de către organizația”.	Se acceptă.
		45.	La art. 59 alin. (1), se propune excluderea lit. d) din subpct. 6) și includerea acesteia ca subpunct distinct, astfel încât obligația de prezentare a dovezii privind deținerea resurselor de întreținere să nu fie considerată ca parte componentă a contractului de voluntariat, ci ca o condiție separată pentru acordarea dreptului de ședere. În acest sens, se subliniază faptul că, conținutul contractului de voluntariat este reglementat prin art. 5 din <i>Legea voluntariatului nr. 121/2010</i> și pct. 59 din <i>Hotărârea Guvernului nr. 158/2012 cu privire la implementarea Legii voluntariatului nr. 121 din 18 iunie 2010</i> și care nu stabilesc obligații legate de mijloacele de întreținere.	Nu se acceptă. Această prevedere se regăsește ca o condiționalitate în Directiva 2016/801, în cazul în care se se transpune scopul de voluntariat, art. 14 alin.(1). Totodată, din partea MEC n-au fost careva recomandări de ajustare a prezentei norme la etapa de avizare și expertizare. Respectiv s-a luat în considerare poziția MEC.
		46.	În ce privește prevederile art. 62 alin. (1) subpct. 7), se comunică faptul că Programul „ <i>Au pair</i> ” constituie un program de schimb cultural și lingvistic, nefiind parte componentă a domeniului asistenței sociale. Prin urmare, aplicarea dispozițiilor menționate excede competențele Ministerului Muncii și Protecției Sociale. Se recomandă insistent a se revizui prevederea prin prisma competențelor Ministerului Culturii sau Ministerului Educației și Cercetării. Totodată, se sugerează a se examina prevederea și prin prisma competențelor Consiliului local sau a primarului, președintelui de raion, potrivit Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.	Se acceptă. Prevederea exclusă. Alin. (1) renumerotat.

		Prezenta obiecție se aplică și prevederilor referitoare la eliberarea caracteristicii familiei gazdă.	
	47.	Denumirea subsecțiunii a 11-a și titlul art. 65 urmează a fi modificate pentru a fi corelate cu prevederile art. 31 alin. (2) lit. l).	Se acceptă. Redactat corespunzător definiției și categoriei corespunzătoare. Stagiari în sensul transpunerii normelor din directiva 2016/801 „condiții speciale privind stagiarii”.
	48.	La art. 77 alin (1) lit. c) textul „18 ii medii” urmează a fi revizuit.	Se acceptă. Redactat corespunzător.
	49.	La art. 82 , sintagma „ <i>dependență de ajutoare sociale</i> ” necesită o clarificare terminologică și conceptuală. Potrivit <i>Legii nr.133/2008 privind ajutorul social</i> , ajutorul social reprezintă o plată lunară în bani, acordată familiei defavorizate, calculată ca diferență dintre venitul lunar global al familiei și venitul lunar minim garantat. Această prestație are caracter temporar și subsidiar, fiind instituită ca măsură de protecție socială menită să asigure un nivel minim de trai familiilor aflate în dificultate. În același timp, legislația națională face distincție între „ajutor social” și noțiunea mai largă de asistență socială, reglementată prin <i>Legea nr. 547/2003 privind asistența socială</i> , care reprezintă componenta sistemului de protecție socială și include atât prestații sociale, cât și servicii sociale. În acest context, este necesar de stabilit dacă norma are în vedere strict prestația de ajutor social	Se acceptă. Redactat corespunzător în sensul unui sprijin continuu din partea sistemului de asistență socială (prin prisma tuturor formelor de asistență socială) acordată pe teritoriul Republicii Moldova.

			sau, dimpotrivă, toate formele de asistență socială. Lipsa unei asemenea delimitări creează riscul unor interpretări contradictorii și a unei aplicări neuniforme a legii. Se recomandă precizarea expresă a domeniului vizat pentru a asigura coerența cu legislația națională.	
		50.	De asemenea, utilizarea termenului „ <i>dependență</i> ” la art. 82 comportă o conotație negativă și stigmatizantă și necesită o clarificare terminologică. Totodată, evaluarea „ <i>dependenței</i> ” ar trebui să se bazeze pe criterii obiective și cuantificabile, precum durata acordării și posibilitățile reale de reintegrare economică a persoanei. În lipsa unor standarde clare, există riscul interpretărilor arbitrare și discriminatorii. Este necesară o delimitare între utilizarea legitimă a prestațiilor sociale și lipsa perspectivelor reale de integrare pe piața muncii. În acest sens, recomandăm înlocuirea termenului „ <i>dependență</i> ” cu o formulare neutră, conformă cu principiile protecției sociale, pentru a evita conotațiile negative ale termenului „ <i>dependență</i> ”. Aceași obiecție este relevantă și pentru art. 118 lit. b) .	Se acceptă. Prevederea reformulată în sensul recomandării avizatorului, la art. 82 și 118.
		51.	La art. 84 lit. b) , se atrage atenția asupra necesității revizuirii termenului de acordare a dreptului de ședere pentru cetățenii străini care desfășoară activități investiționale, în vederea asigurării concordanței cu termenul prevăzut la art. 81 pentru desfășurarea de activități investiționale în cadrul mobilității economice . Deși art. 81 instituie condiții mai favorabile, acesta prevede un termen de ședere mai scurt decât cel stabilit la art. 84.	Precizare. Prevederile art. 81 nu se vor aplica pentru persoanelor cu funcții de conducere (categoriile menționate la alin.(1) lit. c), d) și e). Noțiunea „mobilitate economică” a fost redefinită în sensul în care urmează a fi preluată condițiile de acordare/prelungire a dreptului de ședere pentru străinii trăinilor ale căror specialități sînt incluse în Lista ocupațiilor prioritare, în redacția actuală art. 43 ⁵ al legii 200/2010 care urmează să fie abrogată. În acest sens, pentru claritate textul proiectul a fost ajustat corespunzător.

	52.	<p>La art. 97, alin. (2) se exclude. Acest alineat stabilește, la primul enunț, că în situații excepționale și temeinic justificate, atunci când nu este desemnat un reprezentant legal al copilului, conform legii, cererea privind acordarea/prelungirea dreptului de ședere temporară pentru copii neînsoțiți poate fi înaintată de către Avocatul Poporului pentru drepturile copilului. În acest sens, menționăm că situația descrisă în acest alineat este imposibilă să intervină în practică, deoarece orice copil neînsoțit identificat de autorități trebuie să fie referit către autoritățile tutelare locale/teritoriale care desemnează un reprezentant legal și care de fapt îl reprezintă, această obligație fiind prevăzută expres prin lege. Menționăm, că poziția Avocatului Poporului nu a fost expusă pe marginea prezentului proiect.</p>	<p>Precizare. Norma dată a fost racordată cu art. 17 din legea nr. 52/2014, pentru a asigura coerența și garantarea drepturilor pentru copii neînsoțiți în situații specifice care nu pot fi amânate.</p>
	53.	<p>La art. 99 alin. (3), al doilea enunț prevede că „<i>copilul este în drept să obțină dreptul de ședere permanentă în Republica Moldova și în cazul în care numai unul dintre părinți sau tutorele/curatorul/custodele solicită acordarea dreptului de ședere permanentă, dacă se află la întreținerea acestuia.</i>”. În acest sens, menționăm că norma nu acoperă copiii străini neînsoțiți, identificați pe teritoriul Republicii Moldova și care ulterior sunt plasați în servicii sociale, de tip familial sau rezidențial. Or, potrivit art. 128 alin. (1) lit. f), măsura returnării nu poate fi dispusă împotriva străinului dacă este copil, iar părinții ori alți membri de familie nu au fost identificați sau copilul nu este acceptat în statul de origine. Prin urmare, este necesar ca art. 99 să stabilească și situația copiilor aflați în servicii sociale de plasament. Astfel, se recomandă introducerea unui alin. (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) <i>Copilul străin identificat neînsoțit, aflat în plasament în servicii sociale, este în drept să obțină dreptul de ședere permanentă în Republica Moldova. Dreptul de ședere permanentă se acordă la cererea autorității tutelare teritoriale.</i>”.</p>	<p>Se acceptă. Redactat corespunzător recomandărilor formulate.</p>

		<p>Este de menționat că argumentele autorului cu privire la neacceptarea propunerii Ministerului Muncii și Protecției Sociale se referă la normele ce vizează acordarea/prelungirea dreptului de ședere <i>temporară</i> pentru copii neînsoțiți, care nu acoperă situațiile care se referă la acordarea/prelungirea dreptului de ședere <i>permanentă</i> a categoriei de copii menționate.</p> <p>De asemenea, pentru a asigura o reglementare corectă a normei de la alin. (3) în al doilea enunț, după cuvântul „întreținerea” urmează de completat cu textul „/îngrijirea”, deoarece în cazul copilului aflat în custodie, acesta se află în îngrijirea custodelui.</p>	
	54.	<p>La art. 104:</p> <p>În practică, au fost identificate cazuri în care solicitanții statutului de apatrid sunt persoane în etate, aflate în imposibilitate de autodeservire din cauza stării de sănătate, lipsite de capacitate de muncă, fără sprijin familial. Din cauza absenței unor reglementări exprese care să prevadă dreptul de acces la servicii sociale pe perioada examinării cererii de recunoaștere a statutului de apatrid, aceste persoane rămân în afara răspunsului centrat pe nevoi din partea autorităților. Vidul legislativ existent plasează aceste persoane într-o zonă de vulnerabilitate extremă, expunându-le unui risc major pentru viață și sănătate. În acest context, se impune necesitatea completării cadrului normativ, astfel încât solicitanților statutului de apatrid să li se asigure accesul la măsuri de asistență socială în conformitate legislația aflată în vigoare. În acest sens, se propune ca alin. (1) să fie completat cu lit. e), cu următorul conținut: „e) de a beneficia de măsuri de asistență socială în conformitate cu legislația în vigoare”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Redactat corespunzător recomandărilor formulate.</p>

		<p>55. reiterăm obiecția la alin. (2), care reglementează dreptul solicitantului statutului de apatrid „de a beneficia, în cazul familiei cu copii, precum și al copilului neînsoțit, de toate măsurile de asistență socială acordate în conformitate cu prevederile Legii nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți”, astfel textul „Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți și Legii nr. 370/2023 privind drepturile copilului” se substituie cu textul „cadrului normativ în domeniul protecției copilului”.</p> <p>Informăm repetat că prevederile Legii nr. 140/2013 se aplică în cazul copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, inclusiv în cazul copiilor străini și nu se aplică în cazul tuturor familiilor cu copii.</p> <p>În acest sens, a se vedea, de asemenea, și reglementările similare în cazul drepturilor solicitanților de azil, reflectate la art. 28 alineatul unu lit. r) din Legea nr.270/2008 privind azilul în Republica Moldova.</p>	<p>Se acceptă. Redactat corespunzător recomandării formulate.</p>
		<p>56. La art. 153, alin. (3) urmează a fi exclus, întrucât prezentul proiect nu reglementează intrarea în țară. Proiectul reglementează, conform art. 1 alin. (1), admisia, care, la rândul său conform noțiunii de la art. 3, nu cuprinde intrarea propriu zisă în Republica Moldova. Se atrage atenția asupra faptului că intrarea, șederea și ieșirea cetățenilor străini prin punctele de trecere a frontierei de stat sunt reglementate în Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.</p>	<p>Nu se acceptă. S-a luat în considerare poziția Biroului Politici de Reintegrare în procesul de avizare și expertizare a proiectului.</p>

		<p>57. Prin <i>Legea nr. 144/2021 cu privire la ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice</i>, (Convenția de la Istanbul), Republica Moldova și-a rezervat dreptul de a nu aplica dispozițiile formulate în articolul 59 din Convenție. Valabilitatea rezervelor înaintate se mențin pe o durată de 5 ani, cu termen de expirare în 2026.</p> <p>Art. 59 din Convenția de la Istanbul prevede garanții esențiale: <i>„Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a asigura faptul că victimelor al căror statut al reședinței depinde de acela al soțului(iei) sau al partenerului(ei), așa cum este recunoscut acesta de legislația internă, în caz de destrămarea a căsătoriei sau a relației, le este acordat, la cerere, în cazul unor situații deosebit de dificile, un permis de ședere autonom, indiferent de durata căsătoriei sau a relației. Condițiile referitoare la acordarea și la durata permisului de ședere autonom sunt stabilite de legislația internă.</i></p> <p><i>Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a asigura faptul că victimele pot obține suspendarea procedurilor de expulzare inițiate în legătură cu un statut al reședinței dependent de acela al soțului(iei) sau al partenerului(ei), așa cum este recunoscut acesta de legislația internă.</i></p> <p><i>Părțile vor emite un permis de ședere ce poate fi reînnoit victimelor uneia din cele două situații următoare, sau a ambelor: în cazul în care autoritatea competentă consideră că șederea lor este necesară din cauza situației lor personale; în cazul în care autoritatea competentă consideră că șederea lor este necesară în scopul cooperării lor cu autoritățile competente în procedurile de cercetare sau de urmărire penală.</i></p> <p><i>Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a asigura faptul că victimele căsătoriei forțate aduse în altă țară în scopul căsătoriei, și care, drept rezultat, și-au pierdut</i></p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Această propunere nu s-a regăsit la etapa de avizare și expertizare a proiectului.</p> <p>În subsidiar, proiectul prevede norme care reglementează aspectele legate de documentarea citimelor traficului de ființe umane și violenței în familie.</p>
--	--	---	---

statutul lor de reședință în țara unde domiciliau în mod obișnuit, pot redobândi acest statut.”

Pentru detalii a se studia Raportul explicativ la Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.

În același timp, Directiva (UE) 2024/1385 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, impune statelor membre să asigure protecție efectivă și acces la servicii pentru victime, indiferent de statutul de rezidență.

În contextul în care țara urmează să ia atitudine în privința rezervei prevăzute în art. 59 din Convenția de la Istanbul și a transpunerii Directivei 2024/1385, proiectul de lege trebuie completat cu dispoziții clare privind dreptul victimelor violenței împotriva femeilor/bazate pe gen și al violenței în familie la un permis autonom de ședere, la cerere, indiferent de durata căsătoriei/relației; suspendarea procedurilor de expulzare pentru a permite victimelor solicitarea unui astfel de permis; posibilitatea de reînnoire a permisului atunci când șederea este necesară pentru situația personală a victimei sau pentru cooperarea cu autoritățile; redobândirea statutului de rezidență pentru victimele căsătoriilor forțate aduse în alt stat.

Finalmente, victimele vor beneficia de protecție garantată, or fără prevederi speciale, victimele violenței aflate în situație de ședere dependentă, riscă să nu denunțe abuzurile de teamă să nu fie expulzate.

În acest context s-au reliefat mai multe opțiuni de transpunere, inclusiv prin crearea unei secțiuni dedicate subiectului și care ar include următoarele prevederi, dar nu se va limita la acestea:

(1) În cazurile în care statutul de ședere al unui străin depinde de cel al soțului/soției, iar acesta este autor al unui act de violență în familie ori al unei infracțiuni de violență pe criterii de gen,

autoritatea competentă poate acorda, la cerere, victimei un permis de ședere autonom.

(2) În cazul în care a fost inițiată o procedură de expulzare împotriva victimei al cărei statut de ședere este dependent, poate fi dispusă suspendarea procedurii de expulzare, pentru a-i permite victimei să solicite un permis de ședere autonom.

(3) Permisul de ședere autonom poate fi acordat sau reînnoit:

1) atunci când șederea este necesară din cauza situației personale a victimei;

2) atunci când șederea este necesară pentru cooperarea cu autoritățile competente în proceduri de cercetare sau urmărire penală.

(4) Victimele căsătoriei forțate, aduse în Republica Moldova în scopul căsătoriei și care și-au pierdut statutul de rezidență în țara unde domiciliau anterior, pot solicita redobândirea statutului de rezidență pe teritoriul Republicii Moldova.

Până la identificarea unei soluții complete în sensul elucidat mai sus, se propun următoarele modificări care pot fi realizate instant, cu eventuale identificări a unor mecanisme clare de aplicare:

1) **Art. 31, alin. (5), lit. d)** se expune în următoarea redacție: „d) titularii cărții de rezidență temporară pentru victimele infracțiunilor prevăzute în următoarele articole ale Codului Penal: art. 165, art. 166¹, art. 167, art. 1671, art. 168, art. 171-173, art. 2011;”.

2) **Art. 89, alin. (5), lit. g) și h)** se expune în următoarea redacție: g) victima traficului de ființe umane sau a infracțiunilor prevăzute la art. 167 și art. 168 din Codul penal;

h) victima violenței în familie sau a infracțiunilor prevăzute la art. 1661, art. 1671, art. 171-173 din Codul Penal;”.

3) Denumirea **art. 95** se va completa cu textul „sau a infracțiunilor prevăzute la art. 167 și art. 168 din Codul penal”, iar în cuprinsul articolului se operează modificările corespunzătoare.

		<p>4) Denumirea art. 96 se va completa cu textul „sau a infracțiunilor prevăzute la art. 1661, art. 1671, art. 171-173 din Codul Penal”, iar în cuprinsul articolului se operează modificările corespunzătoare.</p> <p>Completările propuse sunt esențiale deoarece proiectul se limitează la victimele violenței în familie. Este necesară extinderea acestor prevederi pentru a include toate formele de violență bazată pe gen, indiferent dacă acestea au loc în cadrul relațiilor familiale sau în afara acestora. Deși Codul Penal nu determină faptele ce constituie o infracțiune distinctă de „violență împotriva femeilor”, formele de violență bazată pe gen sunt reflectate prin infracțiuni cu caracter sexual, căsătorie forțată sau tortură, care trebuie tratate în mod echivalent. Aceeași abordare se aplică și infracțiunilor conexe traficului de ființe umane – sclavie și muncă forțată.</p>	
	58.	<p>Art. 158 se va completa cu un nou alineat care stabilește intrarea în vigoare a art. 8 alin. (4) din proiect la data de 1 ianuarie 2029. Astfel se va asigura corelarea și uniformizarea termenului de intrare în vigoare cu prevederile art. 44 din Legea nr. 200/2025 privind libera circulație și șederea pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor Uniunii Europene și a membrilor familiilor acestora.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Mecanismul privind evidența străinilor încadrați în câmpul muncii și a celor integrați în sistemul de protecție socială este deja funcțional, fiind asigurat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale prin instituțiile subordonate. Astfel, norma proiectului nu presupune crearea unor mecanisme noi sau adaptări suplimentare care ar justifica o perioadă tranzitorie extinsă. În consecință, amânarea propusă este neîntemeiată și nu necesită corelarea propusă de avizator.</p>

		<p>59. În ce privește modificările propuse în Anexă - la Codul muncii, comunicăm că potrivit instrucțiunilor Biroului pentru Integrare Europeană, acțiunile de modificare a legislației referitoare la <i>Coduri</i> se promovează sub forma unor proiecte legislative consolidate.</p> <p>În acest sens, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) solicită Ministerului Afacerilor Interne să transmită propunerile de modificare la Codul muncii, însoțite de argumentele care fundamentează necesitatea acestora, în adresa MMPS, în calitate de autoritate responsabilă de promovarea politicilor publice în domeniul muncii, în vederea includerii acestora în pachetul consolidat de amendamente la Codul muncii, cu respectarea procedurii de consultare a partenerilor sociali.</p> <p>Totodată, se va nota că potrivit art. 5 alin. (3) din Legea nr. 245/2006, proiectele de acte normative din domeniul muncii și cel social-economic se coordonează în mod obligatoriu cu Comisia Națională pentru Consultări și Negocieri Colective, iar avizul acesteia însoțește proiectul până la adoptare.</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Prevederile supuse avizării repetate de autoritățile de resort în domeniul gestionat au fost excluse din proiect la dispozițiile finale și tranzitorii.</p>
		<p>60. Cu referire la propunerea de completare a art. 292² din Codul muncii cu alin. (3), se va nota că în redacția actuală a Codului muncii nu este interzisă prestarea muncii la distanță de pe teritoriul altui stat. Or, în redacția propusă norma nu expune careva cerințe specifice față de salariați.</p> <p>În ipoteza în care se urmărește soluționarea problemelor legate de încheierea contractului individual de muncă la distanță, este necesară analiza particularităților privind încheierea acestuia, inclusiv sub aspectul semnăturii electronice.</p> <p>Or, potrivit prevederilor art. 56 alin. (3) lit. b) din Codul muncii, contractul individual de muncă poate fi semnat cu semnătură electronică avansată sau calificată – în cazul în care părțile contractului au convenit asupra încheierii acestuia prin schimb de documente electronice.</p>	<p>S-a luat act.</p>

			Astfel, se impune verificarea eligibilității salariaților aflați peste hotare de a deține și utiliza semnătura electronică avansată sau calificată, în conformitate cu Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, aspect pentru care este necesară coordonarea cu Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică.	
		61.	<p>Reglementarea propusă la alin. (4) al art. 292² din Codul muncii este neclară și parțial contradictorie principiilor Codului muncii, întrucât timpul de muncă și de odihnă contituie norme aplicabile în mod unitar tuturor salariaților.</p> <p>Introducerea posibilității de a stabili „<i>aspecte specifice privind timpul de muncă și de odihnă</i>” pentru salariații care prestează muncă la distanță ar putea genera tratament diferențiat între salariați aflați în situații comparabile, ceea ce contravine principiului egalității de tratament și nediscriminării.</p> <p>În consecință, o astfel de reglementare poate fi considerată discriminatorie.</p>	<p>S-a luat act. Exclus din proiect compartimentul dat.</p>
		62.	<p>Cu referire la propunerea de modificare a art. 279 – lucrările sezoniere, prin care se propune modificarea textului din „6 luni” în „9 luni”, se rețin următoarele:</p> <p>Potrivit art. 14 alin. (1) din <i>Directiva 2014/36/UE</i> a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în scopul ocupării unui loc de muncă sezonieră, <i>statele membre stabilesc o durată maximă de ședere pentru lucrătorii sezonieri, durată care nu poate fi mai mică de cinci și mai mare de nouă luni în orice interval de doisprezece luni. La expirarea duratei respective, resortisantul țării terțe părăsește teritoriul statului membru, cu excepția cazului în care statul membru în cauză a emis un permis de ședere în temeiul legislației naționale sau al legislației Uniunii din alte motive decât ocuparea unui loc de muncă sezonieră.</i></p> <p>Această prevedere se referă exclusiv la resortisanții țărilor terțe admiși temporar pe teritoriul Uniunii Europene, și nu la cetățenii</p>	<p>Se acceptă. Redactat corespunzător recomandării formulate.</p>

		<p>Republicii Moldova sau la raporturile de muncă interne reglementate de Codul muncii.</p> <p>Totuși, menținerea perioadei de 6 luni, prevăzută în Codul muncii pentru toți subiecții raporturilor de muncă, se încadrează în limitele Directivei 2014/36/UE și este conformă acesteia, întrucât durata de 6 luni se situează între limitele minime și maxime stabilite (5–9 luni). Prin urmare, modificarea termenului la 9 luni nu se impune, întrucât ar putea afecta alte particularități aferente raporturilor de muncă sezoniere și nu corespunde specificului condițiilor climaterice și al organizării sezonality muncii pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	
	63.	<p>În vederea evitării potențialelor neclarități legislative privind accesul la muncă al victimelor traficului de ființe umane, precum și pentru consolidarea protecției și sprijinului acordat acestora prin facilitarea integrării socio-economice, se propune completarea proiectului cu prevederi care să stipuleze în mod expres că victimele care beneficiază de drept de ședere temporară au dreptul de a desfășura activitate de muncă pe teritoriul Republicii Moldova pe întreaga durată a șederii, fără a fi obligate să obțină un permis suplimentar în acest scop.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Proiectul prevede acest aspect, a se vedea norma art. 31 alin.(5) lit. d).</p>

		<p>64. Subsidiar celor menționate supra, Nota de fundamentare urmează a fi ajustată în corespundere cu propunerile înaintate pentru a asigura protecția victimelor violenței pe criterii de gen și a grupurilor vulnerabile.</p> <p>Analiza de gen și impact asupra egalității de gen este necesară de complementat cu informație privind faptul că femeile migrante sunt expuse unui risc disproporționat de violență și exploatare, iar statutul lor juridic dependent crește vulnerabilitatea. Lipsa unui mecanism clar pentru ședere autonomă și suspendarea expulzării amplifică inegalitățile structurale dintre femei și bărbați, iar modificările propuse consolidează egalitatea de șanse și răspund obligațiilor internaționale și europene de a integra dimensiunea de gen în toate politicile publice. Finalmente vom evita discriminarea multiplă și intersecțională (ex. femei migrante victime ale violenței, persoane cu dizabilități, persoane vârstnice sau aflate în dependență economică).</p>	<p>Precizare</p> <p>Propunerile n-au fost acceptate, legate de includerea normelor și transpunerea a 4 Directive care nu fac obiectul de reglementare a proiectului.</p>
		<p>65. La tabelul de concordanță al Directivei 2014/36, la art. 21, se va exclude comentariul din coloana nr. 9, întrucât norma stabilită la art. 21 are caracter opțional și nu constituie o obligație de transpunere.</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Redactat.</p>

Secretară de stat

Diana SALCUȚAN